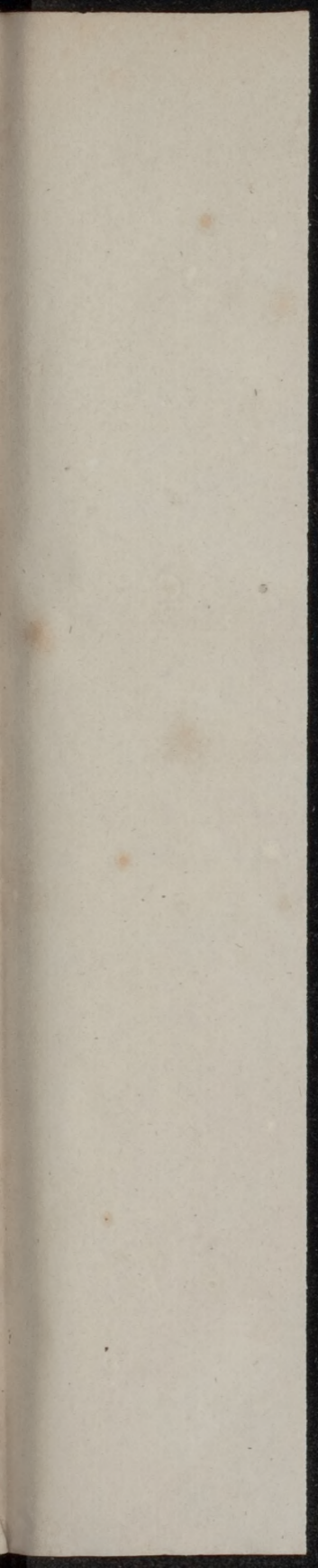

~~V. 532.~~

281.

E. 9

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

RECHTSPRAAKEN VAN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

IN HET JAAR 1814

DEEL TWEE

DE RECHTSPRAAKEN VAN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

IN HET JAAR 1814

DEEL TWEE

Gedruckt te 's Gravenhage, bij
Eehrs. GRUNTA D'ALBANI.

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN,

DOOR

Mr. *W. Y. VAN HAMELSVELD*,

IN LEVEN

RAAD IN HET HOOG GERECHTSHOF TE 's GRAVENHAGE,

VOORTGEZET DOOR

Mr. P. SIMONS.

~~~~~  
ACHTSTE DEEL.  
~~~~~

Te AMSTERDAM, bij
J. C. VAN KESTEREN.

~~~~~
1840.

NEDELLANDSCHE PANDICTEN

OF

VERZAMLING VAN WETTEN

IN BET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

DOOR

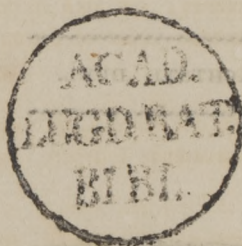
DE W. T. VAN NELLENDI

IN

WELKE IN HET DOOP GEBRUIK TE 'S GRAVENHAGE

VOORSTELT DOOR

W. P. J. VAN

TE AMSTERDAM, bij

J. C. VAN KESTEREN

1810

INHOUD

VAN HET

ACHTSTE DEEL.

KOLONIEN.

Kennisgeving van het bepaalde, ter verkrijging van *admissiepassen* voor ingezetenen, om zich in een van 's Rijks Overzeefche bezittingen neder te zetten, van den 30sten Maart 1816..... Bladz. 1

Kennisgeving, ten aanzien der verplichtingen van naar de *Nederlandsche kolonien* uitvarende schepen, van den 15den Mei 1816..... „ 3

Kennisgeving van het vereischte document, tot verkrijging van *admissiepaspoorten*, voor buitengezetenen, om zich in eene van 's Rijks Overzeefche bezittingen neder te zetten, van den 9den November 1816..... „ 5

Besluit, betreffende de voldoening aan de Nationale Militie, van de zoodanigen, welke als ambtenaren in de Kolonien des Rijks verlangen geplaatst te worden, of met *admissiepassen* naar dezelve vertrekken, van den 1sten Januarij 1825..... „ 6

Besluit, houdende uitlegging van dat van den 1sten Januarij 1825, betreffende de voldoening aan de Nationale Militie, van de zoodanigen, welke als ambtenaren in de Kolonien des Rijks verlangen geplaatst te worden, of met admisiefpasfen naar dezelve vertrekken, van den 2den Januarij 1825..... Bladz. 8

O O S T I N D I E.

Wet, waarbij goedgekeurd wordt het Traktaat met Groot-Brittannië gesloten, omtrent de wederzijdsche belangen en regten in Indië, van den 18den Junij 1824..... „ 9

Publicatie wegens den overgang der Regering van Palembang, op Z. M. den Koning der Nederlanden, van den 18den Augustus 1823..... „ 16

Publicatie van den Sultan van Palembang, wegens de aldaar gevestigde Nederlandfche Regering, van den 18den Augustus 1823..... „ 25

Publicatie, van Commisfarisfen-Generaal over Nederlandsch Indië, continerende Reglement op het heffen der inkomende en uitgaande regten op Java en Madura, van den 28sten Augustus 1818..... „ 27

Besluit, houdende alteratien en ampliatiën van het Reglement op de heffing der inkomende en uitgaande regten, op Java, van den 13den October 1821..... „ 45

Publicatie van Commisfarisfen-Generaal over Nederlandsch Indië, houdende een Havenreglement op het in- en uitgaan, ankeren, liggen en vertrekken der fchepen op de reeden, de verpligtingen der Havenmeesters en gezaghebbers, van den 28sten Augustus 1818..... „ 48

Besluit, houdende Reglement op het beleid der Regering, de cultuur en den handel in 's Lands Aziatfche bezittingen, of Nederlandsch Oostindië, van den 30ften Augustus 1827..... „ 54

- Besluit, houdende verordeningen op de *muntspecien* van *Java*, van den 16den Januarij 1821..... Bladz. 89
- Besluiten, betreffende: 1°. *het Muntstelsel*; 2°. *de voorziening in de behoefte naar een ruimer omloop van specien*; 3°. *de inwisseling der gekapte en gestempelde stukken Japansch staafkoper, of zoogenaamde bengols of bonken*, en 4°. *de promessen en het papieren-geld*; alle in Nederlandsch Oostindië, van den 18den Februarij 1826..... „ 91
- Besluit, wegens de huren en pachten van *land-rijen en desfa's*, op *Java*, van den 6den Mei 1823. „ 98
- Besluit, betrekkelijk den Landbouw in Nederlandsch Oostindië, en instelling van Commissien deswege, van den 29sten Maart 1826 ..... „ 103
- Besluit, houdende Reglement op de entrepots en entrepotsregten, mitsgaders op de overfchepping van goederen op de reeden, in Nederlandsch Indië, van den 12den Julij 1825 ..... „ 106
- Verordening, van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, in Rade genomen, ten aanzien van het binnenkomen van *vreemde schepen*, in andere havens dan die van *Batavia*, van den 14den Februarij 1823 ..... „ 112
- Dispositie, wegens den vorm der *certificaten van oorsprong* voor goederen, welke naar *Java* en *Madura* verzonden worden, van den 29sten Augustus 1823..... „ 114
- Besluit, houdende verklaring van de Nederlandsche haven *Rio*, gelegen aan den ingang der zeeëngte van *Malakka* in Oostindië, tot eene *vrijhaven*; met verdere bepalingen dienaangaande, van den 10den April 1828..... „ 120

Besluit, houdende wijzigingen der regten op den uitvoer van <i>koffij</i> , in Nederlandsch Indië, van den 25sten April 1828.....	Bladz. 122
Instructie voor den Inspecteur - Generaal en Adjunct-Inspecteur-Generaal over de landelijke inkomsten, in <i>Java</i> en de onderhoorigheden, van den 5den December 1817	„ 124
Wet, betrekkelijk eene opname van twintig millioenen, ten behoeve van de Overzeesche bezittingen, van den 23sten Maart 1826.....	„ 131
Wet, betrekkelijk de vermeerdering der leening van <i>twintig millioenen</i> guldens, bepaald bij de wet van den 23sten Maart 1826 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 12), van den 22sten December 1827	„ 133
Adstructive Memorie, bij het ontwerp van wet, betrekkelijk eene te doene negotiatie, ten behoeve van 's Rijks Overzeesche bezittingen.....	„ 135
Wet, waarbij een nader crediet van <i>vijftien millioenen guldens</i> , ten behoeve van de Overzeesche bezittingen, wordt geopend, van den 27sten December 1828	„ 146
Besluit, betrekkelijk de daarstelling van bewijzen van deelgeving in de geldleeningen, ten behoeve van de Overzeesche bezittingen, van den 16den Augustus 1829.....	„ 148
Adstructive Memorie nopens de Wet, houdende opening van een crediet van <i>vijftien millioenen guldens</i> , ten behoeve der Overzeesche bezittingen van het Rijk	„ 152
Redevoering van den Minister van Financien, ter gelegenheid der deliberatien in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, over de wet, wegens de <i>leening voor de Overzeesche bezittingen</i>	„ 155

Artikelen van overeenkomst voor de Nederland-
sche Handelmaatschappij, zoodanig als dezelve zijn
gearresteerd bij Zijner Majesteits besluit van den
22sten Junij 1827, n°. 85..... Bladz. 165

W E S T I N D I E.

Reglement op het Beleid van de Regering, het
Justitiewezen, den Landbouw en Scheepvaart in *Su-
riname*, van den 14den September 1815..... „ 192

Instructie voor den Gouverneur-Generaal der Ko-
lonie *Suriname*, van den 14den September 1815.... „ 218

Bijlage tot Art. 12 en 13 der Instructie voor den
Gouverneur-Generaal van de Kolonie *Suriname*..... „ 241

Instructie voor den Raad - Fiscaal der Kolonie *Su-
riname*, van den 14den September 1815..... „ 244

Instructie voor den Raad Contrarolleur - Generaal
der Financien, in de Kolonie *Suriname*, van den
14den September 1815..... „ 250

Instructie voor den Contrarolleur der Magazijnen
in de Kolonie *Suriname*, van den 14den September
1815..... „ 257

Kennisgeving van de nadere bepalingen en veror-
deningen, ten aanzien van de Nederlandsche vaart
en handel naar de Kolonie *Suriname*, en de Eilan-
den *Curaçao*, *St. Eustatius* en *St. Martin*, van den
*** Januarij 1816..... „ 260

Wet, houdende bepalingen tot bevordering van den
handel met de eilanden en het vaste land van Noord-
en Zuid - Amerika en de kust van Guinea, van den
27sten Mei 1815, n°. 25..... „ 265

Besluit, houdende nadere voorschriften nopens de vaart op de Westindië, door Nederlandsche ingezetenen, van den 21sten December 1815, n ^o . 43	Bladz. 267
Conventie over de vaart en handel op de Westindische Volkplantingen van <i>Demerary</i> , <i>Essequibo</i> en <i>Berbice</i> , gesloten te <i>Londen</i> , den 12den Augustus 1815.....	„ 270
Resolutie, mitsgaders Koninklijk besluit, betrekkelijk de uitgifte van nieuwe gronden ter cultuur, in de Kolonie <i>Suriname</i> , van den 23sten Julij 1821.	„ 278
Besluiten, wegens de openstelling der haven van <i>Curaçao</i> voor de vaart en handel van alle Natien, en de verordeningen dienaangaande, van den 10den Julij en 16den November 1826.....	„ 286
Besluit, houdende Reglement ter regeling van den handel en de scheepvaart op het Eiland <i>Curaçao</i> , van den 17den April 1827.....	„ 290
Kennisgeving.....	„ 301
Ordonnantie, wegens den impost der natte waren te <i>Suriname</i> , van den 12den September 1818.....	„ 304
Resolutie, betreffende het lastgeld der Nederlandschen te <i>Suriname</i> , van den 12den September 1818.....	„ 305
Reglement voor de Scheepvaart, In-, Uit- en Doorvoer, voor het Eiland <i>St. Eustatius</i> , van den 13den Augustus 1828.....	„ 306
Statuten der Westindische Maatschappij, gevestigd te <i>Amsterdam</i> , van den 11den April 1828.....	„ 308

- Berigt van den Directeur-Generaal van het Departement van Koophandel en Kolonien, betrekkelijk de nederzetting van huisgezinnen, uit dit Rijk, ter kust van *Guinea*, van den 12den October 1817..... Bladz. 333
- Kennisgeving van de nadere bepalingen en verordeningen, ten aanzien van de vaart en handel op de bezittingen en etablissementen van het Rijk van *Afrika*, langs de kust van *Guinea*, van den *** Januarij 1816..... " 334
- Bepaling, houdende maatregelen van voorziening tegen het misbruik van de vrije vaart en handel op de bezittingen en etablissementen van het Rijk in *Afrika*, langs de kust van *Guinea*..... " 336
- Besluit, betreffende de vernietiging van den *Slavenhandel*, van den 15den Junij 1814..... " 340
- Traktaat over den *Slavenhandel*, tusfchen *Nederland* en *Groot-Brittannië*, van den 4den Mei 1818.. " 343
- Instructie voor de fchepen der Koninklijke Nederlandsche en Groot-Brittannische Marines, gebezigt tot het beletten van den *Slavenhandel*..... " 350
- Reglement voor de gemengde Gerechtshoven voor den *Slavenhandel*, welke in eene der koloniale bezittingen van Z. M. den Koning der Nederlanden, mitfgaders op de kust van Afrika, zullen resideren.. " 353
- Rapport der Centrale Afdeeling van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, wegens het Ontwerp van Wet op het verbod van den *Slavenhandel*..... " 361
- Wet, houdende strafbepalingen, om den *Slavenhandel* te keer te gaan en te beteugelen, van den 20ften November 1818..... " 364

Publicatie van den Gouverneur van *Curaçao*, houdende de *Additionele Artikelen* tot het Traktaat, door de Gouvernemenen van de Nederlanden en van Groot-Brittannië gesloten, betrekkelijk de wering van den *Slavenhandel*, van den 5den Junij 1823..... Bladz. 367

Wet, houdende daarfstelling van nadere maatregelen ter wering en uitroeijing van den *Slavenhandel*, van den 23sten December 1824 ..... „ 376

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

KOLONIEN.

Bij de behandeling der wetten, de Kolonien betreffende, die, volgens de inleiding van dit werk, bladz. 13, thans moeten volgen, zullen eerst de algemeene bepalingen worden opgenomen, en dan de bijzondere, die tot Oost- en Westindien, of wel de Kust van Afrika, behooren.

*KENNISGEVING van het bepaalde,
ter verkrijging van admisiëpassen
voor ingezetenen, om zich in een
van 's Rijks Overzeesche bezittingen
neder te zetten, van den 30sten
Maart 1816.*

De Staatsraad, Directeur-Generaal van het Departement van Koophandel en Kolonien;

In aanmerking genomen hebbende, dat, achtervolgens het bepaalde, zoo bij de door Zijne Majesteit gearresteerde reglementen van regering voor de onderscheidene Oost- en Westindische bezittingen, als van de instructie voor den Gouverneur-Generaal ter kuste van Guinea, alle personen, welke verlangen zich naar die kolonien of bezittingen te begeven, met intentie om aldaar te verblijven, zullen moeten zijn voorzien van door hem Di-

recteur-Generaal te verleen admisiiefapfen , heeft vermeend den belanghebbende te moeten informeren , dat alle verzoeken om zoodanige pasfen voor de Overzeefche bezittingen van het Rijk zullen moeten vergezeld gaan van een certificaat of voorschrijving van de Regering der plaats , waar de verzoeker het laatst deszelfs vast domicilium gehad heeft , houdende bewijs van goed gedrag , en dat , zonder bijvoeging van zoodanig certificaat of voorschrijving , op het verzoek niet zal worden gedisponeerd.

's Gravenhage, enz.

KOLONIEN.

Bij de beoefening der wetten , de Kolonien betreffende , die volgens de inleiding van die wetten , bladz. 13 , te zien moeten volgen , zullen eerst de algemeene bepalingen worden opgevoerd , en dan de bijzondere , die tot Oost- en Westindien , of wel de Kust van Afrika , behooren .

KANDELIJKE WETENSCAPEN
ter verrijking van admisiiefapfen
voor ingezetenen , om zich in een
van 's Rijks Overzeefche bezittingen
gen neder te zetten , van den gouden
Maart 1816.

De Staatraad , Directeur-Generaal van het Departement van
Koophandel en Kolonien ;
In aanmerking genomen hebbende , dat , achtervolgens het be-
paalde , zoo bij de door Zijne Majesteit keizerende reglementen
van van regering voor de ondersteldene Oost- en Westindische
bezittingen , als van de instructie voor den Gouverneur-Generaal
ter kuste van Guinea , alle personen , welke verhangen zich naar
die kolonien of bezittingen te begeven , met intencie om aldaar
te verblijven , zullen moeten zijn voorzien van door hem Di.
VIII. dnr.

*KENNISGEVING, ten aanzien der
verplichtingen van naar de Neder-
landsche kolonien uitvarende sche-
pen, van den 15den Mei 1816.*

De Staatsraad, Directeur - Generaal van het Departement van Koophandel en Kolonien;

Als daartoe door Zijne Majesteit, bij besluit van den 4den Mei 1816, n°. 50, geautoriseerd, adverteert:

Dat, ingevolge de verplichtingen, rustende op alle schepen, naar de Nederlandsche kolonien varende, de reeders of schippers van schepen naar Oost- en Westindien bestemd, van dit hun voornemen in tijds zullen moeten kennis geven aan het Departement van Koophandel en Kolonien, met distincte opgave, zoowel van de bouworde, als van de grootte in lasten en de hoogte tusschen deks der schepen, mitsgaders de plaats, alwaar dezelve zijn liggende; en wijders bij hetzelfde Departement aanvragen, of, van 's Rijks wege, pasfagiers of goederen met hunne schepen zullen worden medegegeven; zullende hun alsdan, ten blijke dat aan deze verplichting is voldaan, een certificaat worden uitgereikt, dat bij de uitklaring moet worden ver- toond en geviseerd, en, bij ontstentenis van hetwelk, het den schipper niet vrij zal staan zee te kiezen.

Dat, wanneer 's Lands dienst vorderen zal om, tot het transport van pasfagiers of goederen naar de Oost- of Westindische kolonien gebruik te maken van derwaarts vertrekkende particuliere schepen, met derzelver reeders of schippers zal worden gecontracteerd, naar aanleiding van het tarief, door Zijne Majesteit gearresteerd, om provifioneel ten grondslag te strekken tot conventien, welke te dier zake zullen worden aangegaan; zoodanig nogtans, dat de te besteden prijzen en verdere voorwaarden in geen geval voor 's Rijks schatkist bezwarender mogen zijn dan die, welke in hetzelfde tarief staan vermeld; welk tarief voor de daarbij belanghebbenden te bekomen zal zijn:

In 's Gravenhage, ter Secretarie van het Departement van Koophandel en Kolonien;

Te Amsterdam, } bij de Koloniale Etablifementen in dezelve
Te Rotterdam, } steden gevestigd;

Te Middelburg, bij den Heer *J. Schouten*;

Te Vlisfingen, bij den Heer *Rochel*;

's Gravenhage, enz.

KENNISGEVING van het vereischte document, tot verkrijging van admispaspoorten, voor buitengezetenen, om zich in eene van 's Rijks Overzeefche bezittingen neder te zetten, van den gden November 1816.

De Staatsraad, Directeur - Generaal van het Departement van Koophandel en Kolonien;

Als daartoe door Z. M. den Koning geautoriseerd, verwittigt hiermede al degenen, welke daarbij belang hebben :

Dat voortaan op geene aanvragen, tot het verkrijgen van admispaspoorten, om naar eene der Nederlandsche kolonien te vertrekken, welke door personen, niet in het Koninkrijk der Nederlanden gedomicilieerd, aan het Departement van Koophandel en Kolonien worden ingeleverd, eenig regard zal genomen worden, ten zij daarbij tevens worde overgelegd een certificaat, uitgegeven door de plaatselijke Autoriteit, waaronder men het laatst is gedomicilieerd geweest, inhoudende, dat diegenen, welke naar de Kolonien verlangen te vertrekken, ter goeder naam bekend staan, en steeds eene ordenlijke leefwijze hebben gevoerd, en welk certificaat, voor de echtheid der handteekeningen, gelegaliseerd moet zijn door eene hoogere daartoe bevoegde Autoriteit, of, zoo veel doenlijk, door de legatie der vreemde Hoven, alhier geaccrediteerd.

Gefchiedende deze bekendmaking, opdat geene vreemdelingen, onkundig van deze bepalingen, herwaarts komen, zonder aan dezelve te hebben voldaan.

's Gravenhage, enz.

BESLUIT van den 1sten Januarij 1825, betreffende de voldoening aan de Nationale Militie, van de zoodanigen, welke als ambtenaren in de Kolonien des Rijks verlangen geplaatst te worden, of met admisiefpasfen naar dezelve vertrekken.

WIJ WILLEM, ENZ.

In aanmerking nemende de noodzakelijkheid, om gepaste maatregelen te nemen, ten einde voor te komen, dat sommige personen, die zich als ambtenaren of met admisiefpaspoorten naar de Overzeefche bezittingen van dit Rijk verlangen te begeven, daardoor zich niet onttrekken aan de verplichtingen, welke bij de verschillende wetten op het stuk der nationale militie aan de ingezetenen in het algemeen zijn opgelegd, en reeds op hen berusten, of eventueel kunnen gebragt worden;

Gezien de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en Waterstaat, van den 15den November 1822, M. 3527, n°. 5, B. Z., zoo mede het rapport van Onzen Minister voor het Publiek Onderwijs, Nationale Nijverheid en de Kolonien, van den 19den November daaraanvolgende, n°. 826;

Den Raad van State gehoord (advies van den 13den Januarij 1823, n°. 7);

Gezien het gemeenschappelijk rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat, en voor de Nationale Nijverheid en de Kolonien, van den 16den Julij 1824, n°. 100 $\frac{1}{135}$;

Den Raad van State nader gehoord (advies van den 2den Augustus laatstleden, n°. 5);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister voor de Nationale Nijverheid en de Kolonien, van den 14den December

1824, n^o. $\frac{40}{515}$, zoo mede op het nader advies van den meerge-
noemden Raad, van den 28sten December 11., n°. 9;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1°. Dat bij het Departement voor de Nationale Nijverheid en de Kolonien, voortaan, geene voordragten of aanstellingen van ambtenaren voor de Kolonien zullen geschieden, dan nadat hetzelfde zich door de inlichtingen van het Departement van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat zal hebben overtuigd, dat door de aspiranten aan de wet op de nationale militia bereids is, of nog zal worden voldaan.

2°. Dat door het Departement voor de Nationale Nijverheid en de Kolonien ter algemeene kennis zal worden gebracht, dat, voortaan, bij hetzelfde geene paspoorten tot vertrek naar de Oost- of Westindische Kolonien zullen worden afgegeven, dan nadat de belanghebbenden, door overlegging van het certificaat L. L. (*) der wet van den 8sten Januarij 1817 (*Staatsblad* n°. 1), zullen hebben bewezen, dat zij aan hunne verplichtingen, ten aanzien van de nationale militia, hebben voldaan, of dat uit een certificaat van den Gouverneur der provincie zal zijn gebleken, dat zij de zekerheid hebben gegeven, om eventueel aan dezelve te voldoen.

En zijn Onze Ministers voor de Nationale Nijverheid en de Kolonien, en van Binnenlandsche Zaken, Onderwijs en Waterstaat, ieder voor zoo veel hem aangaat, belast met de uitvoering dezes, waarvan zal worden kennis gegeven aan den Raad van State.

Gegeven te *Brussel*, enz.

(*) Zie over dit model noot 1 op art. 200 der wet van den 8sten Jan. 1817, in het tweede deel dezer Verzameling, bladz. 223.

BESLUIT van den 2den Januarij 1825, houdende uitlegging van dat van den 1sten Januarij 1825, betreffende de voldoening aan de Nationale Militie, van de zoodanigen, welke als ambtenaren in de Kolonien des Rijks verlangten geplaatst te worden, of met admisstiepassen naar dezelve vertrekken.

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien het gezamenlijk rapport enz. ;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28sten December 1824, n°. 10), enz., enz. ;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

1°. Dat enz.

2°. Dat ten aanzien van personen, geboren in de landstrecken of plaatsfen, welke vroeger tot Nederland behoord hebben, maar federt aan andere Rijken zijn afgestaan, met betrekking tot de nationale militie, dezelfde regel zal moeten worden gevolgd als die, welke ten opzichte van elken anderen vreemdeling wordt in acht genomen, immers voor zoo verre zoodanige personen niet krachtens de overeenkomsten, bij welke de afstand geregeld is, door het afleggen van eenige verklaring, bij hun vertrek uit de afgestane landstreek of bezitting, of bij hunne aankomst hier te lande, met er daad getoond hebben, hunne staatkundige betrekking tot hun vorig vaderland te willen behouden.

En zijn Onzen Minister enz.

Brusfel, enz.

OOSTINDIE.

WET van den 18den Junij 1824, waarbij goedgekeurd wordt het Traktaat met Groot-Brittanje gesloten, omtrent de wederzijdsche belangen en regten in Indië.

WIJ WILLEM, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat bij het traktaat, op den 17den Maart dezes jaars te Londen tusfchen de Nederlandsche en Britsche Gevolmagtigden gesloten, de wederzijdsche belangen en regten in Indië op eenen billijken en vasten voet worden geregeld, bijzonderlijk ook door de daarbij omschreven ruiling en afstand van grondgebied, zoo op het vaste land van Indië als in den Indischen Archipel;

Gelet op het laatste gedeelte van art. 58 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, hetzelfde traktaat goed te keuren.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het *Loo*, enz.

In den naam der Allerheiligste en Onverdeeldbare Drieëenheid.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigde Koninkrijk van Groot-Brittanje en Ierland, verlangende hunne respective bezittingen en den

handel hunner onderdanen in Oostindië op eenen wederkeerig voordeeligen voet te brengen, zoodat de welvaart en voorspoed der beide Natien, voortaan, ten allen tijde bevorderd kunnen worden, zonder die oneenigheden en nijdver, welke, in vroeger dagen, de goede verstandhouding gestoord hebben, die steeds tusschen dezelve behoort te bestaan, en willende, zoo veel mogelijk, alle aanleiding tot misverstand tusschen hunne respective Agenten voorkomen, alsmede, ten einde zekere punten van verschil te regelen, welke zich hebben opgedaan bij het ter uitvoer leggen van de conventie, den 13den Augustus 1814 te Londen gesloten, voor zoo ver dezelve betrekking heeft tot de bezittingen van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden in Oostindië;

Hebben tot Gevolmagtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden,

Den Baron *Hendrik Fagel*, lid der Ridderchap van de provincie Holland, Staatsraad, Grootkruis der Koninklijke Orde van den Nederlandschen Leeuw en der Guelfen, mitsgaders Hoogstdezelfs Extraordinaris Ambassadeur en Plenipotentiaris aan het Hof van Londen;

En

Den Heer *Anton Reinhard Falck*, Kommandeur der Koninklijke Orde van den Nederlandschen Leeuw en Minister voor het Publieke Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Kolonien;

En

Zijne Majesteit de Koning van Groot-Brittanje,

Den Heer *George Canning*, lid van Zijner Majesteits Geheimen Raad en van het Parlement, mitsgaders Hoogstdezelfs Eersten Secretaris van Staat voor de Buitenlandsche Zaken;

En

Den Heer *Charles Watkin Williams Wynn*, lid van Zijner Majesteits Geheimen Raad en van het Parlement, Luitenant-Kolonel, kommanderende het regiment Vrijwilligers te paard, van het Graaffchap Montgomery, mitsgaders van het Collegie van Commisfarijsen voor de Indische Zaken.

Dewelke, na wederzijdsche mededeeling van hunne volmagten, die in goeden en behoorlijken vorm bevonden zijn, de volgende artikelen hebben vastgesteld.

Art. 1. De Hooge Contracterende Partijen verbinden zich, om in hunne respective bezittingen in den Oosterfchen Archipel en op het vaste land van Indië en op Ceylon, elkanders onderdanen ten handel toe te laten, op den voet der meest begunstigde Natie; wel verstaande, dat de wederzijdsche onderdanen zich zullen gedragen overeenkomstig de plaatselijke verordeningen van elke bezitting.

Art. 2. De onderdanen en schepen van de eene Natie zullen, bij den in- en uitvoer, in en van de havens der andere in de Oosterfche zeeën, geene regten betalen hooger dan ten bedrage van het dubbele van die, waarmede de onderdanen en schepen der Natie, aan welke de haven toebehoort, belast zijn.

De regten van in- of uitvoer met Nederlandsche bodems, in eene Britfche haven op het vaste land van Indië of op Ceylon betaald wordende, zullen in dezer voege worden gewijzigd, dat deswege, in geen geval, meer berekend worde dan het dubbele der regten, door Britfche onderdanen en voor Britfche bodems te betalen.

Met betrekking tot die artikelen, op welke geen regt gesteld is, wanneer zij worden in- of uitgevoerd door de onderdanen, of in de schepen der Natie, aan welke de haven toebehoort, zullen de regten, aan de onderdanen der andere op te leggen, in geen geval meer bedragen dan zes ten honderd.

Art. 3. De Hooge Contracterende Partijen beloven, dat geen traktaat voortaan, door ééne derzelve met eenigen Staat in de Oosterfche zeeën te maken, eenig artikel behelzen zal, strekkende, hetzij regtstreeks, hetzij door oplegging van ongelijke regten, om den koophandel der andere partij van de havens van zoodanigen inlandfchen Staat uit te sluiten, en dat, bijaldien in eene der thans aan weërskanten bestaande overeenkomsten, eenig artikel met die bedoeling is opgenomen geworden, zoodanig artikel, bij het sluiten des tegenwoordigen traktaats, buiten effect gesteld worden zal.

Over en weder is verstaan, dat, vóór het sluiten van dit traktaat, door elke der Contracterende Partijen aan de andere mededeeling is gedaan van alle traktaten of verbindtenissen tusschen dezelve respectivelijk en eenige inlandsche Regering de Oosterfche zeeën bestaande, en dat gelijke mededeeling geschieden zal van al zoodanige verbindtenissen, in het vervolg, door dezelve respectivelijk aan te gaan.

Art. 4. Hunne Nederlandsche- en Groot-Brittanjefche Majesteiten beloven stellige bevelen te geven, zoo wel aan hunne burgerlijke en militaire beambten, als aan hunne oorlogfchepen, om de vrijheid van handel, bij art. 1, 2 en 3 vastgesteld, te eerbiedigen, en, in geen geval, hinder toe te brengen aan de gemeenschap der inboorlingen van den Oosterfchen Archipel met de havens der twee Gouvernemen ten respectivelijk, noch aan die der wederzijdsche onderdanen met de havens, toebehoorende aan inlandsche Regeringen.

Art. 5. Hunne Nederlandsche- en Groot-Brittanjefche Majesteiten verbinden zich, in gelijker voege, om krachtdadig bij te dragen tot het beteugelen der zeerooverij in die zeeën. Zij zullen geene schuilplaats of bescherming verleenen aan vaartuigen, met welke zeeroof bedreven wordt, en zullen, in geen geval, veroorloven, dat fchepen of goederen, door zulke vaartuigen buit gemaakt, in eenige van hunne bezittingen ingevoerd, bewaard of verkocht worden.

Art. 6. Er is overeengekomen, dat door de beide Gouvernemen ten aan hunne Officieren en Agenten in Oostindië bevel zal worden gegeven, om geen nieuw kantoor, op een der Oosterfche eilanden op te rigten, zonder voorafgaande magtiging van hunne respective Gouvernemen ten in Europa.

Art. 7. Van de toepassing der artikelen 1, 2, 3 en 4 worden de Molukfche eilanden, en speciaal Ambon, Banda en Ternate, met derzelve onmiddellijke onderhoorigheden, uitgezonderd, tot tijd en wijle het Nederlandsch Gouvernement raadzaam oordeelen zal, van den alleenhandel in specerijen af te zien; maar zoo dit Gouvernement immer vóór zoodanige afschaffing van den alleenhandel, aan de onderdanen van eenige

Mogendheid anders dan een inlandschen Aziatfchen Staat, veroorloven mogt eenig handelverkeer met die eilanden te onderhouden, zullen de onderdanen van Zijne Britfche Majesteit, op een' volftrekt gelijken voet, tot zoodanig verkeer worden toegelaten.

Art. 8. Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden staat aan Zijne Groot-Brittanjefche Majesteit af al zijne etabliffementen op het vaste land van Indië, en ziet van alle voorregten en vrijftellingen af, welke, ter zake van deze etabliffementen, genoten of gereclameerd geworden zijn.

Art. 9. De factorij van fort Marlborough en al de bezittingen van Groot-Brittanje op het eiland Sumatra worden, bij dezen, afgestaan aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, en Zijne Groot-Brittanjefche Majesteit belooft, dat op dat eiland geen Britsch kantoor zal worden opgerigt, noch eenig traktaat, onder Britsch gezag, gefloten met eenigen der inlandsche Vorften, Opperhoofden of Staten op hetzelfde gevestigd.

Art. 10. De stad en vesting van Malakka, met derzelver onderhoorigheden worden, bij dezen, afgestaan aan Zijne Groot-Brittanjefche Majesteit, en Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden belooft, voor zich en voor Zijne onderdanen, nimmer op eenig gedeelte van het fchiereiland Malakka een kantoor te zullen oprigten, of traktaten te zullen fluiten met eenigen der inlandsche Vorften of Staten, op dat fchiereiland gevestigd.

Art. 11. Zijne Groot-Brittanjefche Majesteit ziet af van alle vertogen tegen het bezetten van het eiland Billiton en deszelfs onderhoorigheden, door de Agenten van het Nederlandsch Gouvernement.

Art. 12. Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden ziet af van alle vertogen tegen het bezetten van het eiland Sinkapoer, door de onderdanen van Zijne Groot-Brittanjefche Majesteit.

Daarentegen belooft Zijne Groot-Brittanjefche Majesteit, dat geen Britsch kantoor zal worden opgerigt op de Carimons-

eilanden, of op de eilanden Battam, Bintang, Lingin, of op eenig der andere eilanden, liggende ten zuiden van fraat Sinkapoer, en dat met derzelve Opperhoofden geene traktaaten, onder Britsch gezag, gesloten zullen worden.

Art. 13. Al de kolonien, bezittingen en etablissementen, die bij de vorenstaande artikelen worden afgegaan, zullen aan de Officieren der respective Souvereinen overgegeven worden op den 1sten Maart 1825. De vestingen zullen blijven in den toestand, in welken zij zich zullen bevinden ten tijde van het bekend worden des tegenwoordigen traktaats in Indië, doch geene vordering zal, noch aan de eene noch aan de andere zijde, geschieden ter zake, hetzij van geschut of behoeften van eenigen aard, door de afstaande Mogendheid of achtergelaten of medegenomen, hetzij van achterstallige inkomsten of van lasten van het Bestuur, hoe ook genaamd.

Art. 14. Al de ingezetenen van de landen, bij dezen afgegaan, zullen, gedurende den tijd van zes jaren, te rekenen van de ratificatie van het tegenwoordig traktaat, de vrijheid hebben, om naar welgevallen over hunnen eigendom te beschikken, en zich, zonder hinder of belet, te begeven werwaarts zij zullen goedvinden.

Art. 15. De Hooge Contracterende Partijen komen overeen, dat geen der landen of etablissementen, bij art. 8, 9, 10, 11 en 12 vermeld, immer aan eenige andere Mogendheid zal mogen overgedragen worden. Ingeval dat eenige dier bezittingen door eene der thans Contracterende Partijen verlaten wordt, zullen hare regten tot dezelve onmiddellijk tot de andere partij overgaan.

Art. 16. Er is overeengekomen, dat alle rekeningen of vorderingen, voortgesproten uit de teruggave van Java en andere etablissementen aan de Officieren van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden in Oostindië, zoo wel die, welke het onderwerp hebben uitgemaakt eener conventie op Java, den 24sten Junij 1817, tuschen de Commisfarisfen der beide Natien gesloten, als alle andere, hoe ook genaamd, finaal en ten volle afgedaan zullen zijn, behoudens de betaling eener som van

honderd duizend ponden sterling, van den kant der Nederlanden, te bewerkstelligen te Londen, vóór het einde van het jaar 1825.

Art. 17. Het tegenwoordig traktaat zal worden geratificeerd en de ratificatien zullen worden uitgewisfeld te Londen, drie maanden na dato dezès, of eerder, indien mogelijk.

Ten oorkonden waarvan hebben de respective Plenipotentiarissen deze geteekend, en met het zegel hunner wapenen bekrachtigd.

Aldus gedaan te Londen, den 17den Maart 1824.

(Was geteekend)

(L. S.) H. FAGEL. (L. S.) GEORGE CANNING.
(L. S.) A. R. FALCK. (L. S.) C. W. WILLIAMS WYNN.

De Minister van Buitenlandsche Zaken verklaart, dat het bovenstaand traktaat, door de Regering der Nederlanden, op den 2den Junij 1824, en door die van Groot-Brittanje, op den 30sten April 1824 is bekrachtigd, terwijl de acten dezer bekrachtigingen op den 8sten der eerstgemelde maand te Londen zijn uitgewisfeld.

---

*PUBLICATIE van den 18den Augustus
1823, wegens den overgang der Rege-
ring van Palembang, op Z. M. den
Koning der Nederlanden (*).*

Wij JAN ISAÄC VAN SEVENHOVEN, Commisfaris over
Palembang, en als zoodanig Vertegenwoordiger van
het Nederlandsche Gouvernement:

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut!

Het is aan het geheele Rijk van *Palembang* bekend, hoe Sul-
tan *Machmoed Badar Oedien*, door het Nederlandsche Gouver-
nement, op den troon zijner Voorvaderen is hersteld; hoe deze
Vorst, in stede voor dit bewijs van genegenheid en vertrou-
wen, dankbaar en getrouw te zijn, zich eerst heeft aangekant
tegen de uitvoering van de goede bedoelingen, welke het Gu-
vernement tot geluk van het volk van *Palembang* wilde in wer-
king brengen, en eindelijk zijn trouweloos gedrag zoo verre
heeft gedreven, dat het verplicht is geworden, tegen hem te
oorlogen; hoe, na eenen hardnekkigen tegenstand en eenen
bloedigen strijd, de regtvaardigheid heeft gezegepraald, die
trotsche Vorst is overwonnen, en, zoo als hij verdiende, is
vernederd geworden.

Het Nederlandsche Gouvernement, geen oorlog voerende te-
gen de bevolking van *Palembang*, maar alleen tegen den trouw-
loozen *Machmoed Badar Oedien*, schonk aan de bevolking, na
de overwinning van het Rijk, eenen Sultan uit het geslacht der
vorige Vorsten, en wilde daarmede een uitstekend blijk ge-
ven van zijne liefde tot het volk, omdat het meende, dat hier-
door deszelfs zeden en gewoonten het best gewaarborgd zou-
den zijn. De keus was gevallen op den tegenwoordigen Sultan

(*) Dit belangrijk Staatsstuk hebben wij, als behoorende tot het pu-
blik regt der Oostindische bezittingen, overgenomen. Het kan ook strekken
tot een bewijs der milde beginfelen, waar men in Indië naar handelt.

Serie Padoeka Ratoe Achmat Nayam Oedien, eenen Vorst, die door zijne goede hoedanigheden bij het volk in achtig stond; het Gouvernement gaf hem bevelen, die den welstand van dit land en volk moesten bevorderen, en welke hij plegtig bezwoeren had te zullen nakomen; maar al spoedig moest hij ondervinden, dat hij niet vermogend genoeg was, om zijnen goeden wil ten uitvoer te brengen. Naauwe familiebetrekkingen, die hem tegenwerkten, en waarop hij zijn gezag niet kon doen gelden, verkeerde denkbeelden omtrent de wijze van regering, en de sedert verscheiden jaren, door allerlei omstandigheden, veranderde en verarmde staat van het Rijk, maakten het voor hem onmogelijk, om de vaderlijke bedoelingen van het Nederlandsche Gouvernement ten uitvoer te kunnen brengen.

Zijne Excellentie den Heer Gouverneur - Generaal van Nederlandsch Indië, hiervan kennis bekomen hebbende, wilde de goede oogmerken voor het welzijn van het volk van *Palembang* niet laten varen, noch gedoogen, dat deszelfs gunstige inzigten, door het onvermogen van den Vorst, de kwaadwilligheid van anderen, of om eenige redenen zouden worden verijdeld, en zond ons als Commisfaris naar deze hoofdplaats, om kennis te nemen van den staat van zaken, en de middelen op te sporen, waardoor verbetering zoude kunnen worden daargesteld. Na anderhalf jaar ons onledig gehouden te hebben, leerden wij den beklagelijken toestand kennen, waaronder de gansche bevolking kwijnende, waaronder de aanzienlijken van het volk verarmden, en waaronder de schoone hoofdplaats van *Palembang* eindelijk zoude bezwijken, en tot een gering dorp zoude vervallen. Wij leerden te gelijk kennen de oorzaken van dezen toestand en van het toenemend verval, en overtuigden ons, dat het onmogelijk was, om hierin eenige verandering ten goede te maken, zonder de dadelijke tusfchenkomst van het Nederlandsche Gouvernement. Zijne Hoogheid de Sultan, de voornaamsten uit de *Priays*, de *Mantries* en de Hoofden der binnenlandsche bevolking, die wij geraadpleegd hebben, erkenden dezen ongelukkigen toestand, waarin de staat van het Rijk van *Palembang* was gedompeld; zij erkenden, dat, zonder de krachtige hulp en bijstand van het Nederlandsche Gouvernement, zij zoowel als al de ingezetenen van het Rijk geene verbetering hierin konden hopen,

dat, behalve het verval van landbouw, van handel en alle andere takken van nijverheid, eene volflagene regeringloosheid te vreezen was, waarvan de akelige gevolgen niet te berekenen waren.

Wij deden getrouw verslag van onze bevinding en van de middelen, die wij meenden, dat de besten zouden wezen, om niet alleen het bestaande kwaad te doen ophouden, maar ook om dit Rijk tot bloei en welvaart te doen komen, en wij werden vervolgens naar *Java* opgeroepen, om over deze gewichtige belangen te spreken.

Zijne Excellentie den Heer Gouverneur-Generaal in rade, van uwen ongelukkigigen en beklagelijken toestand kennis verkregen, en den wensch van Z. H. den Sultan en der ingezetenen van het Rijk gehoord hebbende, heeft zich over denzelfden dan wel willen ontfermen, en zal groote opofferingen doen, om uwe rust en welvaart te bevorderen: ons werd de aangename taak opgedragen, om, door eene nieuwe overeenkomst met Z. H. den Sultan, den grondslag hiertoe te helpen leggen.

Ingevolge van dezen vereerenden last, zijn tusfchen ons en *Serie, Padoeka Ratoe Achmat Nayam Oedien*, Sultan van *Palembang*, overeenkomsten getroffen, welke in den grooten *Kraton*, in het bijzijn der Rijks grooten en anderen, zijn geteekend en gezegeld, waarbij, van nu af aan, de regering over het Rijk van *Palembang* is overgegaan op het Gouvernement van Zijne Majesteit den Koning in Nederlandsch Indië, en door ons, als deszelfs Vertegenwoordiger, is aanvaard geworden. Alle ingezetenen van het Rijk zijn alzoo voortaan gebragt onder het dadelijk bestuur van het Nederlandsche Gouvernement, dat hen regeren en beschermen zal; alle inlandsche Grooten, *Mantries*, Hoofden der *Margas* en *Doesons*, en alle geestelijke ambten en waardigheden blijven proviſioneel in hunne betrekkingen en in de uitoefening van hunne functien, onder onze bevelen.

Wij wenschen de geheele bevolking van *Palembang* geluk met deze zoo noodzakelijke, zoo zeer verlangde verandering van zaken.

Verlaat u dus gerust op de hooge en krachtige bescherming des Nederlandschen Gouvernements, vreest niet langer, verbergt uwe personen en goederen niet meer voor de kwade *Priays*, *Dienangs* of *Mantries*; de tijden zijn voorbij, dat het volk van *Palembang* aan hunne willekeurige handelwijze was overgelaten, en de Vorst zijne onderdanen straffeloos liet onderdrukken; de tegenwoordige Sultan bezit goede hoedanigheden, hij zal zich bevljigten, om naar de bevelen van het Gouvernement uwe belangen te bevorderen.

Als een ander gevolg van deze overeenkomsten, is aan Zijne Hoogheid den Sultan een ruim middel van bestaan verzekerd, en zullen aan de *Priays* en *Mantries*, die daarop aanspraak mogen maken, inkomsten worden toegelegd.

De gunsten, die het Nederlandsche Gouvernement aanvanke-lijk aan de bevolking schenkt, zijn:

Vooreerst, de affchaffing en vernietiging, zoo als bij deze afgeschapt en vernietigd worden, al die heerdiensten, waardoor op eene ongeregelde wijze, van een gedeelte der bevolking, werd gevorderd, dat zij uit hunne verwijderde dorpen moesten opkomen, om in de hoofdplaats te arbeiden, en welke hen niet alleen afscheidden van huisgezin en bezittingen, niet alleen maanden lang buiten de mogelijkheid stelden, om hunne akkers en velden te kunnen bearbeiten, van op het belang hunner eigene zaken acht te geven, maar daarbij de inwoners nog verplichtten, zich zelven op de hoofdplaats te moeten onderhouden en voeden; hetgeen meestal ten gevolge had, dat zij overladen met schulden terug moesten keeren, en niet zelden, om dezelve te voldoen, zich zelven of hunne vrouwen en kinderen hebben verpand. Eenigen der bevolking zullen nog moeten worden afgezonderd, om bij Z. H. den Sultan, sommige *Priays* en *Mantries* dienst te verrigten, doch wij zullen dezelve nemen uit nabij gelegen districten, en onder zulke goede bepalingen, dat deze diensten niet drukkende kunnen worden geacht.

Ten tweede, de affchaffing, zoo als afgeschapt wordt bij deze, de onderscheidene soorten van belasting, welke de bevolking waren opgelegd, en bekend zijn onder de navolgende be-

namingen, te weten: *Padjak*, *Ipay*, *Toekon*, *Tieban*, *Toeroen*, *Bici*, *Campan*, *Joan*, *Ator-Ator* of *Roeba-Roeba*, *Petikkan*, *Pienta'an Tiembangs* en *Panglawat*, *Toeloengang Dagangan* en *Pangeringan*, of onderdeelen, waaraan eenige dezer belastingen nog onderworpen waren.

Alle welke belastingen, door zonderlingen aard, oorsprong en ongeregelde werking, en door de drukkende wijze, waarop dezelve werden ingevorderd, ten gevolge hebben gehad, uitputting van het vermogen der ingezetenen en verval van alle takken van nijverheid, terwijl dezelve, daarenboven, nog eene wederontwikkeling en 's volks vlijt belemmerden.

Ten derde, wordt aan elk de vrijheid gegeven, om over zijn eigendom en de vruchten van zijnen arbeid en zijne nijverheid, naar welgevallen, te kunnen beschikken. Al wat de natuur in eene zoo ruime mate op den rijken grond van *Palembang* u aanbiedt, en gij door arbeid zult kunnen verkrijgen, is uw eigendom. Alle verbod hiertegen, alle bepalingen, die bestaan, dat sommige artikelen bij uitsluiting voor den Vorst of voor bepaalde personen moeten dienen, worden bij deze ingetrokken en vernietigd; de visfchen en andere nuttige voortbrengfelen, die gij door uwe vlijt uit de zee verkrijgt, de houtfoorten, die uw noeste arbeid uit de onmetelijke bosfchen trekt, het was, dat gij verzamelt, de rotting, dien gij snijdt, de olifants-tanden, die gij verkrijgt, de voortbrengfelen, die de grond, onder uwe werkzame handen, mild doet voortspruiten, in één woord, alles wat op eene eerlijke wijze door u verkregen wordt, moogt gij voortaan beschouwen als uw wettig eigendom, waarover gij naar uw welgevallen kunt beschikken, en in welks vrij en onbelemmerd bezit u, voortaan, niemand onwettig zal kunnen of mogen hinderlijk zijn. Niet voldaan met dit alles onder geregelde orde ter uwer beschikking te stellen, heeft het Nederlandsche Gouvernement deszelfs vaderlijke zorg nog verder willen uittrekken, om u ook te beveiligen, dat gij door bedrog niet zoudt worden benadeeld, in de waarde der artikelen, die gij door arbeid en vlijt zult bekomen, maar bepaalt, zoo als bepaald wordt bij deze: dat in 's Lands magazijnen, op de hoofdplaats van *Palembang*, zullen kunnen worden geleverd alle artikelen, die voor de markt van *Java* of *Palembang* ge-

wild zijn, tegen iets minder dan den marktprijs; moettende dit *iets minder* alleen dienen, om de kosten der administratie goed te kunnen maken, mits deze goederen geleverd worden door de eerste hand.

In vergoeding van de hiervoren genoemde drukkende heeren-diensten, bezwarende opbrengsten, en voor de bescherming van uwe personen en goederen, verlangt het Nederlandsche Gouvernement maar eene enkele opbrengst, die geregeld zal worden bij eenen jaarlijkfchen aanflag, met uwe *Pasirahs* en *Prowatins* overeen te komen, en waarvan de grond zal wezen een billijk en matig aandeel in de winsten, die de grond u zal afwerpen, of door uwen arbeid zullen worden verkregen. De opbrengst kan in geld of producten, geschikt voor de markten van *Java* en *Palembang*, geschieden.

Uit de inkomsten, die de aanflag over het geheele Rijk van *Palembang* het eerste jaar zal afwerpen, zal de Sultan worden onderhouden, zullen de *Priays* en *Mantries*, die daarop aanspraak mogen maken, aandeelen trekken, en zal, zoo ver mogelijk, het arbeidsloon worden gevonden aan de publieke werken in de hoofdplaats.

Om het regt te verzekeren, zullen de oude instellingen van de uitspraken der *Pasirahs* en *Prowatins* blijven stand houden en langzamerhand van derzelver gebreken worden gezuiverd.

In de hoofdplaats zal worden opgerigt eene regtbank voor burgerlijke en lijfstraffelijke zaken, waarin een ambtenaar van het Gouvernement zal presideren, en Zijne Hoogheid de Sultan zitting zal nemen, terwijl de overige leden zullen worden gekozen uit de kundigste en braafste ingezetenen; voorts eene regtbank van geestelijke zaken, die zal worden gehouden door den *Pangerang Panghoeloe*, met de gebruikelijke *Ghatiëbs*, die uitspraak zal doen naar den *Koran*, en van welker uitspraken hooger beroep kan vallen aan Zijne Hoogheid den Sultan.

Van de regtspraken der *Pasirahs* en *Prowatins* kan appel vallen aan het Geregts-hof op de hoofdplaats.

Het regt zal uitgesproken worden in naam en van wege den Koning der Nederlanden.

De bestaande wetten voor het Rijk van *Palembang* zullen als een rigtfoer worden gehouden, met uitzondering, waar dezelve straffen bepalen tot verminking, tot flavernij, of van algemeene beginfelen van regtvaardigheid afwijken.

De *Pasirahs* en Dorpshoofden zullen in hunne regten en in hun gezag worden gehandhaafd; zij zullen provifioneel hunne inkomsten blijven genieten; zij zullen u naar onze bevelen befturen, dat is, met vaderlijke goedheid, maar ook met dien klem, welke eene wettige overheid noodzakelijk moet voeren, om de goede orde te kunnen bewaren. Uwe *Pasirahs* en Dorpshoofden zullen door u zelve, volgens oud gebruik, gekozen en, op uwe voordragt, door ons bevestigd worden; maar wij verlangen en bevelen u ten ernstigfte, hen in de uitoeffening van hun wettig gezag te ondersteunen en te gehoorzamen; zij, die zich daartegen uit kwaden wil verzetten, zullen door ons worden gestraft, en indien uwe *Pasirahs* of *Prowatins* misbruik van hun gezag mogten durven maken, zullen zij evenzeer door ons worden beteugeld. Gij moet begrijpen, dat, zonder eene redelijke ondergeschiktheid, er geene orde kan bestaan, en dat zonder orde geen maatschappelijk geluk mogelijk is. Er beflaan onder u gebruiken en gewoonten, die alleen konden worden geduld onder eene Regering, die geen acht wilde slaan op geluk of welvaart, maar die nu moeten worden veranderd en geheel ophouden.

Vele groote *Doesfons* zijn vervallen, omdat gij u nedergezet hebt in *Talangs*; deze kleine en alom verspreide gehuchten stelden u bloot aan allerlei gevaren, waartegen gij niet beschermd kunt worden; hoe dikwijls zijn dezelve verbrand en beroofd, en uwe nabestaanden, vrouwen en kinderen weggevoerd en vermoord, terwijl gij, door zulk eene afgezonderde leefwijze, u zelve onttrekt aan de zekerheid, de voordeelen en het genoegen, welke een groote *Doesfon* u aanbiedt; wij verlangen dus, dat gij deze gewoonte langzamerhand afschaft, en verwachten door den tijd, dat gij allen in goede, veilige en op wel gekozene plaatsen gebouwde *Doesfons* u te zamen zult vereenigen; fommigen onder u huisvesten vreemdelingen en zwervende benden, die geen ander oogmerk hebben, dan om, wan-

neer zich daartoe eene goede gelegenheid aanbiedt, de weerlooze grijsaards, vrouwen en kinderen, terwijl de overigen het dorp verlaten hebben, aan te vallen, te berooven, weg te voeren of te vermoorden; dit wordt door ons ten strengste, *sub poene* van zware straffen verboden; niemand zal, zonder voorkennis van het Dorpshoofd, vreemdelingen mogen herbergen.

Het dobbelen, de hanevechterijen en andere verderfelijke spelen waren ook steeds bij u in zwang. Wij willen dit niet in ééns verbieden, omdat dit uwe uitspanningen zijn, maar wij verbieden het onmatig navolgen daarvan, en staan u alleen toe, op gezette tijden en bij gelegenheid van feesten daarvan gebruik te maken, nadat gij daarvan kennis zult hebben gegeven aan uwe *Pasirahs* of *Prowatins*.

Uw vorige toestand maakte het vergeeflijk, dat bij u de gewoonte bestaat, van u zelve of uwe kinderen te verpanden; onder de tegenwoordige omstandigheden kan elk, die wil arbeiden, zonder deze schandelijke en verderfelijke hulpmiddelen, een ruim bestaan vinden; wij verbieden dus, van nu af aan, het maken van pandelingen, en zullen de vastgestelde bepalingen in werking brengen, die het lot van degenen, welke onder dezen staat zuchten, verbeteren en uitkomst op verlossing geven.

Op gestrengte straffen verbieden wij, dat vrije lieden tot slaven worden gemaakt.

Onder de vorige Regering hadt gij weinig belang om te arbeiden, en daardoor werd u de lust daartoe benomen; zulks heeft velen uwer tot onverschillige, luije menschen gemaakt. Onder de nieuwe Regering, die wij hiervoren in hare grondtrekken omschreven hebben, kan alléén die werkt, voordeel genieten, en zonder arbeid kan uw toestand en uwe welvaart niet worden verbeterd, noch bevorderd; wij zullen dus met uwe Hoofden bepalen den arbeid, dien gij voor uw eigen voordeel zult moeten doen, hetzij door het verzamelen van voortbrengfelen der natuur, hetzij door landbouw; wij bevelen u, de aanwijzingen, die u uwe *Pasirahs* en *Prowatins* daaromtrent zullen doen, stiptelijk na te komen; wanneer gij eenmaal zult bekend zijn met en genot zult hebben van de vruchten van

uwen arbeid, zoo zal het niet meer noodig wezen, u de taak, die gij nu doen moet, op te leggen; gij zult van zelven (wij houden er ons van verzekerd) meer arbeiden, en uw natuurlijk vernuft zal uwe vlijt tot meer nijverheid opwakkeren. Wij hebben deze bepaling alleen maar noodig geacht, omdat het Nederlandsche Gouvernement niet kan gedoogen, dat de algemeene welvaart zoude lijden, omdat sommigen te onverschillig zijn om te werken.

Wij vertrouwen, dat gij volkomen zult beseffen het geluk, hetwelk u de Voorzienigheid, door de nieuwe Regering, heeft beschoren; dat gij dankbaar zult erkennen de vaderlijke goedheid van het Gouvernement, hetwelk nog zulke groote opofferingen voor u zal moeten doen; dat gij u waardig daaraan zult gedragen, opdat het u en uw geslacht welga, en dit verarmde Rijk weder tot roem en luister opklimme; terwijl, indien gij tegen de bevelen van het Gouvernement u mogt verzetten, indien gij niet medewerkt, gij het ongenoegen van het Opperwezen te vreezen hebt, en gij te laat zoudt ondervinden, dat het krachtig Nederlandsche Gouvernement zich niet straffeloos laat honen, waarvan gij, in Sultan *Badar Oedien* een voorbeeld hebt gezien.

En opdat niemand hiervan onwetend zoude blijven, zal deze in de hoofdplaats, en overal, waar dit noodig is, worden bekend gemaakt in de Inlandsche talen.

Gegeven in den grooten *Kraton* te *Palembang*, den 18den Augustus 1823, of het jaar 1238, den 11den van de maand *Dul Radjie*, volgens de Mahomedaansche jaartelling.

De Commisfaris over Palembang,

(get.) J. I. VAN SEVENHOVEN.

PUBLICATIE van den Sultan van Palembang, wegens de aldaar gevestigde Nederlandsche regering, van den 18den Augustus 1823.

SERIE PADOEKA SULTAN RATOR ACHMAT NAYAM OEDIEN, Sultan van Palembang,

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut!
doen te weten:

Volgens overeenkomsten, welke met volkomen onderling genoegten zijn getroffen, tusschen het Gouvernement van Nederlandsch Indië en Ons Sultan van Palembang, en, ten einde het lot van Ons en van Onze onderdanen te verbeteren, zal, van nu af aan, het dadelijk bestuur over het Palembangsche Rijk en over de geheele bevolking van hetzelfde worden gevoerd door de ambtenaren, die het Nederlandsche Gouvernement daartoe zal benoemen.

Wij Sultan zullen zitting nemen in de regtbank, welke over burgerlijke zaken zal oordeelen, terwijl in geestelijke of kerkelijke zaken uitspraak zal worden gedaan door den *Pangerang Panghoeloe* naar den *Koran*, en van die uitspraken hooger beroep aan Ons zal kunnen vallen. De policie en de financiën zullen geheel door den vertegenwoordiger van het Nederlandsche Gouvernement worden beheerd.

Wij Sultan zullen Ons aazien en de onderscheidingen, waaraan wij gewoon zijn, blijven behouden en bij voortdoring werkzaam zijn in het bestuur van het Rijk.

Wij zullen Ons onvermoeid toelleggen om, bij uitsluiting, de bepalingen en bevelen van het Nederlandsche Gouvernement te doen nakomen.

Wij hebben Ons verbonden die bepalingen en bevelen te handhaven, en gelasten alzoo, dat alle *Priays*, *Mantries* en

alle inwoners van het Rijk de bevelen van den vertegenwoordiger van het Nederlandsche Gouvernement zullen gehoorzamen.

Het Nederlandsche Gouvernement heeft in Onze inkomsten en in die der *Priays* en *Mantries* voorzien; wij zullen derhalve geene inkomsten voortaan meer heffen, noch heerendiensten vorderen.

Het is noodig, dat al de hoofden der bevolking aan den vertegenwoordiger van het Nederlandsche Gouvernement overgeven al de *piagems*, die aan hen door Ons en door de overige Vorsten van *Palembang* zijn uitgereikt.

Wij verlangen, dat zij dit, met den meest mogelijken spoed, doen, en zich even spoedig bij den vertegenwoordiger van het Nederlandsche Gouvernement vertoonen, ten einde deszelfs bevelen omtrent hunne *piagems* en omtrent hunne aanstaande verpligtingen te verstaan.

En ten einde den inhoud dezer publicatie, zoo veel mogelijk, te verspreiden, zoo zal dezelve worden afgelezen en aangeplakt ter plaatse daartoe dienstig, mitsgaders affchriften van dezelve worden vervaardigd, om in de binnenlanden te worden uitgereikt.

Gegeven te *Palembang*, onder Ons groot zegel, op den 11den *Dul Radjie* Maandag van het jaar 1238.

---

*PUBLICATIE van Commisfariſen-
Generaal over Nederlandsch Indië,
continerende Reglement op het
heffen der inkomende en uitgaande
regten op Java en Madura, van den
28ſten Augustus 1818.*

Commisfariſen-Generaal over Nederlandsch Indië,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, ſalut! doen te weten :

Naardemaal wij, na eene aandachtige beſchouwing en overdenking van de thans beſtaande bepalingen en inrigtingen op het ſtuk der *inkomende en uitgaande regten* op *Java en Madura*, ten vollen overreed zijn geworden, dat dezelve eenige wijzigingen behoeven, in overeenſtemming met de omſtandigheden en den tegenwoordigen ſtaat des handels en der handelbetrekkingen;

Naardemaal wij bijzonderlijk in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid om, met behoud van het milde beginſel eens vrijen handels voor alle volkeren op deze ſtreken, zoodanige bepalingen daar te ſtellen, welke, zonder dien handel te belemmeren, echter aan den Nederlandschen handel en de Nederlandsche ſcheepvaart die voorregten kunnen bezorgen, op welke zij in de Nederlandsche bezittingen regt en aanspraak hebben, en welke de wederkeerige belangen van het moederland in de Indiſche bezittingen in overeenſtemming brengen;

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden te bepalen, dat, van en met den 1ſten Novemder aanſtaande, alle wetten, reglementen en andere bepalingen, betreffende het beſtuur en beheer van de inkomende en uitgaande regten, tot nu beſtaande, en alle andere gewettigde of ongewettigde, uitdrukkelijke of ſilzwijgende gebruiken en gewoonten zullen ophouden, en van geene kracht of waarde zijn, maar dat, van het genoemde tijd-

flip af, eeniglijk en alleen zal werken en achtervolgd worden het navolgende

*REGLEMENT op het heffen der
inkomende en uitgaande regten
op Java en Madura.*

*Van de havens voor schepen en vaar-
tuigen openstaande.*

Art. 1. De schepen uit Europa, Amerika of uit eenige bezittingen van Europefche Mogendheden in Azië en Afrika komende, mogen in geene andere haven dan die van *Batavia* binnen loopen.

Dezelve schepen moeten almede te *Batavia* inklaren en losfen, ten zij, om bijzondere redenen, aan dezelve door de Hooge Regering mogt worden toegeftaan, om te *Samarang* of *Sourabaija* in te klaren en te losfen.

Art. 2. De schepen naar Europa, Amerika of naar eenige bezittingen van Europefche Mogendheden in Azië of Afrika vertrekkende, mogen te *Batavia*, *Samarang* of *Sourabaija* uitklaren naar verkiezing, mits zij hunne geheele lading hebben ingenomen ter plaatfe, waar zij uitklaren.

Art. 3. Geen der schepen, in art. 1 en 2 opgegeven, mag eenige andere haven of plaats op *Java* of *Madura* aandoen, veel min in dezelve eenige goederen losfen of laden, dan op uitdrukkelijke vergunning van de Hooge Regering.

Art. 4. De Chinesche jonken zullen alleenlijk te *Batavia* worden toegelaten.

Art. 5. Schepen en vaartuigen, aan de ingezetenen van *Java* en *Madura*, of van eenige andere plaatfen in de Oosterfche zeeën gelegen en onder het Nederlandfche gezag fttaande, toekomstende, gelijk mede alle vaartuigen, te huis hoorende in plaatfen van Indifche Vorften en volken, met welke de Nederlandfche Regering in vriendschap is, mogen in alle havens van

Java en *Madura* binnen vallen en uitgaan, mits zich aan de bestaande verordeningen onderwerpende.

Voor zoo verre zulke vaartuigen van en naar Europa, Amerika of eenige bezittingen van Europefche Mogendheden in Azië of Afrika varen, zijn zij aan de bepalingen van art. 1, 2 en 3, even gelijk alle andere fchepen, onderworpen.

Van de betaling en vrijdom der regten op het inkomen en uitgaan in het algemeen.

Art. 6. De inkomende en uitgaande regten moeten worden betaald van alle goederen, waren en koopmanfchappen, welke op *Java* en *Madura* worden ingebracht, of van daar uitgevoerd, met uitzondering alleen van de zoodanigen, als daarvan uitdrukkelijk bij dit reglement zijn vrijgefteld, en onder de bepalingen en wijzigingen daarop verder te maken.

Art. 7. De betaling der regten moet gedaan worden zoo menigmaal de goederen van *Java* of *Madura* uitgaan, of daar binnen komen, naar en van plaatfen buiten deze eilanden gelegen.

Art. 8. Goederen, waren en koopmanfchappen, die van de eene plaats op *Java* of *Madura* naar eene andere, aldaar gelegen, verzonden worden, zijn niet onderworpen aan de betaling der inkomende en uitgaande regten, mits in acht nemende de voorfchriften op de kustvaart gemaakt of te maken; de fchippers van deze vaartuigen zullen echter gehouden zijn, de uitgaande regten te configneren, of wel voor derzelve voldoening voldoende borgtogt te ftellen voor het behoorlijk losfen van de zelve ter plaatfe op *Java* of *Madura*, naar welke zij bestemd zijn.

Art. 9. Schepen uit nood binnen gekomen, of ook dezulken, die den wil naar andere buiten *Java* of *Madura* gelegen plaatfen hebben, en op de reede het anker laten vallen, betalen geene inkomende regten van die goederen, welke zij genoodzaakt mogten zijn te losfen of te verkoopen.

Deze losfing echter mag niet gedaan worden, dan op uitdrukkelijke vergunning van de Hooge Regering, of het plaatfe-lijk Bestuur en onder het noodige toezigt.

Art. 10. Van goederen, ter reede, uit het eene schip of vaartuig in het andere overgescheept, moeten de inkomende en uitgaande regten, even als van alle andere, betaald worden.

Zoodanige overscheeping mag bovendien niet dan op uitdrukkelijke vergunning als voren, en onder het noodige toezigt gedaan worden.

Art. 11. Van goederen, binnen gebragt met oogmerk om weder te worden uitgevoerd, worden geene regten geheven, mits van dit oogmerk vóór de losfing worde aangifte gedaan, en de goederen zelven worden opgeslagen in het pakhuis te *Batavia*, daartoe bestemd, tegen betaling van twee ten honderd der berekende waarde, en van eene redelijke pakhuisuur.

De goederen mogen aldaar gedurende een jaar verblijven; na verloop van hetzelfde zullen daarvan de gewone inkomende regten moeten betaald worden.

Art. 12. Van de betaling der inkomende regten worden geheel vrijgesteld:

Gemunt goud en zilver.

Ongewerkte gouden en zilveren staven en baren.

Paarden, rundvee, schapen, geiten.

Juweelen en edelgesteenten.

Bagaadje van militairen.

Bagaadje van zeevarende personen en pasfagiers, met dien verstande, dat de goederen niet kunnen geacht worden voorwerpen van handel te zijn.

Art. 13. Van de betaling der uitgaande regten worden geheel vrijgesteld:

Gemunt goud en zilver.

Het zout.

Juweelen en edelgesteenten.

Bagaadje van militairen, zeevarende personen en pasfagiers, onder de bepaling van het voorgaande artikel.

Rantsoenen en levensbehoefden tot onderhoud van de landmagt en ten gebruike van het scheepsvolk, aan boord van de Koninklijke Nederlandsche, of Indische oorlogsvaartuigen.

Art. 14. De inkomende en uitgaande regten moeten worden betaald in zilveren munt, door de Hooge Regering van Nederlandsch Indië gangbaar gesteld, en tot de waarde door dezelve bepaald.

Van de hoegrootheid der inkomende en uitgaande regten en van den verboden vervoer.

Art. 15. De hoegrootheid der inkomende en uitgaande regten zal (zoodra zulks met naauwkeurigheid kan gedaan worden) worden bepaald bij eene daartoe opzettelijk te vervaardigen lijst van al de bijzondere goederen, waren en koopmanschappen, aan die regten onderhevig.

Art. 16. Tot zoo lang deze lijst niet zal zijn opgemaakt en afgekondigd, wordt, tot grond van de verschuldigde inkomende regten, gelegd de geldswaarde der goederen, zoo als dezelve bekend staat op de *facturen* der lading (*).

Van deze waarde, verhoogd met dertig ten honderd, moet worden betaald:

Door Nederlandsche schepen, *zes ten honderd*.

Door vreemde schepen, in Nederland uitgeklaard, *negen ten honderd*.

Door vreemde schepen, uit vreemde havens komende, *twaalf ten honderd*.

Alles, ten aanzien van vreemde schepen, voor zoo verre geene andere overeenkomsten tusschen Zijne Majesteit en eenige buitenlandse Mogendheden mogten getroffen zijn.

Art. 17. Wanneer de prijzen der goederen, zoo als zij op de facturen zijn aangeteekend, uit vergelijking met die van andere ingekomen ladingen of van bekomen prijscouranten, of van elders bekende omstandigheden, te laag berekend zijn, staat het den aangever vrij, alsnog eene verbeterde en meer juiste opgave der waarde over te leggen.

(*) Il fera pris pour base les prix effectifs des marchandises, mentionnés par la facture, sans admettre en ligne de compte les rabats, l'escompte, la prime et tout ce qui réduit la valeur effective de la facture.

Deze uitlegging is gegeven bij een besluit van den Gouverneur-Generaal. Zie Journal de la Haye, 17 Mei 1840, n°. 119.

De Ontvanger is verplicht bij de aangifte daarop indachtig te zijn, en de gedachten van den Waterfiscaal in te nemen.

Art. 18. Wanneer de belanghebbende het overleggen van zoodanige verbeterde opgave weigert, of ingeval hij verklaart geen factuur te bezitten, moeten de inkomende en uitgaande regten berekend en betaald worden naar den marktprijs van den dag, op welken de aangifte volgens de wet moet gedaan worden.

Art. 19. De Indische goederen, met inlandsche vaartuigen aangebragt, worden gewaardeerd, en van de alzoo bepaalde waarde de inkomende regten geheven.

Art. 20. Van de hiervoren gemaakte bepalingen worden mede uitgesloten, goederen, aangebragt door Chinesche jonken; moettende de betaling der inkomende regten berekend worden naar den volgenden maatstaf:

Van eene groote jonk van <i>Nympho</i>	f 6,000
” ” kleine ” ” ”	- 4,000
” ” groote ” ” <i>Canton</i>	- 5,000
” ” kleine ” ”	- 3,000
” ” groote ” ” <i>Eymuy</i>	- 4,000
” ” kleine ” ”	- 2,000

tegen welke betaling de geheele lading, met die jonken aangebragt, vrijelijk zal kunnen worden ingevoerd, met dien verstande nogtans, dat onder deze lading niet begrepen worden, Europefche voortbrengfelen of goederen, noch ook goederen van de West van Indië afkomstig, maar dat integendeel van deze goederen, hoezeer dezelve met jonken mogten zijn aangebragt, de inkomende regten naar de vorenstaande bepalingen moeten worden betaald.

Art. 21. Tot zoo lang de lijst, bij art. 15 bedoeld, niet zal zijn opgemaakt en afgekondigd, moet de waarde der goederen, die uitgevoerd worden, berekend worden naar den marktprijs tijdens de aangifte.

Van deze waarde moeten worden betaald:

Door Nederlandsche fchepen, zes ten honderd.

Door vreemde schepen, naar Nederland bestemd, *negen ten honderd.*

Door vreemde schepen, naar vreemde landen bestemd, *twaalf ten honderd.*

Alles, ten aanzien van vreemde schepen, voor zoo verre geene andere overeenkomsten tusfchen Zijne Majesteit en eenige buitenlandsche Mogendheden getroffen mogten zijn.

Art. 22. Van de vorenstaande bepalingen worden uitgezonderd de volgende goederen, welke aan een vast uitgaand regt onderworpen worden, als :

<i>In Nederlandsche schepen.</i>	<i>In vreemde schepen naar Nederland.</i>	<i>In vreemde schepen naar elders.</i>
De koffij bij pikol van 125 ponden..... f 2	..... f 3	..... f 4:00
De peper bij pikol van 125 ponden..... - 1	..... - 1:15	..... - 2:00
(*) De fuiker bij pikol van 125 ponden..... - 1	..... - 1:15	..... - 2:00
De arak bij legger van 388 kannen :		
1ste foort.... - 10	..... - 10:00	..... - 10:00
2de „ .... - 8	..... - 8:00	..... - 8:00
3de „ .... - 6	..... - 6:00	..... - 6:00
De rijst bij koyang..... - 3	..... - 3:00	..... - 3:00
Paarden bij het stuk..... - 20	..... - 20:00	..... - 20:00

Art. 23. Vreemde schepen, naar Nederland bestemd, zullen, behalve de betaling der door hen verschuldigde regten, nog ten kantore van de inkomende en uitgaande regten moeten configneren het meerdere, dat door vreemde schepen, naar elders bestemd, moet voldaan worden, welk meerdere gedeelte hun in Nederland zal worden terug gegeven.

(*) Bij besluit van den Gouverneur-Generaal, van den 14den December 1824, is de uitvoer van fuiker, op *Java* gefabriceerd, vrijgesteld, voor de Nederlandsche schepen, en op f 1:00 gebragt voor vreemde schepen.

Art. 24. De invoer, de uitvoer, alsmede de vervoer te lande van eenig foort van oorlogsbehoefden, als buskruid, kogels, geschut, geweren, pistolen, fabels en wat meer is van dien aard, worden bij deze strengelijk verboden, ten zij daartoe eene uitdrukkelijke vergunning door den Gouverneur-Generaal verleend is.

Art. 25. De invoer van nagelen, notenmuscaat en foelie, voor rekening van bijzondere perfonen, is verboden.

Art. 26. Amphioen, hetzij Bengaalsche of Levantsche, mag in geene mindere hoeveelheid worden ingevoerd dan bij eene geheele kist op ééns, wegende ten minste 125 ponden.

Geen amphioen mag worden vervoerd van de eene plaats naar de andere, dan op uitdrukkelijk verlof van den Waterfiscaal.

Het staat niemand vrij, eenige mindere hoeveelheid amphioen te koopen of te verkoopen, dan van en aan den Pachtter.

Geene kist mag worden geopend, dan in het bijwezen van den Waterfiscaal en Pachtter, of iemand hunnentwege.

Art. 27. Door Nederlandsche schepen worden in dit reglement verstaan die, welke het eigendom zijn van ingezetenen van Nederland of Nederlandsch Indië, en behoorlijk onder Nederlandsche vlag gebragt zijn en varen.

Na verloop van een nader te bepalen tijd zullen de voorregten, aan Nederlandsche schepen toegestaan, alleenlijk genoten worden door schepen in Nederland of Nederlandsch Indië gebouwd.

Art. 28. Met Nederlandsche schepen worden gelijk gesteld schepen, behoorende aan Indische Vorsten of volkeren, in verbond of vriendschap met de Nederlandsche Regering staande.

*Van de verplichting tot aangifte, alsmede
van de losfing en lading.*

Art. 29. De schipper en stuurman, benevens de supercarga der lading (zoo er een is) moeten, binnen 24 uren na hunne aankomst ter reede, ten kantore van de inkomende en uitgaande

regten, of aan den Lands ambtenaar, die daartoe mogt zijn gerechtigd, overleggen eene door hen geteekende verklaring, houdende de lijst van alle ingeladene goederen, met uitdrukking van derzelver foorten, hoedanigheid en hoeveelheid, volgens het onderstaande formulier:

„ *Wij ondergeteekenden*

„ *met het schip*

„ *komende van*

„ *verklaren, onder aanbod van eede, dat wij, onzes we-*

„ *tens, geene andere of meerdere goederen, waren of koop-*

„ *manschappen onder het gebied van Java hebben aange-*

„ *bragt, dan hieronder bij deze algemeene aangifte zijn*

„ *uitgedrukt, en dat daarin, met ons weten, geen bedrog*

„ *is gepleegd; dat ook geene goederen zijn verzwegen, noch*

„ *eenige ondernemingen of pogingen gedaan, om 's Lands*

„ *geregtigheid te ontduiken of te verkorten.*

„ *De ingeladen goederen zijn de volgende:*

N. N.

N. N.”

Art. 30. De voorschreven personen moeten tevens, ten kantore als voren, overleggen, de oorspronkelijke scheepspapieren, als daar zijn, het register, de zeebrief, lastbrief, het manifest, de uitklaring, de factuur of facturen.

Art. 31. Niemand vermag eenige inkomende goederen te lossen, of ter uitvoer bestemde goederen te laden, of met eenige vaartuigen te vervoeren, vóór dat dezelve ten kantore van de inkomende en uitgaande regten zijn aangegeven, en hij de noodige los- en laadcedullen bekomen heeft.

Art. 32. Het bepaalde bij het vorige artikel is ook toepasselijk op goederen, van welke geene regten behoeven betaald te worden, tot welker vervoer een consentbiljet zal worden afgegeven.

Art. 33. De aangifte moet worden gedaan schriftelijk, geteekend bij den schipper, supercarga of koopman, of hunne zaakgelastigden, voor welke handelingen de lastgever steeds aansprakelijk blijft.

Art. 34. De aangifte en het verzoek tot losfen en laden, moet inhouden eene nauwkeurige opgave der goederen, waren en koopmanschappen, die men begeert te losfen of te laden, onder derzelve ware benaming en met uitdrukking van de foort, hoedanigheid, hoeveelheid, gewigt of maat van dezelve, en tevens van de merken en nommers, waarmede elke baal, ton, mand, kist, kas, zak of ander stuk geteekend is.

Voorts nog den naam van het fchip en den fchipper, waarmede, zoowel als de plaats van waar, of werwaarts de goederen gekomen zijn, of verzonden worden, en eindelijk des koopmans, aan wien dezelve zijn geconfigneerd, of door wien zij verzonden worden.

Art. 35. De betaling der verschuldigde regten moet dadelijk, nadat dezelve volgens de aangifte geregeld zijn, aan den ontvanger gedaan worden, of wel daarvoor, ten dezese genoeg en perikel, een goede borgtogt gesteld worden; zullende echter de betaling altijd binnen ééne maand na de gedane losfing moeten gedaan worden.

Art. 36. Na de gedane betaling of gestelden borgtogt moet aan den aangever worden afgegeven een los- of laadcedul, hetzij van de geheele lading of van enkele te losfen of te laden goederen, en op welk paspoort de tijd zal worden uitgedrukt, binnen welken hetzelfde geladen of gelost zijn zal.

Art. 37. Voor goederen, die aan geene regten onderhevig zijn, wordt een confentbiljet afgegeven.

Art. 38. Op zon- of feestdagen mag niet gelost of geladen worden, dan op uitdrukkelijk verlof van den Waterfiscaal.

Vóór zons opgang of ná zons ondergang is mede alle losfing en lading verboden.

Art. 39. Niemand vermag eenige goederen te laden, of geloste goederen langs andere dan de gewone vaarwaters vervoeren.

Bijzonderlijk wordt aan de fchippers en voerders van praauwen, chiampangs, tjunias en andere vaartuigen verboden, de goederen, welke zij naar boord van eenige fchepen brengen of

van daar halen, in of uit eenige rivieren, krekten of andere wateringten te vervoeren, of wel op strand in te nemen of uit te zetten.

Art. 40. Geene goederen zullen mogen gelost, geladen of vervoerd worden, ten zij de los- of laadcedul, of consentbiljet daarbij zij.

Art. 41. Indien een los- of laadcedul voor de geheele lading afgegeven is, moet bij dezelve, ingeval van vervoer, gevoegd zijn eene afzonderlijke opgave, door den schipper of ander perfoon, die de affchepping of inschepping doet, onderteekend, en houdende de juiste opgave der goederen, die in elke prauw of vaartuij worden afgezonden, met opgave der merken of nommers van ieder vervoerd wordend stuk.

Art. 42. Deze los- en laadceduls, en andere hiervoren bedoelde lijsten, zullen ten kantore of aan de beambten der inkomende en uitgaande regten vertoond en door deze afgeschreven worden.

Art. 43. De beambten zijn bevoegd, de vervoerd wordende goederen te visiteren en met de daarbij zijnde papieren te vergelijken, en, ingeval van overtreding der wetten, aan te houden.

Zij zijn mede geregtigd, bij de lading en losfing tegenwoordig te zijn, en aan boord der schepen zoodanig onderzoek te doen, als tot bewaring van 's Lands regten noodig is.

Het wordt hun echter ten strengste verboden de kooplieden, schippers of voerlieden te kwellen, of eenigen hinder toe te brengen; zij worden integendeel vermaand en zijn gehouden elk spoedig te helpen, te onderrigten, en alles toe te brengen, wat tot bevordering van den eerlijken handel strekken kan.

Art. 44. Ten einde den handel en de handelaren alle mogelijke hulp toe te brengen, wordt het aan deze toegestaan, alle abuizen, die zij mogten begaan hebben, te verbeteren, zoo lang de geligte los- of laadceduls niet zijn overgegeven, of eenige aanhaling op de goederen gedaan is.

Art. 45. Het staat hun wijders vrij, ten einde alle abuizen te voorkomen, te verzoeken, dat de door hen aangegevene

goederen, door daartoe bevoegde en gezworene perfonen, worden geteld, gemeten, geroeid of gewogen, mits de kosten daarvan voor hunne rekening nemende.

Art. 46. De fchipper of koopman, de goederen op het uitgaan en inkomen behoorlijk aangegeven hebbende, kan de uitrekening der verfchuldigde regten aan 's Lands beambten overlaten, en volftaan met betaling naar dezelve, ten ware zij te zamen mogten hebben zamengefpannen om 's Lands regten te verkorten, en in allen gevalle behoudens de verantwoordelijkheid van de beambten.

Art. 47. Van goederen, op de reis bedorven, zullen de regten betaald worden naar de waarde, op welke dezelve door deskundigen gefchat worden.

Over het vertrek der fchepen naar zee.

Art. 48. Een fchipper, na zijne lading te hebben ingenomen, willende zee kiezen, zal daarvan ten kantore van de in- en uitgaande regten moeten kennis geven, en *in duplo* overleggen het manifest zijner lading, met bijvoeging van al de door hem verkregene laadcedullen.

Art. 49. De Ontvanger is gehouden, dit manifest nauwkeurig en zoo fpoedig mogelijk te vergelijken met zijne boeken en de daarvan verleende laadcedullen, en, bij bevinding dat dezelve overeenftemmen, zal hij onder het manifest ftellen de verklaring, dat 's Lands regten betaald zijn, en voorts in alles overeenkomftig de wetten gehandeld is.

Art. 50. De Ontvanger is wijders gehouden den fchipper, zoo hij bevorens met eene lading van elders hier is binnen gekomen, eene verklaring te geven, dat hij ook de inkomende regten voldaan heeft, en ten aanzien van dit middel aan dezelfde verpligtingen voldaan heeft.

Voor zoo verre een vreemd fchip naar Nederland heeft uitgeklaard, zal de Ontvanger tevens moeten geven eene verklaring, dat, ter voldoening aan art. 22 van dit Reglement, ten

zijnen kantore is geconfigneerd het meerder regt, dat een vreemd fchip, naar elders bestemd, zou hebben moeten voldoen.

Art. 51. Aan fchippers, naar Nederland bestemd, zal worden afgegeven eene verklaring, dat door hen de uitgaande regten alhier zijn voldaan van die bepaalde goederen, welke op hun manifest zijn aangeteekend, ten einde dezelve zullen kunnen genieten den vrijdom der inkomende regten in Nederland.

Art. 52. De fchipper is verpligt de alzoo aan hem verleende papieren te vertoonen aan den Waterfiscaal, welke daarmede handelt volgens zijne instructie, en die papieren voor gezien teekent.

Art. 53. Nadat deze papieren alzoo aan den fchipper zullen zijn terug gegeven, zullen de fchipper, ftuurman en fupercarga over de lading (zoo er een is), voor den Magiftraat of Refident de volgende verklaring afleggen, en met eede bevestigen:

„ *Wij ondergeteekenden*
 „ *met het fchip*
 „ *vertrekkende naar*
 „ *verklaren, onder aanbod van eede, dat in ons onderheb-*
 „ *bende fchip geene andere of meerdere goederen, waren*
 „ *of koopmanschappen, onzes wetens, zijn geladen, dan in*
 „ *het manifest, door ons opgemaakt en door den Ontvan-*
 „ *ger en Waterfiscaal nagezien, zijn vermeld, en dat*
 „ *daarin, met ons weten, geen bedrog gepleegd is, noch*
 „ *eenige van onze ingeladene goederen zijn verzwegen, of*
 „ *ondernomen of gepoogd 's Lands geregtigheid te ontdui-*
 „ *ken of te verkorten; belovende wij wijders, heiliglijk en*
 „ *opregtelijk, dat wij geene andere of meerdere goederen*
 „ *in ons voorschreven fchip zullen laten inladen of overne-*
 „ *men, ten zij daarvan mede ten kantore van de in- en*
 „ *uitgaande regten behoorlijk aangifte zal zijn gedaan,*
 „ *en dat ons hetzelfde zal zijn gebleken bij de laadcedul-*
 „ *len, die ons van zoodanige nadere in te ladene goederen*
 „ *zullen worden overgeleverd, zonder dat daardoor ook,*
 „ *onzes wetens, 's Lands geregtigheid zal worden verkort.*

N. N.

N. N.

N. N.”

Art. 54. Nadat deze verklaring zal zijn afgelegd en beëdigd, zal de Magistraat of Resident aan den schipper verleen eenen behoorlijken pas, na welks bekoming het hem vrijstaat zee te kiezen, mits alvorens zich ten havenkantore, tot het voldoen der te dien aanzien bestaande verordeningen, te hebben vervoegd.

Art. 55. Aan alle vaartuigen, bestemd van de eene plaats van *Java* of *Madura* naar de andere, welker ladingen, ingevolge art. 8 van dit Reglement, van alle betalingen van inkomende en uitgaande regten vrij zijn, zal door den beambte van dit middel eene verklaring worden afgegeven, dat de uitgaande regten geconsigneerd zijn, of daarvoor borg gesteld is.

Deze verklaring zal, na gedane losging ter plaats der bestemming, worden afgeschreven, en dan aan den schipper het door hem betaalde terug worden gegeven, of, ingeval van gevallen borgtocht, deze vernietigd.

Van verbeurdverklaringen, boeten en straffen.

Art. 56. De goederen, waarvan de in-, uit- of vervoer bij dit Reglement is verboden, en welke echter in-, uitgevoerd of vervoerd worden, zullen worden verbeurd verklaard.

Ingevalle dezelve onder de benaming van eenige andere goederen mogten zijn aangegeven, of met deze ingepakt, zullen niet alleenlijk al die goederen gezamenlijk verbeurd verklaard worden, maar de aangever bovendien verbeuren eene boete van duizend gulden.

Art. 57. Alle inkomende en uitgaande goederen, waren en koopmanschappen, welke ten kantore van de inkomende en uitgaande regten, volgens de bepalingen van dit Reglement, moesten aangegeven worden, en echter niet zijn, of welke aangegeven zijn onder andere benamingen, ten einde de betaling van een meerder regt te ontduiken, of welke gelost, geladen of vervoerd worden, zonder dat daarvan een los- of laadcedul of consentbiljet bekomen is, zullen worden verbeurd verklaard.

Art. 58. Goederen, langs ongeoorloofde wateren vervoerd, of op verboden plaatsen geland en gelost, of aan wal gezet, zullen verbeurd verklaard worden.

Art. 59. De schipper, stuurman of supercarga, die verzuimt, binnen tweemaal 24 uren in te leveren de verklaring, in art. 27 van dit Reglement voorgefchreven, zal verbeuren eene boete van *f* 200.

Art. 60. De schipper, of eigenaar, die ter losfing of lading aangegevene goederen doet vervoeren, zonder dat daarbij de los- of laadcedullen en verdere noodige papieren gevoegd zijn, zal verbeuren eene boete van *f* 500.

Art. 61. De schipper, die eenige goederen uit het eene fchip in het andere ter reede liggende infcheept of ontvangt, zonder daartoe uitdrukkelijke vergunning verkregen te hebben, zal verbeuren eene boete van *f* 500.

Art. 62. Die op verboden tijden lost of laadt, zal verbeuren eene boete van *f* 300.

Art. 63. Abuizen in het afgeven van verfchillende stukken, merken, nommers of cijfers kan geene verbeurdverklaring van goederen ten gevolge hebben, zoo daaromtrent geen bedrog gepleegd, en de goederen waarlijk dezelfde zijn, voor welke zij zijn aangegeven.

De kosten echter, op de aanhaling van zulke goederen gevallen, moeten door den fchipper of eigenaar gedragen worden.

Art. 64. De fchepen en vaartuigen, uit welke de goederen gelost zijn, of waarin zij geladen en vervoerd zijn, zijn verbonden en executabel voor de betaling van al de geftelde boeten.

Art. 65. Die zich feitelijk tegen de beambten der in- en uitgaande regten verzet, of hen in de uitoefening hunner ambtspligten beleedigt, zal, naar mate van de omftandigheden, met geefeling, bannifement, of eene geldboete, niet te bovengaande de fom van duizend gulden, geftraft worden.

*Over het beleid en bestuur der inkomende
en uitgaande regten.*

Art. 66. De inning der inkomende en uitgaande regten wordt opgedragen, te *Batavia*, *Samarang* en *Sourabaija*, aan afzonderlijke, daartoe geschikte ambtenaren, onder den naam van *Ontvanger der inkomende en uitgaande regten*.

In de andere residentien, in welke alleenlijk inlandfche en ter kustvaart bestemde vaartuigen worden toegelaten, wordt de inning opgedragen aan de Havenmeesters, of andere daar zijnde ambtenaren, nimmer echter aan de Residenten.

Art. 67. Het waken voor de rigtige nakoming der wetten, en de geregtelijke vervolgingen wegens derzelve overtredingen, wordt opgedragen aan ambtenaren, onder den titel van *Waterfiscaals*, welke moeten wonen te *Batavia*, *Samarang* en *Sourabaija*.

Art. 68. In de andere residentien, in welke alleenlijk inlandfche en ter kustvaart bestemde vaartuigen worden toegelaten, wordt het waken voor de rigtige nakoming der wetten opgedragen aan Hoofdcommiefen, of wel, bij dezer ontstentenis, aan de Ontvangers zelve.

Art. 69. De Hoofdcommiefen en andere commiefen, welke ter hulp van de Waterfiscaals worden toegevoegd, zijn aan deze ondergeschikt, en moeten van al hunne verrigtingen aan den Waterfiscaal hunner afdeeling verslag doen.

Art. 70. De Waterfiscaals zijn ondergeschikt aan den Fiscaal-Generaal te *Batavia*, welk ambt bij voorraad wordt opgedragen aan den Advocaat - Fiscaal of Procureur - Generaal bij den Hoogen Raad van Justitie.

Art. 71. De meer naauwkeurige bepalingen van dezer ambtenaren regten en pligten zullen bij afzonderlijke instructien worden vastgesteld.

*Van aanhalingen, geregtelijke vervolgingen
en afmakingen.*

Art. 72. Tot het aanbrengen van overtredingen in het aanhalen van goederen, waaromtrent tegen dit Reglement gehandeld is, zijn al de beambten der inkomende en uitgaande regten, ook zelfs buiten de plaats, alwaar zij behooren, geregtigd.

Art. 73. De beambten, eenige goederen aanhalende, zullen dezelve moeten bezorgen in 's Lands pakhuisen, ten einde, ten overstaan van eene Commissie uit den Raad van Justitie, onder wiens regtsgebied zij aangehaald zijn, te worden geopend en onderzocht.

Indien echter de eigenaar of zijn' gemagtigde verkiest, dat de goederen geopend worden ter plaatse, alwaar de aanhaling gedaan is, zal die opening en dat onderzoek gedaan worden ten overstaan van den Resident of Adfistent-Resident.

Art. 74. Na dat onderzoek zullen alleenlijk die goederen worden aangehouden, waarin de overtreding gedaan zal zijn, en zullen de overige goederen dadelijk worden vrijgegeven en niet mogen opgehouden worden, mits dat de boete dadelijk geconfigneerd worde.

Art. 75. Hetzelve zal ook plaats hebben ten aanzien van de uitgaande schepen, zoo vreemde als Nederlandsche, zullende de verzwegene goederen daaruit worden geligt, en de schippers dadelijk mogen vertrekken, mits de boete geconfigneerd worde.

Art. 76. De beambten der inkomende en uitgaande regten zullen, van alle door hen gedane aanhalingen, dadelijk kennis geven aan den Waterfiscaal van hunne afdeeling.

Art. 77. Alle geregtelijke vervolgingen wegens de overtreding der bepalingen op de inkomende en uitgaande regten, zullen door den Waterfiscaal ter eerste instantie gebragt worden, te *Batavia* voor den Magistraat, of zoodanige andere regtbank van eersten aanleg, als daar in het vervolg mogt worden opgerigt, en te *Samarang* en *Sourabaija* voor de Raden van Justitie, voor zoo verre derzelve onderscheiden regtsgebied aangaat.

Art. 78. De zaken zullen worden behandeld volgens de manier van procederen, voor de Raden van Justitie gebruikelijk.

Art. 79. Van de vonnissen, door de hierboven genoemde regtbank en Raden ter eerste instantie geweest, in zaken *f* 500 en meer bedragende, zal kunnen geappelleerd worden aan den Hoogen Raad van Justitie te *Batavia*.

Art. 80. Wegens overtredingen der bepalingen op de inkomende en uitgaande regten zal niet mogen worden gecomponeerd of getransigeerd, dan ten overstaan van den Regter en nadat de Fiscaal-Generaal daarop zal zijn gehoord.

Ten aanzien echter van overtredingen, door inlandsche gezagvoerders van inlandsche of ter kustvaart bestemde vaartuigen, zal die toestemming niet noodig wezen, en de afmakingen kunnen plaats hebben ten overstaan van den Resident of Adfistent-Resident.

Art. 81. Eene afmaking, anders dan bij het vorige artikel bepaald overeengekomen, zal geen gevolg hebben, en de overtreder zal, niettegenstaande dezelve, de boete moeten betalen, terwijl de beambte, die op eenige onwettige wijze de zaak heeft afgemaakt, naar vereisch van omstandigheden zal worden gestraft.

Art. 82. Het zuiver bedrag der verbeurd verklaarde goederen, of geïnde boeten, zal komen voor een derde gedeelte ten voordeele van 's Lands kas, terwijl de twee overige derde deelen in gelijke aandeelen zullen worden genoten bij den Fiscaal-Generaal, den Waterfiscaal van het district, alwaar de aanhaling gedaan is, en den aanbrenger.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in de Nederlandsche, Chinese en Inlandsche talen worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar zulks behoort en te geschieden gebruikelijk is.

Gelastende en bevelende enz.

Gegeven te *Batavia*, enz.

---

*BESLUIT van den 13den October 1821,
houdende alteratien en amplitatien van
het Reglement op de heffing der inkomende en uitgaande regten, op Java.*

Wij GOVERT ALEXANDER GERARD PHILIP, Baron VAN DER CAPELLEN, Grootkruis der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur-Generaal over Nederlandsch Indië, enz., enz.

In Rade;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij, na gedurende een tijdvak van drie jaren de werking te hebben nagegaan van het Reglement op de heffing der inkomende en uitgaande regten, van den 28sten Augustus 1818, hetzelfde in nadere overweging hebben genomen, en bevonden, dat reeds nu eenige der daarin voorkomende bepalingen vatbaar zijn voor wijzigingen, door welke het belang van den handel in het algemeen, en dat van den Nederlandschen in het bijzonder, kan worden bevorderd en tevens de regten van den Lande kunnen worden verzekerd;

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verstaan, met alteratie en amplitatie van art. 10, 11, 16 en 36 van voorschreven Reglement, te bepalen:

Eerstelijk, dat voor alle overfchepingen ter reede, uit het eene in het andere fchip, de inkomende, dan wel de uitgaande regten zullen worden betaald, met dien verftande, dat, in allen gevalle, de hoogfte van beide zullen worden berekend.

Ten tweede:

a. Dat door het woord *lofing*, in dit artikel voorkomende, zal worden verftaan, het losfen van het fchip, en niet

het landen der goederen, zoodat, wanneer men van het entrepot zal willen gebruik maken, de verklaring daarvan bij de eerste aangifte zal moeten geschieden.

- b. Dat door de woorden *berekende waarde*, niet zal worden verstaan, de prijzen der goederen in vreemde landen, maar de prijzen, zoo als die hier werkelijk zijn, dan wel de factuurprijzen, verhoogd met 30 ten honderd, zoo als bij art. 16 bepaald is, voor de betaling der inkomende regten.
- c. Dat geene goederen, beneden de waarde van acht duizend gulden, in het entrepot zullen kunnen worden aangegeven, met uitzondering van meel, groenten, vleesch, visch, wijnen, sterke dranken en bier, welke zullen worden toegelaten ten bedrage van vier duizend gulden.
- d. Dat voor geene mindere hoeveelheid van goederen, dan ten bedrage van vier duizend gulden, door het entrepot zal worden in- of uitgeklaard, en daartoe geene gedeelten, maar alleen geheele partijen zullen worden toegelaten.
- e. Dat geen' uitvoer van in het entrepot gebragte goederen zal worden toegestaan, dan nadat deze veertien dagen in het entrepot zullen gelegen hebben, ten zij daartoe, in bijzondere gevallen, door de Hoofddirectie van Financien verlof wordt verleend.
- f. Dat, wanneer de gemelde goederen niet weder uitgevoerd, maar werkelijk ingevoerd zullen worden, het betaalde entrepotregt, van twee ten honderd, zal strekken in mindering van de daardoor verschuldigde inkomende regten.

Ten derde :

- a. Dat schepen, onder Nederlandsche vlag varende, in Indië te huis behorende, van vreemde Europeesche of Amerikaansche havens inklarende, dezelve regten zullen betalen als vreemde schepen, van vreemde havens komende.

b. Te arresteren het navolgende tarief, naar hetwelk de geldswaarde, op de facturen van goederen voorkomende, voor de betaling der inkomende regten zullen worden berekend, als:

De Nederlandsche gulden tegen	25	Indische stuivers.
Het pond sterling	10	guldens.
De stukken van 5 francs	2	" "
" Deensche rijksdaalder	2	" "
" Spaanf. daald. of piaster	66	stuivers.
" Portugesche muleria	$3\frac{1}{2}$	guldens.
" 100 Sida ropijen	110	" "
" 100 Arcotsche of Madras en Souratsche ropijen	105	" "
" star pagoda	4	" "
" Chinesche tahil	$3\frac{1}{2}$	" "

Ten vierde: dat geen los- of laadcedul langer van waarde zal blijven, dan voor acht dagen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alomme worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederduitsehe, Inlandsche en Chinesche talen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te *Batavia*, enz.

PUBLICATIE van Commisfariſen-Generaal over Nederlandsch Indië, houdende een Havenreglement op het in- en uitgaan, ankeren, liggen en vertrekken der ſchepen op de reeden, de verpligtingen der Havenmeesters en gezaghebbers, van den 28ſten Augustus 1818.

Commisfariſen-Generaal over Nederlandsch Indië,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, ſalut! doen te weten :

Alzoo wij in aanmerking genomen hebben, dat met de Reglementen op de inkomende en uitgaande regten, op de zeebrieven en ſcheepspasfen, en op de aankomst, het verblijf en het vertrek van vreemden en ingezetenen, ook in verband dient gebragt te worden, alles wat tot het beheer van en in de havens van *Java* en *Madura* betrekking heeft;

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verſtaan, met betrekking van alle tot dus verre beſtaan hebbende wetten, reglementen, gewettigde of ongewettigde, uitdrukkelijke of ſilzwijgende gebruiken en gewoonten, vaſt te ſtellen, zoo als vaſtgeſteld wordt bij deze, het volgende

HAVENREGLEMENT, op het in- en uitgaan, ankeren, liggen en vertrekken der ſchepen op de reeden, de verpligtingen der Havenmeesters en gezaghebbers.

Art. 1. Alle ſchepen en vaartuigen, eene reede opzeilende, zullen, vóór zij ten anker komen, hunne vlag vertoonen.

Voor ſchepen, ra-zeilen voerende, zal de vlag van den wal gehefchen worden.

De Havenmeesters of ambtenaren, die als zoodanig werkzaam zijn, zullen naar boord van elk opzeilend schip zenden eenen verpraaibrief, van den volgenden inhoud :

„ De bevelhebber van het ter reede gekomen vaartuig
„ wordt uitgenoodigd het onderstaande in te vullen.”

..... den .....

De Havenmeester.

Vlag van het schip

Naam „ „ „

Naam van den bevelhebber

Grootte van het schip in lasten of tonnen

Hoe bemand

Hoe gewapend

Van waar gekomen

Wanneer gezeild

Welke plaats aangedaan

Werwaarts bestemd

Welke lading

*Namen, landaard, beroep, ouderdom en laatste woonplaats
der pasfagiers*

Welke de staat der gezondheid is van scheepsvolk en pasfagiers

Belangrijke tijdingen

den .....

Handteekening van den gezaghebber.

Art. 2. De Havenmeester zal daarvan een schriftelijk, door hem ondertekend, verslag zenden aan den Gouverneur - Generaal, aan den Resident of anderen hoogsten plaatselijken burgerlijken ambtenaar, aan de Generale Secretarie, aan de Baljuwen, aan de Waterfiscaals, aan de Ontvangers der in- en uitgaande regten onder hun ressort, aan President en Raden van Financien en aan den Fiscaal-Generaal der in- en uitgaande regten.

Art. 3. De Havenmeester zal, te gelijker tijd met het zenden van het verpraabiljet naar boord, daarbij voegen een exemplaar van dit Reglement, benevens van het Reglement op de inkomende en uitgaande regten, en het verblijf van vreemdelingen op *Java*.

Art. 4. De gezaghebbers en supercargas der schepen zullen, zoo spoedig hun mogelijk is, zich in perfoon bij den Havenmeester vervoegen, ten einde zoodanige nadere berigten aan hem of aan die Autoriteit, bij welke hij op last van den Havenmeester gebragt wordt, te geven, als van hem zullen gevraagd worden.

Art. 5. De Havenmeesters zijn geregtigd om, in gevallen, waarin zij meenen, dat het belang van den Lande zulks vordert, zich aan boord van de schepen te begeven, en de daarop bevonden wordende manschappen te monstereen en met de monsterrol te vergelijken; zij zijn gehouden van alle belangrijke omstandigheden aan den Gouverneur-Generaal kennis te geven.

Art. 6. Alle plaatselijke Regeringen, wien het zoude mogen aangaan, zijn gehouden, met overleg der Havenmeesters, zoo duidelijk mogelijk te bepalen de grenzen der reede, onder nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal.

Art. 7. De gezaghebbers der schepen zijn gehouden te ankeren binnen de alzoo bepaalde grenzen.

Art. 8. Geen ballast zal mogen geworpen worden aan boord van een ter reede zeilend of liggend schip, op verbeurte van f 10 voor elken last, waarop het schip gemeten is.

Art. 9. Alle schepen en vaartuigen, niet te huis behoorende in Nederlandsch Indië, zullen gehouden zijn de volgende ankeragiegelden te betalen:

Nederlandsche schepen, *vijftien stuivers* voor elken last, waarop het schip gemeten is.

Vreemde schepen, *één gulden*.

Deze belasting eenmaal door een schip voldaan zijnde, kan

binnen de eerstvolgende zes maanden niet andermaal worden ingevorderd, al is het, dat dezelve op eene andere reede aankomt.

Art. 10. Geene schepen, door den Lande ingehuurd, zijn van de betaling der havengeregtigheden vrij.

Art. 11. De Havenmeesters zijn verplicht, verloren ankers te doen opvisschen, doch hiervoor zal aan hen door de eigenaars, behalve de teruggave der gemaakte onkosten, betaald worden een derde der waarde van het anker.

Art. 12. Ankers, van welke de eigenaars onbekend zijn, zullen, nadat daarvan in de Courant driemaal openlijke aankondiging gedaan is, en nadat de ankers zelve een jaar openlijk ten toon hebben gelegen, aan de meestbiedenden publiek worden verkocht, ten voordeele van den Lande, na aftrek van hetgeen aan de Havenmeesters, volgens het vorige artikel, daarvan toekomt.

Art. 13. Aan de Havenmeesters wordt bij deze toegekend het regt, om, bij uitfluiting van alle anderen, des verkiezende, de schepen van water en brandhout te voorzien, onverminderd echter de vrijheid, welke aan alle bevelhebbers wordt gelaten, om met eigen volk en chaloupen die benodigdheden af te halen.

Art. 14. De Havenmeesters, welke op zich nemen aan de schepen water en brandhout te leveren, zullen wederkeerig verplicht zijn, de noodige schikkingen te maken, opdat daarin nimmer eenige vertraging kan ontstaan.

Art. 15. De tariven, naar welke deze leverancie zal plaats hebben, zullen nader worden bepaald, en zullen, ten allen tijde, in het kantoor der Havenmeesters ter lezing moeten worden opgehangen.

Art. 16. Alle schepen, naar Nederland vertrekkende, zijn verplicht, op aanzoek van wege de Hooge Regering, een aantal beambten of manschappen voor de land- of zeemagt mede te nemen, en eene zekere scheepsruimte af te staan; zullende derhalve de bevelhebbers zich tijdig aangeven, opdat de Regering, des goedvindende, daarvan gebruik zou kunnen maken.

Art. 17. Alle bevelhebbers zijn gehouden, ten minste drie-maal vier en twintig uren vóór hun voorgenomen vertrek, daarvan aan den Havenmeester kennis te geven.

Art. 18. De schippers zullen niet mogen vertrekken, ten zij zij van den Havenmeester hebben verkregen eene behoorlijke uitklaring.

Aan inlandfche vaartuigen, op jaarlijkfche pafsen varende, zal geene afzonderlijke uitklaring gegeven, maar de vergunning van het vertrek op dien pas gefchreven worden.

Art. 19. De Havenmeester zal geene uitklaring geven, ten zij aan hem vertoond zijn:

- 1°. Een certificaat van den Magiftraat of Resident, dat aan alle plaatfelijke wetten is voldaan.
- 2°. Een certificaat door den Ontvanger der inkomende en uitgaande regten, dat aan alle 's Lands geregtigheden op dat middel is voldaan.

Dit certificaat zal moeten worden voor *gezien* geteekend door den Waterfifcaal.

3°. De fcheepsrolle.

Art. 20. De Havenmeester, zulks ten dienfte van den Lande noodig achtende, is bevoegd, zich naar boord van die fchepen, welke zeilreë liggen, te begeven, ten einde de manfchappen met de fcheepsrolle te vergelijken, en te onderzoeken, of ook aan boord zich bevinden perfonen, in Nederlandsch Indië te huis behoorende, en niet voorzien van de noodige pafsen tot hun vertrek.

Art. 21. Voor het verleenen van de uitklaringen zal, door fchepen, niet in Nederlandsch Indië te huis behoorende, betaald worden *vijf gulden* boven het zegel.

Art. 22. Wanneer een 's Lands uitlegger ter reede mogt geftationeerd zijn, zal deze uitklaring aan dezelve, op de vordering van den kommandant, moeten worden vertoond.

Art. 23. Gezaghebbers, die, zonder uitklaring van de Havenmeesters, vertrekken, zullen worden geftopt, en, ingeval

van dadelijke aanhouding, betalen eene boete van *f* 10 voor elken last, op welken het schip gemeten is.

Wanneer de bevelhebber, zonder aangehouden te zijn, vertrekt, zal daarvan aan alle Autoriteiten in Nederlandsch Indië worden kennis gegeven, ten einde, bij zijne eventuele terugkomst, met hetzelfde of eenig ander schip, tot betaling der boeten te worden genoodzaakt.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in de Nederlandsche, Chinesche en Inlandsche talen worden gepubliceerd en geaffigeerd, waar zulks behoort en te geschieden gebruikelijk is.

Gelastende en bevelende voorts, dat alle Collegien, Ambtenaren, Justiciëren en Officiëren aan de naauwkeurige uitvoering dezes de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des perfoons.

Gegeven te *Batavia*, enz.

*BESLUIT van den 30sten Augustus 1827,
houdende Reglement op het beleid der
Regering, de cultuur en den handel in
's Lands Aziatische bezittingen, of Ne-
derlandsch Oostindië.*

IN NAAM DES KONINGS.

De Commisfaris-Generaal over Nederlandsch Indië,

In aanmerking nemende, dat het bestaande Reglement op het beleid der Regering in Nederlandsch Indië, in den jare 1818, door Commisfarisfen-Generaal, onder de nadere goedkeuring des Konings ingevoerd, nimmer aan de bekrachtiging van Z. M. is onderworpen geworden;

Dat er federt dien tijd, door de Indische Regering, op eigen gezag, bepalingen genomen zijn, afwijkende van de beginselen bij het gedachte Reglement vastgesteld, en ten gevolge waarvan hetzelfde onvatbaar geworden is, om nog een voorwerp van 's Konings opzettelijke overwegingen uit te maken;

Gelet op art. 54 van het Koninklijk besluit van den 13den September 1825, n°. 79, waarbij aan hem Commisfaris-Generaal de magt is opgedragen, om zoodanige wijzigingen in den staat van zaken in te voeren, als naar aanleiding van de hem gegevene instructie, en op grond van verkregene ondervinding, doelmatig zullen worden bevonden, in afwachting van de definitive bepalingen, welke door Zijne Majesteit, op de voordragt van hem Commisfaris - Generaal, ten deze zullen worden vastgesteld;

De Regering gehoord (adviezen van den 8sten Junij 1826, n°. 530, en 25sten Augustus ll., n°. 1394);

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Met intrekking van het hiervoren genoemde Reglement, vastgesteld bij publicatie van Commisfarisfen - Generaal, van den

22sten December 1818, n°. 8 (*Staatsblad* n°. 87), provisioneel te arresteren het navolgende

REGLEMENT op het beleid der Regering, van het justitiewezen, de cultuur en den handel in 's Lands Aziatische Bezittingen.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van den Gouverneur-Generaal en de Indische Regering.

Art. 1. Het hoogste gezag over Nederlandsch Indië wordt, in naam des Konings, uitgeoefend door den Gouverneur-Generaal. — Een iegelijk, die zich aldaar bevindt, van wat rang of staat hij zij, moet den Gouverneur-Generaal erkennen als des Konings vertegenwoordiger, en denzelven als zoodanig eerbiedigen en gehoorzamen.

Art. 2. Tot het beleid der Regering worden aan den Gouverneur-Generaal toegevoegd vier Raden, die, gezamenlijk met den Gouverneur-Generaal, uitmaken de Regering van Nederlandsch Indië.

De President van het Hoog-Geregtshof en den Directeur-Generaal van Financien kunnen, in zeer bijzondere gevallen, wanneer zulks in het belang van de dienst doelmatig geoordeeld wordt, door den Gouverneur-Generaal worden opgeroepen, om als adviferende leden aan de beraadslagingen der Regering deel te nemen.

Art. 3. Zoo lang de betrekking van Luitenant-Gouverneur-Generaal, achtervolgens 's Konings bevelen, zal blijven bestaan, is deze medelid van de Indische Regering en heeft zitting na den Gouverneur-Generaal. — De Raden van Indië nemen zitting naar den tijd van hunne aanstelling.

Art. 4. Wanneer de waardigheid van Gouverneur-Generaal, bij deszelfs overlijden of anderzins, openvalt, en de benoeming

van deszelfs opvolger door den Koning niet gedaan, of althans niet bekend is, zal de Luitenant-Gouverneur-Generaal inmiddels het gezag, aan den Gouverneur-Generaal toekomende, uitoefenen. — Voor de tijdelijke waarneming dezer functien zal aan denzelfden de helft van de gewone jaarwedde van eenen Gouverneur-Generaal worden toegelegd.

Art. 5. Bij ontftentenis van den Luitenant-Gouverneur-Generaal zal het gezag overgaan op eenen der Raden van Indië. De benoeming zal gedaan worden door de vier gewone en de twee bovengenoemde adviferende leden, welke, in dat geval, regt van stemming bezitten. Zij zijn verplicht onmiddellijk te dien einde te vergaderen, en moeten alsdan, in handen van den Raad, in rang volgende op den Gouverneur-Generaal, en deze in handen van den volgende Raad, den eed afleggen:

„ Dat zij, tot de tijdelijke vervulling der waardigheid
 „ van den Gouverneur-Generaal, dien der vier gewone
 „ Raden zullen stemmen, welken zij in gemoede daartoe
 „ den geschikften zullen oordeelen.”

Kunnende geen der Raden zich zelve benoemen. De leden van de alzoo zamengestelde vergadering brengen hunne stemmen, bij besloten briefjes, uit; de Secretaris verzamelt de briefjes in eene beslotene bus. De President van het Hoog-Geregtshof opent de briefjes, en leest dezelve met luider stemme op; de Secretaris houdt daarvan aanteekening.

Hij, op wien de meeste stemmen gevallen zijn, of, bij staking van stemmen, de oudste in rang, aanvaart dadelijk de waardigheid van Gouverneur-Generaal, en geniet de helft van de gewone jaarwedde van Gouverneur-Generaal, met stilstand intusfchen van het traktement van Raad van Indië, totdat een Gouverneur-Generaal, door den Koning benoemd, in die waardigheid zal getreden zijn.

Art. 6. Bij het openvallen van eene Raadsplaats wordt door de Indische Regering, in eene eerstkomende vergadering, waarbij de President van het Hoog-Geregtshof en de Directeur-Generaal van Financien, met regt van stemming, tegenwoordig zijn, bij besloten briefjes, en bij volftrekte meerderheid, op-

gemaakt eene lijst van drie personen, om, ter vervulling van de gedachte Raadsplaats, te worden voorgedragen, en welk drietal vervolgens, door den Gouverneur-Generaal, met deszelfs confideratien en advies, aan het Departement van Marine en Kolonien, ten spoedigste, moet worden opgezonden, om ter benoeming aan den Koning te worden aangeboden.

In afwachting van eene Koninklijke beslissing zal, voor zoo veel noodig, de President van het Hoog-Geregtshof, en, in diens plaats, de Directeur-Generaal, met de provifionele waarneming van de bestaande vacature kunnen worden belast.

Art. 7. De Raden van Nederlandsch Indië moeten zijn geboren in Nederland, of in eene van 's Lands volkplantingen of bezittingen; of, geene inboorlingen zijnde, genaturaliseerd zijn; ook moeten zij den vollen ouderdom van dertig jaren bereikt hebben.

Zij zullen elkander, ten tijde hunner aanstelling, niet mogen befaan in of binnen den vierden graad van bloedverwantschap of zwagerschap.

Art. 8. De Raden van Indië mogen geene andere vaste bedieningen bekleeden, zoo lang zij leden van de Regering zijn.

Art. 9. De Gouverneur-Generaal en de Raden van Indië vermogen geen handel te drijven, noch voor eigene rekening, noch voor dien van anderen; zij vermogen geen aandeel of belang te hebben in eenige besteding, leverancie, verpachting van goederen, regten of middelen, of in eenige zaken, waarover met den Lande, om winst of voordeel, eenige handeling wordt aangegaan; zij mogen wijders geene ordonnantien of schuldvorderingen, ten laste van den Lande, koopen of voor hunne rekening nemen; publieke effecten worden alleenlijk daarvan uitgezonderd.

Art. 10. Aan de Indische Regering wordt toegevoegd een algemeene Secretaris, die tevens als zoodanig den Gouverneur-Generaal ten dienste staat. Behalve dezen, kan er nog een tweede algemeene Secretaris worden aangesteld, indien de werkzaamheden zulks vorderen. De algemeene Secretarie blijft ove-

rigens provifioneel geregeld op den voet, omfchreven en vastgefteld bij befluit van Commisfaris-Generaal, van den 17den November 1826 (*Staatsblad* n°. 67). De leden van den Raad en de algemeene Secretaris zullen zich insgelijks, ten tijde hunner aanftelling, niet mogen beftaan in of binnen den derden graad van bloedverwantfchap of zwagerschap. Hetzelfde is ook op den tweeden algemeenen Secretaris, ten aanzien van den algemeenen Secretaris, toepasfelijk.

Art. 11. De Gouverneur-Generaal heeft het beleid der vergadering, achtervolgens het Reglement van orde, bij befluit van den Commisfaris-Generaal, van den 11den November, n°. 17, vastgefteld.

Art. 12. De Gouverneur-Generaal is gehouden, alle zaken, die ter beflifing van de Indifche Regering ftaan, te brengen ter overweging van de vergadering. Aan den Gouverneur-Generaal wordt de magt toegekend, om, wanneer hij zulks oordeelbaar voor den Lande en voor des Konings dienst rekt, tegen de gevoelens van de meerderheid te befliften en het befluit op te maken.

Deze magt komt alleen toe aan den Gouverneur-Generaal, door den Koning benoemd, en geenzins aan hem, die tot deze waardigheid flechts inmiddels benoemd is, op den voet bij art. 5 omfchreven. Telkens als de Gouverneur-Generaal tegen de meerderheid mogt komen te befliften, en telkens als een befluit der Regering door de beflifende ftem van den Gouverneur-Generaal wordt opgemaakt, zullen de adviezen van den Gouverneur-Generaal en van de Raden in fchrift worden overgegeven, en naar het Ministerie van Marine en Kolonien in Nederland worden overgezonden, met bijvoeging van alle zoodanige bedenkingen en omftandigheden, als ter zake dienftig zijn. Ieder lid van de Regering heeft daarenboven de vrijheid niet alleen, maar zulks wordt ten sterkfte aanbevolen, om, zoo dikwijls hij het verkiest, zijn advies fchriftelijk uit te brengen, en te vorderen, dat hetzelve naar het Ministerie worde overgemaakt.

Daarentegen heeft ook de Gouverneur-Generaal het regt om zulke, even als andere ftukken, naar Nederland op te zenden,

al ware het ook, dat het tegendeel door den Rapporteur of door de andere leden der vergadering verlangd werd.

Art. 13. Van het verhandelde in elke zitting der Indische Regering, alsmede van de handelingen van den Gouverneur-Generaal afzonderlijk, worden dagelijksche aantekeningen gehouden, die telken drie maanden kopijelijk aan het Ministerie van Marine en Kolonien zullen worden overgezonden, vergezeld van (en van een kort register derzelve) al de bijlagen, welker kennis nuttig en belangrijk kan zijn. Van alle belangrijke gebeurtenissen en handelingen, zoo de inwendige Regering als de buitenlandsche betrekkingen met omliggende Europeesche bezittingen of inlandsche Vorsten of volkeren betreffende, en inzonderheid van alle voorvallende oorlogen, zal tusschentijds, met den meesten spoed, aan voornoemd Departement worden kennis gegeven.

De overzending der stukken zal steeds gepaard gaan met een beredeneerd verflag, zoo van de omstandigheden, als van de beoordeeling der Indische Regering daarover, ten einde den Koning in staat te stellen, om den stand van zaken met juistheid te kunnen beoordeelen, en, waar zulks noodig is, met volledige kennis te beslissen.

Art. 14. Alle verordeningen, bevelen en andere handelingen van de Indische Regering, zamengesteld zoo als in art. 2 bepaald is, moeten worden uitgevaardigd op naam van den Gouverneur-Generaal in Rade, en niet anders; dezelve moeten door den algemeenen Secretaris geteekend worden, ter ordonantie van den Gouverneur-Generaal in Rade.

Alle algemeene verordeningen, belangrijke bepalingen of besluiten worden daarenboven door den Gouverneur-Generaal geteekend.

De aanhef van alle publicatiën, acten en andere opene stukken zal, na het opschrift: „*In naam des Konings*,” slechts bestaan in deze woorden: „*De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië*. Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:”

Art. 15. De Gouverneur - Generaal in Rade, zoowel als afzonderlijk handelende, is gehouden de bevelen, hem door den Koning, of uit naam des Konings toegezonden, na te komen.

Art. 16. De Gouverneur - Generaal in Rade is bevoegd, om, ten aanzien van al de deelen van het Bestuur, zoodanige verordeningen en bepalingen vast te stellen, als, in overeenstemming met de gronden bij dit Reglement vastgesteld, en met de door of van wege den Koning gegevene voorschriften, aan het beleid der algemeene Regering kunnen bevorderlijk zijn. Doch, omtrent al zulke bepalingen en verordeningen, welke met de algemeene of staatkundige belangen van Nederland, of met zaken in betrekking staan, waarvan de volledige beoordeeling alleen in Nederland kan plaats vinden, zal de Indische Regering niet vermogen te beslifen, maar zal dezelve in tijds de noodige voorstellen aan het Ministerie van Marine en Kolonien inzenden, om door dit Departement ter kennis van Zijne Majesteit te worden gebragt.

Art. 17. De Gouverneur-Generaal in Rade ontwerpt de vijfjarige begrotingen van inkomsten en uitgaven, overeenkomstig de bepalingen, vervat in het Koninklijk besluit van den 3den April 1825, n°. 89, en zorgt, dat dezelve binnen den bepaalde tijd, en op den voorgeschreven voet, naar Nederland worden gezonden, om door den Koning te worden vastgesteld. De Gouverneur - Generaal in Rade regelt de buitengewone jaarlijkse begrooting der uitgaven en de raming der inkomsten. De Gouverneur-Generaal in Rade besluit omtrent alle overschrijvingen, welke, achterevolgens de gemaakte bepalingen, in de eenmaal vastgestelde begrooting mogen plaats grijpen, en waakt, dat de toegestane sommen niet worden overschreden.

En wordt uitdrukkelijk hierbij bepaald, dat op de door den Koning gearresteerde begrooting van uitgaven, door den Gouverneur - Generaal in Rade slechts zoodanige overschrijvingen kunnen worden toegestaan, welke van de eene op de andere afdeeling, van hetzelfde hoofdstuk, worden voorgedragen, en dat geene overschrijving van het eene hoofdstuk op het andere zal mogen plaats vinden, zonder speciale toestemming des Konings.

De Gouverneur-Generaal in Rade bepaalt en neemt de gefchiktste maatregelen voor het innen en verantwoorden van 's Lands gelden en goederen, en beflist over alle befchikkingen van 's Lands gelden, waartoe de vastgeftelde begrooting van uitgaven de noodige ruimte geeft.

De Gouverneur-Generaal in Rade zorgt, dat door de Algemeene Rekenkamer met naauwkeurigheid worde nagekomen hetgeen haar voor de bewaking is voorgefchreven, en neemt wijders al die maatregelen, waardoor de Rekenkamer, zoo veel mogelijk, in staat gefield worde, om aan hare verplichtingen te voldoen.

De Gouverneur-Generaal in Rade neemt insgelijks kennis van de jaarlijkfche administrative rekening, en zendt dezelve, met zijne confideratien, aan het Ministerie van Marine en Kolonien.

Art. 18. De Gouverneur-Generaal in Rade regelt alle belastingen en de wijze, op welke zij moeten geheven worden, hetzij bij dadelijke heffingen van de belastbare perfonen, dan wel bij de verpachting.

Art. 19. De Gouverneur-Generaal in Rade regelt al de zaken betrekkelijk den geldsomloop. Het muntftelfel, benevens de aanmaking en uitgifte van klinkende- of papieren munt, moeten onder die punten worden gerangfchikt, waaromtrent door den Koning alleen veranderingen of bepalingen kunnen worden vastgefteld, en waarop derhalve het tweede lid van art. 16 van dit Reglement van toepafing moet worden gemaakt.

Art. 20. De Gouverneur-Generaal in Rade maakt jaarlijks, met inachtneming van hetgeen door den Koning reeds is, of deswege nader mogt worden befchikt, de noodige bepalingen omtrent het te gelde maken, of voor 's Lands rekening naar Nederland verzenden, van alle goederen en voortbrengfelen, den Lande toebehoorende.

Deze bevoegdheid kan niet worden uitgefprekt tot den verkoop van domeinen, als kunnende deze nimmer dan op uitdrukkelijke autorifatie des Konings worden verkocht.

Art. 21. De Gouverneur-Generaal in Rade bepaalt, in over-

eenstemming met de deswege bestaande organieke voorschriften, de inkomsten van de beambten en bedieningen, stelt de instructie vast en benoemd de ambtenaren, zoo Europezen als Inlanders en anderen, voor zoo verre die benoeming niet, bij afzonderlijke bepalingen, aan andere gezagvoerders of Collegien is of mogt worden opgedragen. Buiten de hoofdamttenaren, waarvan de aanstelling onmiddellijk door den Koning geschiedt, worden de Hoofden der Departementen, de Residenten en andere civiele gezagvoerders, door den Gouverneur-Generaal in Rade, niet anders, dan onder de nadere goedkeuring van Zijne Majesteit benoemd.

Alle ambtenaren, door den Koning benoemd, kunnen niet dan door den Koning uit hunne betrekking worden ontslagen. Zij kunnen echter, wanneer zulks gevorderd wordt, door den Gouverneur-Generaal in Rade in de waarneming hunner functien worden geschorst, onder gehoudenheid, van de zijde dezes laatsten, om daarvan onmiddellijk aan het Departement van Marine en Kolonien verslag te doen. Geene der reeds vastgestelde, of nog nader vast te stellen bezoldigingen, mogen, zonder uitdrukkelijke autorisatie des Konings, onder welke benaming ook, worden vermeerderd; voor zoo veel zulks noodig en doelmatig moge worden geacht, zullen omtrent de rangen van de onderscheidene ambtenaren, bij een afzonderlijk Reglement, bepalingen worden vastgesteld.

Art. 22. De Gouverneur-Generaal in Rade oefent het regt van gratie, wegens misdaden in Nederlandsch Indië gepleegd, na alvorens te hebben ingenomen de bedenkingen en het advies van het Hoog-Geregtshof. De Gouverneur-Generaal in Rade heeft de volle bevoegdheid om tegen het advies van het Hoog-Geregtshof te beslissen, en op de ingediende verzoeken om gratie *al* dan *niet* gunstig te beschikken. In beide deze gevallen zal het door de Regering genomen besluit, zoo spoedig mogelijk, onder toezending van al de stukken ter zake betrekkelijk, aan het Departement van Marine en Kolonien moeten worden medegedeeld, om, door tusschenkomst van hetzelfde, 's Konings welmeenens te vernemen.

Art. 23. De Gouverneur-Generaal in Rade verleent dispen-

fatie van wetten in burgerlijke zaken, remisfie van verschuldigde belastingen of pachtpenningen, brieven van legitimitatie, *venia aetatis* en andere dergelijke gratien, alles na ingenomene confideratien en advies van het Hoog-Geregtshof, voor zoo verre regtszaken betreft. Aan de Indifche Regering wordt met nadruk aanbevolen, om van de haar toegekende bevoegdheid tot het verleenen van brieven van legitimitatie met de meestmogelijke voorzigtigheid, en flechts in zeer bijzondere gevallen, gebruik te maken.

De Gouverneur-Generaal, in of buiten Rade, heeft echter geenszins de bevoegdheid om in eenig geval, hoe ook genaamd, de werking van het Regeringsreglement op te heffen, en het hem verleende regt van dispensatie tot hetzelfde uit te trekken.

Art. 24. De Gouverneur-Generaal in Rade fluit of vernieuwt verbonden van handel en vriendschap met de Indifche Vorften en volken, in naam des Konings. Deze verbindtenissen mogen nimmer ten doel hebben het guaranderen hunner bezittingen, of het voeren van oorlog tegen de aanvallen van anderen. Op geen der eilanden in den Oosterfchen Archipel zal eenig nieuw etabliffement door de Indifche Regering mogen worden aangelegd, zonder voorafgaande autorifatie des Konings.

Art. 25. De Indifche Regering draagt zorg, dat de bestaande, of nog verder te maken, traktaten met de meeste trouw en naauwkeurigheid, van de zijde der Nederlandfche ambtenaren, worden opgevolgd en nagekomen; zij wendt alles aan, wat tot bevordering en handhaving van rust en vrede strekken kan, en geeft de strengfte bevelen aan de onderscheidene hoofden en gezaghebbers, om daartoe van hunne zijde krachtdadig mede te werken. Aan de Indifche Regering wordt met den meesten nadruk aanbevolen, om, zoo veel mogelijk, alles te vermijden en voor te komen, wat eenige aanleiding tot eenen oorlog geven kan, en tot stelfel aan te nemen, van nimmer den oorlog tegen eenig Indifch Vorst of volk te voeren, dan wanneer het Nederlandsch gezag en grondgebied in deze gewesten wijandelijk wordt aangevallen, of dat daartoe toebeidfehen worden gemaakt, wanneer alle middelen tot bevredi-

ging vruchteloos beproefd zijn, en zulks alzoo uit noodweer en tot verdediging van het Nederlandsch gezag en van verkregene regten geschieden moet. In dit geval zal nog van al het gebeurde een omstandig verslag worden opgemaakt en aan het Ministerie van Marine en Kolonien opgezonden: en zullen daarbij tevens duidelijk de gronden worden ontwikkeld, waarop tot het voeren van den oorlog besloten is, ten einde er, na gedaan onderzoek, aan de Regering zoodanige aanschrijvingen of bevelen van wege den Koning kunnen worden uitgevaardigd, als waartoe de handelingen van het Bestuur te dier zaken aanleiding mogten hebben gegeven.

Art. 26. De Gouverneur-Generaal heeft het oppertoezicht over en regelt alle dagelijksche voorvallen en aangelegenheden betreffende de Algemeene Regering, achterevolgens de bepalingen van dit Reglement, en door den Koning gefunctioneerde en te maken wetten en verordeningen.

Art. 27. De Gouverneur-Generaal heeft het oppertoezicht over alle Lands dienaren, en geeft hun zoodanige bevelen, als hij ter uitvoering van de hun toebetrouwde werkzaamheden, ten nutte van den Lande, en overeenkomstig de gemaakte of verder te maken wetten, bepalingen en instructien, vermeent te behooren.

Art. 28. De Gouverneur-Generaal in Rade verleent of weigert de verzoeken tot inwoning of tijdelijk verblijf in Nederlandsch Indië.

Art. 29. De Gouverneur-Generaal heeft de magt, om personen, gevaarlijk voor de openbare rust en veiligheid, bij schriftelijken en gezegelden last, in verzekerde bewaring te doen nemen.

De Gouverneur-Generaal geeft van den door hem gegeven last, en de beweeggronden daartoe, in Rade kennis, ten einde te overwegen, hoe verder te handelen.

De Gouverneur-Generaal in Rade heeft de magt, om dezulke of ook andere ingezetenen, welker verblijf in Nederlandsch Indië gevaarlijk of schadelijk geoordeeld wordt, van

daar te verwijderen, daarbij, zoo veel mogelijk, zorg dragende, dat aan dezelve een behoorlijke tijd tot het in orde stellen hunner zaken worde overgelaten.

Van het alzo genomen besluit en de beweegredenen tot hetzelfde wordt aan het Ministerie van Marine en Kolonien onmiddellijk kennis gegeven.

Art. 30. De Gouverneur-Generaal verleent, des geraden wordende, aan 's Lands civiele of militaire ambtenaren, voor eenen bepaalden tijd, verlof om zich naar *Europa* of elders, ter waarneming van hunne bijzondere belangen, of tot herstel van hunne gezondheid, te begeven; zullende, bij het zoodanig tijdelijk openvallen van eene civiele bediening, door den Gouverneur-Generaal in Rade, in de waarneming van die bediening worden voorzien. En moet hierbij in het oog worden gehouden, dat, overeenkomstig de bepalingen van art. 16 van 's Konings besluit van den 5den April 1815, n°. 69, aan de met verlof gaande personen geene vrije paspoorten, dan in zeer bijzondere gevallen, mogen worden verleend, en dat het verlof zelve niet mag strekken tot bezwaar van de schatkist, en uit dien hoofde niet mag worden toegeestaan, dan onder de voorwaarden, dat de functien van den afwezigen voor een gedeelte van deszelfs traktement worden waargenomen.

Art. 31. De Gouverneur-Generaal vestigt zijne bijzondere aandacht op de staatkundige betrekkingen met de omliggende Indische Vorsten en Volkeren, en met de Regeringen en Bezittingen van Europefche Mogendheden in Indië. Hij deelt zijne bevinding in Rade mede. In gevallen, welke geen uittel kunnen lijden, geeft hij de noodige bevelen, en deelt dezelve aan de Regering mede, of draagt voorzieningen voor, strekkende om de goede verstandhouding met allen te bewaren.

Art. 32. De Gouverneur-Generaal zorgt bijzonderlijk, dat de civiele gezagvoerders, op de buitenbezittingen, zich stiptelijk houden aan hetgeen, nopens hunne verstandhouding met inlandfche Vorsten en Volkeren, bij dit Reglement zal worden vastgesteld.

Jaarlijks moet door den Gouverneur-Generaal een overzigt

der staatkundige betrekkingen, hiervoren omschreven, worden opgemaakt en in Rade medegedeeld, om vervolgens, met de bedenkingen der Regering, aan het Ministerie van Marine en Kolonien te worden opgezonden.

Art. 33. De Gouverneur-Generaal in Rade is bevoegd, met de Regeringen van de Europefche bezittingen in Indië onderhandelingen aan te vangen, en zich te verftaan omtrent het doen van voorftellen aan het Gouvernement in Europa, nopens het aangaan van overeenkomsten, hetzij ter bevordering van wederzijdsche eensgezindheid en wederkeerige belangen, hetzij daarmede eenigen afstand van grondgebied bedoeld worde.

De overeenkomsten zelve zullen niet, dan op autorifatie des Konings, mogen worden aangegaan.

Art. 34. De Gouverneur-Generaal alleen oefent het opperbevel over de zee- en landmagt in Nederlandsch Indië.

Alle militaire benoemingen gefchieden door den Gouverneur-Generaal, onder nadere goedkeuring des Konings, behoudens zoodanige uitzondering, als deswege, achtervolgens 's Konings bevelen, reeds zijn ingevoerd, of nog nader mogten worden daargesteld.

Alle Zee- en Landofficieren, zich in Nederlandsch Indië bevindende, zijn gehouden, zonder eenige tegenspraak, de bevelen, door den Gouverneur-Generaal of zijnentwege gegeven, te eerbiedigen en te gehoorzamen, en door hunne onderhoorigen te doen eerbiedigen en gehoorzamen.

Art. 35. De Gouverneur-Generaal in Rade is bevoegd, om, in gevallen van uitgebarften oorlog tufchen Z. M. en eenige andere Mogendheden, commissien of *lettres de marque* te verleenen aan fchepen, door bijzondere perfonen uitgerust.

Art. 36. De Gouverneur-Generaal regelt alles, wat strekken kan tot afbreuk van den openbaren vijand, tot verdediging der bijzondere gedeelten van Nederlandsch Indië en van der ingezetenen perfonen en goederen, tegen aanvallen van openbare of geheime vijanden, bijzonderlijk ook tegen de zeerooverijen van fommige Indifche Vorften en Volkeren. Hij neemt daaromtrent

in den raad van zoodanige Zee- en Landofficieren, als hij verkiest, en geeft verder de noodige bevelen, onder zijne persoonlijke verantwoordelijkheid, met inachtneming der algemeene bepalingen, bij art. 17 van dit Reglement vastgesteld. Wanneer de Gouverneur-Generaal, na deswege, volgens de militaire wetten en gebruiken, te hebben ingenomen de bedenkingen van bevoegde Officieren in eenen Krijgsraad, vermeent, dat tot eene kapitulatie met den vijand, over één of meer gedeelten van Indië, behoort te worden overgegaan, zal hij de zaak brengen in Rade, opdat dezelve aldaar definitieflijk worde beslist.

Art. 37. De Gouverneur-Generaal handelt wijders naar de bijzondere instructien, hem door of van wege den Koning gegeven.

Art. 38. De Gouverneur-Generaal oefent zoodanige verdere magt, als hem bij de algemeene wetten en bepalingen, of bijzondere verordeningen en besluiten is, of zal worden opgedragen.

Art. 39. De Gouverneur-Generaal heeft de bevoegdheid, om alle zaken, welke aan hem afzonderlijk zijn opgedragen, te brengen ter overweging in Rade.

Hij kan mede aan de Raden zoodanige tijdelijke commissien opdragen, als hij, ten nutte van den Lande, oordeelt, door hen te moeten worden uitgevoerd.

Art. 40. De jaarlijksche verslagen, vermeld bij art. 73 van het tegenwoordige Reglement, zullen achtereenvolgende ter tafel der Indische Regering worden gebragt, om tot een onderwerp der deliberatien gemaakt en, vervolgens, met zoodanige aanmerkingen en bedenkingen, als waartoe dezelve mogten aanleiding geven, bij een algemeen verslag, nopens den staat van geheel Nederlandsch Indië, door den Gouverneur-Generaal in Rade, den Koning te worden aangeboden.

Art. 41. De benoemde Gouverneur-Generaal legt in handen van Z. M. den Koning den eed af, of, zoo zulks niet heeft kunnen plaats vinden, doet hij, vóór de aanvaarding zijner waardigheid, in Rade, den volgenden eed:

„ Ik zweer, dat ik, om de hooge waardigheid, welke ik nu aanvaarde, te bekomen, aan niemand, wie hij ook zij, eenige geschenken of beloften gegeven of gedaan heb, noch geven of doen zal.”

„ Dat ik in de uitoefening der waardigheid van Gouverneur - Generaal over Nederlandsch Indië, en Opperbevelhebber van de zee- en landmagt aldaar, aan Zijne M. den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groothertog van Luxemburg, enz., enz., enz., gehouw en getrouw zal zijn.”

„ Dat ik de Hooge Souvereine Regten des Konings en de waardigheid van het Koninkrijk zal bewaren en bevestigen; dat ik het welzijn, den bloei en de welvaart van Nederlandsch Indië zal voorstaan en behartigen, zonder aanzien van persoon; dat ik in de uitoefening mijner ambtspligten, zoo min aan bedreigingen, als aan beloften, door wien ook gedaan, zal gehoor geven. Dat ik het Reglement op het beleid der Regering en de verdere algemeene of bijzondere instructien en bevelen, mij door den Koning of van wege Z. M. gegeven, zal nakomen, en voorts alles doen, wat een goed en getrouw Gouverneur - Generaal en Opperbevelhebber schuldig is en behoort te doen.”

„ *Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!*”

Art. 42. De Raden van Indië leggen den volgenden eed af:

„ Ik zweer, dat ik, om tot Raad van Nederlandsch Indië te worden benoemd, aan niemand, wie hij zij, eenige geschenken of beloften gegeven of gedaan heb, noch geven of doen zal.”

„ Dat ik aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje - Nassau, Groothertog van Luxemburg, enz., enz., enz., gehouw en getrouw zal zijn; dat ik, zoo veel mijn aandeel aan de Regering betreft, de Hooge en Souvereine Regten des Konings en de waardigheid van het Koninkrijk zal helpen

„ bewaren en bevestigen; dat ik het welzijn en de wel-
 „ vaart van Nederlandsch Indië zal voorstaan en beharti-
 „ gen, zonder aanzien van perfoon; dat ik in de uitoe-
 „ fening mijner ambtspligten, zoo min aan bedreigingen,
 „ als aan beloften, door wien ook gedaan, zal gehoor-
 „ geven; dat ik het Reglement op het beleid der Rege-
 „ ring, en de verdere algemeene of bijzondere bevelen,
 „ door den Koning of van wege Z. M. gegeven, met
 „ alle getrouwheid zal nakomen.”

„ Dat ik den Gouverneur-Generaal met ijver en trouw
 „ zal helpen beramen en uitvoeren, al wat tot 's Konings
 „ dienst nuttig kan worden geacht, en zijne bevelen met
 „ alle gehoorzaamheid nakomen.”

„ Dat ik voorts alles doen zal, wat een goed en ge-
 „ trouw Raad van Nederlandsch Indië schuldig is en be-
 „ hoort te doen.”

„ *Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!*”

Art. 43. Bijaldien de betrekking van Luitenant-Gouverneur-Generaal, achtervolgens de bestaande bepalingen, wordt aangehouden, zal een gelijke eed, door dien Hoofdambtenaar, bij de aanvaarding zijner functien, in handen van den Gouverneur-Generaal in Rade, worden afgelegd.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de Justitie.

Art. 44. Er zal alom in Nederlandsch Indië worden regt gesproken in naam en van wege den Koning.

Art. 45. De burgerlijke en lijfstraffelijke regtspleging kan alleen worden uitgeoefend door daartoe bepaaldelijk daargestelde regtbanken.

Bij het bekendmaken en het uitspreken van alle regterlijke dispositien en vonnissen moeten steeds de beweeggronden worden aangevoerd en uiteen gezet, waarop dezelve genomen zijn.

Art. 46. Niemand mag wegens misdaden in regten betrokken worden, dan uit kracht der bestaande of nog verder in te voeren wetten en reglementen, en op de wijze, daarbij vastgesteld.

Art. 47. De Gouverneur - Generaal vermag, in geenerlei geval, in Indië geregteijk aangesproken, of eenige procedure, van wat aard ook, tegen hem worden ondernomen, ter zake van misdaad, in of buiten deszelfs officie gepleegd, maar zullen al zoodanige actien, naar aanleiding van art. 177 en 178 der Grondwet, voor den Hoogen Raad der Vereenigde Nederlanden moeten worden geïnstituëerd.

Art. 48. De Gouverneur - Generaal en de Raden van Indië kunnen, wegens burgerlijke zaken, voor geene andere regtbank, dan voor het Hoog - Geregts hof worden betrokken.

Art. 49. De Raden van Indië zijn, zelfs na het eindigen van hunne bediening in Indië, wegens misdaad, alleen aansprakelijk voor het Hoog - Geregts hof; zij vermogen nimmer in verzekering genomen te worden, anders dan door middel van militair arrest, en op bevel van den Gouverneur - Generaal.

Art. 50. De Procureur - Generaal, een decreet van apprehensie, tegen eenen Raad van Indië, bij het Hoog - Geregts hof verkregen hebbende, zal, tot de aanhouding van den Raad, bij den Gouverneur - Generaal verzoek doen, en de Gouverneur - Generaal is gehouden, daaraan dadelijk te voldoen, den beschuldigden in militair arrest te doen nemen, en aan den Procureur - Generaal over te leveren.

Art. 51. Militairen, hetzij tot de zee- of landdienst behorende, in Nederlandsch Indië, worden, wegens alle delicten door hen gepleegd, terechtgesteld voor Krijgsraden en een Hoog Militair Geregts hof, volgens de bestaande en provifioneel in zwang blijvende reglementen en verordeningen. Dit Geregts hof zal steeds bestaan uit eenen President en zes Leden.

Art. 52. De opperste Regtbank voert den naam van Hoog - Geregts hof van Nederlandsch Indië. Hetzelve zal bestaan uit eenen President en zes Leden, en eenen Procureur - Generaal.

De President en de Procureur - Generaal worden, op of buiten de voordragt der Indische Regering, door den Koning benoemd; eerstgemelde is tevens President van het Hoog Militair Gerechtshof. Ingeval van vacature, en tot daarin door den Koning zal zijn voorzien, wordt de post van President van het Hoog - Gerechtshof provifioneel waargenomen door het eerst op denzelven in rang volgend Raadslid.

Bij ontftentenis van eenen Procureur - Generaal zal, hangende de benoeming van dezelfs opvolger, door de Regering, een der Advocaten - Fiscaal bij de Raden van Justitie te *Batavia*, *Samarang* en *Sourabaija*, met de waarneming van de functien van Procureur - Generaal worden belast, na daarop het Hoog - Gerechtshof te hebben gehoord.

De leden van het Hoog - Gerechtshof en de Presidenten van de Raden van Justitie worden door den Gouverneur - Generaal in Rade, onder nadere goedkeuring des Konings, benoemd.

Art. 53. Het Hoog - Gerechtshof houdt het toezigt op eene goede en onvertogene bedeeing van regt in Nederlandsch Indië. Hetzelve oefent wijders, in den eerften aanleg en bij hooger beroep, zoodanige regtsmagt in burgerlijke en lijfstraffelijke zaken, als bij de manier van procederen en dezelfs instructie nader bepaald is.

Art. 54. Op *Java* wordt de burgerlijke en lijfstraffelijke regtsoefening, in den eerften aanleg, toebetrouwd aan drie Regtbanken, welke den naam voeren van Raden van Justitie, en gevestigd zijn te *Batavia*, *Samarang* en *Sourabaija*.

De juiste grenzen en bepalingen van derzelver regtsdwang blijven provifioneel als bij de bestaande reglementen is vastgesteld.

Art. 55. Voor zoo verre het doelmatig mogt worden geacht, om op deze en gene der buiten-etablisfementen voortgelijke regtbanken te behouden of daar te stellen, worden dezelve bij afzonderlijke besluiten geregeld.

Art. 56. De regtspleging tusfchen en over de inlandfche bevolking, wordt nog voorloopig uitgeoefend door Landraden en

Hoven van Ommegang, zamengesteld uit inlandfche Regters, en voorgezeten door den Resident of den Regter van Ommegang, alles naar luid der daaromtrent bestaande reglementen.

Art. 57. Geene doodvonnissen, door eenige hoven of regtbanken geveld, mogen ten uitvoer worden gebragt, dan nadat daartoe verlof zal zijn bekomen, op *Java* van den Gouverneur-Generaal, en op de buitenbezittingen van den ambtenaar, aldaar met het hoogste gezag bekleed.

Art. 58. Het verlof tot het uitvoeren van het gevelde doodvonnis mag niet geweigerd worden, ten zij de Gouverneur-Generaal, of wel, op de buitenbezittingen, de ambtenaren, aldaar met het hoogste gezag bekleed, daartoe door den aangeklaagden of veroordeelden verzocht, vermeenen mogt, opschorting der regtspleging te moeten bevelen. De hoven en regtbanken zijn gehouden aan het bevel van opschorting te gehoorzamen, doch tevens bevoegd, de bedenkingen, welke zij meenen, dat daartegen bestaan, ter kennisse van den Gouverneur-Generaal te brengen.

Art. 59. Wanneer de Gouverneur-Generaal meent, dat, niet-tegenstaande die bedenkingen, de criminele vervolging behoort te blijven opgeschort, moeten de hoven en regtbanken daarin berusten.

De Gouverneur-Generaal zendt dan al de stukken naar het Departement van Marine en Kolonien, ten einde de zaak ter beslissing van Z. M. te brengen.

Art. 60. Alle tusschenkomst van de Regering in zaken van justitie, welke niet bij dit Reglement is toegestaan, is verboden.

DERDE HOOFDSTUK.

Van het binnenlandsch Bestuur.

Art. 61. Het algemeen toezigt over het binnenlandsch Bestuur van geheel Nederlandsch Indië, wordt opgedragen aan den Gouverneur-Generaal, in Rade of buiten Rade, naar luid der bepalingen in het eerste hoofdstuk voorkomende.

Art. 62. De dagelijksche beheering der zaken op *Java* wordt waargenomen door Residenten en zoodanige andere ambtenaren, als bij afzonderlijke verordeningen reeds is, of, naar gelang der omstandigheden en behoefte voor elke plaats, nader zal worden bepaald.

Art. 63. De beheering der bezittingen, buiten *Java* en *Madura* gelegen, moet steeds op de eenvoudigste wijze zijn ingerigt, en alle omslagtige vorm van bestuur en van regtsbedeeling aldaar worden voorgekomen. Die beheering wordt, naar de aangelegenheid der bezittingen, aan Hoofdamtbenaren van meerderen of minderen rang toebetrouwd, met toevoeging van zoodanige Europeesche en inlandsche ambtenaren, als bij eene definitieve organisatie reeds is, of nader zal worden bepaald.

Art. 64. Op de bezittingen, buiten *Java* en *Madura* gelegen, zijn alle Autoriteiten, burgerlijke en militaire, ondergeschikt aan den Ambtenaar, met het hoogste burgerlijke gezag bekleed, en wordt de meer bijzondere verhouding tusschen dezelve bij afzonderlijke reglementen of instructien bepaald.

Art. 65. In de bezittingen, buiten *Java* gelegen, zijn de gezagvoerende ambtenaren bevoegd, om, overeenkomstig hunne instructie, zoodanig te handelen en zoodanige verordeningen te nemen en bevelen te geven, als voor de dagelijksche beheering en den geregelden loop der zaken gevorderd wordt; zij zijn nogtans verplicht, om al hunne verrigtingen te brengen ter kennis van de Indische Regering. — Geene verordeningen, welke niet onmiddellijk uit de gegevene instructien voortvloeijen, zullen mogen worden daargesteld, dan na vooraf bekomene toestemming van den Gouverneur - Generaal.

Art. 66. De civiele gezagvoerders in de buiten *Java* en *Madura* gelegen bezittingen moeten van al hunne verordeningen, bevelen en handelingen dagelijksche aantekeningen houden, en het register daarvan telken drie maanden aan den Gouverneur - Generaal inzenden, zoodra zich de gelegenheid daartoe aanbiedt.

De Residenten op *Java* en *Madura* zijn van deze verplichting ontheven.

Gemelde gezagvoerders zijn daarenboven gehouden, om van elke belangrijke zaak, die ten hunnent voorvalt, zoodra mogelijk, kennis te geven; — zij zullen zorgen, dat bij de overzending der stukken steeds al die toelichtende aanmerkingen gevoegd worden, welke strekken kunnen, om de zaken met juistheid te doen beoordeelen, en, op grond eener volledige kennis, eene beslissing te nemen.

Art. 67. De gezagvoerders in de buiten *Java* en *Madura* gelegen bezittingen moeten in de beste verstandhouding trachten te leven, met de omliggende Europefche Regeringen en Indiſche Vorſten en Volkeren.

Art. 68. Zij moeten zich, met inachtneming van het bepaalde bij art. 25, zorgvuldig wachten, het vreemde grondgebied te ſchenden, of te gedoogen, dat hetzelfde door hunne onderhoorigen geſchonden worde, gelijk zij zich mede wachten moeten, van eenige daden tegen vreemde onderdanen te bevelen of te gedoogen, welke aanleiding tot twist of misverſtand geven kunnen, al ware het ook, dat zij mogten meenen, dat het grondgebied, door anderen bezeten, aan de Nederlanſche Regering toekwam, of dat vreemde onderdanen zich, ten aanzien van Nederlanſche onderdanen, kwalijk gedragen hadden. In zoodanige gevallen zijn zij verpligt, van het gebeurde onmiddellijk aan den Gouverneur-Generaal kennis te geven, terwijl zij inmiddels, naar gelang der omſtandigheden, de noodige vertoogen deswege bij de vreemde Regeringen, Vorſten of Volkeren kunnen inleveren. — Zij moeten echter met alle wettige middelen, onder hun bereik, de aanvallen afweren, welke tegen het grondgebied, waarvan hun het beſtuur is toebetrouwd, mogten gepleegd worden.

Art. 69. Ingeval van onverhoopten vijandelijken aanval, zoowel als in tijden van oorlog, is de bevelvoerende Officier verpligt, met gemeen overleg van den burgerlijken gezagvoerder te handelen, en zich met dien Hoofdambtenaar te verſtaan, nopens alles wat tot de middelen en de wijze van de verdediging tegen den vijand betrekking heeft. De uitvoering van de militaire bewegingen wordt echter geheel aan den bevelvoerenden Officier overgelaten.

Art. 70. Wanneer de bevelvoerende Officier, na deswege volgens de militaire wetten en gebruiken te hebben geraadpleegd en gehandeld, meent, dat tot eene kapitulatie met den vijand, betrekkelijk de plaats, waarover hij het bevel voert, moet worden overgegaan, zal hij de zaak brengen ter kennisfe van den burgerlijken gezagvoerder, en aan denzelfen schriftelijk de noodzakelijkheid, om tot eene kapitulatie over te gaan, be-
toogen.

Deze Hoofdambtenaar moet, in dit geval, de bedenkingen van de Officieren van het garnizoen en van de aanzienlijkste burgerlijke Ambtenaren, over het aangaan van het verdrag en de voorwaarden van hetzelfde, innemen en dan besluiten.

Art. 71. De gezagvoerders van op zich zelven staande bezittingen zijn niet bevoegd het regt van gratie uit te oefenen, doch hebben de magt om vonnissen, in criminele zaken geweest, hetzij op verzoek van den veroordeelden, of wel uit eigene beweging, te schorsen, wanneer bijzondere omstandigheden zulks naar hun inzien vereischen. Zij moeten deze schorsing zoodra mogelijk brengen ter kennisfe van den Gouverneur-Generaal, om aan de beslissing der Indische Regering te worden onderworpen.

Art. 72. De meer bijzondere regten en pligten van de gedachte Hoofdambtenaren, zoowel als van de andere Ambtenaren, tot het binnenlandsch Bestuur behoorende, zijn of worden bij afzonderlijke verordeningen of instructien bepaald.

Art. 73. De civiele gezagvoerders in de buitenbezittingen, en de Residenten op *Java* en *Madura* zullen jaarlijks, binnen de eerste zes maanden, aan den Gouverneur-Generaal doen toekomen een volledig verslag, aangaande het beheer en den staat hunner Gouvernementen en Residenten, ingerigt overeenkomstig de deswege bestaande en nog nader te geven voorschriften.

Art. 74. Behalve den bijzonderen ambts - eed, door de burgerlijke gezagvoerders in de buitenbezittingen, en de Residenten op *Java* en *Madura*, volgens de bestaande instructien af te leggen, moeten zij zweeren: „ Gehouw en getrouw te zullen zijn aan den Koning der Nederlanden, en gehoorzaam-

„heid te zullen betoonen aan den Gouverneur-Generaal, als
„Zijner Majesteits Vertegenwoordiger, en aan de Indische Re-
„gering.”

VIERDE HOOFDSTUK.

Over de Financien en derzelve beheering.

Art. 75. De thans bestaande en nog verder daar te stellen financiële inrigtingen zullen door de Indische Regering zorgvuldig worden onderhouden. Dien ten gevolge zal er steeds worden gewaakt, dat de inkomsten van den Lande niet anders worden besteed, dan tot de oogmerken, en volgens de bepalingen, aangewezen in de begrootingen van uitgaven, van tijd tot tijd door den Koning vast te stellen.

Art. 76. Geene algemeene Landbelastingen mogen in Nederlandsch Indië worden geheven of ingetrokken, dan op uitdrukkelijken last van den Gouverneur-Generaal in Rade, na voorafgaande autorisatie des Konings.

Plaatselijke of bijzondere belastingen mogen, voor zoo veel noodig, door de Regering, onder nadere goedkeuring des Konings, worden vastgesteld.

Art. 77. De Gouverneur-Generaal vestigt deszelfs bijzondere aandacht op dat onderwerp, en zorgt, in de eerste plaats, dat er overal regelmatige belastingen bestaan, overeenkomende met de gesteldheid van het Land, of van de bezitting, waar zij geheven worden, en dat, door het invoeren van plaatselijke of bijzondere belastingen, worde voorgekomen de ongeregelde en drukkende heffingen, welke uit de toepassing van gelijke bepalingen op al de deelen van Nederlandsch Indië kunnen voortvloeijen.

Art. 78. Dien overeenkomstig zal de Gouverneur-Generaal, met betrekking tot de Gouvernementslanden op *Java* en *Madura*, meer bepaaldelijk het aldaar bestaande landelijk stelsel in al deszelfs bijzonderheden steeds gadeslaan, ten einde hetzelfde door doelmatige wijzigingen al meer en meer tot dien graad van volmaaktheid te brengen, waarvoor dat stelsel vatbaar kan wor-

den geacht. Doch zal uit deze bepaling geene aanleiding kunnen worden genomen, om de heffing en invoering van dat landelijk stelsel tot de buiten *Java* gelegene bezittingen en andere dan de voormelde Gouvernementslanden uit te strekken, of waar dat stelsel in de buitenbezittingen reeds is ingevoerd, hetzelfde in stand te houden, wanneer het verkeerde daarvan in de toepassing mogt gebleken zijn.

Art. 79. Bij het invoeren van nieuwe en het regelen van reeds bestaande belastingen wordt, zoo veel mogelijk, het belang van den Lande met het gerief der ingezetenen in verband gebracht, en moet alzoo elke belasting, die den handel, de nijverheid en den landbouw drukt, als onbestaanbaar worden aangemerkt.

Art. 80. Dien overeenkomstig zullen steeds alle belastingen, die den smallen handel der Inlanders belemmeren, of minder gemakkelijk maken, zorgvuldig worden vermeden.

Aan de bestaande of nog verder te maken bepalingen omtrent de *bazaars* of markten, hetzij de opbrengsten derzelve ten behoeve van den Lande of bijzondere personen geïnd worden, moet ten strengste de hand worden gehouden.

Bij het herzien van de bestaande of bij het maken van nieuwe bepalingen ten deze, moet meer bijzonderlijk worden gezorgd, dat de heffing der belastingen op de *bazaars* met meerdere éénheid, en alzoo tot minder bezwaar voor de belasting-schuldigen plaats vindt.

Art. 81. Omtrent de belastingen op de bebouwde en onbebouwde eigendommen, zullen steeds zoodanige bepalingen moeten bestaan, als met de voortzetting van den landbouw en de uitgifte van landen, in verband met 's Lands schatkist, noodig worden bevonden.

Art. 82. De meeste zorg wordt aangewend, dat in de beheering der domeinen van den Lande met orde en regelmatigheid gehandeld, en dezelve, zoo veel mogelijk, in verband gebracht worde met het landelijk stelsel in alle plaatsen, waar dat stelsel in werking is en zal worden gelaten.

Art. 83. Op andere plaatsen wordt zorgvuldiglijk gewaakt, dat de bewerking en beheering van 's Lands domeinen, met 's Lands belang en met dat der ingezetenen worden overeengebragt.

Art. 84. Bijzondere verordeningen regelen bij voortduring de wijze van beheer der houtboschen, zoutpannen, vogelnestklippen, koffijtuinen, specerijperken en andere, hetzij de bewerking gedaan worde in daghuur of in verrekening van andere belastingen, of in levering tegen eenen bepaalden prijs, of in verpachting, in verband met zoodanige algemeene bepalingen, als reeds deswege bestaan, en voor het vervolg worden gehandhaafd, of nog nader zullen worden voorgeschreven.

Art. 85. Het algemeen bestuur over de domeinen, goederen, inkomsten en uitgaven in Nederlandsch Indië is, onder het oppergezag van den Gouverneur-Generaal, opgedragen aan een' Directeur-Generaal van Financien.

Art. 86. Onder het oppertoezicht van den Directeur-Generaal zijn twee ambtenaren, onder de benaming van Directeuren, belast met het beheer der onderscheidene belastingen, en de perceptien van alle inkomsten hoe ook genaamd, zoo mede met het beheer van 's Lands producten en magazijnen, en, in één woord, met het financiële bestuur, voor zoo ver hetzelfde niet onmiddellijk door den Directeur-Generaal gevoerd wordt.

Art. 87. De Directeur-Generaal, met de beide Directeuren, maken gezamenlijk uit éénen Raad van Financien, welke Raad voornamelijk is ingerigt tot het houden van een verband tusschen de onderscheidene hoofddeelen van dat Departement, en tot het behandelen van alle zaken, welke niet op grond van bestaande wetten en bepalingen kunnen worden afgedaan.

Art. 88. De dagelijksche beheering van al de bovengemelde zaken wordt op de onderscheidene plaatsen, zoo op als buiten *Java* gelegen, toebetrouwd aan de civiele gezagvoerders, en voorts aan zoodanige ambtenaren, als nader zullen worden aangesteld. Deze allen zijn gehouden, betrekkelijk het financieel bestuur, de bevelen op te volgen van den Directeur-Generaal

in het algemeen, en van elk' der Directeuren in het bijzonder, naar den aard der zaken en werkzaamheden, welke aan ieder' Directeur zijn opgedragen. Overigens wordt de Generale Directie van Financien ingerigt en beheerd naar de bepalingen, provifioneel vastgefteld bij befluiten van den Commisfaris-Generaal, van den 11den November 1826, n°. 17, en 20ften Februarij jl., n°. 30.

Art. 89. Er zal zijn eene Algemeene Rekenkamer, bestaande uit vijf leden, bijgeftaan door eenen Secretaris. Zij noch de Secretaris mogen uit geenerlei hoofde aan den Lande rekenpligtig wezen, en aan elkander, noch aan de Leden der Regering, ten tijde hunner aanftelling, beftaan in of binnen den derden graad van bloedverwantfchap of zwagerfchap. Het prefidie wordt waargenomen door één' der Leden, daartoe elke zes maanden te benoemen door den Gouverneur-Generaal in Rade. De Algemeene Rekenkamer heeft het oppertoezicht over de rigtige invordering, verantwoording en het gebruik van 's Lands penningen, goederen en eigendommen in Indië. De Algemeene Rekenkamer zorgt, dat de vastgeftelde begrootingen van 's Lands uitgaven niet worden overfchreden.

Dezelve zal rekening en verantwoording vorderen van alle Lands comptabelen, en hunne rekeningen opnemen en liquideren.

De Algemeene Rekenkamer zal zich overigens gedragen naar het voor haar provifioneel vastgeftelde Reglement, bij befluit van den Commisfaris-Generaal, van den 20ften Julij ll., n°. 4.

De Leden van de Rekenkamer worden door den Koning, op of buiten de voordragt van de Indifche Regering, benoemd.

Art. 90. De inning en bewaring van 's Lands gelden wordt opgedragen aan algemeene of bijzondere Ontvangers, met inachtneming dat die functien zoo min mogelijk met die der Reffidenten en andere gezagvoerende ambtenaren worden vereenigd.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

Art. 91. Niemand, wie hij zij, mag zich in Nederlandsch Indië met der woon nederzetten, dan na daartoe het noodige verlof te hebben bekomen.

Art. 92. Geene permissien tot vestiging of tijdelijk verblijf in Nederlandsch Indië zullen worden gegeven, anders dan door den Gouverneur - Generaal in Rade, ingevolge de reeds bestaande, of nader door den Koning te geven voorschriften.

Art. 93. Bij de beraadslagingen over het verzoek om verlof tot inwoning, of tot tijdelijk verblijf in Nederlandsch Indië te verlangen, moet in het bijzonder ook gelet worden op de middelen, die de belanghebbende bezit om het doel te bereiken, waartoe de aanvraag tot inwoning of tijdelijk door hem is ingediend.

Art. 94. Elk vreemdeling, die zich voor een' tijd in Nederlandsch Indië ophoudt, is onderworpen aan al de wetten en verordeningen.

Art. 95. Elk, dien het toegestaan is, zich met der woon in Nederlandsch Indië te vestigen, moet den eed van getrouwheid aan den Koning, en van gehoorzaamheid aan den Gouverneur-Generaal afleggen. Hij geniet als ingezetenen de bescherming der wetten, voor zoo verre hij zich als een goed en rustig burger gedraagt.

Art. 96. Chinezen, Mooren, Arabieren en andere vreemden, niet tot de Europezen behoorende, welke zich in Nederlandsch Indië met der woon vestigen, worden, zoo veel mogelijk, onder Hoofden van hunne natien gesteld; alles naar luid der daaromtrent gemaakte of nog te maken bepalingen.

Art. 97. De volkomene vrijheid van godsdienstige begrippen wordt aan elken ingezetenen in Nederlandsch Indië gewaarborgd. De oefening van alle godsdiensten geniet de bescherming van het Gouvernement.

Art. 98. De Leeraren van de onderscheiden Christelijke gemeenten, in Nederlandsch Indië, worden uit 's Lands kasfen bezoldigd.

Art. 99. De Regering zorgt, zoo veel mogelijk, dat er, op de onderscheidene plaatsen in Nederlandsch Indië, scholen voor het *lager* onderwijs bestaan. Voor zoo verre er geene bijzondere en voldoende schoolfondsen zijn, worden de Onderwijzers uit 's Lands kasfen bezoldigd.

Art. 100. De Regering neemt ook de noodige maatregelen tot instandhouding van de scholen der inlanders, en zorgt, in gevolge de bestaande bepalingen, voor de uitbreiding der kennis van de inlandsche talen onder de Europefche ambtenaren, in afwachting van de meer krachtdadige middelen, welke er tot dat einde in het moederland zelf zullen genomen worden.

Art. 101. De Regering zorgt voor al hetgeen ter verbetering van de geneeskundige dienst strekken kan, en neemt alle zoodanige maatregelen, waardoor de gezondheid der ingezetenen meer en meer kan bewaard en bevorderd worden.

Art. 102. De Regering is verplicht, om aan de nakoming van de bestaande en nog nader te maken bepalingen, omtrent het daarstellen en bijhouden der geboorte-, trouw- en sterflijsten ten strengste de hand te houden, vooral zoo verre de Europefche of van Europezen afkomstige inwoners betreft.

Art. 103. Aan de ambtenaren moet steeds eene goede bezoldiging verzekerd worden, met inachtneming nochtans van het bepaalde bij art. 21 van dit Reglement, waarbij aan de Regering de bevoegdheid ontzegt is, om, zonder autorisatie des Konings, de eenmaal vastgestelde, of nog nader vast te stellen bezoldingen te verhoogen.

Art. 104. Achtervolgens deswege vast te stellen bepalingen, zal aan de ambtenaren, ter belooning van gewigtige of veeljarige dienften, een pensioen, ten laste van de Indifche kas, verzekerd worden.

Art. 105. De Europefche ambtenaren zijn verplicht, een bepaald gedeelte hunner inkomsten bij te dragen ter voorziening

in een fonds, waaruit aan derzelve weduwen en weezen voor het vervolg een pensioen kan worden verzekerd. Al wat tot het beheer van en de bijdragen tot dat fonds betrekking heeft, is en wordt verder bij afzonderlijke reglementen en besluiten geregeld en vastgesteld.

Er zullen, in gelijker voege, maatregelen worden beraamd, om, uit de gezamenlijke bijdragen tot een ander fonds, aan de ambtenaren zelve, boven de van 's Landswege toe te leggen jaarwedde, eene verhooging van pensioen te verzekeren.

Art. 106. Aan de ambtenaren, die, zonder hun toedoen, buiten betrekking geraken, en nog geene aanspraak op pensioen maken kunnen, zal, in afwachting daarvan, of van eene geschikte gelegenheid, om hen weder in dienst te stellen, een wachtgeld worden toegelegd, geëvenredigd aan de bijzondere diensten, door de belanghebbenden bewezen, of aan het traktement, bevorens door hen genoten; dit alles voorloopig in overeenstemming met de bepalingen, vastgesteld bij besluit van den Commisfaris-Generaal, van den 9den December 1826, n°. 5.

Art. 107. Aan degenen, welke zulks verlangen mogten, zullen ook gronden of landen, in stede van wachtgeld en van pensioen, van Gouvernementswege kunnen worden afgestaan.

Art. 108. De boedels, die aan weezen vervallen of onbeheerd zijn, worden onder het oppertoezicht van de Raden van Justitie beheerd door wees- en boedelkamers, of door Sequesters, overeenkomstig hetgeen deswege bij de instructie voor de Raden van Justitie is vastgesteld.

Art. 109. Het staat aan alle ingezetenen van Nederlandsch Indië vrij, zich zoodanig middel van bestaan uit te kiezen, of zoodanigen handel te drijven, als zij goedvinden, voor zoo verre er, ten aanzien van eenige bijzondere punten, geene redenen bestaan mogten, om die bevoegdheid in het algemeen belang eenigzins te beperken.

Art. 110. Ter bevordering van den landbouw zal eene Hoofdcomismissie van Landbouw bestaan, welke door de plaatselijke Subcommissie wordt voorgelicht.

Deze Hoofd- en Subcommissien gaan den staat van den landbouw na: zij wijzen den weg aan tot nieuwe takken van cultuur, en bevljtigen zich, om, door het houden van een onmiddellijk toezigt over het wetenschappelijke gedeelte van het vak, den landbouwer en grondeigenaar met hunne ware belangen bekend te maken, en hen dezelve te doen bevorderen. De werkzaamheden van gedachte Hoofd- en Subcommissien zijn en blijven bij bijzondere instructien geregeld.

Art. III. Al wat ter bevordering van den landbouw en daardoor van den handel strekken kan, wordt de aandacht der Indische Regering bijzonder aanbevolen. Zij is bevoegd en verplicht, in afwijking van het beginsel, waaruit het Bestuur ten deze bevorens gehandeld heeft, alle middelen aan te wenden, om de uitgifte van landen onder de Europeesche bevolking dezer gewesten, volgens de reeds bestaande bepalingen en de deswege nog nader te geven voorschriften, zoo veel mogelijk, aan te moedigen en uit te breiden, in afwachting van hetgeen Z. M. den Koning behagen zal, omtrent de grondslagen van een meer algemeen stelsel van kolonisatie, voor het verloop, te bepalen.

Art. II2. Over het algemeen is het aan alle ingezetenen van Nederlandsch Indië vrij en onverlet, om op de gronden, hun in eigendom toekomende, of in huur, pacht, dan wel ten gebuik gegeven, zoodanige voortbrengfelen aan te kweeken, als zij verkiezen, en daarover naar goedvinden te beschikken, onverminderd de bevoegdheid en de verplichting der Regering, om zoodanige objecten van cultuur, als erkend mogten worden voor het algemeen schadelijk te zijn, geheel of voorwaardelijk te verbieden. De voortbrengfelen echter, waarvan de aankweeking en levering aan den Lande, tegen bepaalde prijzen, eene verplichting van de ingezetenen in sommige oorden is, zijn het eigendom van den Lande.

De Regering vestigt eene bijzondere en gestadige oplettendheid op dit onderwerp, en neemt de meest doelmatige maatregelen, ten einde het belang van den Lande in overeenstemming te brengen met de belangen der ingezetenen.

Art. 113. De Inlandsche bevolking geniet de bijzondere bescherming van de Regering.

Alle geldafperfsingen, knevelarijen en willekeurige beschikkingen over der Inlanders perfonen, goederen en arbeid, zijn ongeoorloofd. En zullen alle Europefche en Inlandsche ambtenaren, die zich aan eene dezer misdaden fchuldig maken, ftrengelijk worden geftraft. De Residenten en andere civiele gezagvoerders zijn verpligt daartegen te waken, en aan de Inlanders de gelegenheid te geven, om vrijelijk hunne klagten in te brengen.

Art. 114. Gemelde ambtenaren zullen insgelijks behooren toe te zien en zorg te dragen, dat daar, waar landbezit aan Europeanen is of wordt afgestaan, de Inlandsche bevolking fteeds eene goede behandeling van de zijde der eigenaars of huurders van landen ondervinde, en dat diegenen dezer laatften, welke zich aan eenige kwade bejegening of mishandelingen van den Inlander fchuldig maken, zonder eenige oogluiking, naar de bestaande wetten worden vervolgd, en in handen der Regters overgegeven.

De Residenten en andere civiele gezagvoerders zullen daartegen ook van hun gezag moeten gebruik maken, om te zorgen, dat, van de zijde der Inlandsche bevolking, in allen opzigte, aan de verpligting worde voldaan, waartoe dezelve, krachtens de bestaande en nog te maken bepalingen, tegen de landeigenaars of huurders gehouden is.

Art. 115. Heerendienften, ten gerieve van bijzondere perfonen, hetzij *al* dan *niet* met eenig ambt bekleed, mogen noch gevorderd, noch verleend worden.

Onder de heerendienften wordt echter niet verftaan de tot dus verre noodzakelijke verpligting der Inlandsche bevolking, om, tegen behoorlijke en op hoog gezag geregelde betaling, de perfonen en goederen van reizigers over land te vervoeren.

De heerendienften, welke aan den Lande toekomen, ftaan onder vaste bepalingen. De Inlandsche bevolking is verpligt, om aan derzelve Hoofden die heerendienften te verleenen, welke van haar, naar 's Lands gebruik, en volgens deswege be-

staande reglementen, kunnen gevorderd worden. Het onderhoud van 's Heeren wegen en bruggen, zonder betaling, blijft, naar de bestaande gewoonte, eene bijzondere verpligting van de bevolking.

Art. 116. De bijzondere landeigenaren en landbouwers zullen, omtrent de diensten van de ingezetenen op hunne landen, zich stiptelijk moeten houden aan de reeds gemaakte of nader te maken bepalingen.

Art. 117. Het verhuren of in huur nemen van eenige *desfa's* of dorpen, onder welke benaming ook, is en blijft voor altoos afgeschaft.

Achterevolgens het bepaalde bij art. 109, zal aan de ingezetenen dezer gewesten de gelegenheid gegeven worden, om, tot voortzetting van eenigen tak van landbouw, of van eenige fabriek of trafiek, gronden te bekomen, of aangaande persoonlijke diensten overeenkomsten aan te gaan, alles volgens diegenen der bestaande bepalingen, welke in stand worden gehouden, en van de nadere voorschriften en verordeningen, die in het vervolg te dezer zake zullen worden uitgevaardigd.

Art. 118. Het geven of het nemen van verpandingen, ter verzekering van eenige geldelijke schuld of aangegane verbindtenis, wordt, voor den vervolge, in geheel Nederlandsch Indië afgeschaft.

Art. 119. De slavenhandel en de invoer tot dat einde in Nederlandsch Indië, hetzij van slaven, dan wel van vrije menschen, zijn en blijven ten strengste verboden. In die gevallen, waarbij tegen deze bepalingen mogt worden gehandeld, zullen de overtreders, ingevolge de daarop staande wetsbepalingen, gestraft, en door de Regering dadelijk de meest geschikte maatregelen beraamd worden, ter verzorging en in vrijheidstelling der aangebragte menschen.

Art. 120. In afwachting van de nader te arresteren bepalingen, blijft alles, wat tot de behandeling der thans aanwezige slaven, tot hun lot en dat hunner kinderen, en tot de slavernij in het algemeen betrekking heeft, provifioneel geregeld volgens

de publicatie der Indische Regering, van den 24sten December 1825 (*Staatsblad* n°. 44).

De Regering draagt zorg, dat tegen de mishandelingen en kwade bejegeningen der slaven overal ten strengste worde gewaakt.

Art. 121. Geen gezagvoerend of ander ambtenaar, hetzij Europees of Inlander, van welken rang ook, mag zich eenige meerdere of andere inkomsten toeëigenen, dan hun bij de wetten en uitdrukkelijke bepalingen zijn toegekend. Zij zullen zich ook bepaaldelijk onthouden van het aannemen van eenige belooningen, gaven, giften of van toezeggingen van dezelve tot het geven of verkrijgen van eenig ambt, of tot het doen of laten van hetgeen zij in hunne ambtsbetrekkingen verplicht zijn te laten of te doen. Het aannemen of doen beloven, zoowel als het geven van of het beloonen met geschenken, wordt bijzonderlijk verboden aan zoodanige ambtenaren, die tot elkander in onmiddellijke betrekking van gebied en ondergeschiktheid staan. — Al deze bepalingen zijn ook toepasselijk op der ambtenaren vrouwen, kinderen en huisgenooten; zullende degenen, welke in overtreding hiervan gehandeld hebben, buiten de hierna te melden straffen, nog beboet worden voor de driedubbele waarde van het genotene. Geen gezagvoerend of ander ambtenaar, dan die daarvan bij eene openbare acte worden uitgezonderd, zal eenigen handel mogen drijven of aandeel hebben in eenige commerciële speculatiën, hoe ook genaamd, hetzij voor eigene rekening, hetzij als zaakgelastigde van anderen.

Alle civiele ambtenaren zullen, bij de aanvaarding hunner betrekkingen, in handen van den Gouverneur-Generaal in Rade, of van wien daartoe gemagtigd wordt, den eed van trouw en zuivering moeten afleggen.

En zullen al degenen, die bevonden worden, onder welk voorwendsel ook, tegen de vorenstaande bepalingen te hebben gehandeld, niet alleen *de facto* van hunne ambtsbetrekkingen vervallen zijn, maar bovendien verklaard en in de openbare nieuwspapieren bekend gesteld worden als onbekwaam om immer weder den Lande te dienen, en wijders aan den gewonen

Regter overgegeven, om, naar de mate van het begane misdrijf, volgens alle gestrengheid der wetten te worden gestraft.

Art. 122. Geene spillagien, mingewigten, overwigten, of eenige andere zijdelingfche winften, zijn in het algemeen geoorloofd.

Er kunnen nogtans eenige spillagien worden toegestaan aan de zoodanigen, die bewijzen kunnen, dat het verlies werkelijk buiten hunne schuld ontstaan is; en zullen ten deze provifioneel van toepassing worden gemaakt de bepalingen, voorkomende in het, bij besluit van den Commisfaris - Generaal, van den 7den Mei 1827, n°. 18, gearresteerd Reglement.

Art. 123. De vaart en handel op en van geheel Nederlandsch Indië is vrij en open voor alle volken, met welke het Koninkrijk der Nederlanden in vriendschap leeft.

De Moluksche eilanden blijven hiervan provifioneel uitgezonderd, zoo lang het Nederlandsche Gouvernement raadzaam zal oordeelen, den alleenhandel in specerijen aan zich te houden.

Art. 124. Met de fchepen, die alzoö toegelaten worden, mogen alle foorten van goederen en handelwaren worden aangevoerd, voor zoo verre zij niet bij bijzondere wetten of verordeningen zijn verboden.

Omtrent den invoer en de verhandeling dier goederen moeten de fchippers, eigenaren of geconfigneerden zich aan de bestaande of nader vast te stellen bepalingen onderwerpen.

De Indifche Regering draagt zorg, dat, door foortgelijke bepalingen, zoo min mogelijk, eenige belemmering aan den handel worde toegebracht.

Art. 125. De handel op het Rijk van *Japan* wordt, nog provifioneel, ten voordeele van den Lande gedreven.

Art. 126. De voortbrengfelen, welke het eigendom van den Lande zijn, worden gebruikt tot de algemeene huishoudelijke behoefte in Indië, of op hoog gezag verkocht. Deze verkoop zal op zoodanige wijze plaats vinden, als naar den aard der

producten en omstandigheden, in het meeste belang van den Lande, zal bevonden worden te behooren.

Art. 127. De bepalingen van het voorgaande artikel zijn insgelijks op de Gouvernementspecerijen toepasselijk, en zal ook de verkoop en de vervoer van dat product kunnen worden geregeld, zoo als bij voorkomende gelegenheid het doelmatigst zal worden geoordeeld.

Art. 128. De Indische Regering is verplicht, de nauwkeurige uitvoering van de vorenstaande bepalingen te verzekeren.

2°. Enz.

En zal affchrift dezès worden verleend aan den Luitenant-Gouverneur - Generaal in Rade, ter executie; zullende de inhoud in het *Staatsblad*, alsmede in de *Bataviasche Courant* worden geinfereerd.

Buitenzorg, enz.

*BESLUIT van den 16den Januarij 1821,
houdende verordeningen op de munt-
specien van Java.*

WIJ WILLEM, ENZ.

In aanmerking nemende, dat herhaaldelijk, door reeders en andere belanghebbenden bij den handel op *Java*, aanzoeken gedaan zijn, om guldens op 's Rijks munt te doen vervaardigen, bestemd om derwaarts te worden uitgevoerd;

Op de voordragt van Onze Ministers van Financien en voor het Publieke Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Kolonien;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De Nederlandsche guldens en derzelver onderdeelingen, de zilveren stukken van *drie* gulden, de koperen stukken van *eenen* cent, en van *eenen halven* cent, zoo ook de gouden stukken van *tien* gulden, verordeneerd bij de wet van den 28sten September 1816, tot regeling van het Nederlandsche muntwezen (*Staatsblad* n°. 50), zullen in geene van 's Rijks Overzeesche bezittingen mogen ingevoerd, noch aldaar gangbaar zijn, of in geene publieke kasfen binnen dezelve mogen worden aangenomen.

Art. 2. Ten gerieve van den nationalen koophandel en ten dienste van 's Rijks Overzeesche bezittingen, zullen nogtans worden gemunt stukken van *eenen* gulden en van *drie* gulden, welke aldaar gelijkelijk met, en op denzelfden voet, als de oude Generaliteits guldens (*) en drieguldens gangbaar zullen wezen.

Art. 3. Deze stukken van *eenen* gulden en van *drie* gulden zullen, in de gehalte, het gewigt, de grootte en den beelde-

---

(*) De ongerande guldens, op *Java* aangebragt, zijn provifioneel door het Gouvernement overgenomen tegen 25 Indifche ftuivers, bij besluit van den 13den Februarij 1824. Zie Staatscourant van dat jaar, n°. 38.

naar, gelijk zijn aan den Nederlandschen gulden en aan het stuk van drie gulden, bij de wet van den 28sten September 1816 verordonneerd, met dit verschil alléén :

- 1°. Dat, op de keerzijde van den gulden, het wapenschild met de kroon zal zijn van gelijke grootte, als dat van de keerzijde van den Nederlandschen halven gulden, en dat, in plaats van de woorden 100 cents, op den Nederlandschen gulden voorkomende, onder het wapenschild zullen worden geplaatst de woorden : *Nederlandsch Indië*.
- 2°. Dat, op de keerzijde van het drieguldenstuk, het wapenschild met de kroon zal zijn van gelijke grootte, als dat van de keerzijde van den Nederlandschen gulden, en dat almede onder hetzelfde zullen worden geplaatst de woorden : *Nederlandsch Indië*.

Art. 4. De vervaardiging van voorschreven stukken van eenen gulden en van drie gulden, voor 's Rijks Overzeefche bezittingen bestemd, zal plaats hebben in 's Rijks munthuizen, op den voet en volgens de instructien, bij Ons besluit van den 22sten Mei 1818, n°. 89, aan den Muntmeester te *Utrecht* voorgescreven, met betrekking tot den muntslag van Nederlandsche guldens en drieguldens, voor rekening van particulieren.

Art. 5. Degenen Onzer onderdanen, welke eene partij der meergemelde guldens of drieguldenstukken, ten uitvoer naar 's Rijks bezittingen in Oost- of Westindië, voor zijne rekening wenscht te doen vervaardigen, zal daartoe, met opgave der kwantiteiten en van de Nederlandsche schepen, met welke hij zich verbindt, den uitvoer derwaarts te bewerkstelligen, schriftelijk verzoeken inleveren bij het Collegie van Raden en Generaalmeesteren der Munt, te *Utrecht*, hetwelk wordt gemagtigd, om, zoo dikwijls zulks, zonder verachtering van de dienst voor 's Rijks eigene muntingen, kan geschieden, dusdanige verzoeken in te willigen.

En zijn Onzen Minister enz.

Gegeven te *Brusfel*, enz.

BESLUITEN van den 18den Februarij 1826, betreffende: 1°. het Muntstelsel; 2°. de voorziening in de behoefte naar een ruimer omloop van specien; 3°. de inwisseling der gekapte en gestempelde stukken Japansch staafkoper, of zoogenaamde bengols of bonken, en 4°. de promesfen en het papieren-geld; alle in Nederlandsch Oostindië.

A. Muntstelsel.

IN NAAM DES KONINGS.

De Commisfaris-Generaal over Nederlandsch Indië,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

In overweging genomen Zijner Majesteits besluit van den 12den September laatstleden, lett. E, n°. 12 (*geheim*), houdende de intrekking van het muntstelsel, bij publicatie van den Commisfaris-Generaal, van den 14den Januarij 1817 (*Staatsblad* n°. 4), ingevoerd, en voorschrijvende de gronden, waarop hetzelfde door andere bepalingen zal worden vervangen;

Na ingenomen advies en consideratien der Regering, bij rapporten van den Luitenant-Gouverneur-Generaal, van den 5den dezer, n°. 1 (*geheim*), en den 15den dezer, n°. 41 (*geheim*);

Den Hoofddirecteur van Financien gehoord;

Heeft goedgevonden en verstaan, als volgt:

Art. 1. De standpenning van Nederlandsch Indië zal zijn de Nederlandsche gulden, zoo als die bij de wet van den 28sten

September 1816 (*Staatsblad* n°. 50), voor het Rijk is bepaald, en alzoo houdende twee honderd azen fijn zilver, op een gewigt van zeven engelsch trooisch, met welken gulden, ter gelijker waarde, zullen in omloop blijven de thans in Indië gangbare Generaliteits guldens, en die, welke gemunt zijn naar aanleiding van Zijner Majesteits besluit van den 16den Januarij 1821, n°. 72.

Art. 2. De voornoemde standpenning, verdeeld in twintig stuivers, zal de éénheid van berekening zijn in alle handelingen der Indische Regering, met affchaffing, bij de boeken, van alle verdere onderscheiding tusschen Indische en Nederlandsche guldens.

De stukken van drie gulden zullen, naar aanleiding van de voormelde bepalingen, gangbaar zijn voor zestig stuivers.

Art. 3. De onderdeelen van dezen standpenning zullen zijn, zilveren stukken van tien en vijf stuivers, ter waarde van de bij de muntwet van den 28sten September 1816 bepaalde halve guldens, en stukken van vijf en twintig centen.

Art. 4. De thans op *Java* gangbare ropijen, zoo van *Javaanschen* als *uitheemschen* muntslag, met uitzondering der *secca* ropij, zullen, voor zoo verre zij gaaf en zuiver bevonden worden, na verloop van veertien dagen, te rekenen van den dag, dat dit besluit in de hoofdplaats van elke residentie zal zijn bekend gemaakt, in 's Lands kasfen niet langer aangenomen worden, noch ook door ambtenaren, pachters of particulieren in eenige betaling behoeven aangenomen te worden. Zij zullen intusschen op *Java* en *Madura* verwisselbaar worden gesteld, in de hoofdplaats van elke residentie, en wel te *Batavia*, *Samarang* en *Sourabaija*, bij de aldaar gevestigde verwisselkantoren, en in de overige residentien op de kantoren der Residenten, naar de waarde, hun bij de publicatie van Commissarissen - Generaal, van den 14den Januarij 1817, aangewezen; te weten: een Nederlandsche gulden voor eene goede *Javaansche*, *Souratsche* of *Arcotsche* ropij, of, naar de thans aangenomene verdeeling, twintig stuivers voor dertig van de dusverre in gebruik geweest zijnde Indische stuivers.

Art. 5. De gouden stukken van tien gulden, bepaald bij de wet van den 28sten September 1816, zullen in Nederlandsch Indië gangbaar zijn, met intrekking van de op *Java* in omloop zijnde heele en halve gouden ropijen, welke, op gelijken voet als de zilveren, verwisfelbaar zullen worden gesteld, en wel tegen zestien Nederlandsche guldens de heele, en acht dito de halve ropijen.

Art. 6. De koperen munt in Nederlandsch Indië zal blijven bestaan uit de thans in omloop zijnde dubbele, enkele en halve duiten, welke zullen gangbaar zijn tot vijf duiten voor eenen stuiver, of honderd duiten voor den gulden.

Niemand zal kunnen verplicht worden om, in betaling van groote of kleine sommen, meer dan ter waarde van tien gulden aan koperen duiten aan te nemen; van deze bepaling blijven provisieel uitgezonderd de voldoening der landrenten, alsmede die der pachten met den Lande aangegaan, die voor alsnog, naar believen, in goud, zilver, papier of koper zullen kunnen worden voldaan.

Art. 7. Zoo lang het papieren geld, daargesteld bij publicatie van Commissarisfen-Generaal, van den 14den Januarij 1817, nog geheel of gedeeltelijk in omloop zal worden gelaten, zal het bij voortdoring den Nederlandschen gulden vertegenwoordigen en ook bij intrekking, gulden om gulden, door het Be-stuur worden ingewisseld.

Art. 8. Zullen mede in 's Lands kasfen, voor zoo verre zij zuiver en ongeschonden zijn, worden aangenomen de navolgende muntspeden, naar het nevensgaande tarief:

De gouden doublon tot	f 40:00
” ” halve dito	20:00
” ” vierde dito	10:00
” ” dukaat	5:10
” gekartelde dukaton	3: 3
” piaster of Spaansche mat	2:11
” ficca ropij	1: 4
” schelling	0: 5
Het dubbeltje	0: 2

Art. 9. Voor zoo verre deze bepalingen mogten strijdig zijn met die, welke voorkomen in de publicatie van Commisfariſen-Generaal, van den 14den Januarij 1817, alsmede met Zijner Majesteits beſluit van den 16den Januarij 1821, n°. 72, en dien ten gevolge in Nederlaſch Indië afgekondigde publicatie van den 13den November daaraanvolgende, worden de laatſtgemelde, ingevolge Zijner Majesteits uitdrukkelijken laſt, buiten werking geſteld.

En opdat niemand eenige onwetendheid voorwende, zal dit beſluit alomme worden afgekondigd en aangeplakt, in de Ne-derlaſche, Chineſche en Inlandſche talen.

De Luitenant - Gouverneur - Generaal is beſta met de uitvoering dezes.

Gegeven te *Batavia*, enz.

B. *Ruimer omloop van Specie.*

IN NAAM DES KONINGS.

De Commisfariſ-Generaal over Nederlaſch Indië,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, ſalut! doen te weten:

Gezien deſzelfs beſluit van heden, n°. 1;

Gezien art. 10 van deſzelfs geheime inſtructie, bevelende de ſuccesſive en geheele intrekking der papieren munt;

Willende tevens al dadelijk, zoo veel doenlijk, voorzien in de behoefte naar een ruimer omloop van ſpecie en te gelijker tijd aan het, voor als nog, in omloop blijvend papieren geld, dat vertrouwen verzekeren, waarop hetzelve, in afwachting van deſzelfs volkomen en ſpoedige intrekking, alle aanſpraak maken kan;

Heeft goedgevonden en verſtaan:

Op de masfa van papieren munt, tegenwoordig in omloop ten bedrage van *f* 5000,000, zal de papieren munt, van één gulden in omloop gebragt, ten bedrage van *f* 2,015,975, en die van vijf gulden, ten bedrage van *f* 985,950, zoo op *Java* en *Madura*, als op de buiten-etablisfementen, gedurende volle dertig dagen, te rekenen van den dag, dat dlt besluit in de hoofdplaats van elke residentie zal zijn bekend gemaakt, verwisfelbaar worden gesteld tegen hard zilvergeld, gulden om gulden, ingevolge art. 7 van het in het hoofd dezès vermelde besluit.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alomme worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederduitfche, Inlandsche en Chinefche talen.

De Luitenant-Gouverneur-Generaal is belast met de uitvoering dezès.

Gegeven te *Batavia*, enz.

C. *Inwifeling van bengols.*

IN NAAM DES KONINGS.

De Commisfaris-Generaal over Nederlandsch Indië,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, falut! doen te weten:

Gezien dezèlfès besluit van heden, n°. 1;

Na ingenomen advies en confideratien der Regering, bij rapporten van den Luitenant-Gouverneur-Generaal, van den 7den Februarij jl., n°. 2 (*geheim*), en 15den dezer, n°. 4 (*geheim*);

Den Hoofddirecteur van Financien gehoord;

Overwegende de gemakkelijkheid, welke de gekapte en geftempelde ftukken Japansch staafkoper, bekend onder den naam van *bengols* of *bonken*, bij publicatie van Commisfariſen-Generaal, van den 25ften Junij 1818 (*Staatsblad* n°. 46), in omloop gebragt, tot befnoeiing, namaking en vervalsching aanbieden, en

het groote ongerief daaruit, zoo voor 's Lands belangen, als voor die der ingezetenen, reeds geboren en verder te wachten;

Willende daarin ten spoedigste voorzien, en tevens de kracht-dadige executie verzekeren der bepalingen, in voormeld besluit vervat;

Heeft goedgevonden en verstaan, als volgt:

Art. 1. Al de thans in omloop zijnde gekapte en gestempelde stukken Japansch staafkoper of zoogenaamde *bengols* of bonken, ingevolge publicatie van Commisfarisfen-Generaal, van den 25sten Junij 1818 (*Staatsblad* n°. 46), gangbaar verklaard, zullen bij 's Lands kasfen ter inwisseling worden aangenomen, bij het gewigt, gerekend à honderd vijf en twintig gulden de piket, of één gulden het pond.

De verwisseling zal naar de keuze der belanghebbenden geschieden, in papier of in koperen duiten, ingevolge voormeld besluit van heden, n°. 1, gerekend à honderd op den gulden.

Ingevolge de intrekking van het papieren geld van één en van vijf gulden, bepaald bij besluit van heden, n°. 2, zullen alle sommen beneden de tien gulden, en verder alle verschild, waarvoor geen papieren geld zal kunnen verstrekt worden, met koperen duiten worden voldaan.

Ars. 2. De voorschreven inwisseling zal over gansch *Java* en *Madura*, door de zorg der respectieve Residenten, worden bewerkstelligd, binnen den tijd van acht dagen, te rekenen van den dag, dat dit besluit in de hoofdplaats van elke residentie zal zijn bekend gemaakt.

Wordende, bij deze, al de voornoemde gekapte en gestempelde stukken of zoogenaamde *bengols* of bonken, welke zich, na verloop van voorschreven termijn, nog in omloop mogten bevinden, *billoen* verklaard, zoodanig, dat geen derzelve meer, noch in 's Lands kasfen zullen worden ontvangen, noch door ambtenaren, pachters of particulieren zullen behoeven te worden aangenomen.

En opdat enz.

Gegeven te *Batavia*, enz.

D. *Promesfen en Papieren geld.*

Van den 28sten Februarij 1826.

IN NAAM DES KONINGS.

De Commisfaris-Generaal over Nederlandsch Indië,

Gezien art. 12 van Zijner Majesteits besluit van den 13den September 1825, n°. 79 (*geheim*), bepalende de inwisseling van alle door de Indische Regering uitgegevene promesfen, rentende 9 ten honderd in het jaar;

Gelet op de autorisatie, hem Commisfaris-Generaal daarbij verleend, om, des geraden oordeelende, doch uiterlijk tot den 31sten December 1826, voornoemde promesfen tot den verminderden interest van ten hoogste zes ten honderd in te wisselen;

Gezien deszelfs besluit van den 18den Februarij jl., n°. 1;

De Raad van Indië gehoord in deszelfs vergadering van heden;

Heeft goedgevonden en verstaan, als volgt:

Art. 1. Het totale bedrag der geautoriseerde emisfien van promesfen, à vijf millioen vijfmaal honderd duizend gulden, zal, in afwachting van derzelve inwisseling, in geen geval vermeerderd worden.

Art. 2. De inwisseling der promesfen zal geschieden op den voet en wijze, ten aanzien van het papieren geld bepaald, bij voormeld besluit van den 18den Februarij, n°. 1.

Art. 3. Geene promesfen zullen van stonde aan worden uitgegeven, dan betaalbaar op ultimo December aanstaande, of zoo veel vroeger, als het Gouvernement mogt goedvinden, en tegen den interest van een half per cent 's maands.

En opdat enz.

Gegeven te *Batavia*, enz.

*BESLUIT van den 6den Mei 1823,
wegens de huren en pachten van
landerijen en desfa's, op Java.*

Wij GOVERT ALEXANDER GERARD PHILIP, Baron VAN DER CAPELLEN, Grootkruis der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouverneur-Generaal over Nederlandsch Indië, enz., enz.

In Rade;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo het aan de Hooge Regering gebleken is, dat, sedert het herstel van het Nederlandsch gezag op *Java*, en bijzonder gedurende de laatste jaren, een aanmerkelijk getal landerijen en desfa's, op het grondgebied der Javaansche Vorsten gelegen, en daaronder vele voor een tijdvak van verscheidene jaren, door Europeanen en andere, niet tot de Javaansche bevolking behoorende, personen, in huur of pacht zijn genomen, en dat door dezelve op die huur aanzienlijke voorfchotten zijn gegeven;

Aangezien deze handelingen strijdig zijn met de te allen tijde bestaan hebbende bepalingen, welke nimmer zijn ingetrokken, en dus strijdig met de voorwaarden, op welke aan alle Europeanen en anderen, geene Javanen zijnde, het verblijf in Nederlandsch Indië vergund is geworden;

Aangezien deze handelingen, in allen gevalle, niet bestaanbaar kunnen geacht worden, zonder uitdrukkelijke sanctie van de Hooge Regering, welke steeds, alléén en uitsluitend, de bevoegdheid heeft, om, uit hoofde van bijzondere en gewigtige, ter harer beoordeeling staande redenen, van de vigerende bepalingen dispensatie te verleen, en op die bepalingen, als een gevolg van zoodanige dispensatie, uitzonderingen toe te laten;

Aangezien de Hooge Regering, ten einde de nadeelige gevolgen voor te komen, welke uit zoodanige handelingen, zoo voor

de belangen van het Gouvernement, als die der Javaansche Vorsten, zouden kunnen ontstaan, reeds bij resolutie van den 30sten October 1821, de Residenten aan de Hoven van *Sourakarta* en *Djocjokarta* uitdrukkelijk heeft gelast, om alle verdere verhuringen en verpachtingen, als boven gemeld, ten strengste te verbieden en tegen te gaan, en sedert, bij resolutie van den 14den Januarij 11., ten aanzien der plaats gehad hebbende onwettige verhuringen en verpachtingen, de stelligste bevelen heeft gegeven en de vereischte maatregelen heeft genomen;

Gezien de nadere rapporten van de Residenten aan gemelde Hoven, alsmede de verklaringen door Z. H. den Soefoehoenan van *Sourakarta* en het Rijksbestuur van Z. H. den minderjarigen Sultan van *Djocjokarta*, mitsgaders door den Pangerang *Adipatti Ario Mangko Negoro*, bij derzelver brieven aan den Gouverneur-Generaal gegeven;

En alnu ernstig verlangende, dat alle twijfelingen en onzekerheden, welke, te dezen aanzien, nog schijnen te bestaan, ten eenemale worden weggenomen, en dat tevens de contracten, strijdig met de hierboven gemelde bepalingen aangegaan, geen verder effect forteren, dan hieronder nader zal worden voorgescreven, veel min dat soortgelijke contracten in den vervolge worden vernieuwd;

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden, om, bij deze, onze openbare publicatie aan ieder en een iegelijk, dien zulks aangaat, bekend te maken.

Eerstelijk: dat alle contracten door Europeanen of andere personen, geene Javanen zijnde, met de Javaansche Vorsten, dan wel met derzelver onderdanen, of met den Pangerang *Adipatti Ario Mangko Negoro* aangegaan, over huur of pacht van landerijen of desfa's, voor een tijdvak, niet te boven gaande drie jaren, en met een voorschot van niet meer dan zes maanden, zullen mogen blijven bestaan, mits uit de vroegere registratie van die contracten, ten kantore van de Residenten van *Sourakarta* of *Djocjokarta*, dan wel op eene andere legale wijze, ten genoegen van gemelde Residenten respectivelijk, blijke, dat gemelde contracten hebben bestaan vóór den 15den November 1821, en mits die contracten op nieuw ter registratie worden aangeboden aan den Resident, onder wiens ressort de verhuurde of verpachte landen

of desfa's gelegen zijn, binnen den tijd van *twee* maanden na de afkondiging dezer publicatie; met uitdrukkelijke verklaring, dat onder deze bepaling begrepen zullen zijn alle landerijen en desfa's, welke in de geheele uitgestrektheid van het Sourakartasche en Djocokartasche gebied gelegen zijn, zonder eenige uitzondering, hoe ook genaamd.

Ten tweede: dat daarentegen alle contracten als bovengemeld, welke voor een langer tijdvak dan van *drie* achtereenvolgende jaren, en met een grooter voorschot dan van *zes* maanden huur of pacht, door Europeanen of andere personen, geene Javanen zijnde, met de Javaansche Vorsten, dan wel derzelve onderdanen, of met den Pangerang *Adipatti Ario Mangko Negoro*, zijn aangegaan, zullen vervallen, en ophouden effect te forteren vóór of op den 31sten Januarij 1824, met uitzondering alleen van zoodanige contracten, als met uitdrukkelijke voorkennis en toestemming van het Gouvernement zijn aangegaan; behoudens het regt der huurders op de verhuurders tot terugvordering der voorgeschetene huurpenningen, of tot zoodanige andere schadeloosstellingen, als zij vermeenen zullen hun toe te komen.

Ten derde: dat het van nu af aan, en in den vervolge, aan geenen Europeaan of Chinees, dan wel aan eenig' ander' perfoon, geen Javaan zijnde, zal geoorloofd zijn eenig land, veel min eenige desfa of desfa's, gelegen in het grondgebied van *Sourakarta* of *Djocokarta*, of in de landen van den Pangerang *Adipatti Ario Mangko Negoro*, als eigenaar, huurder of pachter te bezitten, of daaruit eenige inkomsten, hoe ook genaamd, middellijk of onmiddellijk, te trekken, zonder voorafgaande uitdrukkelijke voorkennis en toestemming van het Gouvernement; zullende de verzoekers zich deswege bij requesten moeten vervoegen aan den Resident, onder wiens resfort de landen gelegen zijn, die deze requesten, met zijne consideratien, aan het Gouvernement zal aanbieden.

Ten vierde: dat echter, met uitzondering van zeer enkele gevallen, en wanneer zulks, ter bevordering van nuttige fabrieken, kunsten en wetenschappen, bewezen nuttig of dienstig mogt worden geoordeeld, deze verzoeken niet zullen worden toegestaan, dan onder de volgende voorwaarden:

- a. Dat de huur of pacht voor niet langer zal mogen worden aangegaan, dan voor den tijd van drie jaren, en met geen

grooter voorschot, dan van een half jaar huur of pacht, en wel speciaal zonder vermenging of verevening van eenige andere schuld of verbindtenis;

- b. Dat de overeenkomst zal moeten worden gepasfeerd voor eenen Notaris of ander publiek' en bevoegd' persoon, in de Nederlandsche en Javaansche talen; dat in de akte zelve melding zal moeten worden gemaakt van de uitdrukkelijke vergunning van het Gouvernement, en dat dezelve akte zal moeten worden geregistreerd bij den Resident;
- c. Dat de verzoekers zijn ingezetenen van *Sourakarta* of *Djocjokarta*, en dat de bedoelde landen alleen bestemd zijn en blijven voor groente- en pleiziertuinen, of ter erlanging van padië, gras, volk, of andere behoeften en noodwendigheden, voor eigen huishoudelijk gebruik, en geenszins tot den aanleg van koffij-, peper- of andere plantaadjen, zoodanig, dat alleen de huur of pacht zal worden toegeestaan van kleine stukken land, in de nabijheid van de hoofdnegerijen gelegen;
- d. Dat aan den huurder of pachter, in geen geval, mag worden toegekend eenig het minst publiek gezag, veel min eenige uiterlijke titel of rang onder de Javaansche bevolking; maar integendeel, dat de huurder of pachter zich zorgvuldig zal moeten onthouden van alle bemoeijenis met zaken, tot de publieke administratie of politie behoorende.

Ten vijfde: dat alle Europeanen, Chinezen en andere personen, geene Javanen zijnde, welke, na den 31sten Januarij 1824, bevonden zullen worden in het bezit of genot te zijn van eenige landen, in de residentien van *Sourakarta* of *Djocjokarta* gelegen, zonder uitdrukkelijke toestemming van het Gouvernement, of zonder dat de contracten, krachtens welke zij in dat bezit of genot zijn, overeenkomstig art. 1 dezer publicatie, zullen zijn geregistreerd, het verder verblijf in gemelde residentien dadelijk zal worden ontzegd, terwijl tegen zoodanige huurders of deelhouders, die elders gedomicilieerd zijn, en in dit geval verkeerren, door het Gouvernement zoodanige dispositie zal worden genomen, als hetzelve, naar bevind van zaken, en ter krachtadige handhaving der wetten, zal vermeenen te behooren, met dadelijke vernietiging tevens, in beide de voornoemde gevallen.

van de beftaande overeenkomsten, en onder verbeurdverklaring, ten voordeele der verhuurders, van al de inkomsten en voordeelen, welke de gedachte perfonen, uit de bovengemelde overeenkomsten, nog zouden hebben kunnen trekken.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alom, waar zulks gebruikelijk is, worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederlandfche, Inlandfche en Chinefche talen.

Lasten en bevelen voorts, dat alle hoogere en lagere Collegien en Ambtenaren, Justiciëren en Officiëren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des perfoons.

Gegeven te *Batavia*, enz.

*BESLUIT van den 29sten Maart 1826,
betrekkelyk den Landbouw in Ne-
derlandsch Oostindië, en instelling
van Commissien deswege.*

IN NAAM DES KONINGS.

De Commisfaris-Generaal over Nederlandsch Indië,

Overwegende het belang, om alle middelen aan te wenden, die strekken kunnen, om aan Nederlandsch Indië rijkdom en welvaren te verzekeren;

Overwegende, dat de begunstiging en aanmoediging van landbouw en handel met het ware belang dezer bezittingen ten naauwste verbonden is;

Overwegende, dat, tot eene ware uitbreiding van den landbouw, eene zoo min mogelijk beperkte vrijheid van cultuur gevorderd wordt;

In aanmerking nemende, dat het alzoo een der eerste pligten van het Bestuur is, om hulp en bescherming aan elk en een iegeljk toe te zeggen, die zich op eene of andere soort van cultuur verlangt toe te leggen;

Willende al dadelijk, en in afwachting van hetgeen verder door den Commisfaris-Generaal, met medewerking der Indische Regering, tot de vestiging van een stelsel van vrije cultuur, ten behoeve van dit eiland, zal worden bepaald, tot het daarstellen eener inrigting overgaan, die ten doel heeft, om den tegenwoordigen staat van den landbouw naauwkeurig te kunnen nagaan, den weg tot andere nieuwe takken van cultuur aan te wijzen, en, door het houden van een onmiddellijk toezigt over het wetenschappelyk gedeelte van het vak, den landbouwer en grondeigenaar beide in hunne handelingen te leiden, en met hunne ware belangen meer en meer bekend te maken;

De Luitenant-Gouverneur-Generaal over Nederlandsch Indië, in Rade gehoord (advies van den 27sten dezer, n°. 107);

Heeft goedgevonden en verstaan te bepalen :

Art. 1. Er zal eene Hoofdcommissie voor den landbouw, onder het voorzitterschap van het Hoofd des Bestuurs, worden opgericht, bestaande uit zoo veel Nederlanders en Inlanders, als nader door hem Commisfaris-Generaal zal worden bepaald en aangesteld.

Art. 2. Buiten deze Hoofdcommissie zal er, in elke residentie, eene Commissie van landbouw worden aangesteld, bestaande uit den Resident, die het voorzitterschap zal bekleeden, en ten minste 5, maar niet meer dan 9 Leden, buiten den Secretaris, welke uit de voornaamste grondeigenaren en voorstanders van landbouw en cultuur, zoo Europeërs als Inlanders, zullen gekozen, en, op voordragt der Indische Regering, door hem Commisfaris-Generaal, benoemd worden. Voor de waarneming van het lidmaatschap dezer Commissien zal geene bezoldiging worden genoten.

Art. 3. Deze Commissien van landbouw in de residentien zullen tot de Hoofdcommissie in eene ondergeschikte betrekking staan, en gehouden zijn, aan dezelve al die berigten en mededeelingen te geven, welke van haar zullen gevraagd worden, en de uitvoering van al die maatregelen te verzekeren, welke haar, ter bevordering van den landbouw, zullen worden voorgeschreven.

Art. 4. De Hoofdcommissie en Commissien van landbouw zullen het zich tot een bepaald doel harer verrigtingen moeten voorschrijven, om den staat en verbeteringen van de reeds aanwezige cultures in al hare deelen naauwkeurig te onderzoeken, en de verbeteringen aan te wijzen, waarvoor dezelve haar alsnog vatbaar mogten voorkomen. Zij zullen wijders hare aandacht moeten vestigen op de meerdere of mindere gelegenheid, welke het verschil van grond en luchtfreek, in de onderscheidene deelen van het eiland, voor de invoering van nieuwe cultures aanbiedt, en tevens de middelen kunnen voordragen, welke haar het meest geschikt zullen toeschijnen, om zoodanige nieuwe cultures in te voeren en aan te moedigen. De Hoofdcommissie zal omtrent alle in te voeren maatregelen, de uitbreiding en bevordering van den landbouw betreffende, door de Indische Regering gewoonlijk wor-

den gehoord, en gehouden zijn, aan alle aanvragen of aanschrijvingen volledig en ten spoedigste te voldoen.

Art. 5. De Indische Regering wordt bij deze uitgenoodigd, om aan hem Commisfaris-Generaal, ter goedkeuring, in te zenden eene Concept-instructie, waarbij, naar aanleiding van het bovenstaande, eenige nadere bepalingen, zoo omtrent de verhouding der Commissien tot de Hoofdcommissie, als nopens den aard en de regeling harer respectieve werkzaamheden, worden voorgedragen.

Afchrift dezès zal worden gezonden aan den Luitenant-Gouverneur-Generaal, ten fine van executie; zullende deze wijders in het Staatsblad van Nederlandsch Indië worden geïnserceerd, en, door middel van de Bataviafche Courant, aan het algemeen bekend gemaakt.

Buitenzorg, enz.

---

*BESLUIT van den 12den Julij 1825,
houdende Reglement op de entrepots
en entrepotsregten, mitsgaders
op de overscheeping van goe-
deren op de reeden, in Neder-
landsch Indië.*

Wij GOVERT ALEXANDER GERARD PHILIP, Baron
VAN DER CAPELLEN, Grootkruis der Orde van den
Nederlandschen Leeuw, Secretaris van Staat, Gouver-
neur-Generaal over Nederlandsch Indië, enz., enz.

In Rade,

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te
weten:

Alzoo wij in ernstige overweging hebben genomen, en ons bij
ondervinding is gebleken, dat de wetten en verordeningen, tot
nog toe in Nederlandsch Indië, met betrekking tot de entrepots
en entrepotsregten, mitsgaders tot de overscheepingen op de ree-
den van goederen, aan het middel der inkomende en uitgaande
regten onderworpen, bestaan hebbende, niet genoegzaam aan der-
zelver heilzaam oogmerk hebben beantwoord; alsmede dat de
bedoelde wetten en verordeningen, succesfelijk geëmaneerd, niet
voldoende bekend zijn, om aan het algemeen, door derzelver
duidelijkheid en vereenvoudiging, die volkomen zekerheid en ge-
rustheid te geven, welke tot uitbreiding en duurzame vestiging
van eenen algemeenen handel, op milde beginfelen rustende, en
bijzonder tot aanmoediging en facilitering van den inlandfchen
handel, gevorderd worden;

Zoo is het, dat wij hebben goedgevonden en verstaan, te ar-
resteren het navolgende

REGLEMENT op de entrepots en entrepotsregten, mitsgaders op de overschepping van goederen op de reeden, in Nederlandsch Indië.

Art. 1. Van den dag der afkondiging dezer publicatie worden ingetrokken en buiten werking gesteld alle vroegere wetten, reglementen, orders en bepalingen, op het stuk der entrepots en entrepotsregten, zoowel als op dat der overscheppingen op de reeden in Nederlandsch Indië bestaande, en speciaal die, voorkomende bij het reglement van den 28sten Augustus 1818, op het heffen der inkomende en uitgaande regten; bij de instructie van den 30sten October, daaraanvolgende, voor de Waterfiscaals en Ontvangers van hetzelfde middel; bij de publicatien van den 13den October 1821, den 8sten Februarij en 9den Julij 1822, en bij de resolutien van den 7den October 1823, n°. 11, en den 2den November 1824, n°. 16, met de daartoe behoorende tarieven, en alle andere opgevolgde verordeningen en wijzigingen, hoe ook genaamd, thans nog in Nederlandsch Indië in vigeur zijnde.

Art. 2. Op alle plaatsen in Nederlandsch Indië, alwaar het belang van den handel zulks zal vorderen, en geene andere redenen van gewigt daartegen bevonden zullen worden te bestaan, zullen entrepots worden opgerigt.

Art. 3. In deze entrepots zullen, onder de hierna te melden bepalingen, worden toegelaten alle goederen, zonder onderscheid, en van waar ook aangebragt wordende, met uitzondering alleen van buskruid, schietgeweer en andere vuurwapenen, voor zoo ver de invoer daarvan, bij publicatie van den 28sten Mei 1822, is verboden.

Art. 4. Voor entrepotregt zal worden betaald één ten honderd van den oorspronkelijken factuurprijs der goederen, of, bij ontstentenis van zoodanige facturen, volgens de waarde, op welke gelijke goederen het laatst in het entrepot zijn ontvangen; dan wel, wanneer de berekening ook op dien voet niet kan geschieden, volgens de waarde van het kostende der goederen, op eene verklaring door den eigenaar der goederen, of in zijnen naam, onder presentatie van eede te doen. Het entrepotregt zal dade-

lijk, nadat de goederen in entrepot zijn gekomen, moeten worden voldaan.

Art. 5. Bovendien zal voor de geëntrepoteerde goederen eene billijke pakhuishuur worden betaald, welke nader zal worden geregeld; zullende, behalve zoodanige huur, in geen geval, eenige kosten van toezigt van die goederen aan de belanghebbenden mogen worden in rekening gebragt.

Art. 6. De ambtenaren, met het op- en toezigt over de entrepots belast, zijn in geen deele verantwoordelijk voor de goederen, welke in entrepot worden gelegd, ten ware die, door bewezen verzuim, nalatigheid of flordigheid van die ambtenaren, mogten zijn vermist, bedorven of in waarde verminderd.

Art. 7. Geene goederen zullen in entrepot anders, dan op behoorlijke aangifte worden opgenomen, noch zonder zoodanige aangifte daaruit worden ontslagen. Deze aangiften zullen moeten geschieden op dezelfde wijze, als voor de inkomende en uitgaande goederen bij de wetten en reglementen is bepaald.

Art. 8. Er zullen geene goederen in entrepot worden ontvangen, noch uit hetzelfde worden vervoerd of afgegeven, anders dan bij geheele balen, pakken, vaten, tonnen of ander fust, manden, kisten of kasten; en zal bovendien uit de entrepots geen *invoer* mogen geschieden van goederen, beneden de waarde van *een duizend* Indische guldens.

Art. 9. Geëntrepoteerde goederen kunnen te allen tijde, in hetzelfde entrepot, op naam van eenen anderen worden overgeboekt; zij kunnen mede te allen tijde van het eene entrepot naar het andere, onder de vereischte zekerheid, worden overgebragt, hetzij op naam van den entrepoteur of van den nieuwen verkrijger; in beide gevallen zal geen nieuw entrepotregt mogen gevorderd worden, hetwelk slechts éénmaal zal behoeven te worden voldaan, zoo lang de goederen in entrepot blijven, en niet in- noch uitgevoerd worden.

Art. 10. Bij den invoer van geëntrepoteerde goederen zullen dezelve goederen beschouwd worden, als onmiddellijk uit zee komende, en als zoodanig aan de voldoening der volle inkomende regten onderworpen zijn.

Er zal geen invoer van geëntreposeerde goederen mogen geschieden in havens of andere plaatsen, alwaar de schepen of vaartuigen, met welke die goederen zijn aangebragt, slechts tot het entrepoferen van goederen, en niet tot den invoer, volgens de bestaande wetten, zijn gerechtigd.

Art. 11. Het entrepot is, onder toezigt van de ambtenaren der inkomende en uitgaande regten, voor de belanghebbenden toegankelijk, op alle dagen, waarop, en gedurende al den tijd, dat het kantoor van den Ontvanger, volgens de plaatselijke reglementen, geopend moet zijn.

Art. 12. Op alle plaatsen, alwaar een entrepot nu reeds bestaat of in vervolg zal worden opgerigt, zal het aan de schepen of vaartuigen van alle volkeren en natien, van waar komende en werwaarts ook bestemd, vrijstaan, tot het losfen van goederen in entrepot binnen te loopen en in te klaren. Gelijk het ook van alle schepen en vaartuigen zonder onderscheid, van nu af aan, geoorloofd zal zijn, om, op gemelde plaatsen, zoowel uit het entrepot, als daar buiten, ladingen in te nemen en van daar uit te klaren; wordende mitsdien, bij deze, het reglement van den 28sten Augustus 1818, op het heffen der inkomende en uitgaande regten, mitsgaders alle andere bestaande, met het hierboven gestaneerde strijdige, bepalingen, en speciaal die, voorkomende bij de publicatie van den 11den Februarij 1823, in zoo verre ingetrokken en buiten werking gesteld.

Art. 13. Behalve de entrepots, die nu reeds te *Batavia* en *Riouw* bestaan, zal er onverwijld een entrepot te *Anjer*, in de residentie *Bantam*, worden opgerigt.

Art. 14. Van de thans reeds geëntreposeerde en nog in entrepot liggende goederen, zal aan de belanghebbenden worden terug betaald het verschil, hetwelk er bestaat tusschen de vroeger bepaalde entrepotregten en het regt van één ten honderd, bij deze publicatie bepaald.

Art. 15. De wetten en verordeningen, thans bestaande op de overschepping van goederen, uit het eene schip of vaartuig in het andere op de reede, en speciaal de bepalingen, te dien aanzien voorkomende bij het reglement van den 28sten Augustus 1818, op de heffing der inkomende en uitgaande regten, mitsgaders bij

de publicatie van den 13den October 1821, worden bij deze ingetrokken en buiten werking gesteld.

Art. 16. Voortaan zal het een ieder vrijstaan, op de reede goederen uit het eene schip of vaartuig in het andere over te schepen, onder de volgende bepalingen:

- a. Dat de overscheep niet begonnen, veel min gedaan worde, anders dan op uitdrukkelijke schriftelijke vergunning van den Ontvanger der inkomende en uitgaande regten, aan wien de belanghebbenden, tot dat einde, eene schriftelijke aanvraag zullen moeten doen, houdende: de namen en vlaggen der schepen of vaartuigen, tusschen welke de overscheeping geschieden zal; de namen der gezagvoerders; de plaatsen, van waar de schepen of vaartuigen gekomen, en die, werwaarts die schepen respectievelijk bestemd zijn; de benaming, hoedanigheid en waarde der over te schepen goederen, alsmede de merken, nommers, het gewigt en de hoeveelheid der balen, pakken, fusten enz. der over te schepen goederen, de plaats, van waar die goederen zijn aangebragt, en die van derzelve oorspronkelijke bestemming.
- b. Dat de overscheeping niet geschiede, dan onder het noodige toezigt van de ambtenaren der inkomende en uitgaande regten; zullende, tot dat einde, altijd een der beambten van dat middel bij elke overscheeping tegenwoordig moeten zijn, aan wien daarvoor een daggeld van tien Indische guldens zal worden toegelegd, door de belanghebbenden te voldoen.
- c. Dat, alvorens de overscheeping geschiedt, de wegens den overscheep verschuldigde regten, ten kantore van den Ontvanger der inkomende en uitgaande regten, voldaan zijn, of daarvoor voldoende borgtogt gesteld worde.

Art. 17. De goederen, welke op de reede worden overgescheept, zullen onderworpen zijn aan de navolgende regten en bepalingen:

(Hier volgt eene tabel, waarvan het onderstaande de inhoud is):

Van goederen, oorspronkelijk bestemd voor en geconfigureerd aan andere plaatsen, is het *minimum* der waarde, beneden welke

geene overfcheping wordt toegestaan, onbepaald; het entrepot-regt is het eenige, hetwelk voldaan moet worden, onverschillig of de overfcheping gefchiedt in Nederlandsche of in vreemde fchepen.

Van goederen, beftemd en geconfigureerd om te worden ingevoerd of geëntreposeerd ter plaatfe, alwaar het fchip of vaartuig, die goederen inhebbende, ter reede ligt; *minimum* f 2000; regten als boven.

Van goederen, vergezeld door een certificaat van betaalde regten, bij derzelve uitvoer van *Batavia*; *minimum* onbepaald; Nederlandsche fchepen vrij, vreemde verfchil van uitgaande regten.

Van goederen, komende uit eene der Nederlandsch-Indifche bezittingen of havens, en waarvan de uitgaande regten te dier plaatfe, onder borgftelling voor dezelve regten, niet zijn voldaan; *minimum* onbepaald; Nederlandsche en vreemde fchepen de uitgaande regten.

Art. 18. Ten gerieve van den handel zullen al de reglementaire bepalingen, aan welke bij deze publicatie wordt gerefereerd, in een afzonderlijk reglement vervat en onverwijld ter kennisfe van het publiek worden gebragt.

En opdat niemand onwetendheid voorwende zal deze, alomme waar zulks gebruikelijk is, worden afgekondigd en aangeplakt in de Nederlandsche, Inlandsche en Chinefsche talen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te *Batavia*, enz.

*VERORDENING van den Gouverneur-
Generaal van Nederlandsch Indië, in
Rade genomen, ten aanzien van het
binnenkomen van vreemde schepen, in
andere havens dan die van Batavia,
van den 14den Februarij 1823.*

Naardemaal het is gebleken, dat, niettegenstaande de uitdrukkelijke letter van art. 5 van het reglement op de heffing der inkomende en uitgaande regten, van den 28sten Augustus 1818, en geheel strijdig met den, niet te verkennen, geest der bij dat artikel gemaakte bepaling, van tijd tot tijd, in de havens van *Java*, elders dan te *Batavia*, zijn toegelaten schepen onder Nederlandsche vlag, komende van en geladen op plaatsen in Indië, toebehoorende aan vreemde Europefche Mogendheden, wanneer zoodanige schepen, alvorens op *Java* binnen te vallen, eenige intermediaire Nederlandsche bezitting hadden aangedaan, en ook dus van daar eene uitklaring hadden verkregen; — en vermits niet alleen zoodanige toelating, als onbestaanbaar met de letter der wet, dadelijk behoort te worden te keer gegaan, maar nog daarenboven het van het wezenlijkste belang is voor de Nederlandsche kustvaart, om het invoeren van vreemde goederen, in de Nederlandsche bezittingen van Indië, langs elken anderen weg dan dien der hoofdplaats *Batavia*, te weren;

Zoo is het, dat bij eene resolutie, op heden in Rade van Indië genomen, is goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Dat, te rekenen van den eersten September aanstaande, schepen onder Nederlandsche vlag varende, en in Nederlandsch Indië te huis behoorende, offchoon van eene der Nederlandsche bezittingen in Indië komende, wanneer dezelve aan boord hebben meer dan ééne kist of baal, dan wel 100 losse stukken drooge of wel een pikkel weegbare vreemde Europefche, Indi-

sche of Chinefche goederen (daaronder niet begrepen de zoodanigen, die op certificaten van *Java* zijn uitgevoerd, en van die oorspronkelijke certificaten zijn verzeld), in geene andere haven van *Java* of *Madura* zullen mogen binnenvallen, dan alleen te *Batavia*, op poene van confiscatie der goederen en eene boete van tweemaal de waarde derzelve, te verbeuren bij den aanvoerder, en, des noods, op het casco van het fchip te verhalen; en voorts op straffe van ontzetting van zijnen post voor den ambtenaar, die eenig fchip, ftrijdig met deze bepaling, toelaat.

DISPOSITIE van den 29sten Augustus 1823, wegens den vorm der certificaten van oorsprong voor goederen, welke naar Java en Madura verzonden worden.

Aan de plaatselijke Besturen.

Bij mijne Circulaire van den 17den Junij 1819, n°. 861/6306, heb ik UEd. doen toekomen een model, volgens hetwelk hier te Lande zouden behooren te worden opgemaakt de certificaten van oorsprong wegens goederen, waarvoor men te *Java* en *Madura* vrijdom van inkomende regten wenschte te genieten.

Van tijd tot tijd zijn er dergelijke certificaten bij het Departement voor het Publieke Onderwijs, Nationale Nijverheid en de Kolonien vertoond, geheel of gedeeltelijk van den bepaalden vorm afwijkende, hetwelk op fommige plaatsen daaraan is toe te schrijven geweest, dat het opmaken en invullen der certificaten door de Besturen aan de belanghebbende afzenders is overgelaten, die, zoo als men uit de verkeerde invullingen moet afleiden, niet overal met het bedoelde model schijnen bekend te zijn, ofschoon hetzelfde echter in der tijd bij herhaling in de nieuwspapieren is geplaatst.

Reeds meermalen is men bij het Ministerie in het geval geweest, om het *visa* op voortgelijke onvolledige certificaten te moeten weigeren, hetwelk voor de belanghebbenden even na-deelig als onaangenaam moet zijn; vooral, indien, gelijk dikwijls gebeurt, de certificaten ter bekoming van het *visa* worden aangeboden kort vóór het uitzeylen van den bodem, waarmede men de goederen denkt te verzenden, en er dus geen tijd over is, om een nieuw certificaat te kunnen in gereedheid krijgen.

Ten einde de belanghebbenden hieromtrent, voortaan, buiten schade mogen blijven, verzoek ik UEd. om, bij de door u in het vervolg te doene aanvragen ter bekoming van certificaten van oorsprong, die stukken zelf op te maken of ter plaatselijke Secretarie te doen opmaken, en u daarbij naauwkeurig aan het bestaande voorschrift te houden, hetwelk bij mijne aangehaalde Circulaire is gevoegd geweest, en waaraan ik UEd. bij deze verwijze; zullende inzonderheid door UEd. behooren te worden gezorgd, dat de certificaten, door de Besturen ten platten lande afgegeven, aan mij ter *vise* worden aangeboden, alvorens dezelve bij het Ministerie voornoemd worden ingediend.

De Gouverneur van Zuidholland,

Bij deszelfs afwezen,

(get.) VAN LIMBURG STIRUM NOORDWIJK,

Lid van Gedeputeerde Staten.

DEPARTEMENT VOOR DE NATIONALE NIJVER-
HEID EN DE KOLONIEN.

Administratie voor de Nationale Nijverheid.

Offchoon reeds meermalen ter kennisfe van de belanghebbenden is gebragt, hoedanig de *certificaten van Nederlandschen oorsprong* behooren opgemaakt en ingerigt te zijn, wegens goederen, welke van hier naar *Java* en *Madura* worden vervoerd, en waarvoor men aldaar, volgens Koninklijk besluit van den 25sten April 1819, n°. 75, vrijstelling van inkomende regten verlangt te genieten, worden echter dagelijks bij deze Administratie certificaten ter vifering aangeboden, die, hetzij in het geheel niet, of maar gedeeltelijk zijn ingerigt volgens het model, hetwelk in der tijd aan de stedelijke en plaatselijke Besturen is toegezonden. Zulks geeft telkens aanleiding tot teregt-

wijzingen, die, terwijl zij aan den eenen kant de werkzaamheden der Administratie noodeloos vermenigvuldigen, aan den anderen kant het verleenen van het *visa* vertragen, waardoor ook de verzenders der goederen kunnen worden benadeeld.

Ter voorkoming hiervan wordt het volgende nogmaals ter algemeene kennis gebragt :

- 1°. De goederen van Nederlandschen oorsprong, waarvoor men in Nederlandsch Indië, naar aanleiding van opgemeld besluit, vrijdom van inkomende regten wenschte te genieten, moeten, *bij derzelver aankomst aldaar*, voorzien zijn van een certificaat, hier te Lande opgemaakt, overeenkomstig het navolgende model :

PROVINCIE	KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.
.....	—
GEMEENTE	CERTIFICAAT van OORSPRONG voor goederen, ter verzending naar Java bestemd.
.....	—

Burgemeester en Wethouders der stad ..... (*Burgemeester en Asfessoren der gemeente* .....) verklaren bij deze, dat op heden den ..... voor hen verschenen is N. N. ...., koopman (*fabrikant*), wonende binnen deze stad (*gemeente*), dewelke met solemnelen eede (*met ware woorden in plaats van eede*) heeft verklaard, dat hij voornemens is van hier te verzenden, om naar het eiland *Java* te worden uitgevoerd, de hieronder omschrevene goederen, alle in deszelfs alhier gevestigde fabriek vervaardigd (*alle binnen deze gemeente geteeld of gewonnen*).

(*Omschrijving der goederen, van derzelver emballagie en van de merken.*)

Des ten oorkonde hebben wij deze met het zegel dezer stad (*gemeente*) en de handteekening van onzen Secretaris doen bevestigen.

- 2°. Meergenoemde certificaten moeten, *alvorens de goederen van hier vertrekken*, door den Administrateur voor de Nationale Nijverheid worden geviseerd, vermits reeds hiervoren (onder 1°) gezegd is, dat de goederen, *bij*

derzelver aankomst in Indië, van het certificaat moeten voorzien zijn, zoo volgt hieruit, dat het certificaat ook met hetzelfde schip, waarin zich de goederen bevinden, derwaarts behoort verzonden te worden. Wegens goederen, waarvan de verzending reeds werkelijk geschied is, worden naderhand, in geen geval, de certificaten bij deze Administratie geviseerd; als hebbende zij, door de werkelijke verzending, de gelegenheid verloren, om, des noods, door voorafgaand onderzoek, de zekerheid te bekomen, dat de vrijstelling, welke alleen voor de voortbrengfelen van inlandfchen grond of nijverheid is toegezegd, niet aan vreemde producten of fabrijkaten te beurt valle.

- 3°. Wanneer de certificaten in de bureaux der Administratie voor de Nationale Nijverheid onder 's hands ter vifering worden aangeboden, dan is het voldoende, dat zulks geschiedt met den omslag van eene strook papier, hetwelk nevens eene onderteekende aanwijzing van den perfoon, die het *visa* verlangt, tevens de namen bevat van het schip en den gezagvoerder, waarmede de goederen zullen vertrekken. Geschiedt de inzending der certificaten van buiten af, dan behoort dezelve met gelijke opgaaf plaats te hebben, onder het navolgende adres: *aan het Departement voor de Nationale Nijverheid en de Kolonien. Administratie voor de Nationale Nijverheid* (zonder bijvoeging van den naam des Administrateurs).
- 4°. Voor zoo ver men hier te Lande gedrukte *boek-, muziek- of plaatwerken* naar Indië wil verzenden, behoort in het certificaat van oorsprong, of in eene daaraan gehechte lijst, bepaaldelijk te worden melding gemaakt van de titels der bedoelde werken, en tevens van de namen en woonplaatsen der drukkers en uitgevers.

Ten aanzien van *goud- en zilverwerken* moet, hetzij in een afzonderlijk bewijs overgelegd, of wel, aan den voet van het certificaat zelf, eene verklaring gesteld en onderteekend worden, dat de voorwerpen bij het bureau van waarborg der gouden en zilveren werken als inlandsch fabriikaat zijn aangegeven en gestempeld.

Bij certificaten voor *goud-* en *zilverdraadwerken* moet worden gevoegd een bewijs van de draadtrekkerij, uit welke het tot die werken gebezigde draad afkomstig is.

Lakens en *andere wollen stoffen* moeten voorzien zijn met het bewijs van Nederlandschen oorsprong, overeenkomstig de bepalingen van Zijner Majesteits besluit van den 1sten Junij 1820 (*Staatsblad* n°. 14).

Zoo lang er geene spiegelglas-fabrieken in dit Rijk bestaan, worden de spiegels, welke in hetzelfde verfoelied en in hier te Lande gemaakte en opgesierde lijsten gezet zijn, naar aanleiding eener Koninklijke beschikking van den 11den Julij 1829, n°. 161, beschouwd als in de gunstige bepalingen van Zijner Majesteits besluit van den 25sten April 1819, n°. 75, te kunnen deelen; weshalve de deswege aan te bieden certificaten bij meergenoemde Administratie kunnen worden geviseerd. Zijnde deze bepaling, volgens dezelfde beschikking, ook toepasselijk op de *bronswerken*, voor zoo ver ten genoege blijkt, dat dezelve hier te Lande, hetzij gegoten en opgewerkt, of alleen buiten 's Lands gegoten, doch verder hier te Lande gepolijst en opgewerkt zijn.

In de certificaten voor *papier* moeten, behalve de hoeveelheden in riemen en de foorten, ook de watermerken opgegeven worden.

In het algemeen is het niet voldoende, wanneer in de certificaten blootelijk vermeld wordt, hoeveel kisten, ballen, pakken of vaten van deze of gene goederen verzonden worden, maar deze goederen behooren, zoo veel mogelijk, in de bijzonderheden van foort, kleur, getal, ellemaat, enz. omfchreven te worden, met bepaalde opgaaft, hoe iedere emballage gemerkt is, en wat zich in dezelve bevindt.

- 5°. Nog moet worden herinnerd, dat, vermits bij Zijner Majesteits besluit van den 25sten April 1819, n°. 75, de *mondbehoefsten* bepaaldelijk uitgesloten zijn van die artikelen, waarvoor dat besluit vrijdom van regten op den in-

voer in Nederlandsch Indië heeft toegezegd, er ook bij deze Administratie geen *visa* kan worden gesteld op certificaten wegens den oorsprong van *levensmiddelen* of *mondbehoefden*, dan alleen voor zoo veel deze in de termen vallen van Zijner Majesteits besluit van den 3den Mei jongstleden, n°. 34, bij hetwelk vrijstelling of vermindering van inkomend regt in Indië (doch slechts wanneer de uitvoer uit *Nederland* en met *Nederlandsche* schepen plaats heeft) is toegezegd voor *wijnen, bier, appelen- en perensap, azijn, jenever, brandewijn in soorten, rum, arak, agoa ardente, likeuren in soorten, stropen, vruchten op brandewijn* en *alle minerale wateren*.

- 6°. Eindelijk worden de verzenders, in derzelve eigen belang, opmerkzaam gemaakt, dat zij met de aanbidding der certificaten van oorsprong ter vifering, zoo min mogelijk behooren te wachten tot op het tijdstip, dat de schepen, waarmede de verzendingen moeten geschieden, in zee gaan; daar uit de omstandigheid, dat al de certificaten, waarop het *visa* verleend wordt, in derzelve geheel, in een daartoe bij de Administratie voor de Nationale Nijverheid voorhanden register, moeten overgeschreven worden, van zelve kan worden nagegaan, dat deze inschrijving, welke achtereenvolgende, en naar gelang van de aanbidding der certificaten plaats heeft, eeninge tijd vordert; zoodat de belanghebbenden het zich zelve te wijten hebben, indien zij, door het te laat aanbieden hunner stukken, dezelve niet zoo spoedig, als zij wel zouden verlangen, geviseerd, kunnen terug bekomen.

Ten slotte wordt bij deze herinnerd, dat de bedoelde certificaten aan geene kosten, hoe ook genaamd, zijn onderworpen, buiten het zegel.

's Gravenhage, den 12den Julij 1833.

---

*BESLUIT van den 10den April 1828,
houdende verklaring van de Neder-
landsche haven Rio, gelegen aan den
ingang der zeeëngte van Malakka in
Oostindië, tot eene vrijhaven; met
verdere bepalingen dienaangaande.*

WIJ WILLEM, ENZ.

In aanmerking genomen hebbende, dat de Nederlandsche haven van *Rio*, gelegen aan den ingang der zeeëngte van *Malakka*, in Oostindië, voordeelen aanbiedt, die, onder doelmatige bepalingen, kunnen aanleiding geven tot eene uitbreiding van handel en welvaart;

Gezien de rapporten van Onzen Minister van Marine en Kolonien, van den 21sten en 31sten Maart jl., n°. 77 en 72;

Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De Nederlandsche haven van *Rio*, gelegen aan den ingang der zeeëngte van *Malakka*, in Oostindië, zal, van en met den 1sten Januarij 1829, eene vrijhaven zijn, alwaar alle goederen, zonder onderscheid, vrijelijk zullen kunnen worden in- en uitgevoerd, zonder betaling, hetzij van regten, hetzij van haven- of ankeragiegelden, en zonder dat de handelaars aan eenige andere formaliteit zullen onderworpen zijn, dan eene bloote aangifte van hunne ladingen.

Art. 2. Aan den Gouverneur-Generaal in Rade van Nederlandsch Indië wordt de magt verleend om, bij bijzondere gelegenheden, den in- en uitvoer van oorlogsbehoefsten te *Rio*, aan zoodanige tijdelijke bepalingen te onderwerpen, als zullen wor-

den oorbaar geacht, in elk geval verslag doende aan het Departement van Kolonien, zoowel van den maatregel, als van de omstandigheden, die daartoe mogten aanleiding geven.

Onze Minister van Marine en Kolonien is belast met de uitvoering dezes, waarvan affchrift zal worden gegeven aan Onze Ministers van Financien en van Binnenlandsche Zaken, tot informatie en narigt.

Gegeven in 's Gravenhage, enz.

*BESLUIT van den 25sten April 1828,
houdende wijzigingen der regten op
den uitvoer van koffij, in Neder-
landsch Indië.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Overwegende, dat de regten op den uitvoer van koffij, in Nederlandsch Indië, vatbaar zijn, om in het belang der nationale scheepvaart te worden gewijzigd;

Gezien het gemeenschappelijk rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en voor de Marine en Kolonien, van den 8sten en 14den Maart laatstleden, n°. 124, lett. H, en n°. 84;

Gezien derzelver nader rapport van den 15den en 19den April 1828, n°. 92/128;

Gelet op het rapport van Onzen laatstgemelden Minister van heden, lett. H, n°. 84;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De uitgaande regten, thans in de Nederlandsche Oostindische bezittingen op de koffij geheven wordende, zullen door de navolgende worden vervangen:

- a. Met Nederlandsche schepen naar *Nederland*, twee gulden (f 2.00) per pikol;
- b. Met Nederlandsche schepen naar *vreemde havens*, twee gulden vijftig cents (f 2.50) per pikol;
- c. Met vreemde schepen naar *Nederland*, vier gulden (f 4.00) per pikol;
- d. Met vreemde schepen naar *vreemde havens*, vijf gulden (f 5.00) per pikol.

Zullende deze bepaling in de onderscheidene havens van Nederlandsch Indië worden toegepast, veertien dagen nadat dezelve in elke plaats, op de gebruikelijke wijze, ter kennis van het algemeen zal zijn gebragt.

Art. 2. Vreemde schepen, uit eene der havens van Nederlandsch Indië, naar Nederland uitklarende, zullen, behalve de betaling van het voorschreven regt van vier gulden (*f* 4.00) per pikol, nog moeten configureren het meerdere regt van één gulden (*f* 1.00) per pikol, hetwelk door vreemde schepen, naar elders bestemd, moet voldaan worden; doch zal dit meerdere gedeelte worden terug gegeven, nadat de lading ongebroken in Nederland aangebragt en aldaar behoorlijk gelost zal zijn.

Art. 3. De voorgeschrevene consignatie en terugbetaling zal geschieden op den voet, bepaald bij Ons besluit van den 1sten Februarij 1828, n°. 115.

Onze Minister voor de Marine en Kolonien is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, en aan het Departement van Financien, tot informatie en narigt.

Gegeven te 's Gravenhage, enz.

INSTRUCTIE voor den Inspecteur-Generaal en Adjunct-Inspecteur-Generaal over de landelijke inkomsten, in Java en de onderhoorigheden, van den 5den Decemb. 1817.

Art. 1. De Inspecteur-Generaal en Adjunct-Inspecteur-Generaal zullen steeds als het hoofddoel van hunne bediening aanmerken, de daarstelling en bewaring eener regelmatige, en zoo veel mogelijk gelijke werking van de bepalingen, omtrent de landelijke inkomsten, van welken aard ook derzelve bronnen, omflag, beheering en inning zijn, gemaakt of nog te maken.

Art. 2. Zij zullen in perfoon, op de verschillende plaatsen, de noodige onderzoekingen doen, en zich alle ophelderingen doen geven, welke zij tot eene ware kennis van den staat der zaken behoeven.

Zij zijn mitsdien gerechtigd, om van de Residenten, Adfis-tent-Residenten, Regenten, Revenue-ambtenaren, Hoofden der dorpen, en in het algemeen van elk, die met de beheering der zaken eenigzins belast is, berigten en consideratien te vragen en met dezelve te corresponderen, aan alle welke bij deze (voor zoo veel des noods) wordt gelast, zich naar de bepaling van dit artikel, en hetgeen verder, te dezen aanzien, in deze instructie of opvolgende besluiten mogt vastgesteld worden, te gedragen.

Art. 3. Zij zullen met den Directeur tot de zaken van den landbouw, kunsten en wetenschappen, raadplegen over de geschiktheid der gronden, tot deze of gene teelt, de verbetering van dezelve, de middelen tot aanmoediging van den landbouw in het algemeen, en van de kweekingen van voortbrengfelen voor de Europefche markt in het bijzonder, en eindelijk over alles, wat tot den landbouw, de veeteelt en den handel, in verband met 's Lands inkomsten, betrekking heeft.

Art. 4. Zij zullen President en Raden van Financien, hetzij uit zich zelven of op dezer aanvragen, alle zoodanige openingen geven, als het belang van den Lande eifchen zal.

Art. 5. Zij zullen het verflag van hun onderzoek en van hunne bevinding onmiddellijk aan de Hooge Regering zelve inzenden, op zoodanige tijden en wijzen, als nader zullen worden bepaald.

Art. 6. Zij zullen de hun opgedragene werkzaamheden onderling kunnen verdeelen, doch in alles met wederzijdsch overleg handelen, en gezamenlijk de berigten, welke zij aan de Hooge Regering zelve inzenden, opmaken, met aanwijzing van het verschil, dat in beider gevoelens mogt ontstaan, en de gronden van dezelve.

Art. 7. Zij zullen met den meesten spoed en naauwkeuriglijk nagaan de wijze, op welke in iedere residentie gehandeld wordt, met betrekking tot den aanslag, omslag en inning der landrenten of het revenue-systema, alsmede in hoe verre aan de deswege uitgevaardigde reglementen wordt voldaan, of daarvan afgeweken.

Art. 8. Zij zullen bijzonderlijk onderzoeken:

- 1°. Of de meting der landen en derzelve waardering en rangschikking in de foorten, bij de reglementen bepaald, juist zijn, dan wel behoort te worden verbeterd, de middelen daartoe, met aanwijzing der plaatsen, waar de meting zoude dienen te worden gedaan, en der landmeters, daartoe geschikt.
- 2°. Of in de uitgifte en den omslag der gronden, hetzij dezelve dorpsgewijze of aan elken inlander voor zijn hoofd plaats heeft, op eene billijke wijze gehandeld wordt.
- 3°. Of de Dorpshoofden en hoogere, zoowel Europefche als inlandfche ambtenaren, zich, ten aanzien van den gemeenen man, ook eenige willekeurigheden of kwellingen veroorloven.

- 4°. Of het door den gemeenen man betaalde werkelijk wordt in 's Lands kas gestort, dan of, te dezen aanzien, ook eenige verkeerdheden plaats grijpen.
- 5°. Of de Dorpshoofden en hoogere ambtenaren, met de inning der landrenten belast, daarin met genoegzamen ijver voor 's Lands belangen werkzaam zijn.
- 6°. Op welke wijze, in de verschillende residentien, het onderzoek gedaan wordt naar het kwalijk slagen der velden en de daarop gegronde remisie van de landrenten.
- 7°. Of de toegestane remisien in waarheid worden geleden aan de werkelijk beschadigden.
- 8°. Welke de bezoldiging der Revenue-ambtenaren en de kosten op de inning in het algemeen zijn.

Art. 9. Zij zullen, na de punten, in het vorige artikel omschreven, mitsgaders al hetgeen verder te dezen aanzien belangrijk is, onderzocht te hebben, overwegen, of en welke verbeteringen zouden kunnen worden ingevoerd, en telkens de noodige voordragten aan de Hooge Regering doen.

Art. 10. Zij zullen onderzoeken, of het beter zij, de betaling der landrenten geheel in geld te vorderen, dan ook gedeeltelijk in voortbrengfelen van den grond, en, in het laatste geval, of, behalve de padie en rijst zelf, ook nog andere voortbrengfelen, bijzonderlijk die voor de Europefche markten geschikt zijn, zouden kunnen worden aangenomen, ten einde alzoo den landbouw, ten voordeele van 's Lands fchatkist en van de inlanders zelveu, aan te moedigen.

Art. 11. Zij zullen onderzoeken, of al de bebouwde landen tot betaling der landrenten zijn aangeflagen, hoe het met de betaling der landrenten gelegen is op landen, aan bijzondere perfonen toebehoorende, of waarvan het gebruik aan Residenten, Regenten of anderen mogt zijn toegestaan.

Art. 12. Zij zullen onderzoeken, of het besluit van Commisfariſen - Generaal, op den 7den November 1816, met be-

trekking tot den verhuur der koffijgronden en de koffijteelt genomen, in de residentien, waar hetzelfde moest in werking gebragt worden, behoorlijk wordt achtervolgd.

Zij zullen wijders de werking en de gevolgen van het te dezen aangenomene stelsel nagaan, en overwegen, of en welke verbeteringen zouden kunnen worden ingevoerd.

Art. 13. Zij zullen nagaan den staat der koffijteelt in die residentien, waar dezelve geheelijk onder administratie van den Lande genomen is, of waar de koffij, door den planter en grondeigenaar, aan den Lande moet geleverd worden.

Art. 14. Zij zullen nagaan bijzonderlijk :

1°. Of de tuinen en de boomen in dezelve allen op de boeken bekend staan.

2°. Of het aanplanten, schoonhouden, plakken en de verdere beheering der koffijtuinen en gronden, behoorlijk wordt gadegeflagt.

3°. Of de verdeeling der werkzaamheden over de districten en huisgezinnen billijk is.

4°. Of er een genoegzame waarborg is voor eene goede rigtige leverancie in 's Lands pakhuizen, zoowel als voor het rigtige gewigt van het door den gemeenen man geleverde, en de volle betaling daarvan aan hem, volgens de bestaande bepalingen, en, in het algemeen, of aan de eene zijde aan het Land gewordt, dat aan hetzelfde toekomt, en aan de andere, of de gemeene man het zijne geniet, en niet gekweld en willekeurig behandeld wordt.

5°. Of door de eigenaars der landen aan hunne verpligting tot leverancie der door hen verschuldigde koffij behoorlijk voldaan wordt.

6°. Of en welke verbeteringen, ten aanzien van al deze bijzonderheden, zouden kunnen worden ingevoerd.

Art. 15. Zij zullen onderzoeken den staat en de uitgestrektheid der nog onbebouwde woeste landen in elke residentie, en opgeven, welk nut van dezelve voor den Lande zal kunnen getrokken worden.

Art. 16. Zij zullen bijzonderlijk nagaan, op welke wijze zij zullen kunnen worden uitgegeven, hetzij aan inlanders, hetzij aan Europeanen, en of ook fommige streken geschikt zouden zijn, om door eene Europeesche bevolking geheel te worden bebouwd, ten einde aan bijzondere personen in Europa, die daartoe mogten genegen zijn, gelegenheid te geven, om zich als kolonisten naar *Java* te begeven.

Art. 17. Zij zullen nagaan, welke de voordeelen zijn, thans aan den Lande aankomende uit de landerijen aan bijzondere personen behoorende, waar ook gelegen, en welke het Land, redelijkerwijze, bij wege van grondlasten of anderzins, zoude behooren te genieten.

Art. 18. Zij zullen onderzoek doen naar de middelen, om de producten op de gemakkelijkste wijze af te voeren in die streken, waar zulks, door gebrek aan wegen, kanalen, of door andere omstandigheden, moeilijk zijn mogt.

Art. 19. Zij zullen nagaan, in hoe verre de bestaande verordeningen op de *bazaards* of markten, op de tolpoorten of andere dergelijke inrigtingen overeen te brengen zijn met, of te wijzigen naar den tegenwoordigen staat van zaken.

Art. 20. Zij zullen aan de Residenten en andere ambtenaren, aan welke de beheering van eenige der landelijke inkomsten is toebetrouwd, geene stellige bevelen geven, doch voor al hetgeen hun voorkomt, hetzij bij een algemeen verflag, hetzij bijzondere verflagen, aan de Hooge Regering kennis geven, en derzelver beslissing inroepen.

Art. 21. Behalve de bijzondere, vroeger in te leveren berigten, zullen zij, op of vóór den 1sten April 1818, en vervolgens jaarlijks vóór of op den 1sten Augustus, een volledig verflag inzenden nopens al hetgeen, wat tot het revenue-systeem betrekking heeft, daarbij voordragende de middelen, die

hen voorkomen geschikt te zijn tot meerdere volmaking van hetzelfde.

Art. 22. Zij zullen, omtrent den staat der koffijteelt in *Buitenzorg* en in de *Preanger* regentschappen, een volledig verslag inleveren vóór of op den 1sten Julij 1818, en voorts jaarlijks vóór of op den 1sten November.

Art. 23. Zij zullen maandelijks aan de Hooge Regering een verslag inzenden van hunne werkzaamheden, en voorts, zoo dikwijls als het belang van den Lande vereischt, bijzondere berigten aan de Hooge Regering indienen.

Art. 24. Zij zullen nagaan den staat der suikerteelt, en wat, ten behoeve der suikermolens, door de Hooge Regering zoude kunnen en behoeven te worden gedaan.

Art. 25. De Residenten zijn verpligt, alle drie maanden, aan hen in te leveren den staat der culture en bevolking.

Art. 26. De Inspecteur-Generaal en Adjunct-Inspecteur-Generaal zullen geenen handel mogen drijven, noch eenige voortbrengfelen van den grond koopen of inruilen, of daarop voorschotten doen, ten einde, of voor eigen rekening, of voor de geheele of gedeeltelijke rekening van anderen, daarmede handel te drijven, of de voortbrengfelen te dien einde aan anderen af te geven.

Art. 27. Zij zullen geene giften, gaven of geschenken aannemen, of door iemand van hunne familie, huisgezin of bedienden, doen aannemen, van de zoodanigen, met welke zij, uit hoofde hunner ambtsbetrekkingen, eenige uitstaande zaken hebben, of waarschijnlijk krijgen zullen.

Art. 28. Zij zullen gehouden zijn, den volgenden eed af te leggen:

„ Ik verklaar en zweer, dat ik aan niemand in of buiten het bewind iets beloofd of gegeven heb, noch be-
„ loven of geven zal, tot verkrijging mijner bediening
„ als Inspecteur-Generaal (Adjunct-Inspecteur-Generaal);
„ dat ik mij, in de beoefening van het ambt, mij toe-

„vertrouwd, zal gedragen achtervolgens de instructie en
 „bevelen, mij van wege de Hooge Regering van Neder-
 „landsch Indië gegeven of nog te geven, en dat ik
 „mij, in alles, zal benaarfigen, om aan de bedoeling
 „van mijnen post te voldoen, en alzoo de beste midde-
 „len uit te denken, tot bevordering van den bloei en
 „de welvaart van Nederlandsch Indië en het moeder-
 „land.”

„Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!”

Aldus gearresteerd enz.

De Oostindische bezittingen van het Rijk zijn niet altijd geweest in den bloeienden staat, waarin zij zich tegenwoordig bevinden: even als thans die bezittingen het moederland te hulp komen, zoo moest vroeger het moederland die bezittingen hulp verleen. Van daar, dat er in 1826, 1827 en 1828 gelden voor die bezittingen, onder waarborg van het Rijk, werden opgenomen, krachtens de volgende wetten.

WET van den 23sten Maart 1826, betreffende eene opname van twintig millioenen, ten behoeve van de Overzeesche bezittingen.

WIJ WILLEM ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat de openbare geldmiddelen van onze Overzeesche bezittingen eene buitengewone ondersteuning benoodigd hebben, en dat het groot belang van het Rijk bij die bezittingen, en bij de regelmatige werking van de Regering in dezelve, eene tusschenkomst van het crediet van het moederland, omtrent de daartoe te nemen voorzieningen, allezins wettigt;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Ten behoeve van des Rijks Overzeesche bezittingen zal eene som, niet te boven gaande twintig millioenen guldens, gevestigd op de territoriale en andere inkomsten en bezittingen van het Rijk in Oostindië, onder den na te melden waarborg van den Staat, worden opgenomen.

Art. 2. De wijze, op welke, zoowel als de tijd en de termijnen, binnen welke die gelden zullen gevonden en verstrekt worden, zal nader door Ons worden bepaald.

Art. 3. Tot voldoening der renten en tot aflossing van het kapitaal zal jaarlijks, te beginnen met het jaar 1826, uit de geldmiddelen van de Overzeesche bezittingen worden afgezonderd eene som van ten minste één millioen viermaal honderd duizend gulden.

Art. 4. Tot het bedoelde einde wordt, voor zoo veel des noods, gedurende een tijdvak van dertig jaren, van 's Rijkswege gewaarborgd eene som van één millioen viermaal honderd duizend gulden jaarlijks.

Art. 5. Bij de overweging der schuld in den jare 1849, zal bepaaldelijk in aanmerking worden genomen, of en in hoe verre de stand van de leening, in verband tot de aangelegenheden van 's Rijks Overzeesche bezittingen, het raadzaam zal maken, die jaarlijksche uitkeering met den jare 1850 te verminderen of geheel te doen ophouden, en mitsdien, in overeenstemming daarmede, den toegezegden dertigjarigen waarborg te beperken.

Bovendien zal om de vijf jaren, te beginnen met het jaar 1831, aan de Staten-Generaal opening gegeven worden van het beloop der afbetalingen, uit de middelen van die bezittingen gedaan, en van den geldelijken toestand derzelve.

Lasten en bevelen, enz.

's Gravenhage, enz.

*WET van den 22sten December 1827,
betrekkelijk de vermeerdering der
leening van twintig millioenen gul-
dens, bepaald bij de wet van den
23sten Maart 1826 (Staatsblad n°. 12).*

WIJ WILLEM, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat bij het te verwachten herstel van de rust op het eiland *Java* aan het Bestuur der Oostindische bezittingen eenige meerdere ruimte van gelden behoort te worden verschaft, ten einde de geldmiddelen aldaar te eerder op eenen geregelden voet gebragt en in staat gesteld worden tot de afzondering der som van *één millioen viermaal honderd duizend gulden*, jaarlijks bepaald voor rente en aflossing der leening, vastgesteld bij de wet van den 23sten Maart 1826 (*Staatsblad n°. 12*);

Dat de wijze, waarop het kapitaal van die leening is opgenomen, toelaat, om hetzelfde ter bereiking van het gemelde oogmerk te verhoogen, zonder de werking van den waarborg te verlengen, dan bij de gedachte wet als mogelijk was verondersteld ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze :

Art. I. De leening van *twintig millioenen gulden*, bepaald bij art. I van de wet van den 23sten Maart 1826 (*Staatsblad n°. 12*), zal kunnen vermeerderd worden met *twee millioenen zevenmaal honderd duizend gulden*, en alzoo gebragt tot *twee en twintig millioenen zevenmaal honderd duizend gulden*.

Art. 2. Al de bepalingen van de bij het vorige artikel vermelde wet zijn op de vermeerderde leening toepasselijk, blijvende de waarborg van 's Rijkswege, voor zoo veel des needs, gedurende een tijdvak van *dertig* jaren toegezegd, op de jaarlijksche som van *één millioen viermaal honderd duizend gulden* vastgesteld.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële departementen, autoriteiten, collegien en ambtenaren aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, enz.

Wat de wijze, waarop het kapitaal van de leening is opge-
 nomen, te weten, om hetzelve ter bereiking van het gewenste
 oogmerk te verhooren, zooder de wetting van den waarborg
 te verhooren, dan bij de geschiede wet als mogelijk was ver-
 oordeld;

Zoo is het, dat WJ, den Raad van State gehoord, en met
 gemeen oordeel van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden
 en verstaan, gelijk WJ goedynden en verstaan bij deze:

Art. 1. De leening van twintig millioen guldens, bepaald
 bij artikel 1 van de wet van den 24sten Maart 1866 (Staatsblad
 no. 12), zal kunnen vermeerderd worden met twee millioen
 guldens, zooder dat de leening van twintig millioen guldens
 vermeerderd met twee millioen guldens, en alzoogehoe tot twee en
 twintig millioen guldens vermeerderd kan worden.

ADSTRUCTIVE MEMORIE, bij het ontwerp van wet, betrekkelijk eene te doene negotiatie, ten behoeve van 's Rijks Overzeesche bezittingen (*).

Het nevensgaande ontwerp heeft geenszins ten oogmerk, om eene opname van gelden ten bezware van het Rijk te wettigen; hetzelfde is slechts strekkende, om den waarborg van den Staat toe te zeggen aan eene ten behoeve van de Kolonien te doene leening, waarvan de renten en aflossingen geheel uit de inkomsten dier Kolonien zullen worden gekweten.

Tot opheldering der geheele zaak zal het genoegzaam zijn, dat, in de eerste plaats, genomen worde een overzicht van de voorname oorzaken en de uitgestrektheid der bestaande behoefte; om daarop, in de tweede plaats, te laten volgen eene aantooning van de hoegrootheid en den aard van den waarborg, door het Rijk te geven; en dat, eindelijk ten derde, worden aangewezen de middelen, die de Kolonien bezitten, om de schuld, ten behoeve van dezelve aan te gaan, te kwijten, buiten bezwaar van het moederland.

I. Over de voorname oorzaken en de uitgestrektheid der behoefte.

De oorzaken van den tegenwoordigen ongunstigen toestand der geldmiddelen zijn van onderscheiden aard.

De vertraging, welke, door bijkomende omstandigheden, ten jare 1816 heeft plaats gehad in de overname van *Java* en andere gedeelten van Nederlandsch Indië, heeft al aanstonds ten

---

(*) Uit aanmerking der belangrijkheid van dit stuk, meenen wij aan de bezitters dezer Verzameling eene wezenlijke dienst te doen, met hetzelfde hier op te nemen.

gevolge gehad, dat er uitgaven waren, welke door geene inkomsten gedekt werden.

Dit moest al aanstonds veroorzaken, dat de medegebragte klinkende gelden niet toereikende waren; er was wel, ter aanvulling van het ongenoegzame van de geldelijke specien, mede, naar Indië, eene zekere hoeveelheid papieren geld, waaraan men op *Java* gewoon was, gezonden, doch de evenredigheid van het eene tot het andere diende te worden behouden, en, onder de bestaande en nader geboren wordende omstandigheden, is deze gebroken, alzoo de Indische Regering de uitgifte van dat papieren geld al meer en meer heeft uitgebreid, en daarbij nog een rentegevend papier in omloop gebragt.

Onder de zoo even bedoelde omstandigheden behooren de volgende. De voldoening van de aanzienlijke sommen voor goederen, van het Britsch tuschenbestuur overgenomen, hoezeer toch deze voldoening gedeeltelijk heeft plaats gehad met wissels op Nederland, zoo moesten evenwel, tot dezer dekking, onder anderen, eenige producten naar herwaarts gezonden worden, welke de gelden, daaruit voortvloeiende, voor Indië verloren deden gaan; ook heeft het ongeluk gewild, dat twee oorlogschepen, met producten geladen, zijn verongelukt, en eene andere uitzending met een koopvaardijfchip almede mislukt is, terwijl (om dit hier in het voorbijgaan op te geven) een uit *Japan* terugkeerend fchip, met eene goede lading voorzien, vermist is.

Verder is aan te merken, dat, gelijk bij alle militaire bezettingen en een daarop gegrond Bestuur, meestal het geval is, vele openbare werken, gebouwen, inrigtingen van allerlei aard, vooral die tot huisvesting en verzorging van troepen dienen moesten, geheel verwaarloosd waren, en niet dan met groote kosten hersteld, of door geheel nieuwe vervangen konden worden. De geheele nieuwe oprigting van het Indische leger, vooral van de inlandfche korpsen, hunne wapening, kleeding en wat van dien aard meer is, sleepten vele uitgaven naar zich.

De koloniale Marine moest geheel nieuw worden ingerigt en

verzorgd ; al wat tot scheepsbouw en scheepsuitrusting behoorde moest van den beginne aan worden opgehaald ; dit alles bragt kosten te weeg , hetzij dat men de benodigheden in Indië aankocht , of uit het moederland ontbood .

De overname van al de buitenbezittingen vorderden almede uitgaven , en niet al dezelve vergoedden die door hare inkomsten .

Op zich zelve zouden toch niet die omstandigheden alleen den ongunstigen stand veroorzaakt hebben .

Op *Java* zelve toch bespeurde men eene aanmerkelijk toeneemende vermeerdering van 's Lands inkomsten , die uit belastingen , verpachtingen en verkooping van voortvloeden ; en hoezeer dan ook de uitgaven drukkende waren , vermeende men , uit de zichtbaar toenemende welvaart , de hoop te mogen voeden , dat , afgecheiden van de middellijke voordeelen , welke de Indische bezittingen aan den handel , de scheepvaart , het fabriekwezen , ja , aan al de takken van nationale nijverheid in het moederland , aanbragten , derzelve inkomsten meer dan toereikende zouden zijn , om alle kosten van bestuur te dekken .

Dan , bij de reeds opgegevene ongunstige omstandigheden zijn nog andere gekomen , welke hunnen invloed hebben doen gevoelen , hoezeer welligt niet spoedig genoeg opgemerkt .

Onlusten , oorlogen in de *Molukkes* , op *Palembang* , *Sumatra* , *Celebes* , waarvan het onnut is de oorzaken op te sporen , hebben nieuwe en zware lasten op Nederlandsch Indië gelegd .

Misgewasfen , zoo in de specerijteelt in de *Molukkes* , door de uitbarsting van een' brandenden berg , als in den koffijpluk , in de *Preanger* Regentschappen , door eene bijna gelijke oorzaak , hebben aanzienlijke schaden toegebracht .

Geheel ongewone en aanhoudende regenvlagen hebben , gedurende eenen geruimen tijd , de aanmaking van het zout op *Java* doen mislukken , den voorraad , die zich ten verkoop en verzending in de pakhuizen steeds bevindt , spoedig doen weggaan , en eindelijk veroorzaakt , dat men , tot voorziening in

de behoeften, en tot behoud van de rust, uit *Bengalen*, *China* en *Siam*, zout heeft moeten ontbieden, hetwelk aanzienlijke opofferingen gevorderd heeft.

De gewoed hebbende *cholera morbus* heeft vele duizende inlanders weggesleept, de velden onbearbeid doen laten, of den oogst doen bederven, zoodat hier weder, tot behoud van rust, en uit befef van billijkheid, vele verschuldigde lasten zijn kwijtgescholden geworden; de Regering van Nederlandsch Indië schijnt echter ook al deze gebeurtenissen meer als een voorbijgaand, dan als een blijvend kwaad beschouwd te hebben; zij heeft gemeend, dat de inkomsten van Indië op den duur meerder voldoende zijn zouden; zij meende tegen dit tijdelijk euvel een tijdelijk middel te moeten bezigen, en dit in eene vermeerdering van papier te moeten vinden. Zij heeft de zaak uit dit oogpunt beschouwd, dat er eene tijdelijke voorziening in de behoefte van een genoegzaam werkend kapitaal noodig was; maar dat ook dan daarmede de zaken met vrucht aan den gang konden gehouden worden, en eindelijk geheel teregt komen.

In alle Besturen, maar vooral in Indië, is zeker zulk een werkend of administratief kapitaal noodig; het zal genoeg zijn, hier op te noemen de voorziening in de behoeften van allerlei aard voor de militairen, vooral in de buiten *Java* gelegen bezittingen, zoodat op *Java* zelve steeds voorraad in de magazijnen zijn moet; de voorschotten op de koffijteelt, de specerijen, de tinnijnen, de handel op *Japan*, dit alles vereischt eene gestadig wederkerende uitgifte van geld, welke evenwel, als geene ongelukken het verhinderen, met winst terug komt.

Daar nu klinkend geld ontbrak, heeft men (zoo als gezegd is) tot de uitgifte van papier al meer en meer toevlugt genomen, zoodat de zekerheid bestaat, dat er ten minste negen millioenen in omloop zijn.

Van deze in waarheid overmatige uitgifte van papier is het natuurlijk gevolg, dat de klinkende munt al meer en meer verdrongen wordt, en dat, daar het papier voor buiten 's Lands niet geschikt is, de wisselkoers daarvan eenen ongunstigen in-

vloed ondergaat, terwijl de meeste benooidgheden in prijs stijgen.

Alzoo werkten deze omftandigheden zeer nadeelig op inkomsten en uitgaven, en de Regering zag geheel haar voornemen verijdeld, om, door de intrekking van het papier, het zoogenaamd administratief kapitaal uit eigen hulpbronnen tot stand te brengen. En echter bleef onder dit alles de Directie der financiën aldaar dien ftaat als gunftig befchouwen, en aan het Gouvernement in het moederland opgeven, zoodat men hier te Lande, van 1821 en vervolgens, geene zwarigheid maakte, om, tot verligting van de Staatsbegrooting, de Westindifche kosten voorloopig uit de Indifche fondfen te voldoen. Ja, deze gunftige befchouwing was nog die van de Indifche Regering, toen zij, in het eerfte gedeelte van den jare 1824, eene opname van zes millioenen, enkel met oogmerk om het kapitaal te vermeerderen, wenschte, hetwelk echter toen hier te Lande eenige twijfeling deed ontftaan.

Dan de ongelegenheden, die men ondervond, werden in Indië toegefchreven, hetzij aan voorbijgaande oorzaken, hetzij aan de voortdurende ongenoegzaamheid van het administratief kapitaal, en men vleide zich nog, bij het vastftellen der begrooting van het jaar 1824, dat de inkomsten, die nog telken jare waren geftegen, eindelijk eene hoogte zouden bereiken, welke alle belemmering zouden doen verdwijnen.

Dit denkbeeld had reeds federt lang eenen merkbaaren invloed op de uitgaven geoeffend; de Regering had alle inrigtingen op eene ruime leest gefchoeid, en had den wensch, om de Administratie der Indifche bezittingen geftadig te volmaken, flechts zelden, om financiële redenen, onderdrukt. Men was zelfs overgegaan, om aanzienlijke domeinen, in vroegere jaren verkocht, weder van de eigenaars in te koopen.

In den loop van het jaar 1824 had er eene ontzettende daling in de prijzen der koffij plaats, waardoor de aanzienlijke voorraad van het Gouvernement omtrent de helft in waarde verminderde; er ontftond eene nijpende belemmering; men nam

wel toevlugt tot uitgiften van meer papieren geld, doch daar door verminderde het kwaad niet; eensdeels, omdat alle prijzen, en daarmede vele Staatsuitgaven, bij voortdoring stegen; anderendeels, omdat men, tot behoud van het crediet der papieren munt, aan de uitgiften, sedert 1821 gedaan, het voordeel eener rente van negen ten honderd had verbonden, zoodat, bij elke nieuwe emisse, de last der renten verzwaard werd.

Dit alles gaf, in de maand October van datzelfde jaar, aanleiding tot eene zeer ernstige beschouwing van den financiëlen staat, tot de overtuiging, dat vele bezuinigingen moesten worden ingevoerd, en voorts tot het besluit van het Indisch Bestuur, om eene geldleening in *Bengalen* te beproeven, ten einde het zoo nadeelig werkende papieren geld voor het grootste gedeelte uit den omloop te trekken, het administratief kapitaal in ééns te brengen op de hoogte, die men noodig oordeelde, en verder het geheele achterwezen effen te maken.

Toen Zijne Majesteit de stukken, tot deze leening betrekkelijk, onder de oogen kreeg, aarzelde Hoogstdezelve niet over de noodzakelijkheid, om eene handeling af te keuren, welke, behalve het bezwaar van onderscheidene voorwaarden, en van eenen interest, die waarschijnlijk acht ten honderd zoude hebben bedragen, nog de ongelegenheid zoude hebben te weeg gebracht, dat de producten, voor de jaarlijkse aflossingen en renten te verkoopen, grootendeels zouden zijn gevloeid naar vreemde markten, tot groot nadeel van de gewichtigste belangen van Nederlandsch handel, scheepvaart en nijverheid.

Bij de overtuiging evenwel van de pligmatigheid, om de Bengaalsche leening te niet te doen, voegde zich die van de noodzakelijkheid, om de Indische financiën van hier te hulp te komen; de kennisgeving van de afkeuring ging dan ook vergezeld van de stellige toezegging van ondersteuning uit het moederland.

Wat nu betreft de hoegrootheid van deze hulp, men heeft gemeend, dat, als de eigenaardigste maatstaf van beoordeeling, kan worden aangenomen de leening, die het Indisch Bestuur in *Bengalen* had willen beproeven. Deze leening moest bedragen

vijftien millioenen *Sicca* ropijen, eene som, welke door twintig millioenen Nederlandsche guldens ruim vertegenwoordigd wordt, en men heeft alzoo, alles in aanmerking genomen, vermeend, zich deze som als het *maximum* der te doene ligting te kunnen voorschrijven.

Andere maatregelen, reeds door den Koning genomen, en waarvan, zoo veel noodig, in den loop van dit stuk, nader zal worden gesproken, wettigen allezins de verwachting, dat een crediet van twintig millioenen guldens genoegzaam zal zijn, om de Indische financiën te brengen op eenen vasten voet, en om aan dezelve op den duur voordeelige uitkomsten te verzekeren.

II. *De hoegrootheid en de aard van den waarborg, door het Rijk te geven.*

Naar den tegenwoordigen stand van den interest laat het zich aanzien, dat zoo, gedurende een tijdvak van dertig jaren, jaarlijks eene som van één millioen viermaal honderd duizend guldens uit de inkomsten van de Overzeefche bezittingen wordt afgezonderd, die som meer dan voldoende zal zijn, om eene leening van twintig millioenen guldens geheel te kwijten, kapitaal en interesten daaronder begrepen: onderscheidene omstandigheden, die niet vooraf te bepalen zijn, kunnen op de aflossing van invloed wezen, indien deze zoo gunstig zijn, als men mag verwachten, zal de leening in een korter tijdvak dan 30 jaren kunnen zijn gekweten.

De waarborg, door het Rijk te geven, bestaat dus hierin, dat hetzelfde aanneemt, om, gedurende hoogstens dertig jaren, te zullen aanvullen hetgeen de koloniale middelen minder dan veertien ton 's jaars tot het voorschreven einde zullen kunnen bijdragen.

Deze uiteenzetting der zaak heldert genoegzaam de vier eerste artikelen van het ontwerp van wet op, terwijl het vijfde artikel strekken moet, om dien waarborg tot een korter tijdvak dan dertig jaren te bepalen, indien nader blijken mogt, dat de schuld vroeger is gekweten.

III. *Aanwijzing der middelen, die de Kolonien bezitten, om de schuld te kwijten, buiten bezwaar van het moederland.*

Men heeft te eerder gemeend, den waarborg des Rijks, tot geruststelling des geldschieters, te mogen vragen, omdat er alle grond bestaat, om te gelooven, dat die waarborg nimmer zal behoeven te worden aangesproken, maar dat de inkomsten van Nederlandsch Indië meer dan genoegzaam zullen zijn, om te voldoen aan de verpligting, tot uitkeering eener som van *f* 1,400,000.00 jaarlijks. De volgende aantooning van zaken zal dit genoegzaam duidelijk maken.

De inkomsten en uitgaven van Nederlandsch Indië zijn, in het tijdvak van 1817 tot 1823, volgens de opgave uit Indië, geweest als volgt:

	<i>Inkomsten.</i>	<i>Uitgaven.</i>
1817.	<i>f</i> 18,278,105.	<i>f</i> 17,399,426.
1818.	23,452,482.	19,804,216.
1819.	22,240,374.	21,071,513.
1820.	23,765,979.	25,070,542.
1821.	21,071,225.	23,836,810.
1822.	22,518,812.	22,654,976.
1823.	21,889,883.	22,115,133.

Over het jaar 1824 is nog slechts ontvangen de voor dat jaar vastgestelde begrooting, maar nog niet de opgave der werkelijke inkomsten en uitgaven; die begrooting leverde de volgende uitkomsten op:

	<i>Inkomsten.</i>	<i>Uitgaven.</i>
1824.	<i>f</i> 27,334,332.	<i>f</i> 26,236,139.

Door de groote daling der koffijprijzen is deze raming niet bewaarheid geworden; een voor-

loopig geraamde balans van Nederlandsch Indië, op ultimo 1824 gesloten, en alhier onlangs ontvangen, wijst een nadeelig slot aan van..... f 2,151,800.00.

Terwijl de geraamde balans van ultimo December 1823 een batig saldo aantoonde van ... - 592,200.00.

Zoodat de verachtering, in de eerste zes maanden van 1824, naar deze grondslagen is geweest..... f 1,559,600.00.

Wanneer men den loop der boven opgenoemde ontvangsten en uitgaven nagaat, dan bevestigt zich het vroeger aangehaalde omtrent de genoegzaamheid der hulpbronnen van Nederlandsch Indië, tot vervulling van de bij het ontwerp van wet aan dezelfde opgelegde verpligting.

Tot in het jaar 1819, toen geene buitengewone rampen die bezittingen hadden getroffen, gingen de inkomsten ver de uitgaven te boven. In 1820 en 1821 oefenden de Palembangsche onlusten, de *cholera morbus*, en de mislukte aanmaak van zout, eenen zichtbaren invloed, en, toen deze geweken was, bleef de overtollige uitgifte van papieren geld, mitsgaders de rentebetalingen op een gedeelte van dat papier, en eindelijk de te groote uitbreiding, intusfchen aan alle inrigtingen gegeven, de uitgaven op een te hoog standpunt houden. Wanneer dus deze oorzaken zullen weggenomen zijn, zullen ook derzelve uitwerkselen verdwijnen, en het zoo noodzakelijk gelijk gewigt zal tusfchen de uitgaven en inkomsten hersteld worden.

Tot het bereiken van dit oogmerk zijn door den Koning reeds krachtige maatregelen genomen.

Bij een besluit van 3den April jl., n°. 89, heeft de Koning bepaald, dat voortaan om de vijf jaren, door Zijne Majesteit zelve, eene begrooting van uitgaven voor Nederlandsch Indië zal worden vastgesteld, waarvan de Regering niet zal vermogen af te wijken, en voor welker sfipte vasthouding door de Algemeene Rekenkamer van Indië zal worden gewaakt.

Een besluit des Konings van den 5den April jongstleden, n°. 96, schrijft aan de Indische Regering een aantal bezuinigingen voor, waarvan slechts zullen worden opgenoemd: de staking van alle openbare werken, gedurende de eerste vijf jaren; het verbod, om zoodanige werken in den vervolge, zonder uitdrukkelijke Koninklijke magtiging, te ondernemen; het afschaffen der kostbare directien van de civiele gebouwen en den waterstaat; het vereenvoudigen der administratie; eene vermindering van personeel bij de meeste Collegien, en het intrekken van een aantal betalingen, welke, bij eenen ruimen staat van geldmiddelen, verschoonbaar konden worden geacht, doch, in de gegevene omstandigheden, voor het belang der schatkist behooren achter te staan.

Bij andere besluiten is het benoemen van ambtenaren aan heilzame banden gelegd, en zijn alle uitzendingen van personen van hier opgeschort, tot dat dezelve uit Indië zullen worden aangevraagd, terwijl voorts het uitzenden van Officieren vooreerst tot de subalterne rangen is bepaald geworden.

En eindelijk heeft de Koning een nieuw muntstelsel voor Nederlandsch Indië vastgesteld, waarvan de grondtrekken zijn: het afschaffen van alle schadelijke en onevenredige verhoogingen in den koers der specien, en de intrekking van het te overvloedige papieren geld.

Al deze maatregelen zijn nader opgevolgd geworden door de zending van eenen Commisfaris-Generaal, aan wien, onder anderen, stellig in last is gegeven, om voor de stipte nakoming der reeds afgevaardigde voorschriften tot besparing te waken, en om verder alles te bezuinigen, wat daarvoor mogt worden vatbaar bevonden.

Wanneer men in aanmerking neemt, dat, voor de nu afgeschafte departementen van de civiele gebouwen en werken en waterstaat, gemiddeld van het jaar 1818 tot 1824, jaarlijks is besteed eene som van acht tot negen ton; dat voorts de interessen op het rentegevende en almede in te trekken papieren geld, in de laatste tijden, hebben bedragen omtrent *f* 400,000 's jaars, en dat dus deze twee posten van bezuiniging reeds

nagenoeg het beloop der, volgens het ontwerp van wet, af te zonderen jaarlijksche som van *f* 1,400,000.00 evenaren, dan is het niet moeijelijk, ook zonder eene naauwkeurige kennis van de gesteldheid van Nederlandsch Indië, zich de overtuiging te verschaffen, dat de voorgeschrevene bezuinigingen die heilzame uitwerking op den staat der Indische geldmiddelen zullen te weeg brengen, die men er zich van voorstelt, en dat het niet onder de waarschijnlijkheden kan worden gesteld, dat de Staat immer wegens den te geven waarborg zal worden aangesproken.

*WET van den 27sten December 1828,
waarbij een nader crediet van vijf-
tien millioenen guldens, ten behoeve
van de Overzeefche bezittingen wordt
geopend.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de onverwachte duur van den oorlog, in 's Rijks Overzeefche bezittingen, buitengewone kosten veroorzaakt, tot dekking waarvan meerdere geldmiddelen vereischt worden;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Ten behoeve van 's Rijks Overzeefche bezittingen wordt geopend een crediet van vijftien millioenen guldens; zulende de som, die, ten gevolge van deze crediet-opening, door Ons zal worden opgenomen, worden beschouwd als gevestigd op de territorialen en andere inkomsten en bezittingen van het Rijk in Oostindië, in het gemeen, en op dezelfde wijze als de leening van twintig millioenen, bepaald bij de wet den 23sten Maart 1826.

Art. 2. De wijze op welke, zoowel als de tijd en de termijnen binnen welke die gelden zullen gevonden en verstrekt worden, zullen nader door Ons worden bepaald.

Art. 3. Tot voldoening der renten van de op te nemen gelden en tot aflossing van kapitaal, zal jaarlijks, te beginnen met het jaar 1829, uit de geldmiddelen der Overzeefche bezittingen worden afgezonderd eene som van één millioen vijftig duizend

gulden, of zoo veel minder als naderhand blijken zal tot kwijting der op te nemen som noodig te zijn.

Art. 4. De voormelde som van één millioen vijftig duizend gulden, of zoo veel minder als naderhand blijken zal noodig te zijn, wordt, voor zoo veel noodig, van 's Rijkswege gewaarborgd, gedurende den tijd van zes en twintig jaren, te beginnen met het jaar 1829.

Art. 5. Bij de overweging der schuld in den jare 1849, zal bepaaldelijk in aanmerking worden genomen, of en in hoe verre de stand van de leening en verband tot de aangelegenheden van 's Rijks Overzeefche bezittingen het raadzaam maken, die jaarlijkfche uitkeering met den jare 1850 te verminderen, of geheel te doen ophouden, en mitsdien, in overeenstemming daarmede, den toegezegden waarborg te beperken.

Bovendien zal, te beginnen met 1831, om de vijf jaren, aan de Staten-Generaal opening gegeven worden van het beloop der afbetalingen, uit de middelen van die bezittingen gedaan, en van den geldelijken toestand derzelven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te *Brusfel*, enz.

*BESLUIT van den 16den Augustus 1829,
betrekkelijk de daarstelling van bewijzen
van deelgeving in de geldleeningen, ten
behoeve van de Overzeefche bezittingen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gezien de wet van den 23ften Maart 1826 (*Staatsblad* n°. 12), waarbij is bepaald, dat, ten behoeve van 's Rijks Overzeefche bezittingen, zoude worden opgenomen eene fom, niet te boven gaande twintig millioenen guldens, gevestigd op de territoriale en andere inkomsten van het Rijk in Oostindië, onder den waarborg van den Staat, en dat de wijze op welke, zoowel als de tijd en de termijnen binnen welke die gelden zouden gevonden en verstrekt worden, nader door Ons zouden worden bepaald;

Gezien de wet van den 22sten December 1827 (*Staatsblad* n°. 63), waarbij is vastgesteld, dat de leening van twintig millioenen guldens, bepaald bij de wet van den 23ften Maart 1826, zal kunnen vermeerderd worden met twee millioenen zevenmaal honderd duizend gulden, en alzoo gebragt tot twee en twintig millioenen zevenmaal honderd duizend gulden;

Gezien de wet van den 27sten December 1828 (*Staatsblad* n°. 90), waarbij, ten behoeve van 's Rijks Overzeefche bezittingen, wordt geopend een crediet van vijftien millioenen guldens, zullende de fom, die, ten gevolge van deze crediet opening, door Ons zal worden opgenomen, worden beschouwd als gevestigd op de territoriale en andere inkomsten en bezittingen van het Rijk in Oostindië, in het gemeen met en op dezelfde wijze, en onder gelijken waarborg, als de leening van twintig millioenen, vastgesteld bij de wet van den 23ften Maart 1826, en met bepaling tevens, dat de wijze op welke, zoowel als de tijd en de termijnen binnen welke die gelden zullen gevonden en verstrekt worden, nader door Ons zullen worden bepaald;

In aanmerking nemende, dat het Amortisatie-syndicaat, ten gevolge van de magtiging, vervat in Ons besluit van den 17den April 1826, lett. C 9, de gelden, welke vereischt werden om

de eerste leening, ten bedrage van twintig millioenen, te doen, voorloopig heeft gevonden door plaatfing van domein-losrenten, voortgefproten uit de negotiatie van honderd millioenen, door die inftelling, krachtens art. 7 der wet van den 27ften December 1822 (*Staatsblad* n°. 59), geopend, en dat, aangezien bij het 17de artikel van het berigt van den 19den Junij 1824, aan de houders van die domein-losrenten de bevoegdheid is toegekend, om met den eerften verfchijndag der intereften, in 1830 en vervolgens maandelijks, de betaling der hoofdfom te vragen, het mitsdien van belang is, het Amortifatie-fyndicaat in ftaat te ftellen, zoowel om ten dienfte der Overzeefche bezittingen gelden te verfchaffen op het crediet van vijftien millioenen, bij de wet van den 27ften December 1828 geopend, als om zich zelf te dekken voor de betalingen, welke, ter zake van de eerste leening, ten gezamenlijken bedrage van twee en twintig millioenen zevenmaal honderd duizend gulden, door hetzelfde uit eigene middelen zijn gedaan, voor zoo verre die niet reeds gedeeltelijk zijn terug gegeven uit de fom van één millioen viermaal honderd duizend gulden, bij de wet van den 23ften Maart 1826, tot rentebetaling en aflofing van evengemeld kapitaal aangewezen; gelijk ook om goed te maken de kosten, waarmede deze operatien gepaard gaan;

Op het voorftel van de Permanente Commiffie uit het Amortifatie-fyndicaat, Onzen Minister van Financien gehoord;

Hebben befloten en befluiten:

Art. 1. Het Amortifatie-fyndicaat wordt gemagtigd tot het daarftellen van bewijzen van deelgeving in de geldleeningen, ten behoeve van 's Rijks Overzeefche bezittingen reeds gedaan en nog te doen, krachtens de wetten van den 23ften Maart 1826 (*Staatsblad* n°. 12), 22ften December 1827 (*Staatsblad* n°. 63), en 27ften December 1828 (*Staatsblad* n°. 90), en zulks uiterlijk tot een kapitaal van vijf en dertig millioenen guldens.

Art. 2. Deze bewijzen van deelgeving zullen zijn ten bedrage van *f* 1000, *f* 500 en *f* 100 elk, rentende $4\frac{1}{2}$ ten honderd in het jaar, en voorzien van het noodige aantal halfjarige coupons, verfchijnende 1°. April en 1°. October van elk jaar, waarvan de eerste verfchijnen zal den 1ften April 1830, betaal-

baar te *Amsterdam* bij de Nederlandsche Bank, te *Brusfel* bij den algemeenen Rijks - Kasfier, en de hoofdplaatfen der onderscheidene provincien bij de Agenten van den algemeenen Rijks - Kasfier, aldaar gevestigd.

Art. 3. De bewijzen van deelgeving zullen bij de Algemeene Rekenkamer worden geboekt, en gecontrafigneerd, ten blijke van echtheid en tot waarborg, dat het bepaalde kapitaal van vijf en dertig millioenen guldens niet worde overfchreden.

Art. 4. Het kapitaal van vijf en dertig millioenen guldens, in art. 1 genoemd, zal worden afgelost in vier en twintig jaren, beginnende met het jaar 1830, en eindigende met het jaar 1853, en zulks in voege als volgt:

In 1830.....	f	870,000
1831.....	-	910,000
1832.....	-	960,000
1833.....	-	1,000,000
1834.....	-	1,040,000
1835.....	-	1,090,000
1836.....	-	1,140,000
1837.....	-	1,190,000
1838.....	-	1,240,000
1839.....	-	1,300,000
1840.....	-	1,360,000
1841.....	-	1,420,000
1842.....	-	1,490,000
1843.....	-	1,550,000
1844.....	-	1,620,000
1845.....	-	1,690,000
1846.....	-	1,770,000
1847.....	-	1,850,000
1848.....	-	1,930,000
1849.....	-	2,020,000
1850.....	-	2,110,000
1851.....	-	2,200,000
1852.....	-	2,310,000
1853.....	-	940,000
		f 35,000,000

Het Amortifatie-syndicaat zal nogtans bevoegd zijn, om de als voormeld bepaalde aflossingen te vervroegen.

Art. 5. De lotingen der aflossing zullen plaats hebben in de maand September, en de aflossingen geschieden op den 1sten October van elk der voorschreven jaren.

Art. 6. Voor de zekerheid der rentebetaling en aflossing van de daar te stellen bewijzen van deelgeving, worden verbonden de jaarlijkse uitkeeringen uit de geldmiddelen van de Overzeesche bezittingen, bij de wetten van den 23sten Maart 1826, 22sten December 1827, en 27sten December 1828 vastgesteld, en waarvan de betaling bij die wetten van 's Rijkswege is ge-waarborgd.

Art. 7. Het Amortifatie-syndicaat zal van het daar te stellen kapitaal van vijf en dertig millioenen guldens niet meer vermogen uit te geven of te gelde te maken, dan vereischt zal worden om te dekken de verstrekingen, reeds ten gevolge van de wetten van den 23sten Maart 1826 en 22sten December 1827 door hetzelfde, ten behoeve van 's Rijks Overzeesche bezittingen, gedaan, en om de vereischte gelden aan te schaffen, tot zoodanige verdere verstrekingen, op het crediet van vijftien millioenen guldens, bij de wet van den 27sten December 1828, ten behoeve van de evengemelde bezittingen geopend, als door Ons noodig bevonden zullen worden.

De Permanente Commissie uit het Amortifatie-syndicaat, en de Algemeene Rekenkamer, zijn belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Gegeven te *Brusfel*, enz.

*ADSTRUCTIVE MEMORIE nopens de
Wet, houdende opening van een
crediet van vijftien millioenen gul-
dens, ten behoeve der Overzeefche
bezittingen van het Rijk (*).*

De geldelijke hulp, reeds aan de Overzeefche bezittingen verleend, bij de wetten van den 23sten Maart 1826 (*Staatsblad* n°. 12), en 22sten December 1827 (*Staatsblad* n°. 63), heeft ten gevolge gehad, dat groote voortschreden zijn gemaakt in het herstel der financiën van Nederlandsch Indië.

Volgens de stellige verzekering van des Konings Commisfaris-Generaal aldaar, zullen al de *gewone* uitgaven (ook die van de renten en aflossingen der opgenomene gelden) worden gedekt door de *gewone* inkomsten, en er zal, na het herstel der rust, nog een vrij aanzienlijk batig slot overblijven.

Tot deze resultaten is 's Konings Commisfaris-Generaal gekomen, door het invoeren van algemeene en zeer strenge bezuinigingen in alle takken van het bestuur, terwijl hij, met de ter zijner beschikking gestelde gelden, al de loopende schulden, in Indië, mitsgaders de aldaar aangegane negotiatien en uitgegevene schuldbrieven, waarvan sommigen tot eenen hoogen interest liepen, heeft afgelost en gekweten. — De Indifche financiën zouden zich thans reeds, volgens de meening van genoemden Commisfaris-Generaal, bevinden op eenen voordeeligen en duurzamen voet, zoo niet de heerschende oorlog daarin gestadig verandering te weeg bragt.

Zeer groote buitengewone uitgaven veroorzaakt die oorlog, welke na het herstel des vredes zullen vervallen, en dezelve geeft ook aanleiding, dat onderscheidene bronnen van openbare inkomsten, in vreedestijd vruchtbaar, thans of kwijnende of geheel uitgedroogd zijn.

(*) Om dezelfde reden als de vorige Memorie, worden ook dit en het volgende stuk opgenomen.

Hoezeer de uit Indië dus verre ontvangene stukken niet volledig genoeg zijn, om het bovenstaande in de bijzonderheden met volkomen nauwkeurigheid te kunnen opgeven, blijkt daaruit evenwel met genoegzame klaarheid, dat het moederland voor dit oogenblik nog geldelijke hulp zal moeten verleenen.

De buitengewone oorlogslasten, zoo van mindere inkomsten als meerdere uitgaven, worden door den Commisfaris - Generaal opgegeven te hebben bedragen in het jaar 1826. *f* 4,019,401.

Voor de jaren 1827, 1828 en 1829 werden dezelve gefchat op vijf millioenen 's jaars, of
circa..... - 15,000,000.

Te zamen..... *f* 19,019,401.

Aannemende, dat met de reeds aan Indië verstrekte geldelijke hulp, bij de wetten van den 23sten Maart 1826 en 22sten December 1827, al de fchulden zijn aangezuiverd, ook die, welke de oorlog in 1825 veroorzaakt heeft, en dat de inroeping, gedurende drie jaren, van 's Rijks waarborg voor de bij art. 4 der eerstgemelde wet vermelde fom van *f* 1,400,000, het Indisch Bestuur nader heeft gefubfideerd met *f* 4,200,000, dan zou nog, zoo men van de bovenstaande fom *f* 19,019,401 af-trekt..... - 4,200,000

overblijven eene fom van..... *f* 14,819,401, om aan Indië te worden bezorgd. — Deze berekening heeft ten grondslag geftek tot het voorftel eener crediet-opening van vijftien millioenen, waarvan geen verder gebruik zal worden gemaakt, dan de omftandigheden zullen vorderen.

Op 's Konings bevel worden op dit oogenblik nieuwe maatregelen beraamd tot demping der heerschende onlusten, van welke men hoopt, dat het gevolg zal zijn, dat in den loop van het jaar 1829 de oorlog een einde zal nemen.

In het belang van deze maatregelen is het onvermijdelijk, dat aan het Bestuur eene genoegzame ruimte van geldmiddelen worde gegeven.

Daardoor wordt wel voor het oogenblik eene opoffering noodzakelijk, doch de keus kan niet twijfelachtig zijn, wan-

neer men daartegen overftelt de kans, dat, bij mangel van krachtige pogingen, de financiën nog, gedurende eenen geruimen tijd, door de onlusten kunnen worden gedrukt, en voorts nog overweegt, dat, flechts bij eene volkomene rust, *Java* al dat nut kan toebrengen aan den koophandel, de nijverheid en de fcheepvaart van den Moederftaat, waarvoor dat fchoone Eiland vatbaar is. — Nu reeds is dat nut gewigtig: doch hetzelve zal voor belangrijke uitbreiding vatbaar worden, van het oogenblik dat de Provinciën, waar nu de opftand heerscht, tot orde zullen zijn terug gekeerd, en dat de bevolking zich wederom ongestoord zal kunnen overgeven aan de vreedzame bezigheden van landbouw en handel.

Men vertrouwt dat de fommen, voor welke nu eene credietopening wordt gevraagd, zullen kunnen worden verkregen op zulke gunftige voorwaarden, dat eene jaarlijksche oplegging van één millioen vijftig duizend gulden, gedurende dertig jaren, voldoende zal zijn, om de geheele fchuld te kwijten, in de veronderftelling, dat het volle beloop van het crediet zal worden gebezigd.

Het is daarom, dat, bij art. 4 van het Ontwerp van wet, de waarborg des Rijks bepaald is op één millioen vijftig duizend gulden 's jaars, gedurende dertig jaren.

*REDEVOERING van den Minister van
Financien, ter gelegenheid der deli-
beratien in de Tweede Kamer der
Staten-Generaal, over de wet, we-
gens de leening voor de Overzeesche
bezittingen.*

EDEL MOGENDE HEEREN!

Op last des Konings en ten gevolge der afwezigheid van mijnen ambtgenoot, die om redenen plaats heeft, welke door Zijne Majesteit zijn goedgekeurd, en dus mijne verdediging niet schijnen te behoeven, ben ik geroepen, om het tegenwoordige Ontwerp van wet voor U Edel Mogenden nader toe te lichten, en aan dezelve mijne overtuiging mede te deelen, dat de daarbij gevraagde opoffering voor het behoud van onze Oostindische bezittingen, en dus voor de bevordering van onze dierbaarste belangen, onvermijdelijk noodzakelijk is.

Ongetwijfeld is het betreuenswaardig, dat het moederland, na in de laatste jaren zoo veel voor zijne volkplantingen te hebben gedaan, zich op nieuw tot belangrijke opofferingen daarvoor genoodzaakt ziet. Niemand gevoelt dit levendiger dan de Koning zelf. Het doet Zijne Majesteit ten hoogste leed, dat de drang der omstandigheden Hoogstdenzelven de verplichting oplegt, om de Nationale tusschenkomst ten deze alweder in te roepen, en voor den onderstand, die aan onze belangrijkste buitenlandse bezittingen verleend moet worden, eenen waarborg voor te stellen, waardoor, vroeg of laat, de geldelijke belangen van zijn volk benadeeld zouden kunnen worden.

Maar, Edel Mogende Heeren! de oorlog in Indië knaagt aan onze hulpmiddelen, vermindert onze inkomsten, verhoogt onze uitgaven, en zoude ten laatste ons gezag op het eiland *Java*, en daardoor dat in onze overige Oostindische bezittingen

kunnen doen wankelen. Wij behooren dus dubbele pogingen in het werk te stellen, om dien oorlog ten einde te brengen, de getrouwe en ongelukkige inboorlingen tegen de verwoestende invallen van barbaarsche vijanden te beveiligen, en eindelijk eenen duurzamen vrede te erlangen, die dan door de verlichte, regtvaardige en billijke handelwijze van ons Bestuur verzekerd zal worden.

Op eenen afstand van 3600 uren is het niet wel mogelijk, den staat van zaken op *Java* in alle bijzonderheden te kennen. Intusfchen is het zeker, en de ondervinding heeft reeds genoegzaam bewezen, dat de spoedige en volledige demping van den opstand niet mogelijk is, ten zij onze strijdkrachten verdubbeld, de vreedzame inboorlingen gerust gesteld, en de muiters bedwongen en gestraft worden. Ook kan men met de Hoofden der opstandelingen niet in onderhandeling treden, dan met genoegzame magt in handen, om hen tot de nakoming hunner beloften, die dikwijls weinig opregt en somtijds zelfs geheel bedriegelijk zijn, te noodzaken.

Zie daar het doel, tot welks bereiking Zijne Majesteit U het tegenwoordig Ontwerp van wet heeft voorgesteld.

Intusfchen moet men niet uit het oog verliezen, dat, blijkens de reeds aan U Edel Mogenden gegeven inlichtingen, de oorlog op *Java*, voor de jaren 1826, 1827 en 1828, eene buitengewone uitgave van 14 millioenen vereischt heeft. Deze uitgaaf moet zonder vertraging gedekt worden, indien de geldmiddelen onzer Kolonien niet op nieuw in dien verwarden toestand zullen geraken, waaruit zij nauwelijks, met groote offeringen van onze zijde, gered zijn. Onze tegenwoordige beraadslagingen betreffen dus eigenlijk de verevening van eenen aanwezigen achterstand en de dekking der buitengewone behoeften voor 1829, die op vijf millioenen geraamd zijn.

Men moet voorts in het oog houden, dat wij van deze oorlogslasten, die te zamen 19 millioenen beloopen, eene som van f 4,200,000 aftrekken, en met het Indisch Bestuur voor de afbetaling van hoofdsom en renten der vroegere geldleening verrekken. In weerwil dus van de moeilijke omstandigheden,

waarin dat Bestuur zich door de voortdoring van eenen even moorddadigen als ongelukkigen oorlog geplaatst ziet, verminderen wij onzen onderstand met de som, die het ons schuldig is. Wij doen daarenboven geen' afstand van ons regt, om eene meer wezenlijke afbetaling der bedoelde schuld te eischen, zoodra de omstandigheden zulks zullen toelaten; eene afbetaling, waarmede wij ons, naar het zich laat aanzien, in vredes-tijd zullen mogen vleijen.

Indien U Edel Mogenden, in dezen staat van zaken, eene nauwkeurige opgave van de aanleiding tot den oorlog, de stellige verzekering, dat het herstel van den vrede zeer aanstaande is, of wel eenigen waarborg tegen nieuwe opofferingen moeten vragen, dan zoude het antwoord daarop moeten zijn, dat het onmogelijk is, aan dit verlangen te voldoen.

Het is niet moeilijk, over de oorzaken van het misnoegen en den opstand der Indische Grooten gisfingen te maken. Men kan van den invloed der godsdienstige geestdrijverij op onwetende en bijgeloovige volken, of van het onvoorzigtig en norsch gedrag van dezen of genen ambtenaar spreken. Men kan zich zelfs in menschlievende droomerijen verliezen, die op nog meer gewaagde gisfingen gebouwd zijn, en over den gunstigen invloed van eenen meerderen eerbied voor de zeden, gewoonten en godsdienst der in opstand geraakte volken redokavelen. Maar alle dergelijke bespiegelingen, en zelfs het bevallige tafereel, dat de Heer *Barthélémy* in deze Vergadering heeft opgehangen, komen mij voor, op geenen hechten grond te steunen.

Indien de inlichtingen, die men aan U Edel Mogenden gegeven heeft, niet voldoende zijn, om dezelve, ten aanzien van eene kort aanstaande bevrediging van *Java*, geheel en al gerust te stellen, dan blijft het toch uitgemaakt, dat de voorgestelde opofferingen het eenige en veiligste hulpmiddel aanbieden, om die bevrediging te bewerken.

Eene uwer Afdeelingen heeft den wensch te kennen gegeven, om het nemen van eenen beslissenden maatregel omtrent onze Overzeesche bezittingen uit te stellen, tot dat de vijfjari-

ge begrooting van Indië in het moederland ontvangen zoude zijn. Maar wanneer men bedenkt, dat de overzending van dit stuk, offchoon door den Commisfaris-Generaal in eenen brief van April 1828 toegezegd, aanmerkelijk vertraagd kan worden, vooral ook ten gevolge der moeilijkheden, die van zulk eenen arbeid onaffcheidelijk zijn; wanneer men tevens in het oog houdt, dat al de nitkomsten dier begrooting ons reeds stellig genoeg bekend zijn, en klaarblijkelijk bewijzen, dat er een onderftand van 15 millioenen noodig is; dan zal men toch wel niet ontkennen, dat wij onze bezitting niet aan haar lot kunnen overlaten en aan de gevolgen van eenen oorlog blootftellen, die, zonder krachtadigen tegenftand, nog dreigender zoude kunnen worden.

De Koning ftaat daarenboven op het punt, om eenen nieuwen Gouverneur-Generaal naar *Java* te zenden. Op dit oogenblik houdt men zich bezig met zijne lastbrieven op te maken; men beraadftaagt onder anderen over de beginfelen, die hij, ten aanzien van een belangrijk doch ingewikkeld onderwerp, het Indifche muntftelfel namelijk, volgen zal; en tracht alle voorzorgen te nemen, om zijne zending te doen gelukken. Is het dus niet van het hoogfte belang, dat hij in ftaat gefteld worde, om onze verwachting en wenfchen te vervullen, en eene keuze te regtvaardigen, die door geheel ons Vaderland te regt is toegejuicht?

Ik ga thans over tot de beantwoording van een ander vraagftuk, of namelijk onze Oostindifche bezittingen de herhaalde opoffering, die wij daarvoor doen willen, wel ten volle waardig zijn? Ik zoude kunnen aanmerken, dat dit vraagftuk reeds werkelijk door U Edel Mogenden beftist is. Indien men toch 20 millioenen voor de verbetering van het inwendig beftuur, de ontwarring der geldmiddelen en de aanzuivering der fchulden van onze volkplanting heeft toegestaan, dan kan men zich niet wel tegen eene minder belangrijke opoffering verzetten, als deze het *behoud* ten doel heeft van gewesten, die, volgens de Grondwet, een deel van het Koningrijk der Nederlanden uitmaken, en in welke onze landgenooten zulke aanzienlijke eigendommen bezitten.

Maar, indien de eerste opoffering eens niet door het welbegrepen belang van ons volk te regtvaardigen ware geweest, zoude het dan niet wijzer zijn, den verkeerden weg, dien wij ingeslagen hebben, te verlaten, en tot de ware beginfelen van Staatshuishoudkunde terug te keeren? Ongetwijfeld, Edel Mogende Heeren! doch dat geval bestaat niet, en niemand Uwer kan het hooge belang van onze Oostindische bezittingen in twijfel trekken.

Alle handeldrijvende volken komen daarin overeen, dat Kolonien de voornaamste hulpbron voor handel en de nationale nijverheid uitmaken. Engeland is daaraan zijne rijkdommen en hoogen bloei verschuldigd. Frankrijk begint op het bezit daarvan van jaar tot jaar meerderen prijs te stellen. Ook ons Vaderland heeft grootendeels aan zijne Kolonien, die thans nog de beste markt voor onze fabrieken en een steun van onze zeevaart en volksvoorspoed zijn, deszelfs vroegeren bloei te danken.

Bij den aanvang der zeventiende eeuw zonden de Nederlanden jaarlijks meer dan 80 groote koopvaardijfchepen naar Indië. Eene eeuw later was dit aantal tot boven de 180 geklommen. Sedert verminderde het, te gelijk met de afnemings van alle andere takken van onze volkswelvaart. In 1823 bedroeg het slechts 26, doch sinds dien tijd begint het, door de onvermoeide pogingen der bijzondere kooplieden en der Handelmaatschappij, weder langzamerhand aan te nemen.

Volgens de opgave van eenen schrijver, die met onze bezittingen in Oostindië zeer bekend is, en aan wiens verdienste ik reeds hulde heb gedaan, wordt uit die bezittingen jaarlijks voor eene waarde van $17\frac{1}{2}$ millioen guldens uitgevoerd. De uitvoer van koffij wordt op 15 à 18 millioenen en die van suiker op 12 à 15 millioenen ponden geschat.

Deze geheele uitvoer kan nagenoeg op 40,000 lasten berekend worden, en zoude dus, tegen 500 lasten voor ieder schip, de vracht van 80 schepen uitmaken; eene berekening, die geenszins overdreven schijnt, vermits, zelfs in het jaar 1823,

er in de havens van *Amsterdam*, *Rotterdam* en *Antwerpen* twee en tachtig scheepsladingen uit Oostindië zijn binnengekomen.

Engeland levert opmerkelijke bewijzen op voor den belangrijken invloed, welchen de Kolonien op den bloei van handel en fabrieken uitoefenen. Dat Rijk ontvangt jaarlijks uit die bezittingen voor eene waarde van meer dan L. St. 5,000,000 aan ongesponnen katoen. Deze katoen wordt aldaar op allerhande wijze bearbeid, met dat gevolg, dat, na aftrek van alle inlandsch verbruik, de waarde der daarvan vervaardigde, en, deels naar de Kolonien zelve, uitgevoerde stoffen jaarlijks L. St. 20,000,000 bedraagt. Er is op dit artikel alleen dus eene winst, ten voordeele van Engeland, van 15,000,000 ponden sterling. Maar vooral voor de Staten van den tweeden rang, welker inlandsch verbruik altijd meer beperkt is, zijn de Kolonien van het hoogste aanbelang. Welk eenen belangrijken invloed onze Oostindische bezittingen, in de laatste jaren, op den bloei van onzen handel en fabrieken hebben uitgeoefend, is dan ook niet moeijelijk aan te wijzen.

Vóór het verval van onzen grooten handel zond de Oostindische Compagnie jaarlijks 6 à 7 millioenen in gemunt geld naar *Java* en de *Molukken*, welke som nagenoeg overeenkwam met de aankopen, die zij daar deed. Sedert hadden de Engelschen en Amerikanen zich bijna geheel van den handel op die eilanden meester gemaakt. Zij kochten de voortbrengfelen van den grond en vooral de koffij op, en betaalden dezelve, de Engelschen in fabriekgoederen en de Amerikanen in geld. In het jaar 1823 liepen er in de havens van *Java* nog 30 Amerikaansche schepen binnen. Drie jaren daarna, toen de Handelsmaatschappij hare werking reeds tot die Kolonie uitstrekke, was dit aantal reeds tot 12 verminderd, en in 1827 is de handel met *Java* bijna uitsluitend door het moederland gedreven, zonder dat er echter in dat jaar eenige verzending van geld daaraan gedaan is, vermits de aangekochte voortbrengfelen allen met *fabriekgoederen* betaald zijn. Ik geloof mij niet zeer te misrekenen, zoo ik er bijvoeg, dat de waarde der fabriekgoederen, die op deze wijze uit de Nederlanden naar Oostindie worden vervoerd, in den laatste tijd, jaarlijks op 6 à 7 millioenen kan worden geschat.

Ziet daar, Edel Mogende Heeren! voldoende bewijzen voor het hooge belang van het bezit onzer Kolonien, en tevens het betoog, dat zij het punt van vereeniging tusfchen den zeehandel en de fabrieken uitmaken! Jammer slechts, dat deze gelukkige en noodzakelijke overeenstemming van belangen, waarop de grootheid van verscheidene Staten van Europa gegrondvest is, nog fomtijds miskend wordt! *Charles Dupin* heeft, in zijn werk over den Koophandel van Groot-Brittannië, op eenige Nederlandsche havens gezinspeeld, toen hij de grootheid van *Leverpool* vergeleek met die handelsteden, waarin de vreemdeling geene voortbrengfelen der nijverheid aantreft, geschikt, om, in plaats zijner koopwaren, weder uitgevoerd te worden. Mogt die les nimmer door onze landgenooten uit het oog verloren worden, opdat men algemeen leerde inzien, dat de handel en fabrieken in het naauwste verband staan; dat de instandhouding onzer betrekkingen met de Kolonien voor alle takken van nijverheid van het hoogste belang is, en dat die bezittingen dus de opofferingen der ingezetenen uit alle gewesten van ons Koninkrijk verdienen!

Die opofferingen zullen ook, naar alle waarschijnlijkheid, slechts tijdelijk zijn. Indien de berekeningen van den *Comisfaris - Generaal* door de uitkomst bevestigd worden, hebben wij alle reden, om ons te vleijen, dat de reeds gedane voorschotten, zoowel als die, welke thans te doen zijn, zoo de vrede ten minste in den loop van 1829 hersteld wordt, in derzelve geheel terug betaald zullen worden.

Eenige leden uwer Vergadering hebben eene aanmerking gemaakt over de behoefte aan gereed geld, die zich in onze Oostindische bezittingen doet gevoelen. Het is waar, dat er uit *Java* bestendig geld wordt uitgevoerd, hetzij naar Europa voor de bezoldingen, die aldaar te betalen zijn, hetzij naar China en de eilanden van den Indischen Archipel voor de voortbrengfelen, die onze bezittingen daaruit trekken. Ook maken de Chinezen, die op *Java* gevestigd zijn, van tijd tot tijd, geld naar hun vaderland over. Daar nu, zoo als ik reeds vroeger heb doen opmerken, alle koopwaren, die wij uit Oostindië ontvangen, tegenwoordig met Nederlandsche voortbrengfelen betaald worden, is het onbetwistbaar, dat uit een en an-

der eene nog grootere schaarschheid van geld op *Java* moet voortvloeijen, dan die, welke thans aldaar heerscht. De Regering heeft dan ook op dit kwaad bijzonder hare aandacht gevestigd, en de hoop niet opgegeven, dat, vooral door de verlichte kennis en begaafdheden van den nieuwen Gouverneur-Generaal, daartegen eenig hulpmiddel zal te vinden zijn.

Ten aanzien der wijze, waarop de geldleening gesloten zal worden, zoude ik mij van aanmerkingen kunnen onthouden, vermits toch in 1826 verscheidene leden uwer Vergadering het gevoelen hebben geopperd, dat de Koning, die, volgens de Grondwet, bij uitsluiting het opperbestuur der volkplantingen heeft, ook het regt bezit, om ten behoeve daarvan alle geldleeningen te sluiten, zoodat alleen de waarborg voor die leeningen een onderwerp der beraadslagingen van U Edel Mogenden behoorde uit te maken. Doch Zijne Majesteit, die niets dan het goede wil, verlangt geenszins, U datgene te verbergen, wat over dit onderwerp te zeggen valt.

Ongetwijfeld zoude het wenschelijk zijn, dat de noodige gelden in de Kolonie zelve gevonden konden worden, al moest dan ook daarvan eene hoogere rente betaald worden. Maar volgens de verzekering van alle deskundigen, en ook van den nieuwen Gouverneur-Generaal, wien ik daarover hier te *Brusfel* onderhouden heb, schijnt het zeker, dat dit onmogelijk is. De geldleening, die men voor eenige jaren met het handelhuis *Palmer* gesloten heeft, tegen eene rente, welke door onze Regering niet heeft kunnen goedgekeurd worden, bewijst genoegzaam, hoe moeilijk het toen reeds was, in onze bezittingen zelve gelden op te nemen.

Men moet ook niet uit het oog verliezen, dat de uitgaven voor den oorlog meerendeels in Europa gedaan worden; dat de uitrusting der krijgsbenden en de aankoop van krigsbehoeften hier geschiedt, en dat het weinig aan het doel zoude beantwoorden, in de tegenwoordige omstandigheden, gelden in onze Oostindische bezittingen te hebben, welker overmaking van daar voor die bezittingen even bezwaarlijk als schadelijk zoude zijn. Intusschen wil de Regering de nuttigheid niet betwisten van het wagen eener proeve, om zich een gedeelte der benodigde gelden op *Java* zelf te verschaffen,.....

Ten flotte moet ik vooral nog antwoorden op de klagten van sommige leden over de onzekerheid, waarin de Regering, ten aanzien van den tegenwoordigen toestand en de waarschijnlijke toekomst van onze Oostindische bezittingen, verkeert. Men heeft zelfs aangemerkt, dat, zoo lang die onzekerheid bleef bestaan, de Volksvertegenwoordigers geene vrijheid bezaten, om voor die bezittingen de beurs der ingezetenen aan te spreken.

Hoe, Edel Mogende Heeren! zou de Staat dan het regt niet bezitten, en zelfs niet somtijds verplicht zijn, om uitgaven te doen, welke nuttigheid niet wiskunstig betoogd kan worden? Doorloopt de geschiedrollen van alle volken der wereld, en gij zult bevinden, dat hunne grootheid, voorspoed en rijkdommen doorgaans het gelukkig gevolg geweest zijn van pogingen, die in den aanvang gewaagd waren, en nog lang daarna slechts eene onzekere uitkomst beloofden. De verovering der Kolonien, welke behoud het thans geldt, kan ten deze een voldoende bewijs opleveren.

Maar gelukkig verkeeren wij niet in zulk eene volstrekte en gevaarlijke onzekerheid omtrent de Indische zaken, als men schijnt te gelooven. Ik heb op dit oogenblik eene schets voor mij van de vijfjarige begrooting van Indië, die onder het oog van al de hooge ambtenaren van *Java* is geweest, en slechts nog de goedkeuring van den Hoogen Raad van Indië noodig heeft. Uit deze schets, vergeleken met de inlichtingen van den Commisfaris-Generaal, is *mij* overtuigend gebleken, dat, na aftrek van de $1\frac{1}{2}$ millioen, die voor de aflossing en rentebetaling der vroegere geldleening benoodigd is, er op de Indische begrooting nog een voordeelig slot van *f* 1,100,000 overblijft. Ik zie tevens daaruit, dat de inkomsten daarbij op het *minimum* geschat zijn; alsmede, dat, indien de opstandelingen van onze vruchtbare grondbezittingen geheel verdreven konden worden, dat voordeelig slot spoedig verdubbelen zoude. Men ziet dus, dat de daaromtrent vroeger gegevene inlichtingen niet enkel op de verzekeringen van den Commisfaris-Generaal, maar integendeel op de uitgewerkte staten en berekeningen berusteden.

Maar waarom, zoude men kunnen aanmerken, zijn die staten en berekeningen dan niet onder het oog van U Edel Mogenden gebragt? Ik antwoord, dat de voorzigtigheid en de staatkunde zulks geboden, en hier dus meer dan ooit het onderlinge vertrouwen tusfchen de beide takken der Wetgevende Magt noodzakelijk was; dat men geene stukken openbaar konde maken, die nog niet door de Indifche Regering volkomen goedgekeurd waren; en dat deze ontijdige openbaarmaking zelfs op de belangen van duizende lieden eenen nadeeligen invloed konde uitoefenen.

Ziet daar, Edel Mogende Heeren! hetgeen ik gemeend heb, onder Uwe aandacht te moeten brengen. Indien het mij heeft mogen gelukken, overtuigend te doen zien, dat de opoffering, die het thans geldt, eenmaal eene rijke bron van volksvoorfpood, en een middel tot vereeniging van de fchijnbaar ftrijdige belangen van handel en nijverheid kan worden, dan zal ik mij gelukkig rekenen, tot eene mij anderzins vreemde taak geroepen te zijn geweest, die mij gelegenheid zal hebben gegeven, om tot de bereiking van een doel te werken, dat met de toekomstige grootheid van het Koningrijk der Nederlanden in het naauwfte verband staat.

In een regtstreeksch verband tot onze Kolonien in het algemeen, en tot de Oostindische bezittingen in het bijzonder, staat de Nederlandsche Handelmaatschappij: de bepalingen omtrent dezelve moeten dus hier hare plaats vinden.

*ARTIKELN van overeenkomst voor de
Nederlandsche Handelmaatschappij, zoo-
danig als dezelve zijn gearresteerd bij
Zijner Majesteits besluit van den 22sten
Junij 1827, n°. 85.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Gelet op art. I van Ons besluit van den 18den Augustus 1824, n°. 138, bij hetwelk de artikelen van overeenkomst voor de Nederlandsche Handelmaatschappij zijn goedgekeurd en vastgesteld;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Staat, voorzittend Directeur der Nederlandsche Handelmaatschappij, van den 19den Mei ll., daarbij, als President der Algemeene Vergadering van de stemgerechtigde deelhebbers in die Maatschappij, ten gevolge van het besluit van den Raad der Maatschappij, van den 3den April te voren, opgeroepen, ten einde, naar aanleiding van het 106de der artikelen van overeenkomst, lett. B, bij Ons bovengemeld besluit vastgesteld, te beraadslagen over veranderingen, wijzigingen of vermeerderingen in dezelve artikelen, Onzentwege, aan die Vergadering voor te stellen, kennis gevende, dat zij, in hare zitting van den 17den Mei ll., bij eene meerderheid van 119 tegen 40 stemmen besloten heeft, al de door Onzen Commisfaris bij de Maatschappij voorgedragene wijzigingen, in de bestaande artikelen van overeenkomst voor de Nederlandsche Handelmaatschappij, aan te nemen;

Gezien de dien ten gevolge gewijzigde artikelen van overeenkomst voor de Nederlandsche Handelmaatschappij;

In aanmerking nemende, dat er twijfelingen zijn gerezen bij sommige der leden van de Algemeene Vergadering van stemgerechtigde deelhebbers, omtrent het regt verstand van het 14de dezer gewijzigde artikelen van overeenkomst, bij hetwelk bepaald wordt, dat al de aandeelen in de Maatschappij *op naam* zullen moeten zijn; dat aan de houders van aandeelen *aan toonder*, een termijn van zes maanden vergund wordt, om dezelve te doen overbrengen *op naam*, en dat, na verloop van dien tijd, de overig geblevene aandeelen *aan toonder*, slechts *als gewone obligatiën*, een' jaarlijkschen interest van $4\frac{1}{2}$ per cent opleverende, beschouwd zullen worden, zonder op de uit te deelen *dividenden* immer aanspraak te kunnen maken;

En willende alle onzekerheid, met betrekking tot het regt verstand dier bepaling, uit den weg ruimen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De artikelen van overeenkomst voor de Nederlandsche Handelmaatschappij, bij Ons besluit van den 18den Augustus 1824, n°. 138, goedgekeurd en vastgesteld, worden ingetrokken, en vervangen door de hierbij gevoegde artikelen van overeenkomst, welke door Ons, bij dezen, worden goedgekeurd en vastgesteld.

Art. 2. Wij verklaren, dat de inhoud van het 14de dier artikelen zoodanig behoort te worden verstaan, dat de aandeelen in de Nederlandsche Handelmaatschappij, welke na den termijn van zes maanden, bij hetzelfde artikel vergund, nog aan toonder zullen luiden, offchoon verftoken zijnde van alle uit te deelen jaarlijksche *dividenden*, echter, bij eene eventuele ontbinding der voornoemde Maatschappij, gelijkelijk met de aandeelen *op naam* zullen deelen in de winsten of verliezen, welke het kapitaal dier Maatschappij alsdan mogt opleveren.

Affchriften dezes, en van de goedgekeurde artikelen van overeenkomst, zullen worden gezonden aan Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financien, en voor de Marine en Kolonien, aan de Directie der Nederlandsche Handelmaatschap-

pij, en aan Onzen Commisfaris bij dezelve, tot informatie en narigt.

Gegeven te *Brusfel*, enz.

---

*ARTIKELLEN van overeenkomst voor de
Nederlandsche Handelmaatschappij.*

EERSTE HOOFDSTUK.

*Van de instelling der Maatschappij, van
haren naam en tijd van duur.*

Art. 1. Deze Maatschappij, opgerigt uit krachte en ten gevolge van het Koninklijk besluit van den 29sten Maart 1824, n°. 163, in verband met het nadere besluit van Zijne Majesteit, van den 19den April daaraanvolgende, n°. 41, voert den naam van: *Nederlandsche Handelmaatschappij*.

Art. 2. De Maatschappij is eene compagnieschap zonder firma, behoorende tot de vereenigingen, bij de wet bekend onder den naam van: *Naamlooze Maatschappijen*.

Art. 3. De Maatschappij zal bestaan tot en met den 31sten December 1849.

Art. 4. Dezelve kan evenwel vóór dien tijd ontbonden worden, ingeval de meerderheid der stemgeregtigde deelhebbers, te zamen eigenaars van ten minste drie vierden van de aandeelen, daartoe mogt besluiten.

Art. 5. In de laatste helft van het jaar 1846, zal de Maatschappij kunnen verzoeken, verlenging van haren tijd van duur, en in allen gevalle zal de Maatschappij zich, op of vóór den 1sten Januarij 1847, moeten verklaren, of zij *al* dan *niet* prolongatie begeert.

Indien op de dan te houden Algemeene Vergadering blijkt,

dat geene zoodanige meerderheid van stemgerechtigden, als in art. 4 beschreven is, zich op den voet, bij dat artikel bepaald, tegen de prolongatie verklaart, zal het er voor gehouden worden, dat dezelve door de deelhebbers wordt begeerd.

Art. 6. Ingeval tot de ontbinding der Maatschappij wordt besloten, zullen de noodige bepalingen worden gemaakt, opdat hare zaken op de spoedigste en meest geregelde wijze worden geliquideerd.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van het kapitaal der Maatschappij, van de aandeelen en van de deelhebbers.

Art. 7. Het oorspronkelijk kapitaal der Maatschappij, bestaande uit *zeven en dertig millioenen* guldens, zal worden verminderd tot op *vier en twintig millioenen* guldens, verdeeld in aandeelen van 1000 *Nederlandsche* guldens ieder.

Deze vermindering zal achterevolgens worden bewerkstelligd door aankoop van een kapitaal van *dertien millioenen* guldens aan aandeelen, naarmate de Directie daartoe zal kunnen overgaan.

De reeds door haar ingekochte en verder aan te koopen aandeelen, ter concurrentie van het evengemelde bedrag van *dertien millioenen* guldens, zullen in den Raad worden vernietigd.

Art. 8. De deelhebbers zijn, als zoodanig, nimmer voor eenig verlies aansprakelijk, boven het beloop hunner aandeelen.

Art. 9. De nog ontbrekende storting op de uitgegevene aandeelen, zullen moeten geschieden op zoodanige tijdstippen, als reeds bij besluit van den Raad der Maatschappij zijn bepaald.

Art. 10. De deelhebbers zullen hunne betalingen moeten doen in grove gangbare silveren of gouden specien, of in biljetten van de *Nederlandsche Bank te Amsterdam*, of van de *Algemeene Maatschappij tot begunstiging van de volksvlucht te Brusfel*.

Art. 11. Degene, die in gebreke blijft, de, naar aanleiding van art. 9, vast te stellen termijnen te betalen, zal, acht dagen na verloop van den te bepalen tijd, het aandeel of de aandee- len, waarvoor de betaling niet geschiedt, mitsgaders het vroe- ger daarop gefourneerde, verbeuren ten behoeve van de Maat- schappij, en zulks zonder eenige nadere fommatie of herinne- ring, gevallen van wettige onmogelijkheid uitgezonderd, ter bepaling van den Raad.

Art. 12. De aandeeleu zullen kunnen worden gesplitst in halve en vierde deelen, van *vijf honderd* en *twee honderd en vijftig* gulden, hetzelfde nommer voerende, als het geheele aandeel, waarvan zij gedeelten zijn, doch onderling door een bijzonder teeken onderscheiden.

Art. 13. De aandeeleu zullen binnen *twee* maanden na de laatste storting afgeleverd worden.

Art. 14. Al de aandeeleu in de Maatschappij zullen op *naam* moeten zijn.

Aan de houders van aandeeleu *aan toonder* wordt een termijn van *zes* maanden vergund, om dezelve te doen overbrengen *op naam*. Na verloop van dien tijd zullen de overig geblevene aandeeleu *aan toonder*, slechts *als gewone obligatien*, een' jaar- lijkfchen interest van $4\frac{1}{2}$ per cent opleverende, beschouwd wor- den, zonder op de uit te deelen *dividenden* immer aanspraak te kunnen maken.

Art. 15. De aandeeleu zullen worden ingefchreven in een *register der aandeeleu*, waarvan een dubbel in eene stad van het Noordelijk, en een ander in eene stad van het Zuidelijk ge- deelte van het Rijk zal worden gehouden.

De Raad zal, in bijzondere reglementen en bepalingen, fchikkingen maken, dat in de voornaamste plaatfen, waar aan- deeleu worden verhandeld, de overfchrijvingen *bij verkoop* kun- nen gefchieden, en wekelijks aan de Directie worden opgege- ven, ten einde op het algemeen register te worden overgebragt.

Art. 16. De verkoop der aandeeleu zal gefchieden bij eene verklaring, in een te houden *register der overdragten* ingefchre-

ven, en geteekend door of van wege het Bestuur, mitsgaders door kooper en verkooper of hunne gemagtigden, daartoe bij notariële volmagt geautoriseerd. Bij allen anderen overgang van eigendom, zullen de aandeelen op de regtverkrijgenden worden overgeschreven, op vertooning van voldoende bewijzen; deze laatste overschrijvingen zullen slechts kunnen geschieden bij de Directie der Maatschappij, aan welke de houders, die de overschrijving begeren, de noodige stukken kunnen toezenden, door de tusschenkomst van hare Agenten, zonder deswege andere kosten te dragen, dan *een zestiende* ten honderd, ten behoeve van de Maatschappij, bij deze voor alle overdragen van aandeelen bepaald.

De acten en volmagten, waarop de overschrijving geschiedt, blijven bij het register berusten.

Art. 17. Van den overgang van eigendom der aandeelen zal, in elk geval, op die stukken zelven worden melding gemaakt, door eene verklaring van wege de Directie der Maatschappij; tot dat einde zullen, bij elke overboeking, de oorspronkelijke aandeelen worden geëxhibeerd.

De Directie zal, bij gegronde redenen, gemagtigd zijn om, met intrekking en onbruikbaarmaking der oude aandeelen, nieuwe af te geven, tegen betaling van de daardoor veroorzaakte kosten.

Art. 18. Door *stemgerechtigde deelhebbers* zullen in deze artikelen van overeenkomst slechts worden verstaan *Nederlanders*, op de registers der Maatschappij, federt zes maanden, bekend zijnde als eigenaars van ten minste vier geheele aandeelen.

DERDE HOOFDSTUK.

Van het bestuur der Maatschappij.

Art. 19. De zaken der Maatschappij worden bestuurd door *éene Directie*, en onder het toezigt van *Commisarisfen*, die, met de Directie vereenigd, den *Raad der Maatschappij* uitmaken.

*Van den Raad der Maatschappij en van
de Commisfarisfen.*

Art. 20. Er zijn *zes*ten Commisfarisfen , waarbij *één* door den Koning wordt gevoegd , om voor Hoogstdeszelfs belangen , als deelhebber en garant van den jaarlijkschen interest , te waken.

Deze Commisfarisfen , vereenigd met de Directie , maken den Raad der Maatschappij uit.

De Commisfaris des Konings zal , in allen gevalle , het voorzitterschap in de vergadering van Commisfarisfen uitoefenen ; hij zal de bevoegdheid hebben , om telkens , wanneer hij het geraden zal oordeelen , van de Directie die openingen en inlichtingen te verlangen , welke hij voor de belangen van den Koning zal doelmatig achten , en daaromtrent zijne aanmerkingen aan de Directie kunnen mededeelen.

Art. 21. De *benoeming* van Commisfarisfen geschiedt door de stemgeregtigde deelhebbers , die zich , tot dat einde , onder het voorzitterschap der Presidenten van de Kamers van Koophandel en Fabrieken , zullen vereenigen in *vier* Kiescollegien , te houden in *Amsterdam , Antwerpen , Brusfel en Rotterdam*.

Art. 22. Elk dezer *vier* Kiescollegien heeft de *benoeming* van *vier* Commisfarisfen.

Alle stemgeregtigde deelhebbers , waar dezelve ook woonachtig zijn , kunnen zich naar keuze rangschikken onder *één* van deze vier Kiescollegien , mits zich deswege schriftelijk verklarende aan den President der Kamer van Koophandel en Fabrieken , ter plaatse , alwaar het Collegie vergadert.

Bij eigendoms-overgang van aandeelen zal de nieuwe houder bevoegd zijn , zich onder een ander Kiescollegie als de vorige te rangschikken , mits daartoe eene schriftelijke verklaring doende aan den President der Kamer van Koophandel en Fabrieken , zowel ter plaatse , waar de vorige houder als stemgeregtigde bekend stond , als ter plaatse , waar de nieuwe houder verlangt zijn stemregt uit te oefenen.

Bij vacature onder de Commisfarisfen wordt daarin op de

voormelde wijze voorzien door dat Kiescollegie, waarin de afgetredene verkozen was.

Art. 23. De eerst benoemde Commisfariſfen blijven *vier* jaren in functie; daarna zullen, naar eenen rooster, bij loting te bepalen, *vier* Commisfariſfen ieder jaar aftreden, om opgevolgd te worden door een gelijk getal andere, te benoemen op den voet in de twee voorgaande artikelen bepaald, onder dien verſtande, dat de aftredende wederom verkiesbaar zijn.

De Commisfariſ, die de belangen des Konings als deelhebber en als garant waarneemt, is onder deze beurtwiſfeling niet begrepen.

Art. 24. De Commisfariſfen worden, zoo veel mogelijk, genomen uit de onderscheidene ſteden en provincien, welke voor hun handel- en fabriekwezen belangrijk zijn.

Art. 25. Om Commisfariſ te kunnen worden, behoort men Nederlander te zijn, in dit Rijk zijne vaste woonplaats te hebben, en in het genot van zijne burgerlijke en ſtaatkundige regten te zijn.

Ieder Commisfariſ, door de Kiescollegien benoemd, alvorens zitting te nemen, zal moeten bewijzen, eigenaar te zijn van *zeven* aandeelen in de Maatſchappij.

Als Commisfariſfen zijn niet verkiesbaar, perſonen, die, hetzij als vaste Agenten, of op eenige andere wijze, deel hebben aan het beheer der zaken van de Maatſchappij.

Art. 26. De *Raad* houdt éénmaal in het jaar dezelfs vaste bijeenkomsten, te beginnen met den eerſten Maandag van Mei. Dezelve moet daarenboven, zoo dikwijls de belangen der Maatſchappij zulks vorderen, door de Directie bijeen geroepen worden.

Art. 27. Alle beſluiten worden bij meerderheid van ſtemmen opgemaakt; bij ſtaking is die des Voorzitters beſliſfende.

Art. 28. De *Raad* arreſteert, onder de goedkeuring des Konings, alle reglementen, instructien en bepalingen voor het algemeen huishoudelijk beheer, en de administratie der zaken van

de Maatschappij, en zulks met inhaefie van hetgeen daaromtrent reeds bij deze artikelen van overeenkomst is vastgesteld.

Art. 29. De *Raad* bepaalt het getal en de bezoldiging der Boekhouders en verdere kantoorbedienden bij de Directie.

Art. 30. De *Raad* beslist in alle gevallen, waarin, naar luid van deze artikelen van overeenkomst, of van de huishoudelijke reglementen, de Directie onbevoegd is, om zonder dezelfs autorisatie te handelen, of waarin aan Commisfarisfen geene afzonderlijke magt is toegekend. Bij voorkomend verschil over het bestaan van die gevallen, is de beslissing daarvan aan den Raad overgelaten.

In gevallen van den aard, in art. 103 beschreven, en in het algemeen, wanneer de beslissing eene afwijking van deze artikelen van overeenkomst zoude zijn, zal het besluit van den Raad zich tot het bijeenroepen van eene *algemeene vergadering van stemgeregtigde deelhebbers moeten bepalen*.

Art. 31. Wanneer de zaken, in de zittingen van den Raad, of van de Commisfarisfen, behandeld, geheimhouding vorderen, kan de Voorzitter de verpligting daartoe opleggen aan de leden, die de zitting bijwonen.

Art. 32. Commisfarisfen zijn belast met het overzigt en de controle van de handelingen en van het beheer der Directie, en zullen telkens, wanneer hunne deliberatien een onderzoek, daartoe betrekkelijk, ten onderwerp hebben, zich vereenigen onder voorzitterschap van den Commisfaris des Konings, en als Secretaris geadsisteerd door één' hunner, ter verkiezing van den Voorzitter.

Voor zoo ver het verhandelde in die bijeenkomsten niet aan de Directie behoort te worden medegedeeld, worden de verbaalen en verdere stukken, verzegeld, aan den voormelden Voorzitter ter bewaring gegeven.

Art. 33. De Commisfarisfen genieten telkens, wanneer zij zich, op gedane bijeenroeping tot het bijwonen der vergaderingen, naar den zetel der Directie begeven, voor reisgeld *drie* gulden per uur, en voor presentiegeld *tien* gulden daags.

Van de Directie en hare onderhoorigen.

Art. 34. De Maatschappij zal beheerd worden door
Een' President,

Vier Directeuren, geadfisteerd door eenen Secretaris.

Art. 35. De *Directie* wordt gevestigd te 's *Gravenhage* (*), en daar worden ook gehouden de bijeenkomsten van den Raad; de leden der *Directie* zullen daar hunne vaste woonplaats moeten houden.

Art. 36. De leden der *Directie* worden, zoo veel mogelijk, genomen uit de onderscheidene steden en provincien, welke voor hun handel- en fabriekwezen belangrijk zijn.

Art. 37. Om President, Directeur of Secretaris der Maatschappij te wezen, behoort men Nederlander te zijn; in het Rijk zijne vaste woonplaats te hebben; in het genot van zijne burgerlijke en staatkundige regten te zijn; bekwaam in den handel te wezen, en deel in de Maatschappij te nemen:

De President en ieder' Directeur voor 25 aandeelen;

De Secretaris voor 15 aandeelen.

Welke onvervreemdbaar zullen zijn gedurende de waarneming van den post.

Art. 38. De President, de Directeuren en den Secretaris mogen geene andere posten, ambten of bedieningen, hoegenaamd, bekleeden; zij mogen middellijk of onmiddellijk geen' handel drijven, hetzij alleen of in asfociatie met anderen, noch ook deel hebben in reederijen of fabrieken; en zullen, hiertegen handelende, hunne bedieningen verliezen, en de onvervreembare aandeelen, aan de uitoefening daarvan verbonden, ten behoeve der Maatschappij verbeuren; zij mogen, eindelijk, elkander niet bestaan in of binnen den derden graad van bloedverwantschap of zwagerschap.

Art. 39. De President en de Secretaris worden, zonder voordragt, door den Koning benoemd.

(*) Tegenwoordig te *Amsterdam*.

De Directeuren worden benoemd door den Koning, uit driedubbele lijsten van kandidaten, voor elke vacature, door den Raad, bij befloten briefjes en bij volstrekte meerderheid, op te maken.

Art. 40. Bij ongesteldheid, afwezendheid of andere wettige verhindering van den Prefident, worden deszelfs functien waargenomen door een' der Directeuren, door den Koning daartoe te benoemen.

De Secretaris neemt geen deel aan de deliberatien, doch voert, in beide vergaderingen, de pen, en verleent in het algemeen, zoo aan den Raad als aan de Directie, al de hulp, die uit den aard van zijnen post volgt.

Art. 41. De Prefident, de Directeuren en den Secretaris genieten vaste traktementen, die bij deze worden bepaald als volgt :

Voor den Prefident.....	f 12,000	's jaars;
„ de Directeuren.....	8,000	„
„ den Secretaris.....	7,000	„

Wanneer, boven den vasten interest van *vier en een half ten honderd*, een *dividend* wordt uitgekeerd, geniet elk lid der Directie, benevens de Secretaris, behalve deze traktementen, nog *een half ten honderd* van de ter uitdeeling bestemde som.

Art. 42. De *Directie* bestuurt alle inkoop, verkoopen, inhuringen, bestedingen en verdere handelingen der Maatschappij; beraamt hare speculatiën, voert dezelve uit, of doet dezelve uitvoeren, en geeft alle bevelen, daartoe betrekkelijk; zij heeft het beheer der kas, en regelt de verzendingen van gelden; zij benoemt de Boekhouders en kantoorbedienden, overeenkomstig de bepalingen, door den Raad gemaakt; zij zorgt voor het houden der boeken in den bepaalden vorm, en oefent het toezigt en de controle over de handelingen van alle ondergeschikten; zij is, in één woord, de uitvoerende magt, waardoor de Maatschappij werkt.

Art. 43. De *Directie* is, op hare verantwoordelijkheid, ver-

pligt, om, ten opzichte van alle bepalingen en reglementen, die voor het belang der Maatschappij en voor de regelmatige behandeling der zaken noodig zijn, de initiative in den Raad te nemen, onverminderd de bevoegdheid der Commisfarissen, om ook, hunnerzijds, voorstellen, daartoe strekkende, te doen.

Al wat in de bijeenkomsten van den Raad wordt voorgesteld, zal, zoo veel doenlijk, door de voorstellers vooraf tot rijpheid moeten zijn gebragt, en in het bijzonder zal de Directie geene zaken in den Raad ter tafel brengen, dan behoorlijk toegelicht, zoo veel immers, als de aard der onderwerpen zulks zal toelaten.

Art. 44. De President en de Directeuren houden zich dagelijks ten kantore van de Directie op, en vergaderen ten minste tweemaal 's weeks.

De President roept de Directie bovendien bijeen, telkens, wanneer de belangen der Maatschappij zulks vorderen, en is ook gehouden die bijeenroeping te doen, op schriftelijk verzoek van *twee* der leden, welk verzoek dan tevens het onderwerp der bijeenkomst behoort te vermelden.

Art. 45. Bij de Directie worden geene zaken beslist, zoo niet de meerderheid der leden tegenwoordig is; de besluiten worden bij meerderheid van stemmen opgemaakt, en in de daartoe bestemde registers, door al de aanwezende leden geteekend. Bij staking der stemmen is die van den President beslissende.

Art. 46. Alle contracten en overeenkomsten, door de Directie, namens de Maatschappij, te sluiten, worden door den President en een' der Directeuren geteekend, en door den Secretaris gecontrafigneerd.

De correspondentie wordt alleen door den President geteekend, en door den Secretaris gecontrafigneerd.

Art. 47. Alle geregtelijke actien, waarin de Maatschappij als eischer of verweerder wordt betrokken, worden ter diligentie van den President, in naam der Directie, vervolgd.

Art. 48. Alvorens in hunne functien te treden, wordt door den Prefident, de Directeuren en Secretaris, in handen des Konings, afgelegd de eed van zuivering en geheimhouding, en van getrouwheid aan de Maatschappij.

Art. 49. In alle voorname handelplaatsen, zoo binnen als buiten dit Rijk, alwaar de Maatschappij ladingen te verzenden of te ontvangen heeft, en overal elders, waar de Directie zulks voor de belangen der Maatschappij noodig acht, worden één of meer Agenten gesteld, onder bepalingen, daaromtrent bij algemeene of bijzondere reglementen door den Raad te maken, waarin ook zal moeten worden aangewezen, of, en in hoe verre, de benoemde personen ook andere zaken mogen waarnemen. Deze Agenten worden door de Directie benoemd, en kunnen, bij een besluit van de Directie, uit de dienst der Maatschappij worden ontslagen.

Aan de Directie wordt echter de bevoegdheid gelaten, om zoowel in dit Rijk (de steden *Amsterdam*, *Antwerpen* en *Rotterdam* uitgezonderd), als in vreemde Landen, in plaats van Agenten aan te stellen, hare zaken aan aldaar gevestigde handelhuizen, als *Correspondenten*, op te dragen.

Art. 50. In de steden *Amsterdam*, *Antwerpen* en *Rotterdam* worden bepaaldelijk Agenten benoemd, geheel en uitsluitend aan de dienst der Maatschappij gewijd. In elke van die steden mag het getal dier Agenten dat van *drie* niet te boven gaan.

Art. 51. De Agenten genieten in het algemeen *provisie*, onder zoodanige bepalingen, als daaromtrent door den Raad zullen worden gemaakt.

De Agenten, die geene andere zaken dan die van de Maatschappij mogen waarnemen, genieten almede provisie; doch aan hen kan door den Raad een vast inkomen, als *minimum*, worden verzekerd. Deze laatste mogen geene andere posten, bedieningen of ambten, hoegenaamd, bekleeden, uitgezonderd die van Nederlandsche Consuls.

Art. 52. De Agenten corresponderen onmiddellijk met de Directie, en zijn aan haar verantwoording schuldig van het be-

heer, dat aan hen is toebetrouwd. De wijze van hunne verantwoordelijkheid, en de aard hunner werkzaamheden, worden bij bijzondere reglementen en instructien geregeld.

Art. 53. De Agenten der Maatschappij in dit Rijk en deszelfs Overzeefche bezittingen moeten zijn Nederlanders, op de registers der Maatschappij bekend staande als eigenaars van zoo vele aandeelen, of wel zoodanigen borgtogt stellende, als de Directie voor ieder hunner, naarmate van het gewigt der zaken, zal bepalen.

De bedieningen van Agent en Commisfaris zijn onvereinbaar.

Art. 54. De Agenten, in art. 50 bedoeld, mogen geen' eigen handel drijven, noch middellijk of onmiddellijk eenig aandeel hebben in huizen van commercie, reederijen of fabrieken, en zullen, hiertegen handelende, hunne bedieningen verliezen, en de onvervreembare aandeelen of den borgtogt, aan de uitoefening daarvan verbonden, verbeuren ten behoeve van de Maatschappij.

De Directie vermag geene Agenten te benoemen, die den President, een' der Directeuren, of een' der Agenten, in dezelfde stad, in of binnen den derden graad van bloedverwantschap of zwagerfchap bestaan.

Art. 55. Daar de aangelegenheid der ondernemingen van de Maatschappij, in 's Rijks Oostindifche bezittingen, in verband befchouwd met den grooten afstand, bijzondere voorzieningen vereischt, zal aldaar, en wel bepaaldelijk te *Batavia*, een ondergeschikte tak van Bestuur worden gevestigd, onder de benaming van *factorij*, te zamengesteld uit eenen Voorzitter en vier Leden, die, even als de overige Agenten der Maatschappij, door de Directie benoemd, en, bij een besluit van dezelve, ontslagen zullen kunnen worden.

Art. 56. Aan deze factorij zal, behoudens eene volkomene ondergeschiktheid aan de Directie hier te Lande, worden vertrouwd het toezigt en het algemeen beheer over de zaken der Maatschappij in *Nederlandsch Oostindië*, onder bijzondere instructien en reglementen, door den Raad te arresteren, welke

ook zullen moeten inhouden de restrictien en poenaliteiten, in art. 54, ten opzichte van de overige vaste Agenten bepaald.

Art. 57. Bij het ontwerpen van die instructien en reglementen zal de Directie zich, door informatien bij het Ministerie van Kolonien, moeten verzekeren, dat dezelve in behoorlijk verband staan met de inrigtingen, die omtrent het beleid der Regering en de innerlijke administratie van die gewesten zijn vastgesteld.

Art. 58. De factorij te *Batavia* zal jaarlijks, op den 1sten Julij, de boeken van hare administratie sluiten, en vóór of op den 1sten November aan de Directie *in triplo* afzenden, behoorlijke staten en rekeningen wegens haar beheer, vergezeld van een algemeen verslag omtrent de verrigtingen van het afgelopen jaar, zich daaromtrent stiptelijk gedragende naar de voorschriften en bepalingen, haar door de Directie hier te Lande gegeven.

Aan de Directie wordt de bevoegdheid toegekend, om één der Leden van de factorij tot het geven van mondelinge inlichtingen op te roepen, wanneer zij zulks voor het belang der Maatschappij doelmatig zal achten.

Art. 59. De Leden van de factorij te *Batavia* genieten *provisie*, onder zoodanige bepalingen, als daaromtrent door den Raad zullen worden gemaakt; daartoe termen zijnde, kan hun, met behoud van dit beginsel, een vast jaarlijksch inkomen, als *minimum*, worden verzekerd.

Art. 60. De Zaakgelastigden, die de Maatschappij in 's Rijks Overzeefche bezittingen zal benoemen, zullen, alvorens aldaar admisibel te zijn, zich van permisien tot *verblijf* moeten voorzien, op den voet, bij de koloniale reglementen bepaald, of nader te bepalen.

Art. 61. Het Agentschap te *Canton in China* zal eene uitzondering kunnen maken op de algemeene bepalingen, in deze artikelen van overeenkomst omtrent de Agenten vastgesteld.

De Directie zal ten spoedigste maatregelen overleggen, om een Agentschap in *China* daar te stellen, op zoodanigen voet,

als zal gevorderd worden voor de belangen der Maatschappij , voor die van de Nationale Nijverheid , en voor de plaatselijke gesteldheid ; alles onder de goedkeuring van den Raad.

Art. 62. De Directie der Maatschappij en hare onderhoorigen , welke ook hunne functien zijn , kunnen in hunne bijzondere personen niet aansprakelijk gehouden worden wegens handelingen , in hunne kwaliteit , en overeenkomstig deze artikelen van overeenkomst en hunne instructien , verrigt . Allen zijn aan de Maatschappij verantwoording schuldig wegens de uitvoering van hunnen last.

Art. 63. Als Prefident , Directeur , Commisfaris , Lid van de factorij te *Batavia* of Agent , zoo in dit Rijk en deszelfs Overzeesche bezittingen , als in andere Landen , zijn niet benoembaar personen , die in dit Rijk of elders zijn verklaard geweest in staat van faillissement , zonder wettelijk te zijn gerehabiliteerd geworden ; voorts dezulken , die vrijwillige of geregelijke cesfie van goederen hebben gedaan , en eindelijk zij , die , furcheance van betaling hebbende verkregen , niet zullen kunnen bewijzen , nader de verbindtenissen , waarvoor die furcheance verleend was , te hebben vervuld .

Geen van de bovengenoemde bedieningen , noch in het algemeen die , waaraan eenige rekenpligtigheid is verbonden , zullen worden opgedragen aan personen , waarvan algemeen bekend is , dat zij hunne betalingen hebben opgehouden , zonder dat daarop eene volle betaling gevolgd zij .

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de handelingen der Maatschappij.

Art. 64. Het doel der Maatschappij is de bevordering van den nationalen handel , scheepvaart , scheepsbouw , visfcherij en landbouw , fabrieken en trafijken ; en zulks , door , met inachtneming van hare eigene belangen , de bestaande en voor Nederland voordeelige handelsbetrekkingen uit te breiden ; door nieu-

we wegen voor den Nederlandschen handel te openen, en door al zulke ondernemingen, welke het vertier der voortbrengfelen van de Nederlandsche nijverheid kunnen vermeerderen en bevorderen.

Art. 65. De Maatschappij is, omtrent het voeren van haren handel, aan geene andere bemoeijenis of inzage, van wege den Staat, onderworpen, en zal tot den Staat geene andere verhouding hebben, dan de wet omtrent andere naamlooze Maatschappijen bepaalt; alles behoudens de speciale of algemeene voorzieningen, daaromtrent bij deze artikelen van overeenkomst voorkomende.

Art. 66. De Maatschappij zal voor den uitvoer uit dit Rijk, bij voorkeur, gebruik moeten maken van inlandfche fabriekaten en voortbrengfelen, ten ware de benoodigde goederen niet door Nederlandsche fabrieken en trafijken, tegen billijke prijzen, konden worden bezorgd.

Art. 67. De Directie spoort de middelen op, waardoor de Maatschappij bevorderlijk kan worden aan de Nationale Nijverheid; en zulks niet alleen in dit Rijk, maar ook in andere Landen, en tracht, door eene gestadige briefwisseling, nieuwe of betere wegen te ontdekken, om den uitvoer en het vertier van de voortbrengfelen der Nationale Nijverheid te vermeerderen; om de grondstoffen, welke de fabrieken behoeven, beter en goedkooper aan te brengen, en om de retouren, vooral die van 's Rijks Overzeefche bezittingen, een gemakkelijker en vermeerdert debiet te bezorgen, vooral in Duitschland, Zwitserland en andere vreemde Landen.

Art. 68. De Maatschappij zal trachten, het vertier der voortbrengfelen van de Nationale Nijverheid en van den Nederlandschen grond, op alle mogelijke wijze, te bevorderen, en zulks zoo door het doen van aankopen en verzendingen voor eigene rekening, als door het deelnemen in aankopen en verzendingen van anderen, of het verzenden van goederen in commissie.

Bij het aannemen van consignatien zal zij vooral bedacht zijn op de meerdere gelegenheid, die daaruit voor haar kan voortspuiten tot het openen van uitwegen voor de voortbrengfelen

van den Nederlandschen handel en nijverheid; de Directie zal bevoegd zijn, om op de goederen, bij haar in consignatie of commissie ontvangen, de in den handel gebruikelijke voorschotten te geven.

Art. 69. Het speculeren in fondsen, of in den wissel, is aan de Maatschappij verboden, onverminderd de bevoegdheid van de Directie, om de ledigliggende gelden, op eene doelmatige en zekere wijze, te beleggen; zonder evenwel, dat de Maatschappij immer gelden, zonder onderpand, zal mogen leenen aan particulieren of aan publieke Autoriteiten.

Art. 70. De Maatschappij kan zich, in bijzondere gevallen, ter bepaling van den Raad, eigen pakhuizen, en ook, des noodig, een gebouw voor het kantoor der Directie en de bijeenkomsten van den Raad, aanschaffen; doch in het algemeen zal de regel zijn, om, zoo veel mogelijk, allen omslag te vermijden, en integendeel alles in te rigten op zoodanigen voet, dat de kosten van beheer en administratie worden bepaald door vaste overeenkomsten.

De factorij te *Batavia* zal van de Directie bepaalde bevelen ontvangen, hoedanig, in dit opzigt, ten meeste nutte van de Maatschappij, en met inachtneming der plaatselijke omstandigheden, te handelen.

Art. 71. De Directie zal pogen, billijke overeenkomsten aan te gaan met de Nederlandsche Bank te *Amsterdam*, en met de Maatschappij tot begunstiging van Volksvlucht te *Brusfel*, om te zijn de algemeene kasfiers van de Maatschappij.

Alle orders, tot het doen van ontvangsten en betalingen hier te Lande, zullen onderteekend worden door den President en één Lid der Directie.

Art. 72. In de Nederlandsche Overzeesche bezittingen, waar geene banken of andere veilige bewaarplaatfen voor gelden en effecten aanwezig zijn, zal, tot zoo lang door de Directie daarin op eene behoorlijke wijze zal zijn voorzien, gebruik kunnen worden gemaakt van 's Lands geldkamers, om de specie en effecten, aan de Maatschappij toebehoorende, te deponeren.

ren; zullende, in dat geval, de Directie zich aan het Gouvernement wenden, om te verzoeken, dat aan de koloniale Regeeringen worde last gegeven, om de alzoo gedeponeerde gelden, ten allen tijde, aan de zaakwaarnemers der Maatschappij af te geven, zonder eenige formaliteiten of moeilijkheden.

Art. 73. Voor het overbrengen van goederen zal de Maatschappij in den regel gebruik maken van Nederlandsche schepen, onder Nederlandsche vlag, door Nederlanders gevoerd, en wel, bij voorkeur, van schepen hier te Lande, of in 's Rijks Overzeefche bezittingen gebouwd; met uitsluiting van die, welke, elders gebouwd zijnde, eerst na het bestaan der Maatschappij, Nederlandsche zeebrieven hebben bekomen.

Wanneer de aard der ondernemingen zulks, in het belang der Nationale Nijverheid, mogt vorderen, zoo als in het geval bij art. 79 bedoeld, alsmede bij onvermijdelijke noodzakelijkheid, zoo als in gevallen van schipbreuk, afkeuring buiten 's Lands, of dergelijken, zal de Maatschappij echter hiervan kunnen afwijken.

De bevoegdheid, om de voornoemde schepen te voeren, wordt ook toegekend aan vreemdelingen, die, vóór den dag van het bestaan der Maatschappij, hun domicilium in dit Rijk gevestigd en schepen onder Nederlandsche vlag gevoerd hadden.

Art. 74. De Maatschappij zal met gehuurde schepen varen, met uitzondering alleen, wanneer, uit hoofde van den aard der ondernemingen of van de omstandigheden, het varen met eigen schepen doelmatiger is.

De factorij te *Batavia* zal omtrent het aankopen van schepen zich gedragen naar, en niets ondernemen buiten de stellige bevelen van de Directie hier te Lande.

In geen geval zal de Maatschappij werven of inrigtingen voor het bouwen of repareren van schepen mogen bezitten of huren.

Art. 75. Daar het wenschelijk is, dat de Maatschappij voor sommige ondernemingen, en met name voor die naar Oostindië, schepen gebruike van nagenoeg hetzelfde charter, zullen al dadelijk, door de Directie, na ingenomen advies van deskundi-

gen, aan den Raad worden voorgedragen eenige stellige bepalingen omtrent de grootte, den vorm, de uitrusting en de andere vereischten, die de schepen, voor die togten bestemd, zullen moeten bezitten. Die bepalingen daargesteld zijnde, zal de Directie het bouwen van dusdanige schepen aanmoedigen, door aan de ondernemers zekerheid te geven, dat dezelve voor eenige opvolgende reizen door de Maatschappij zullen worden gehuurd, tegen eene billijke vrachtbepaling; zonder dat echter hierdoor verkort worde de toezegging, bij art. 73 aan de reeds aanwezige schepen gegeven.

Art. 76. De schepen, door de Maatschappij bevracht en die aan haar toebehoorende, zullen, noch in de vlag, noch op eenige andere wijze, mogen voeren eenig teeken, dat dezelve van de overige nationale schepen onderscheidt; wordende echter hiervan uitgezonderd het gebruik van nommervlaggen, tot herkenning der schepen bij ontmoeting der schepen op zee.

Art. 77. De schepen, voor de Maatschappij varende, mitsgaders haren handel, zullen, zoo in dit Rijk, als in deszelfs Overzeefche bezittingen, met opzigt tot regten, belastingen, restrictien en vergunningen, steeds blijven op eenen volmaakten voet van gelijkheid met de schepen en den handel van andere Nederlandsche kooplieden of handeldrijvende Corporatien.

Art. 78. De Maatschappij zal hare aandacht in het bijzonder vestigen op de wederkeerige handelsbetrekkingen tusfchen dit Rijk en Oostindië; op den handel van haven tot haven in Indië zelf; voorts bepaaldelijk op den theehandel, en verdere directen en indirecten handel met *China*, opdat de oude betrekkingen met dat Rijk worden hersteld, en deze belangrijke tak van handel aan de Nederlandsche scheepvaart teruggegeven worde; en voorts op den handel met de onderscheidene gedeelten van *Amerika*, alsmede met de *Levant*.

Art. 79. De Maatschappij zal trachten de visfcherijen, vooral in de Indifche zeeën, te bevorderen, hetzij door dezelve voor eigen rekening te ondernemen, dan wel door bijzondere perfonen, die zulks zouden willen beproeven, met raad en daad te ondersteunen, behoudens de voorzorgen en uitzonderingen, die haar belang gebiedt.

Art. 80. De Directie zal, zoo veel mogelijk, alle takken van den nationalen landbouw trachten te ondersteunen, en nieuwe wegen voor den uitvoer van deszelfs voortbrengfelen zoeken op te sporen.

Art. 81. De Directie kan, behoudens het bepaalde bij art. 56, de factorij te *Batavia* magtigen tot het aanslaan van Gouvernementspachten, het aannemen van leverancien, en verder tot al zoodanige wettige ondernemingen, in direct verband tot den handel staande, als met voordeel voor de Maatschappij kunnen worden beproefd.

Art. 82. Alle overeenkomsten, die, van wege de Maatschappij, in Nederlandsch Indië, met *inlanders*, zullen worden gefloten, zullen, behoudens de formaliteiten en bepalingen, daaroemtrent bij de koloniale reglementen voorgeschreven, slechts ten oogmerk hebben, het koopen, verkoopen, leveren en aankweeken van de goederen en voortbrengfelen, waarin de Maatschappij handel drijft, en zullen niet mogen inhouden eenig beding tot alleenhandel, of uitsluiting van den vrijen handel van Nederlanders of vreemden, noch tot dwangculture of verplichte leverancien.

Art. 83. Opdat de Maatschappij het effect zoude genieten van de toezegging, haar, bij art. 12 van het Koninklijk besluit van den 29sten Maart 1824, n°. 163, gegeven, is de Directie gemagtigd, om met de bevoegde Autoriteiten schikkingen te beramen en overeenkomsten te sluiten omtrent de verzorging der Kolonien, het vervoeren van goederen en pasfagiers, en al wat verder te dezen in aanmerking zoude kunnen komen.

Art. 84. De Maatschappij zal zich, ten opzigte van de schepen, die voor haar naar 's Rijks Indische bezittingen varen, moeten gedragen naar de bepalingen, voorkomende bij het Koninklijk besluit van den 4den Mei 1816, n°. 50, voor zoo veel hetzelfde niet bij nadere verordeningen is gewijzigd.

Art. 85. Wanneer de factorij te *Batavia* wisfels moet trekken op de Directie hier te Lande, zal, tegen dadelijk genot der waarde, zoo veel mogelijk, de voorkeur worden gegeven aan de koloniale Regering, aan de aldaar gevestigde weduwen-

en weezenfondsen, aan de weeskamers, diaconien en andere gestichten van algemeen nut of liefdadigheid.

Art. 86. De Directie zal zich aan den Koning kunnen wenden, om te verzoeken, dat de Maatschappij worde voorzien van brieven van voorschrijving, zoo bij de koloniale Besturen en diplomatieke Agenten van het Rijk, als bij de verschillende Consulaten, en met name ook dat te *Canton in China*.

Art. 87. De inkoop en van goederen en de inhuring van schepen zullen bij openbare aanbesteding of inschrijving geschieden; nochtans zal de Directie de bevoegdheid hebben, om dezelve op de in den handel gebruikelijke wijze te bewerkstelligen, wanneer zij zulks voor het belang der Maatschappij meer oorbaar zal achten; in dit geval zal de Directie zorgen, dat geene bijzondere personen, steden of provincien boven anderen begunstigd worden, maar dat de voordeelen, uit het bedrijf der Maatschappij voortvloeiende, zoo veel mogelijk, en in haar wezenlijk belang, worden verspreid.

Art. 88. Omtrent hare retouren zal de Maatschappij den algemeenen regel volgen, om de verkooping, op gezette tijden, en in het openbaar, aan de meestbiedenden te houden, hetzij bij op- of afslag, of wel op beide wijzen vereenigd, naarmate zulks voor de belangen van de Maatschappij noodig geacht of bij de reglementen bepaald zal worden; en om voorts die verkooping, en wat daarmede in betrekking staat, zoodanig te regelen, dat de algemeene handel, zoo veel doenlijk, naar dit Rijk worde getrokken. Aan de Directie wordt nochtans de bevoegdheid toegekend, om, wanneer zij het voor de belangen der Maatschappij zal doelmatig achten, onderhandsche verkooping te doen.

De redenen, welke haar daartoe bewogen hebben, zullen in de eerstvolgende bijeenkomst aan den Raad medegedeeld worden.

Art. 89. De Maatschappij zal niet dan bij groote kavels verkoopen, waaromtrent bij de reglementen, zoo veel doenlijk, vaste bepalingen zullen worden gemaakt, naarmate van den aard van elk artikel.

De Maatschappij vermag geene vaste Makelaars te hebben.

Art. 90. De Directie zal verplicht zijn de eigendommen der Maatschappij te verzekeren, en wel bij voorkeur bij de hier te Lande gevestigde Societeiten van zee- en brandasfurantie en particuliere Asfurateurs.

Wanneer de Directie zal oordeelen, dat de zaken der Maatschappij die uitgebreidheid hebben bereikt, dat zij een gedeelte van hare zee-rifco's aan zich zelve behoorde te asfureren, zal zulks kunnen geschieden op een besluit van den Raad.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van de interestbetaling, de balans, de dividenden en het reservefonds.

Art. 91. Aan de deelhebbers in deze Maatschappij, onder de garantie des Konings, toegezegd zijnde een' vasten interest van vier en een half ten honderd jaarlijks, zoo zullen bij de aandeelen gevoegd worden halfjarige interestcoupons, betaalbaar op den 1sten Januarij en 1sten Julij van elk jaar.

Art. 92. Met den 31sten December van elk jaar, zullen de boeken der Maatschappij gesloten worden; vervolgens zal, door of van wege de Directie, de balans worden opgemaakt, om, op den eersten Maandag in Mei, waanneer de Raad deszelfs jaarlijkfche bijeenkomst houdt, aan Commisfarisfen te worden aangeboden, met eene adstructive en explicatoire Memorie, wegens de posten, in gemelde balans voorkomende.

Art. 93. De alzo opgemaakte balans, en daartoe behoorende memorie, zullen, in eene vergadering van Commisfarisfen, ter examinatie, worden gesteld in handen van eene Commissie, bestaande uit den Commisfaris des Konings en vier andere Leden, door de Vergadering te benoemen in de jaarlijkfche bijeenkomst van de maand Mei, welke het afluiten der balans zal voorafgaan. In die zelfde bijeenkomst zullen tevens vier Leden worden aangenomen, als plaatsvervangers voor de vier

eerstgemelden, om deze te vervangen, wanneer zij, door wettige beletselen, mogten verhinderd worden op te komen.

De voornoemde Commissie zal zich, op den eersten Maandag in Mei, bij de Directie vervoegen; naar gelang van den voortgang der examinatie van de overgelegde stukken, zullen, bij tijds, doch uiterlijk binnen zes weken, de overige Commisfariſen, tot het hooren van het rapport dezer Commissie, en tot het goed- of afkeuren der balans, geroepen worden.

De Directie zal aan Commisfariſen alle inlichtingen moeten geven, en hun toegang moeten verleenē tot al zulke boeken en papieren, als vereischt worden, om den staat van zaken der Maatschappij en de verrigtingen der Directie met juistheid te kunnen beoordeelen.

Art. 94. De balans, vervolgens in de vergadering van Commisfariſen goedgekeurd zijnde, zal door den President en den fungerenden Secretaris worden onderteekeud, welke onderteekeuing voor de Directie zal zijn de decharge voor al de zaken en verrigtingen, in de boeken van het afgelopen jaar verhandeld.

Art. 95. In het tegenovergestelde geval, namelijk, dat de balans of eenig gedeelte der verrigtingen van het afgelopen boekjaar, door de vergadering van Commisfariſen niet worden goedgekeurd, zal, zoowel deze Vergadering, als de Directie, ieder afzonderlijk, hunne confideratien aan den Koning onderwerpen, en Hoogstdezelfs beslissing op het bestaande verschil inroepen.

Art. 96. De goedgekeurde balans zal, ter inzage van alle stemgeregtigde deelhebbers, gedurende *veertien* dagen, liggen, zoo ter Secretarie van de Directie, als op de plaatsen, waar, volgens art. 15, *registers der aandeelen* berusten.

Art. 97. Na de verificatie en goedkeuring der balans, zal in den Raad worden onderzocht, welke fom van de zuivere winsten overschiet, na de betaling van den vasten interest van vier en een half ten honderd over het afgelopen boekjaar, en, na verevening van de verliezen, welke in vroegere jaren mogten

gevallen zijn, alsmede na de teruggave van hetgeen aan den Koning mogt verschuldigd wezen, ter zake van geldelijke hulp, door Hoogstdenzelven verleend, ter betaling van den vasten interest van vier en een half ten honderd. Van het alsdan bevonden overschot zal eene *reserve* van een derde ter zijde gelegd, en de overige twee derden als *dividend* worden uitgedeeld.

Art. 98. De *reserve* zal een afzonderlijk fonds uitmaken, hetwelk niet met het algemeene fonds der Maatschappij vereenigd, maar op zich zelve gehouden zal worden.

Het gebruik, dat van hetzelfde zal worden gemaakt, en de wijze, waarop hetzelfde zal worden belegd, is het voorwerp van huishoudelijke reglementen, van tijd tot tijd te arresteren; wordende nu reeds bepaald, dat de *reserve*, onder anderen, ook zal zijn bestemd, om, voor zoo verre zij strekken kan, aan den Koning terug te betalen de voorschotten, welke Zijne Majesteit aan de Maatschappij zoude mogen doen ter zake van de garantie, door Hoogstdenzelven, opzigtelijk den interest van vier en een half ten honderd 's jaars, gegeven.

Art. 99. De Raad zal met de hoegrootheid van het *dividend* tevens bepalen den tijd, wanneer hetzelfde van wege de Maatschappij zal worden betaald, en van een en ander zal, door de Directie, uiterlijk in den loop der maand Augustus, de noodige aankondiging worden gedaan in alle officiële en provinciale nieuwspapieren; zullende voor den ontvangst van het *dividend*, bij elk aandeel, worden gevoegd een genoegzaam getal bewijzen van geregtigheid.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van de algemeene vergaderingen der Stemgeregtigden.

Art. 100. In bijzondere gevallen, hieronder te noemen, kan worden belegd eene *algemeene vergadering van stemgeregtigde*

deelhebbers, welke zal geacht worden, het ganfche ligchaam der Maatfchappij te vertegenwoordigen.

Art. 101. De algemeene vergadering wordt, ten minfte vier weken te voren, zoo door perfonele oproeping, als door de nieuwspapieren geconvoceerd, en zal gehouden worden op de plaats, waar het Bestuur der Maatfchappij is gevestigd.

Art. 102. De ftemgeregtigde deelhebbers, welke op den bepaalden dag zamenkomen, zullen zich, onder het voorzitterschap van den Prefident der Maatfchappij, of, bij weittige verhindering, van eenen door den Koning te benoemen Voorzitter, conftituieren als de *algemeene vergadering der ftemgeregtigde deelhebbers in de Maatfchappij*.

De Secretaris der Directie zal, ook in deze vergadering, als zoodanig fungeren.

Art. 103. Bij buitengewone voorvallen, wanneer de belangen der Maatfchappij maatregelen vorderen, niet in deze artikelen van overeenkomst voorzien, kan er, hetzij op aanschrijving van wege den Koning, hetzij op een besluit, door de meerderheid van den Raad, onder de goedkeuring van Zijne Majesteit, genomen, eene algemeene vergadering bijeen geroepen worden.

Deze vergadering kan ook onder de bovenftaande bepalingen belegd worden, om over een der volgende punten te delibereren:

- a. De ontbinding of verlenging van den tijd van duur der Maatfchappij;
- b. De verandering, wijziging of vermeerdering van deze artikelen van overeenkomst.

Art. 104. In de gevallen, in het voorgaande artikel befchreven, gefchiedt de convocatie door de Directie, op een besluit, daartoe in den Raad te nemen.

Art. 105. In de algemeene vergadering zal niet dan bij volftrekte meerderheid worden beflist, behoudens de bepalingen,

in art. 4 en 5 voorkomende, wanneer de raadplegingen de daarbij vermelde onderwerpen ten doel hebben.

Art. 106. Aan de algemeene vergaderingen kan niemand door eenen gemagtigden deel nemen, dan alleen de Koning en de Leden van het Koninklijk Huis, die stemgerechtigde deelhebbers zijn.

Aldus goedgekeurd en vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 22sten Junij 1827, n°. 85.

Mij bekend:

De Secretaris van Staat,

(Get.) J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

WESTINDIE.

De Westindische bezittingen bepalen zich tegenwoordig tot *Suriname*, *Curacao*, *St. Eustatius* en *St. Martin*. *Essequibo*, *Berbice* en *Demerary* zijn Engelsche bezittingen geworden. — Alles wat ten aanzien der tegenwoordige en vroegere bezittingen bepaald is, zal hier worden opgenomen.

*REGLEMENT op het Beleid van de
Regering, het Justitiewezen, den
Landbouw en Scheepvaart in Suriname,
van den 14den September 1815.*

Art. 1. Het hoogst uitvoerend gezag over alle 's Lands bezittingen, forten, etablissementen en ambtenaren in de Kolonie van *Suriname*, zal gevestigd zijn in den perfoon van den Gouverneur-Generaal, die tevens zal zijn Opperbevelhebber over de Land- en Zeemagt aldaar; des zal een iegelijk, zich in die Gewesten bevindende, van wat rang of staat hij zij, denzelven als zoodanig moeten erkennen, respecteren en gehoorzamen, gehouw en getrouw zijn, en zijne bevelen opvolgen en gehoorzamen.

Art. 2. De Gouverneur-Generaal moet in de Nederlanden, of in eene van 's Lands volkplantingen of bezittingen geboren, of, geen inboorling zijnde, genaturaliseerd zijn.

Art. 3. Hij moet den vollen ouderdom van dertig jaren vervuld hebben.

Art. 4. Gedurende de zes eerste jaren, na de aanvaarding van zijn ambt, vermag de Gouverneur-Generaal hetzelfde niet te refignieren, noch zijn ontslag te nemen, zonder des Konings uitdrukkelijke toestemming.

Art. 5. De Gouverneur - Generaal houdt zijne residentie te *Paramaribo*; het staat denzelven echter vrij, zoodanige reizen en touren in de Kolonie te maken, als hij tot nut der Kolonie noodig zal oordeelen.

Art. 6. Hij prefideert in den Hove van Policie, en heeft de bevoegdheid, om in alle Collegien te prefideren, uitgezonderd in den Hove van Civiele Justitie, en in het Collegie van Commisfarisfen van Kleine Zaken.

Art. 7. De Gouverneur - Generaal oefent alleen het opperbevel over de Land- en Zeemagt in *Suriname*. Alle Zee- en Landofficieren, zich aldaar bevindende, ontvangen van niemand anders eenige bevelen, dan van of van wege den Gouverneur-Generaal; zij zijn gehouden, zonder eenige tegenspraak, deszelfs orders te respecteren en te gehoorzamen, en door hunne onderhoorigen te doen eerbiedigen en gehoorzamen, en geene derzelve in het allerminste te contrarieren, of dulden, dat deszelfs orders door iemand der onderhoorigen gecontrarieerd worden; zullende zij zich, in die relatie, moeten gedragen naar het Militair Reglement, door Zijne Majesteit gearresteerd of nog te arresteren.

Aan denzelven zal mitsdien worden afgegeven eene acte als Generaal en Admiraal en Chef over de Land- en Zeemagt in *Suriname*; hij is bevoegd, om, in cas van oorlog tusfchen de Nederlanden en eenige andere Mogendheid, in naam van Zijne Majesteit, Commissien of *Lettres de marque* te verleen en aan fchepen, door particulieren uitgerust.

Het bestuur over alles, wat tot verdediging van 's Lands bezittingen in die volkplanting, of afbreuk van den vijand dienen kan, is aan hem overgelaten, met advies van zoodanigen Krijgsraad of afzonderlijke Zee- of Landofficieren, als hij zal goedvinden deswege te raadplegen, onder zijne persoonlijke verantwoording.

Alvorens tot eene kapitulatie over te gaan, zal hij met den Hove van Policie de punten van dezelve, voor zoo verre dezelve betrekking hebben tot de personele veiligheid en het behoud der publieke en particuliere eigendommen en bezittingen

der planters, ingezetenen, eigenaren en hypotheekhouders, be-
ramen, waarbij derzelver belangen en regten, zoo veel de om-
standigheden zulks zullen toelaten, in het oog zullen gehouden
worden.

Art. 8. Alle vacerende ambten, waaromtrent geene uitdruk-
kelijke bepalingen bij dit Reglement zijn gemaakt, worden *ad*
interim door den Gouverneur - Generaal, op de daartoe staande
traktementen en emolumenten, vervuld. Hij zal daarvan, met
de eerste gelegenheid, kennis geven aan het Departement van
Koophandel en Kolonien, ten einde daarop door Zijne Majes-
teit zoude kunnen worden gedisponeerd, of de *ad interim* be-
noemde perfoon in zijne bediening of ambt bevestigd.

Art. 9. De Gouverneur - Generaal heeft de magt om, in en-
kele gevallen, om goede redenen, en wanneer hij zal oordee-
len, zulks te kunnen geschieden zonder nadeel van 's Lands
dienst, voor eenen bepaalden tijd, verlof te geven aan civiele
of militaire ambtenaren, om zich naar Europa of elders te be-
geven, en om de noodige schikkingen te maken tot de waar-
neming van derzelver bedieningen, gedurende hunne afwezig-
heid.

Art. 10. Ten einde hij zich geheel en alleen aan zijnen post
attachere, zal hij geene administratien of eenige andere com-
missien waarnemen, of aandeelen in reederijen van schepen op
Suriname varende, bij zijn ambt mogen hebben, of eenigen
handel hoegenaamd mogen drijven.

Art. 11. Wanneer de bediening van Gouverneur - Generaal,
door sterfgeval, of resignatie, of ander toeval, mogt komen te
vaceren, zal de secrete misfive of lastbrief des Konings, indien
die mogt aanwezig zijn, waarbij een opvolger wordt benoemd,
in eene gecombineerde vergadering van den Hove van Policie
en van het Hof van Civiele Justitie, geopend, en de daarbij
benoemde perfoon tot Gouverneur - Generaal der Kolonie *Suri-
name*, dadelijk, na het afleggen van den eed in handen van
het oudste Lid, in functie treden. Bij ontstentenis van den
brief, of uitlandigheid van dezen ambtenaar, zal de eerste in
rang aanwezig zijnde ambtenaar de bediening van Gouverneur -

Generaal *ad interim* aanvaarden, en het traktement, daartoe staande, genieten, tot dat Zijne Majesteit daarin zal hebben voorzien, en een nieuw aangestelde Gouverneur-Generaal zijne functien zal hebben aanvaard.

Art. 12. Alle civiele ambtenaren zullen, bij hunne aanstelling, alvorens in functie te treden, gehouden zijn, in handen van den Gouverneur - Generaal, behalve den eed van trouwe, en dien tot derzelver respectieve bedieningen bestaande, af te leggen den eed van purge, voor zoo verre zij dien hier te Lande niet hebben afgelegd; en zullen al degenen, die bevonden zullen worden, daartegen, of ook tegen het bepaalde bij het 108ste artikel gehandeld te hebben, onder wat titel of pretext het zoude mogen wezen, niet alleen *de facto* van hun voorschreven ambt vervallen zijn, maar bovendien verklaard worden infaam en inhabel, om ooit in 's Lands dienst te worden geëmployeerd; welke straffen mede zullen incurreren degenen, welke zoodanig geld of geldswaarde genoten hebben, en bovendien gemulcteerd worden voor de driedubbele waarde van het genotene.

Art. 13. Ingeval de Gouverneur - Generaal mogt oordeelen, dat het algemeen belang kwam te vorderen, dat eenig ambtenaar, in eed en dienst van het Rijk staande, onverwijld in zijne bediening zoude behooren te worden gefuspenderd, zal hij, dien perfoon, een ambtenaar zijnde, zulks op eigen gezag en op zijne verantwoordelijkheid mogen doen, doch, een Lid van het Hof van Policie zijnde, eene voordragt aan den Hove van Policie, of een Lid van het Hof van Civiele Justitie zijnde, aan dat Hof moeten doen, onder opgave der redenen, welke hem daartoe moveren: de respectieve Hoven de zaak daartoe gedisponeerd vindende, zal, bij een besluit van dezelve, de fuspensie plaats hebben, van welk besluit en de redenen van bezwaar, die aanleiding tot gedachte fuspensie gegeven hebben, onverwijld aan het Departement van Koophandel en Kolonien, bij duplicaat, kennis zal worden gegeven, om daarop het welmeen van Zijne Majesteit te verstaan.

De Gouverneur - Generaal zal, in zoodanig geval, zorgen, dat de werkzaamheden van den gefuspenderden, *ad interim*, behoorlijk worden waargenomen.

Art. 14. Hij zal niemand, die in eed of dienst van het Rijk is, en zich ontrouw komt te gedragen, herwaarts mogen overzenden, om hier te Lande te worden teregt gesteld, maar zorgen, dat zulks aldaar voor den gewonen Regter geschiede.

Art. 15. Ingeval de Gouverneur - Generaal mogt oordeelen, dat het algemeen belang kwam te vorderen, dat eenig perfoon of personen, verdacht van eenige handelingen, strekkende tot ondermijning van het publiek gezag, tot storing van de publieke rust en veiligheid, onverwijld uit de Kolonie zoude behooren te worden verwijderd, zal hij vermogen dezelve te doen vertrekken, of, des noods, herwaarts op te zenden, alsmede, tot derzelve vertrek, te stellen onder zoodanige surveillance, als hij noodig zal oordeelen; latende echter eenen tijd aan dezelve over, om order op hunne zaken te stellen: blijvende zij inmiddels onder surveillance.

En zal hij daarvan, en van de redenen, daartoe gemoveerd hebbende, met de eerste scheepsgelegenheid, moeten kennis geven aan het Departement van Koophandel en Kolonien, om de zaak te brengen tot finale dispositie van den Koning, als zijnde de Gouverneur - Generaal deswege verantwoordelijk, doch zonder ooit in regten te kunnen worden aangesproken, dan wanneer blijken mogt, dat daarin gehandeld was uit volfrekte willekeur, bijzondere vijandschap of opzettelijke onregtvaardigheid.

Art. 16. Alvorens echter daartoe te procederen, zal hij verplicht zijn, in eene confidentiële conferentie, in te nemen het advies van de ambtenaren, in art. 23 genoemd, zonder evenwel verplicht te zijn, derzelve adviezen te volgen, als blijvende hij in het bijzonder voor deze mesure verantwoordelijk.

Art. 17. De bevoegdheid, in art. 15 hem toegekend, strekt zich niet uit tot de Leden van den Raad van Policie, Raad-Fiscaal, President en Leden van het Hof van Civiele Justitie en den Raad Contrarolleur-Generaal van Financien.

Art. 18. De Gouverneur - Generaal zal geene nieuwe gronden ter culture, of dubbele diepten, vermogen uit te geven, maar zal de verzoeken, die daartoe aan hem zullen moeten

worden gedaan, met zijne confideratien, overzenden aan het Departement van Koophandel en Kolonien, naauwkeurig opgevende, of zoodanige concessien aan den Lande of defensie der Kolonie, of naastbij gelegen Landen, ouder en beter regt hebbende, nadeelig kunnen zijn, en zal hij intusschen niet gedooogen, dat iemand, onder pretext van verkregen gunstig berigt van hem Gouverneur-Generaal, den verzochten grond aanvaardde, zoo lang daarop door Zijne Majesteit niet zal zijn gedisponeerd.

Art. 19. Geene Consuls of Agenten van vreemde Mogendheden zullen door den Gouverneur-Generaal in de Kolonie van *Suriname*, onder welk pretext ook, worden toegelaten, zonder uitdrukkelijke toestemming van den Koning.

Art. 20. De Gouverneur-Generaal zal niemand, uit de Nederlanden komende, in de Kolonie van *Suriname* als vast ingezetenen admitteren, ten ware met eenen behoorlijken pas van het Departement van Koophandel en Kolonien voorzien; en zal denzelven anderzins, bij de eerste gelegenheid, terug zenden, en van den schipper, die zoodanige personen heeft aangevoerd, de boete, daartegen gestatueerd of nog te statueren, requireren.

Art. 21. Hij zal vreemdelingen, van elders dan uit het moederland komende, niet in de Kolonie *Suriname* admitteren als vaste ingezetenen, zonder zich vooraf, op de best mogelijke wijze, te hebben verzekerd, dat derzelver verblijf in de Kolonie niet nadeelig kan zijn, en de bevoegdheid hebben, om, wanneer hij derzelver verblijf schadelijk mogt oordeelen, zoodanige personen *de facto* uit de Kolonie te doen vertrekken.

Art. 22. Aan alle Godsdienstige gezindheden, thans in de Kolonie gevestigd, wordt de vrije uitoefening van hare respectieve Godsdiensten en het genot van hare voorregten verzekerd, mits zich onderwerpende aan de plaatselijke wetten, daaromtrent reeds gemaakt en nog te maken.

Art. 23. De Gouverneur-Generaal zal de bevoegdheid hebben, om, in voorkomende gevallen van aangelegenheid, bij zich te roepen den Raad - Fiscaal, den Prefident van het Hof

van Justitie en den Raad Contrarolleur-Generaal van Financien , om , in confidentiële conferentien , met dezelve over zoodanige zaken te raadplegen ; welke gehouden zullen zijn , daarin van hunne consideratien te dienen , zonder dat echter de Gouverneur-Generaal verplicht zal zijn , derzelve gedachten , of die van de meerderheid te volgen , en zonder dat zulks eenigzins zijne verantwoordelijkheid zal kunnen verminderen .

Art. 24. Op den Gouverneur-Generaal , in de Kolonie , zal in rang volgen de Raad-Fiscaal , die zal moeten zijn Meester in de regten , in de Nederlanden of de Kolonien van het Rijk geboren , of genaturaliseerd , den ouderdom van vijf en twintig jaren bereikt hebbende ; deze zal in den Hove van Policie eene adviserende stem , en rang van zitting hebben naast den Gouverneur-Generaal ; als publieke Aanklager het regt van de Hoo-ge Overheid waarnemen tegen alle misdaden en contraventien ; den Gouverneur-Generaal adviseren over alle zaken , die dezelve mogt goedvinden in zijne handen te stellen , en waken voor de regten van 's Konings Souvereiniteit in de Kolonie , en in confidentiële conferentien dienen van consideratien en advies , volgens art. 23 van dit Reglement ; alles volgens eene bepaalde instructie , hem door Zijne Majesteit den Koning te geven . — Op dezen , de President van het Hof van Civiele Justitie , en op dezen zal volgen de Raad-Contrarolleur van Financien , die mede door den Koning zal worden benoemd ; deze zal sessie in den Hove van Policie , en in denzelven eene adviserende stem hebben , belast zijn met het algemeen toeverzigt over de financien en alles , wat daartoe betrekking heeft , inzonderheid met dat over alle comptabele ambtenaren en kantoren ; alles volgens zoodanige orders en instructien , als daartoe zullen worden be- raamd .

Art. 25. Het Hof van Policie zal bestaan uit den Gouverneur-Generaal , als President , en negen Raden , mitsgaders den Raad-Fiscaal en Raad-Contrarolleur van Financien , als adviserende Raden , en geadfisteerd worden door eenen Secretaris .

Art. 26. De Leden van dit Hof genieten geene traktementen noch emolumenten , maar zullen het sessie hebben in het Hof , als eenen eerepost aanmerken ; zij worden gekozen uit de

aanzienlijkste, kundigste, gegoedste en ter goeder naam en faam staande Kolonisten, zijnde eigenaren van plantaadjen, en mitsdien bij de welvaart der volkplanting het meest geïnteresseerd, zonder onderscheid van Godsdienstige Christelijke gezindheid, en den ouderdom van vijf en twintig jaren vervuld hebbende.

Art. 27. Wanneer zij noch in de Nederlanden, noch in de Kolonien geboren zijn, zullen zij bovendien, gedurende twee jaren ten minste, in de Kolonie hebben moeten resideren.

Art. 28. Zij zullen gedurende negen jaren fungeren; jaarlijks zal er één aftreden; voor de eerste reize benoemt de Gouverneur-Generaal de Leden, en wordt door het lot de jaarlijksche aftreding bepaald; zij zullen naar die bepaling sessie en rang hebben, zoodat het eerst aftredende ook als het oudste Lid wordt geconfidereerd.

Art. 29. De tijd der sessien van dit Hof wordt bepaald in de maanden Februarij, Mei, Augustus en December van elk jaar, en de vergaderingen duren zoo lang, als de omstandigheden en de aard der af te doene zaken zulks zullen vereischen.

Art. 30. De Gouverneur-Generaal is bevoegd, om, wanneer hij zulks noodig oordeelt, het Hof buitengewoon bijeen te roepen.

Art. 31. Bij het jaarlijksch aftreden van één der Leden zal door het Hof eene nominatie van drie personen, de hierboven gemelde vereischten bezittende, worden geformeerd, waaruit de Gouverneur-Generaal één zal kiezen, tot vervulling van de vacature.

Art. 32. Indien er tusschentijds eene vacature mogt ontstaan, zal die op dezelfde wijze worden vervuld, en een zoodanig Lid den tijd van dengenen, in wiens plaats hij komt, moeten vervullen.

Art. 33. Niemand zal mogen weigeren, den voorschreven post op zich te nemen, ten ware hij reeds éénmaal de volle negen jaren mogt gediend, of den ouderdom van zestig jaren vervuld hebben, of hij door ziekte of foortgelijke omstandig-

heden, waarvan ten genoeg van den Gouverneur-Generaal zal moeten blijken, verhinderd wordt dien aan te nemen.

Art. 34. Ingeval van eigendunkelijke weigering, zal de Gouverneur-Generaal daarvan aan het Departement van Koophandel en Kolonien kennis geven, met bijvoeging van zijne consideratien; — en zal hiervan aan Zijne Majesteit moeten, van wege hetzelfde, worden rapport gedaan, om tegen een zoodanig weigerachtig Lid, zelfs tot ontzegging der Kolonie (des noods), door den Koning te kunnen worden gedisponeerd, zoo als Zijne Majesteit zal bevinden te behooren.

Art. 35. Leden, gedurende den tijd van hunne fesfieneming, zestig jaren bereikt hebbende, zijn echter verplicht, hunnen overigen tijd te blijven fungeren, ten ware door den Gouverneur-Generaal ontslag bekommende.

Art. 36. Het besluit op de voorkomende zaken wordt volgens het gevoelen van de meerderheid opgemaakt; bij het blijven staken der stemmen heeft de Gouverneur-Generaal eene concluderende stem.

De Leden van het Hof van Policie zullen verplicht zijn, om, door den Gouverneur-Generaal des gerequireerd, de redenen van hunne adviezen *in scriptis* over te geven, om bij de notulen te worden gevoegd.

Art. 37. In de vergaderingen worden geene zaken in deliberatione gebragt, dan die door den Gouverneur-Generaal worden voorgedragen, met uitzondering echter van de gevallen in art. 39 en 40 bepaald: zijnde de Gouverneur-Generaal verplicht, tot kennis van het Hof eerst te brengen de dépêches, welke hij uit het moederland ontvangt, voor zoo verre dezelve tot de cognitie van den Hove behooren.

Art. 38. Het Hof van Policie is belast met het bestuur over de huishoudelijke en plaatselijke belangen der Kolonie; zorgt, mitsdien, voor zoodanige plaatselijke inrigtingen, als ter bevordering van den landbouw en veeteelt zouden kunnen strekken; voor het rigtige bestuur en de verantwoording van armen-gelden, bevordering van orde en goede zeden in de Kolonie,

en voor de opvoeding der jeugd; voor de inrigtingen tot bevordering van de gezondheid der Kolonie en van *Paramaribo*, voor het onderhoud van bruggen, wegen, waterleidingen, heemraadschappen, met één woord, voor alles, wat tot de plaatselijke Politie der Kolonie behoort.

Art. 39. Het maakt, op voordragt van den Raad - Fiscaal, daaromtrent keuren en plaatselijke wetten, met bepaling van de straffen en geldboeten op de contraventien daartegen; en moeten die keuren, met de voordragt van den Raad - Fiscaal, bij de eerste scheepsgelegenheid, aan het Departement van Koophandel en Kolonien worden overgezonden, om daaromtrent door den Koning te worden gestatueerd, zoo als Hoogstdezelve zal oordeelen te behooren.

Art. 40. Indien, tot bevordering van voorschrevene zaken, of in extraordinaire gevallen, nieuwe belastingen zouden moeten worden gelegd, of oude verhoogd, zal zulks niet mogen geschieden, dan op schriftelijke voordragt van den Raad Contralleur - Generaal van Financien; het besluit van den Hove ten deze zal moeten zijn gemotiveerd, en met de speciale sanctie van den Gouverneur - Generaal moeten worden bekrachtigd, en met de eerste scheepsgelegenheid aan het Departement van Koophandel en Kolonien worden overgezonden, ten einde 's Konings goedkeuring daarop te vernemen; doch nimmer zal men vermogen tot het creëren van papieren- of kaartengeld te besluiten.

Art. 41. Het Hof regelt de uitschrijvingen der Commando-Negers, en observeert daarin, in afwachting van de nadere orders, deswege te stellen, de meest mogelijke gelijkheid tusschen de planters.

Art. 42. De Criminele Justitie, tot dus verre behoord hebbende tot het Hof van Politie, zal van hetzelfde afgescheiden, en overgebracht worden bij het Hof van Justitie.

Art. 43. Hoezeer het Hof van Politie, volgens het voorgaande artikel, met de administratie der Criminele Justitie niet kan zijn belast, zal echter dat Hof provifioneel de Criminele Justitie nog moeten blijven administreren, tot zoo lang hetzelfde, achtervolgens het gestelde bij het 84ste artikel, Zijner Ma-

jesteits nadere en stellige bevelen daaromtrent zal ontvangen hebben.

Art. 44. De zorg over alle civiele gebouwen in de Kolonie, wordt door den Hove van Policie aan eenen opzigtcr, onder deszelfs toezigt, provifioneel aanbetrouwd.

Art. 45. Het Hof van Policie zal in het bijzonder zorge dragen voor de nakoming van de reglementen op de kostgronden voor de flaven; hetzelve zal, hoe eer zoo beter, dienen van deszelfs confideratien en advies omtrent de verbeteringen, waarvoor dit belangrijke gedeelte van de Policie der Kolonie vatbaar zoude zijn.

Art. 46. Hetzelve zal, aan den eenen kant, alles doen, wat tot handhaving van de goede orde en tucht, onder alle klasfen van ingezetenen, zoo vrije als flaven, noodig mogt worden geoordeeld, en zorgen, dat, aan den anderen kant, deze laatften goed worden behandeld, en tegen alle onbehoorlijkheden in dat stuk werken, en voorts dienen van confideratien en advies, of er, en zoo ja, welke nieuwe inrigtingen, naar de tegenwoordige behoeften en gesteldheid van zaken, in dat opzigt noodig mogten zijn.

Art. 47. Het Hof van Policie zal bijzonder zijne aandacht vestigen op het onderwijs der jeugd in de fcholen, en toezien, dat in dezelve niets geleerd of verrigt worde, hetwelk tegen de goede zeden of politieke orde ftrijdig is, en de openbare onderwijzers, zoowel in hun onderwijs, als leven en gedrag, naauwkeurig gadeflaan.

Geene fchoolonderwijzers, die niet directelijk van hier worden uitgezonden, zullen in de Kolonie worden geadmitteerd, ter beoefening van hun beroep, dan op speciale admiffie van den Gouverneur-Generaal, die naauwkeurig zal hebben te onderzoeken naar derzelver gedrag, goede zeden, beginfelen en bekwaamheden.

Art. 48. In de Kolonie zal alleen worden regt gefproken uit naam en van wege den Koning.

Art. 49. De administratie der Civiele Justitie zal zijn gede-

mandeerd aan een expresselijk daartoe door Zijne Majesteit te benoemen Hof, hetwelk zal bestaan uit eenen President en zes Leden, en geadfisteerd worden door eenen Secretaris.

Art. 50. De President en Leden zullen moeten zijn Meesters in de regten, geboren in de Nederlanden of in de Kolonien van het Rijk, of genaturaliseerd, en den vollen ouderdom van vijf en twintig jaren vervuld hebben; de President zal ten minste dertig jaren oud moeten zijn.

Art. 51. Zij zullen noch elkander, noch den Gouverneur-Generaal, noch den Raad-Fiscaal in den derden graad van bloedverwantschap, of tweeden van zwagerschap bestaan, des echter, dat zwagerschap, gedurende den tijd der bediening opkomende, niet zal hinderen.

Art. 52. De President en Leden worden door Zijne Majesteit aangesteld; zij zullen, vóór de expiratie van zes volle jaren dienst, hun ambt niet mogen resigneren, op verbeurte van alle aanspraak op pensioen. Zij zullen in geen geval hunne posten mogen nederleggen, zonder 's Konings toestemming daartoe te hebben gevraagd en bekomen.

Art. 53. De President en Leden mogen, althans buiten 's Konings uitdrukkelijke toestemming, geene andere ambten of bedieningen bekleeden, noch eenigen handel, direct of indirect, drijven, noch zijn pachters van eenig middel, noch zijn medestanders, noch borgen, noch contraborgen in eenige manieren; zij mogen ook geen zaakgelastigden zijn, van iemand in of buiten de Kolonie, noch ook de notariële, veel min de judiciële praktijk oefenen, of adviezen geven, al ware het in zaken, die zij niet kunnen voorzien, dat ter judicature van den Hove komen zullen, opdat zij zich geheel aan hunne belangrijke en aanzienlijke posten zouden kunnen overgeven, en in de waarneming van dezelve onafhankelijk zijn.

Art. 54. Ook zullen zij geene voogdijen mogen aannemen, dan over hunne nabestaanden in den derden graad van bloedverwantschap, of in den tweeden van zwagerschap.

Art. 55. Ook zullen zij niet mogen zijn executeuren of be-

redderaars van eenige boedels, met uitzondering van die hunner nabestaanden in den derden graad van bloedverwantschap, of tweeden van zwagerschap.

Art. 56. Bij vacature van eene der voorschrevene bedieningen, zal dezelve *ad interim* worden waargenomen door dengenen, die daartoe door den Gouverneur-Generaal zal worden gequalificeerd, uit eene nominatie van drie personen, door het Hof van Justitie te formeren, welke, zoo na mogelijk, de requisitien, in art. 50 vermeld, zal moeten bezitten, tot dat door den Koning deswege finaal zal zijn gedisponeerd.

Art. 57. De Secretaris moet den vollen ouderdom van vijf en twintig jaren vervuld hebben; moet mede in de Nederlanden of in de Kolonien van het Rijk geboren zijn, en zal de notariële of judiciële praktijk niet mogen oefenen; hij zal, behalve zijn traktement, de *leges* of *jura*, op zijnen post vallende, provifioneel op den voet, zoo als die vóór het jaar 1795 zijn geweest, genieten, tot dat een nader tarief zal zijn bepaald, hetwelk de Gouverneur-Generaal, na ingenomen confideratie van den Hove, zal overzenden, om door den Koning te worden gearresteerd.

Art. 58. De administratie der Civiele Justitie zal, zoo in *petitoire* als *posfesoire* zaken, van wat aard ook, mitsgaders in die, waarin tot prestatie van eenig feit wordt geconcludeerd, aan het Hof zijn gedemandeerd, met uitzondering echter van zaken, bedragende twee honderd en vijftig gulden en daaronder, welke voor Commisfarifsen van kleine zaken, in de eerste instantie, zullen worden gebragt, van welker uitspraak men zich op het Hof zal kunnen beroepen.

Art. 59. Wanneer de President, een der Raden of de Secretaris zich in zoo verre mogt te buiten gaan, dat de Raad-Fiscaal mogt oordeelen, dat er termen waren, om tegen hen eene criminele actie te infitueren, zal dezelve zulks niet mogen doen, dan na vooraf autorifatie van den Gouverneur-Generaal te hebben gevraagd en bekomen.

Wanneer hij mogt veroordeeld worden tot de straf van eene

gevangenis, hoe kort die ook zoude mogen zijn, zal hij van zelf van zijn ambt zijn vervallen.

Art. 60. Ook zal hetzelfde Hof regt spreken in zaken van strandvonderijen, ook over prijzen en buiten, in welke het Gouvernement of de Kolonie aanlegger of verweerder mogt zijn.

Art. 61. Terstond na de installatie van het Hof, zullen alle oude zaken, bij het gesupprimeerd wordend Hof van Civiele Justitie hangende, voor aan hetzelfde overgebracht moeten worden gehouden, en zal in dezelve, volgens de laatste retroacten, worden voortgeprocedeerd.

Art. 62. Geen politiek gezag zal zich met de administratie der Justitie eenigzins mogen bemoeijen, veel min derzelve loop stremmen, maar zal het Hof, van allen invloed vrij en onafhankelijk, regt spreken uit naam en van wege den Koning, zoo als het in goede Justitie zal oordeelen te behooren.

Art. 63. Tot dat door Zijne Majesteit nader zal worden gesdponeerd, zal het Hof regt spreken volgens de in de Kolonie thans bestaande wetten.

Art. 64. Ook zal het in de manier van procederen, in de Kolonie gebruikelijk, geene veranderingen maken, die niet in dit Reglement zijn bepaald, maar zoo spoedig mogelijk, immers uiterlijk binnen den tijd van twee jaren, eene verbeterde manier van procederen ontwerpen, en aan den Gouverneur-Generaal ter hand stellen, om door denzelven, met zijne confiderationen, aan het Departement van Koophandel en Kolonien te worden overgezonden, om daaromtrent door Zijne Majesteit te worden gestatueerd, zoo als zal worden bevonden te behooren.

Art. 65. Het Hof zal, in alle staten van het proces, partijen voor zich of voor Commisfarijsen mogen doen compareren, om dezelve, zoo mogelijk, tot het aangaan van minnelijke schikkingen te disponeren, en zal altijd, alvorens de zaak ter rolle dient, eene zoodanige comparitie ten fine van accord moeten ordonneren.

Alle sententien, provifioneel of interlocutoir, van den Hove, zullen hare executie hebben, zonder dat daarvan eenige provo-

catie of hooger beroep zal worden toegelaten, ten zij dezelve waren van dien aard, dat dezelve ten definitive waren irrepabile, hetwelk ter beslissing van den Hove, daartoe geadieerd, zal staan.

Art. 66. Ook valt geen hooger beroep van zaken, in welke het Hof reeds als Regter in appel uitspraak heeft gedaan, hetzij van vonnissen van Commisfarsifsen van kleine zaken, hetzij van dispositien van Commisfarsifsen ter rolle, van welke men aan den Hove zal kunnen komen in reauditie.

Art. 67. Van alle definitive sententien, door den Hove in de eerste instantie gewezen, kunnen partijen zich, binnen den behoorlijken tijd, beroepen op het Collegie van den Hoogen Raad alhier.

Art. 68. Geen der Leden zal mogen zitten over zaken, in welke hij of zijne nabestaanden, hem in den derden graad van bloedverwantschap, of tweeden graad van zwagerfchap bestaande, betrokken zijn, hetzij in hunnen perfoon, hetzij in hunne qualiteit.

Art. 69. Wanneer er zaken mogten voorkomen, welke niet direct vallen in de bepaling van het voorgaande artikel, maar het een of ander Lid mogt meenen niet volkomen in zijn geheel te zijn, zal hij de redenen, waarom hij mogt meenen, zich van de beslissing der zaak te moeten outhouden, ter kennisse en ter beslissing van den Hove brengen, en zich naar deszelfs decisie gedragen.

Art. 70. Het Hof vergadert regulier viermaal 's weeks, het gansche jaar, en zoo dikwijls buitengewoon, als de President zal noodig oordeelen, met uitzondering van twee maanden vacantie, ter keuze van het Hof, en met goedvinden van den Gouverneur-Generaal, gedurende welken tijd het echter zorgt, dat de loop der Justitie, in alle zaken, die geen uitstel kunnen lijden, onverhinderd kan voortgaan.

Art. 71. Geene sententien zullen kunnen worden geslagen met minder dan vijf Leden. Wekelijks vaceren twee Commisfarsifsen ter rolle, die van de waarneming der vergaderingen, en

het beslissen van nieuwe zaken, gedurende die week inkomende, worden geëxcuseerd; zij zijn echter, in cas van ziekte, afrentie of excusatie van één der Leden, verplicht, op requisitie van den President te compareren, en zoodanig Lid te vervangen.

Art. 72. De conclusie wordt door den President, die het beleid der zaken in de vergadering heeft, opgemaakt volgens het gevoelen van de volftrekte meerderheid van het Hof uitgesproken.

Ingeval van verdeeldheid der Leden in meer dan twee gevoelens, moet de volftrekte minderheid zich voegen naar eene der andere opinien, ten einde alzoo de meerderheid te bekomen.

Art. 73. Aan den President en al de Leden, en Secretaris, wordt de striktste geheimhouding, zoo omtrent hunne eigene stemmen, als die van hunne Mederaden, aanbevolen.

Art. 74. Alle sententien en regterlijke bevelen van den Hove worden, in 's Konings naam, door den President en Raden van het Hof van Justitie in *Suriname*, uitgevaardigd, en geparapheerd door den President en door den Secretaris, en met het zegel van den Hove bekrachtigd.

Art. 75. Geene Praktizijns mogen voor het Hof postuleren, dan die voor hetzelfde behoorlijk, na het afleggen van den eed, zullen zijn geadmitteerd. Het Hof zal de admisie mogen weigeren, om redenen tot deszelfs decisie staande; ook zal het de eens gegevene admisie mogen intrekken, of de geadmitteerden voor korter^r of langer^r tijd suspenderen of corrigeren, wanneer dezelve of in het respect van den Hove mogten mankeren, of de zaken, hun toevertrouwd, niet getrouw behandelen, en, in het algemeen, wanneer het mogt gebeuren, dat het belang van de Justitie eene zoodanige voorziening vorderde, in afwachting van de nadere bepalingen omtrent dit stuk, bij de manier van procederen te maken.

Art. 76. Het Hof zal ook moeten waken tegen alle ongeoorloofde delaien, chiquanes, langwijgheden in schrifturen en pleidooijen, en zorgen voor eene rigtige en, zoo veel moge-

lijk, spoedige expeditie van zaken, en daarop een provifioneel reglement mogen maken, onder approbatie van den Gouverneur-Generaal, in afwachting van de manier van procederen.

Art. 77. Het Hof beoordeelt en taxeert, ingeval van klagen, de declaratien van de Praktizijns, en houdt hierbij, in afwachting van nadere bepalingen bij de manier van procederen, waarbij een tarief, naar hetwelk zal moeten worden gedeclareerd, zal moeten worden overgelegd, in het oog, de gebruiken der Kolonie, doch waakt tegen misbruiken in dezen.

Art. 78. De Prefident en Leden van het Hof, hoezeer in hunnen post van allen politieken invloed onafhankelijk, zijn verplicht, aan den Gouverneur-Generaal allen respect en eere te bewijzen, zijne bevelen, in de hoedanigheid als ingezetenen der Kolonie, te respecteren, en de overige ingezetenen met een goed voorbeeld in dezen voor te gaan.

Art. 79. De Gouverneur-Generaal, daarentegen, zal, van zijne zijde, de eer en digniteit van het Hof op alle wijzen ophouden, en hetzelfde in de Kolonie doen respecteren naar behooren, en in het bijzonder aan deszelfs regterlijke bevelen en sententien de sterke hand moeten leenen, zoo dikwijls die zal worden gerequireerd.

Art. 80. De Prefident zal verplicht zijn, maandelijks aan den Gouverneur-Generaal te overhandigen, eene lijst der in die maand afgedane en nog hangende zaken, tot deszelfs informatie, en voorts de notulen alle drie maanden aan den Gouverneur-Generaal ter hand stellen, om te worden overgezonden aan het Departement van Koophandel en Kolonien.

Art. 81. Het Hof zal verplicht zijn, den Gouverneur-Generaal te dienen van confideratien en advies over alle zaken, waarin dezelve die zoude noodig hebben, in het bijzonder over verzoeken om furcheance van betaling, brieven van cesfie en foortgelijke, nadat de belanghebbenden op zoodanige verzoeken zullen zijn gehoord.

Art. 82. De Prefident van den Hove zal verplicht zijn te adfisteren bij zoodanige confidentiële conferentien, als waartoe

de Gouverneur - Generaal hem , ingevolge art. 23 van dit Reglement , zal roepen , en daarin te dienen van zijne confideratien.

Art. 83. Het verbod tegen het geven of nemen van verbodene giften , gaven of geschenken , in art. 108 bepaald , is , in den volsten nadruk , op den President , Leden en Secretaris van het Hof toepasfelijk.

De President , Leden en Secretaris zullen gehouden zijn , elke eerste sessie in het jaar , uitdrukkelijk in den Raad te verklaren , dat zij , zoo veel zij weten , zich naar die wet hebben gedragen ; en , indien hun eenig twijfelachtig geval mogt zijn voorgekomen , zullen zij verplicht zijn , daarvan kennis te geven aan het Hof , om deszelfs goedvinden te verstaan ; en zullen zij allen plechtig beloven , zich naar die wet te zullen gedragen .

Voor zoo veel zij mogten vermeenen , dat bij hunne huisvrouw of kinderen eenige giften of gaven genoten waren , of indien zij zelve onwetend of onbedacht eenige geschenken van Collegien of personen mogten hebben ontvangen , of dezelve hun waren toegezonden , zullen zij daarvan aan den Hove dadelijk kennis geven , en de waarde daarvan moeten uitkeeren , zoo als het Hof zal goedvinden te bepalen .

Art. 84. De administratie der Criminele Justitie , provifioneel gedemandeerd blijvende aan het Hof van Policie , invoege als bij art. 43 is bepaald , zoowel als de boete , in cas van contraventie aan de wetten van Policie , zullen de Gouverneur - Generaal en Raden van Policie , en de President en Leden van Civiele Justitie verplicht zijn , afzonderlijk derzelve confideratien over de hieromtrent te maken veranderingen , en dus over het doen ophouden van dezen provifionelen staat van zaken , aan het Departement van Koophandel en Kolonien in te zenden , uiterlijk binnen zes maanden na de aankomst van den Gouverneur - Generaal en van den President van het Hof van Civiele Justitie respectivelijk .

Art. 85. De Gouverneur - Generaal zal , op eigen gezag , geene gratie of pardon mogen verleenen . Indien hij echter in gemoede mogt oordeelen , dat , in eenige bijzondere en zeldza-

me gevallen van de uiterste aangelegenheid, er redenen waren, waarom geheel of gedeeltelijk gratie zoude kunnen worden toegestaan, zal hij evenwel die niet verleenen, vóór en aler hij daarop hebbe ingenomen het advies van het Hof van Civiele Justitie.

Ingevalle de meerderheid voor de gratie mogt opineren, zal de Gouverneur - Generaal dezelve mogen verleenen; in een tegeovergesteld geval, zal hij, zulks geraden oordeelende, voor den tijd van een jaar, of half jaar, de executie van de sententie kunnen furcheren, en de stukken van het proces, met de consideratien van hem Gouverneur - Generaal en den Hove van Justitie overzenden, om daarop door Zijne Majesteit te worden gedisponeerd, zoo als Hoogstdezelve zal oordeelen te behooren.

Art. 86. Er zal almede zijn een Collegie van Commisfariſen voor kleine zaken, beſtaande uit eenen Prefident en zes Leden, en geaſiſteerd door eenen Secretaris.

Art. 87. De Prefident zal den ouderdom van vijf en twintig, de Leden en den Secretaris dien van twee en twintig jaren moeten vervuld hebben.

Art. 88. De Prefident en Leden worden niet bezoldigd.

Art. 89. Dit Collegie zal kennis nemen van alle civiele zaken, niet te boven gaande eene ſom van *f* 250, en daarin regt ſpreken.

Art. 90. Hetzelve zal geene vonniſſen mogen ſlaan, dan ten minſte met vijf Leden; zullende van alle vonniſſen mogen worden geappelleerd aan het Hof van Civiele Justitie, om aldaar definitivelijk te worden getermineerd.

Art. 91. De ſeſſien van dit Collegie zijn bepaald in de maanden Februarij, Mei, Augustus en December.

Art. 92. De manier van procederen zal, zoo als die tegenwoordig in gebruik is, proviſioneel bij hetzelve worden in acht genomen.

Art. 93. De President en Leden worden door den Gouverneur-Generaal, uit eene nominatie van een dubbel getal Leden, door het Hof van Criminele Justitie te formeren, benoemd; de Secretaris wordt door den Gouverneur-Generaal aangesteld, op een vast traktement.

Art. 94. De wees-, curatele- en onbeheerde boedelkamer zal, conform de instructie, voor dezelve in den jare 1788 gearresteerd, provifioneel in stand blijven; de Curators zullen geene hoogere traktementen genieten, dan hun vóór den jare 1795 zijn toegekend geweest.

De Gouverneur-Generaal zal, met overleg van den Hove van Policie, aan het Departement van Koophandel en Kolonien dienen van confideratien en advies, nopens zoodanige nuttige veranderingen, welke in die administratie zouden behooren te worden gemaakt.

Art. 95. Er zal in de Kolonie eene reservekas worden opgerigt, onder de benaming van: *generale geldkamer*, welke zal worden zamengesteld, als:

- a. Uit de fubfidien, welke eventueel uit het moederland, ter gedeeltelijke bestrijding der uitgaven van militaire traktementen en foldijen, zouden mogen worden verleend.
- b. Uit de faldo's der respectieve Ontvangers, voor zoo verre die faldo's het bedrag van derzelve respectieve borgtogten excederen.

Deze generale geldkamer zal moeten zijn in het Gouvernementshuis, en de gelden zullen moeten geborgen worden in eene ijzeren kist, van drie verskillende sloten voorzien, waarvan één sleutel onder bewaring van den Gouverneur-Generaal, één onder den Raad-Fiscaal, en één onder den Contrarolleur-Generaal der Financien zal berusten; en wanneer één dezer drie hooge ambtenaren zich uit de residentie afteert, zal de sleutel van den afwezig gaande, in tegenwoordigheid van de twee overige, aan den in rang volgenden ambtenaar moeten worden ter hand gesteld, ten einde, in geen geval, het noodzakelijk mouvement dier gelden te verhinderen.

Van* deze kas zal een afzonderlijk boek moeten aangelegd worden, hetwelk mede in de geldkist zal moeten worden bewaard, en waarbij de rekening van de *generale geldkamer* zal moeten worden gedebiteerd voor de gelden, die in dezelve gestort worden, en daartegen gecrediteerd, ingeval van subsidie uit het moederland: eene rekening van *subsidie uit het moederland*, en, ingeval van overstorting van eenig saldo der Ontvangers, de rekening van den Ontvanger, wiens saldo in dezelve wordt overgebracht.

Aan die Ontvangers, welke perceptie eeniglijk bestaat in gelden, door de koloniale ingezetenen, tot een bepaald doeleinde, opgebracht wordende, zullen dan, wanneer zij enige gelden mogten benoodigd hebben, geene grootere sommen uit de refervekas mogen worden afgegeven, dan waarvoor zijlieden bij dezelve credit staan; terwijl, ingeval derzelver kasfen meerder, ter bestrijding hunner uitgaven, mogten behoeven, dat meerdere uit extraordinaire bijdragen der belastingschuldigen, in zoodanig middel zal moeten gevonden worden.

Hetzelve zal ook moeten worden in het oog gehouden met de gelden, welke uit de wees-, curatele- en onbeheerde boedelkamer in deze refervekas worden gedeponeerd.

En, daar de eigenlijke aard dezer kas al verder is, *niet*, om uit dezelve eenige betaling in detail te doen, maar slechts, om de saldo's der respectieve Ontvangers, zoo als boven is gezegd, voor zoo verre dezelve het bedrag van derzelver borgtogten excederen, tot securiteit der Administratien, te bewaren, alsmede, om de voorbedoelde subsidien uit het moederland in ontvang te nemen, zoo zullen, in de eerste plaats, alle betalingen van ordonnantien, of eenig ander dergelijk document, door de respectieve Ontvangers moeten geschieden, en bij hunne boeken in uitgaaf moeten gebracht worden; — en, in de tweede plaats, zal door den Gouverneur - Generaal, op schriftelijke voordragt van den Raad Contrarolleur - Generaal der Financien, uit deze refervekas, de kas van dien Ontvanger worden gesubsidieerd, welken hij Gouverneur - Generaal zal oordeelen, tot het doen van deze of gene betaling, gelden noodig te hebben; zoo nochtans, dat hiertoe, *in geen geval*, de gelden der wees-,

curatele- en onbeheerde boedelkamer zullen worden geëmployeerd.

Art. 96. Het *Collegium medicum* zal op den tegenwoordigen voet, en ingevolge de voor hetzelfde reeds gearresteerde of nog te arresteren instructien, provifioneel blijven bestaan.

Art. 97. De handel en vaart op en van de Kolonie *Suriname* zal alleen mogen geschieden *uit* en *naar* dit Rijk.

Alle vruchten, waren en gewasfen zullen nergens, dan directlijk naar de Nederlanden mogen worden gezonden, en alle behoeften en waren, voor de voorschrevene Kolonie benoodigd, *alleen* uit dit Rijk derwaarts mogen worden aangebragt, met uitzondering echter van de vaart der Noord - Amerikanen, zoo als bij het volgende artikel is bepaald.

Art. 98. De vaart der Noord - Amerikanen op *Suriname* zal provifioneel, onder dezelfde bepalingen, als vóór het jaar 1795 heeft plaats gehad, zijn geoorloofd.

Art. 99. Alle goederen, welke met Nederlandsche fchepen, uit de Nederlandsche havens, naar *Suriname* worden vervoerd, zullen, gelijk van ouds, immers provifioneel, van de betaling van uitgaande regten alhier vrij zijn, en in de Kolonie onderworpen zijn aan dezelfde regten en lasten, welke vóór het jaar 1795 hebben plaats gehad; ook zullen de lastgelden van de fchepen provifioneel worden betaald op denzelfden voet, als vóór het jaar 1795 heeft plaats gehad.

Art. 100. Alle fchepen, uit de Nederlandsche havens naar *Suriname* vertrekkende, of van daar repatrierende, zullen verplicht zijn, op aanzoek van het Gouvernement, een aantal beampten of manschappen voor de Land- en Zeemagt mede te nemen, en eene zekere fcheepsruimte af te staan; alles naar gelang van derzelve grootte, en onder genot van een, in relijkheid te bepalen, kostgeld en vracht.

Art. 101. Alle regten of belastingen, welke, ten kantore van in- en uitgaande regten, tot den jare 1795, plegen geheven en betaald te worden, zullen, onder de nader te arresteren

ren bepalingen, provifioneel blijven bestaan, tot dat door Zijne Majesteit nader daarover zal worden gedisponeerd.

Art. 102. Om weg te nemen de onevenredigheid, welke in de belasting van de hoofdgelden, aan het kantoor van dezelve, voor de fuikerplantaadjen gelegen is, wordt bepaald, dat aan het kantoor der hoofdgelden zal moeten worden betaald, voor alle Blanken, Vrijlieden en Slaven, zonder onderscheid of deze laatste plantaadje-, huis- of andere slaven zijn, boven de 12 jaren, een hoofdgeld van *f* 2.50, en beneden de 12 jaren en boven de 3 jaren oud, almede een hoofdgeld van *f* 1.25, en wordt door deze bepaling, bij dezen, ingetrokken en buiten effect gesteld de voldoening van de hoofdgelden in fuiker, door de eigenaren der fuikerplantaadjen tot hiertoe betaald.

Art. 103. Het kantoor der vendugeregtigheden zal provifioneel blijven bestaan; zullende de perceptien der lasten bij dit kantoor geschieden op dezelfden voet en de wijze, als vóór den jare 1795 heeft plaats gehad.

Art. 104. Insgelijks wordt provifioneel in stand gehouden het kantoor der kasfe tegen de wegloopers, of bevredigde Boschnegers, onder deze bepalingen nogtans, dat het extra hoofdgeld van *f* 6.00, hetwelk thans wordt geheven, zal blijven continueren, waartegen de betaling van het regt van 6 per cent op den uitvoer van producten, met Nationale schepen, niet zal worden ingevorderd, tot dat in dezen de noodige voorzieningen door Zijne Majesteit zullen worden daargesteld, terwijl de heffing, op dit kantoor vóór den jare 1795 plaats gehad hebbende, ten aanzien der vreemde vaartuigen, zal blijven bestaan.

Art. 105. Blijven voorts nog op den tegenwoordigen voet provifioneel gecontinueerd de drie navolgende, in *Suriname* bestaande, kantoren, als: het kantoor der modike lasten, dat van de gemeene weide, en het kantoor der kerkgeregtigheden en 's Lands gasthuis.

Art. 106. Voor zoo verre er nog eenige ondergeschikte kantoren mogten bestaan, zullen dezelve provifioneel blijven, tot dat daaromtrent door den Gouverneur-Generaal de noodige

voorzieningen zullen worden daargesteld , mits opgave van deszelfs verrigtingen , ter approbatie van den Koning , aan het Departement van Koophandel en Kolonien inzendende.

Art. 107. Geen ambtenaar kan zijn ambt of bediening anders bezitten , dan tot kennelijk wederopzeggens toe.

Art. 108. Niemand , hoe ook genaamd , die eenig meerder of minder gezag in de Volkplanting van *Suriname* bekleedt , vermag van een ander onder deszelfs gebied , gehoorzaamheid of directie , of aan welken hij gehoorzaamheid verschuldigd is , eenige giften , gaven of geschenken , geringe eet- en drinkwaren echter uitgezonderd , te ontvangen , of aan denzelven te geven , directelijk of indirectelijk , of dulden , dat dit door zijne huisvrouw , kinderen , huisbedienden , of iemand van zijnentwege geschiede , op poene , dat de gevers of aannemers van zoodanige giften , gaven of geschenken zullen gehouden worden , zich aan onbehoorlijke concussie te hebben schuldig gemaakt , en als zoodanig , naar de gestrengheid der wetten , te zullen worden gestraft.

Art. 109. Niettegenstaande alles , wat bij dit Reglement is omschreven , stiptelijk moet worden achtervolgd , zal echter , in zeer buitengewone gevallen , wanneer geen tijd zoude zijn , op een voorstel tot buitengewone maatregelen de goedkeuring des Konings af te wachten , de Gouverneur-Generaal , met concurrentie van den Hove , en op zijne verantwoordelijkheid , zoodanige buitengewone provisonale maatregelen kunnen nemen , als hij , naar omstandigheden , ten nutte der Kolonie , zal oordeelen te behooren , mits , bij de allereerste gelegenheid , daarvan aan het Departement van Koophandel en Kolonien een gemotiveerd verslag doende , ten einde 's Konings approbatie te erlangen.

Art. 110. Voor den Gouverneur - Generaal en verdere ambtenaren van de Kolonie *Suriname* , worden respectievelijk gearresteerd de navolgende eeden :

Voor den Gouverneur - Generaal.

„ Dat zweer ik , te zullen zijn , en mij te zullen gedragen als Gouverneur - Generaal van de Kolonie *Suri-*

„ name, mitsgaders Opperbevelhebber over de Land- en
 „ en Zeemagt van Zijne Majesteit, den Koning der Ne-
 „ derlanden, aldaar;

„ Dat ik, in de uitoefening van de voorschreven qua-
 „ liteit, de hooge en Souvereine regten van Zijne Ma-
 „ jesteit den Koning der Nederlanden zal bewaren en
 „ bevestigen; dat ik tevens, zonder aanzien van perso-
 „ nen, het welzijn van het Rijk en de Volkplanting
 „ *Suriname* met al mijn vermogen zal voorstaan en be-
 „ hartigen;

„ Dat ik aan geene beloften of toezeggingen, zoo
 „ min als aan eenige bedreigingen, door wien die ook
 „ zouden mogen gedaan worden, gehoor zal geven;

„ Dat ik het Reglement op het beleid van de Rege-
 „ ring, het Justitiewezen, den Landbouw en Scheep-
 „ vaart in *Suriname*, door den Koning gearresteerd, zal
 „ opvolgen en doen opvolgen naar behooren, mijne in-
 „ structie, en de algemeene en bijzondere bevelen, door
 „ Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, of in
 „ Hoogstdeszelfs naam gegeven, met alle getrouwheid
 „ zal nakomen, en voorts alles doen, wat een goed en
 „ getrouw Gouverneur - Generaal en Opperbevelhebber
 „ schuldig is en behoort te doen.”

*Voor den Raad - Fiscaal, President van het Hof
 van Justitie, Raad Contrarolleur - Generaal
 van Financien, de Leden van den Hove
 van Policie en Criminele Justitie en
 de Leden van het Hof van
 Civiele Justitie.*

„ Dat zweer ik, dat ik aan Zijne Majesteit den Ko-
 „ ning der Nederlanden gehouw en getrouw zal zijn in
 „ al mijne betrekkingen;

„ Dat ik mij, in den mij opgedragen post van .....
 „ ..... met alle getrouwheid, naar het Reglement

„ op het beleid van de Regering, het Justitiewezen,
 „ den Landbouw en Scheepvaart in *Suriname*, mitsga-
 „ ders naar mijne instructie zal gedragen; — den Gou-
 „ verneur - Generaal in al deszelfs bevelen, die hij mij
 „ zal geven, stiptelijk zal gehoorzamen, het welzijn der
 „ Kolonie, zoo veel in mij is, zal behartigen, en voorts
 „ alles doen, wat een goed en getrouw . . . . .
 „ schuldig is en behoort te doen;

„ Dat ik mij in het bijzonder zal gedragen naar arti-
 „ kel 108 van het Reglement, omtrent het geven of ne-
 „ men van verboden giften, gaven of geschenken.”

Geaprobeerd enz.

*INSTRUCTIE voor den Gouverneur-
Generaal der Kolonie Suriname,
van den 14den September 1815.*

Art. 1. De Gouverneur-Generaal zal, uit 's Konings naam, in de Kolonie het hoogst gezag bekleeden en uitoefenen.

Art. 2. Aan hem wordt, bij dezen, opgedragen het kommando zoo over de Zee- als Landmagt, binnen de grenzen der voorschrevene Kolonie gelegen.

Art. 3. Alle civiele en politieke inrigtingen, benevens alle ambtenaren, zullen aan hem zijn ondergeschikt, en als zoodanig gehouden zijn, hem te erkennen en te respecteren, volgens den inhoud van het algemeen Reglement, door Zijne Majesteit tot dat einde vastgesteld.

Art. 4. In zijne militaire betrekkingen, als bevelvoerende over de troepen, garnizoen houdende binnen de Kolonie, zal hij zich stiptelijk gedragen aan het algemeen militair Reglement, zoo als zulks door Zijne Majesteit, ten behoeve der troepen, in de Westindien dienst doende, is bepaald; — zorgen, dat alles, overeenkomstig de daarbij omschrevene bepalingen, stiptelijk worde nagekomen, en in hetzelfde geene verandering maken, dan op 's Konings approbatie, te vragen door middel van het Departement van Koophandel en Kolonien.

Art. 5. Hij zal, zoo spoedig mogelijk, na zijn arrivement in de Kolonie, in persoon visiteren de voornaamste militaire posten, strekkende zoo tot buiten- als tot binnenlandsche defensie, en te dien aanzien, met concurrentie van den oudsten Officier in rang van het garnizoen, de noodige middelen beraamen, om, met het meeste succes, de bezetting der veelvuldige posten te bewerkstelligen, zoodat geene punten der defensie, speciaal, vooreerst, tot de binnenlandsche defensie strekkende, ongedekt blijven.

Art. 6. Hij zal zich verzekeren van den toestand der kazernen, hospitalen en andere noodzakelijke gebouwen, op de onderscheidene posten aanwezig, en aan het Departement van Koophandel en Kolonien daarvan verflag doen, inmiddels niet, dan de noodzakelijkste reparaties aan dezelve doende bewerkstelligen, en, naar gelang van derzelve bevinding, de noodige maatregelen van voorziening beramende.

Art. 7. Hij zal wijders gehouden zijn, binnen den kortst-mogelijken tijd, alle militaire etablissementen, zoo van magazijnen als van administratie, te doen organiseren, overeenkomstig met het algemeen Reglement voor de troepen, in de Westindie dienst doende, bepaald.

Art. 8. Hij zal het opperbestuur hebben over alle fortificatiewerken, magazijnen, geschut, ammunitie, vivres, en materialen, en wat verder daartoe behoort, en voor het onderhoud van dien behoorlijk zorgen; daarvan, bij zijne komst in de Kolonie, doen formeren eenen behoorlijken staat en inventaris, en herwaarts verzenden aan het Departement van Koophandel en Kolonien, met bijvoeging zijner consideraties, ten einde aan Zijne Majesteit te worden voorgedragen.

Art. 9. Hij zal alle drie maanden de comptabiliteit der korpfen opnemen en sluiten; hij bepaalt en voorziet in de vernieuwing der kleeding en der wapenen, waartoe hij in staat gesteld wordt door het Departement van Koophandel en Kolonien; hij zendt alle drie maanden aan het Departement eene petitie van hetgeen hij, met overleg van den oudsten Officier in rang van het garnizoen, benevens den Kommandant der genie of der artillerie, tot defensie van de Kolonie en het onderhoud van het garnizoen zal noodig oordeelen, en hij zal zorgen, dat de aangevoerde materialen en ammunitie, vivres, en hetgeen verder daartoe behoort, behoorlijk te boek gebragt en verantwoord worden, mitsgaders de magazijnen, van tijd tot tijd, in persoon inspecteren, en eene gestadige surveillance nopens het emplot der aangevoerde goederen, vivres, materialen enz. houden, opdat dezelve tot geene andere einden worden gebezigd, dan waartoe dezelve bestemd zijn, en zorgen, dat de respectieve

Magazijnmeesters of Commiefen zich, in allen opzigte, volgens hunne instructie komen te gedragen.

Art. 10. Hij zal gehouden zijn, de wijze van recruterij, waartoe de Kommandanten, ingevolge art. 15 van het militair Reglement, de bevoegdheid hebben, te bepalen, en is daarenboven verpligt, van al de troepen een generaal stamboek te doen formeren, een geauthentiseerd afschrift daarvan aan het Departement van Koophandel en Kolonien in te zenden, en alle drie maanden de daarin gekomene veranderingen aan hetzelfde op te geven.

Art. 11. Hij zal ook surveilleren, dat het materieel der hospitalen, overeenkomstig de *regeling van de geneeskundige dienst*, in behoorlijke orde zij; van het daaraan ontbrekende zal hij zich alle drie maanden eenen behoorlijken staat doen overleggen, en de aanvragen daartoe aan het Departement van Koophandel en Kolonien inzenden; en, zoo de dienst eene spoedige bezorging van sommige artikelen mogt noodzakelijk maken, zal hij, onder zijne approbatie, dezelve door Leveranciers in de Kolonie doen aanschaffen, en hiervan aan het Departement van Koophandel en Kolonien berigt inzenden, met bijvoeging der redenen.

Art. 12. Van de generale driemaandelijksche verantwoordingsstaten, welke, overeenkomstig art. 140 van het Reglement van de geneeskundige dienst, moeten worden geformeerd, zoo ook van de registers, welke in de hospitalen, blijkens art. 182 dier regeling, moeten gehouden worden, zullen alle maanden door hem duplicaten aan het Departement van Koophandel en Kolonien ingezonden worden.

Art. 13. De Gouverneur zal gehouden zijn, alle drie maanden te formeren, en aan het Departement van Koophandel en Kolonien in te zenden, eene bijzondere gedetailleerde sterflijst, bevattende:

- a. De namen der Officieren, Soldaten en alle andere militairen, welke in het afgelopen kwartaal in de Kolonie zijn overleden;

- b. Den presumtiven staat van derzelve nalatenschap ;
- c. Welke schikkingen daarover door den overledenen, hetzij bij testament of anderzins, zijn daargesteld ;
- d. Of de nabestaanden en erfgenamen in de Kolonie, dan wel hier te Lande zich bevinden.

En zulks alles, met bijvoeging van al zoodanige renfeignementen, als geschikt kunnen gerekend worden, tot de noodige illucidatie der belanghebbenden in het moederland te kunnen dienen.

Hij zal tevens zorg dragen, dat al hetgeen tot de nalatenschap der overledene militairen mogt betrekking hebben, behoorlijk worde gecustodieerd, en zich, te dien einde, naauwkeurig gedragen aan al hetgeen deswege bij de wet of nadere reglementen dienangaande reeds is, of nog zal worden bepaald, en, in conformiteit van dien, telken drie maanden, bij het inzenden der voorschrevene sterftelijst, aan voorschreven Departement verslag te doen, welke maatregelen door hem, ten opzichte der nalatenschappen van militairen, in de Kolonie overleden, mogten genomen zijn.

Art. 14. Hij zal, bij den aanvang van elk jaar, aan het Departement van Koophandel en Kolonien eenen accuraten staat en beschrijving verzenden, van den toestand der fortificatien, daaronder begrepen de linien der binnenlandsche defensie, met bijvoeging der vereischt wordende voorzieningen, en approximative opgaven der kosten, daartoe te impenderen; geene der aanwezig zijnde fortificatien zullen door hem vermogen te worden geslecht, dan na alvorens daartoe te hebben geobtineerd Zijner Majesteits toestemming; mede zal hij gehouden zijn, 's Konings autorisatie te erlangen tot het opwerpen of bouwen van nieuwe fortificatien, ten ware in cas van nood; zoo daartoe motiven voorhanden mogten wezen, zal hij daarvan naauwkeurig de redenen detailleren, met bijvoeging van de tot dat einde ontworpen plans, en Zijner Majesteits orders afwachten; nogtans zal zulks geenszins betrekking hebben tot eenige middelen van defensie, welke tegen den binnenlandschen vijand voor noodig geoordeeld mogten worden, waarvan hij echter telkens gehouden zal zijn, rapport te doen, met bijvoeging der redenen, die hem daartoe mogten hebben doen besluiten.

Art. 15. Het korps koloniale Jagers zal mede zijne bijzondere aandacht vestigen; te dien einde zal hij gehouden zijn, dadelijk na zijn arrivement in de Kolonie, zich van den kommanderenden Officier van dat korps te doen geven eenen accuraten staat en monsterrollen van hetzelfde, alsmede een gedetailleerd schriftelijk verslag van deszelfs tegenwoordige huishoudelijke inrigting, soldijen, rantsoenen, kleeding enz., met bijvoeging zijner remarques.

Art. 16. De Gouverneur-Generaal zal eene goede en betamelijke discipline houden onder de troepen; alle drie maanden eene generale revue houden over het te *Paramaribo* en in den omtrek aanwezige garnizoenen; zorgen, dat aan de troepen niets ontbreke, waartoe zij, volgens het militair Reglement, gerechtigd zijn, maar daarentegen aan alle militairen, welken rang dezelve ook mogen bekleeden, doen observeren eene strikte krijgstucht; vooral niet gedoogen, dat de ingezetenen van *Paramaribo*, of ten platten lande op de plantaadjen, hinder of last hebben van de troepen, welke aldaar of in derzelver nabijheid zich mogten bevinden; te dien einde zal hij Gouverneur-Generaal gehouden zijn, de detachementen, welke te water, tot aflossing of versterking van de eene of andere bezetting, gedetacheerd worden, gedurende hunne reis, van zoodanige rantsoenen en verdere vereischten te doen voorzien, als tot hun onderhoud noodig geoordeeld zal worden; terwijl de Gouverneur-Generaal strikte order zal hebben te geven aan alle Bevelhebbers van posten en detachementen, van geene vaartuigen of slaven van bijzondere plantaadjen naar willekeur te requireren, maar hen verplichten, zich, ingeval van noodzakelijkheid, deswege aan de respectieve Burgerkapiteinen te wenden.

Art. 17. Aan den Gouverneur-Generaal alleen is het gedemande, autorisatie te verleen, tot het geven van verloven aan Officieren; in tijd van oorlog, of te vreezen rupture, zal zulks echter geene plaats mogen hebben.

Art. 18. De Gouverneur-Generaal zal zijn beste vermogen aanwenden, om het Hof van Policie en Criminele Justitie op eenen meer respectabelen voet te brengen. Tot dat einde zal hij de nauwkeurigste aandacht vestigen op de negen Leden, welke door hem voor de eerstemaal zullen worden benoemd, ingevolge het 25ste artikel van het Reglement, opdat zoodanige perfonen,

in alle opzigten, beantwoorden aan de vereischten, welke deswege bij voormelde Reglement zijn bepaald, en voor het toekomende, uit de nominatien, welke aan hem door de Leden van den Raad, in cas van vacature, zullen overgegeven worden, zich bepalen tot zoodanige voorwerpen, welke hem het meest geschikt zullen voorkomen, om aan de intentie van de voorschrevene bepalingen te voldoen.

Art. 19. Als President van het Hof van Policie en Criminele Justitie het uitsluitend regt bezittende, om de noodige voordragten te doen, en dezelve ter deliberatie te brengen, zal hij Gouverneur-Generaal geene andere zaken ter overweging brengen, dan die ter cognitie van gemelde Hof behooren, en te dien aanzien gadeslaan en observeren, hetgeen deswege bij art. 38 van het Reglement bepaald is; nogtans zullen de adviserende Leden, namelijk de Raad-Fiscaal, benevens de Raad Contrarolleur-Generaal van Financien, in hunne respectieve betrekkingen, de volkomene faculteit genieten, om zoodanige communicatien en consideratien aan den Hove te doen, en ter beslissing te submitteren, als zij, in hunne onderscheidene relatien, noodig zullen oordeelen.

Art. 20. De Gouverneur-Generaal zal de noodige orders stellen, in cas als zijne presentie in eenig ander gedeelte van de Kolonie, gedurende de ordinaire sessie van den Hove van Policie en Criminele Justitie, mogt worden vereischt; hij zal alsdan het presidium *ad interim* opdragen aan het oudste Lid in rang, en aan hetzelfde schriftelijk opgeven al zoodanige voordragten, welke hij zal oordeelen, gedurende zijne absentie van *Paramaribo*, te moeten gedaan worden; zullende het echter aan den President *ad interim* vrijstaan, om in huishoudelijke, toevallig opkomende, zaken, welke niet hadden kunnen worden voorzien, zoodanige voordragten te doen, en ter conclusie te brengen, als, zonder benadeeling van de dienst, tot aan de terugkomst van den Gouverneur-Generaal niet zouden kunnen worden uitgesteld.

Art. 21. Hij zal niet gedoogen, dat er eenige raadsvergaderingen van den Hove van Policie en Criminele Justitie plaats hebben, of door iemand hoegenaamd geconvoceerd worden, buiten zijne speciale toestemming en consent, maar dezelve beschouwen

als onwettig, en bij voortduring, als feditieus, en zich daartegen verzetten.

Art. 22. Mede zal hij zich verzetten tegen alle bijeenkomsten der ingezetenen, strekkende, om aldaar te verhandelen zaken, welke eenige betrekking mogten hebben tot de Regering der Kolonie, of het Bestuur van het Gouvernement, of ingerigt mogten zijn, om petitiën van klagten of bezwaren ter teekening te proponeren, om aan Zijne Majesteit of aan het Departement van Koophandel en Kolonien te worden verzonden.

Alle vergaderingen zullen door hem als onwettig worden beschouwd, welke niet door Zijne Majesteit erkend en geconstitueerd zijn.

Art. 23. Hij zal met de vereischte omzigtigheid te werk gaan, nopens de uitzonderingen, welke een perfoon, tot Raad in den Hove van Politie en Criminele Justitie benoemd zijnde, zoude kunnen voorwenden, om zich wegens de aanvaarding dezer waardigheid te onttrekken; te dien opzichte onderzoeken, in hoe verre zoodanig perfoon in de juiste termen versere, om eene billijke aanspraak te hebben op die zeldzame exceptiën, welke, volgens het Reglement, zijn bepaald en vastgesteld; de zaak niet vatbaar bevondende, om als eene bijzondere uitzondering beschouwd te kunnen worden, zal hij, alvorens tot de maatregelen over te gaan, bij art. 34 van 's Konings Reglement bepaald, zoodanigen perfoon bij zich doen ontbieden, hem voorhouden zijne verpligting, om aan Zijner Majesteits wil en begeerte te voldoen, en hem uitnoodigen, om zich daaraan te onderwerpen; bijaldien zoodanige vermaning van geen gevolg mogt wezen, en de benoemde perfoon zich steeds daartegen mogt verzetten, zal hij onverwijld, bij de eerste gelegenheid, het Departement van Koophandel en Kolonien daarvan kennis geven, hetwelk Zijne Majesteit deswege zal berigten, ten einde door den Koning zoodanig te worden voorzien, als Hoogstdezelve zal oordeelen te behooren.

Art. 24. Den Gouverneur - Generaal, bij art. 40 van het Reglement, de magt toegekend zijnde, om, in extraordinaire gevallen, functie te geven aan de besluiten van den Hove van Politie, genomen op schriftelijke voordragt van den Raad Contrarolleur-Generaal van Financien, relatief tot het leggen van nieuwe belas-

tingen, of het verhoogen der oude, zal hij echter niet, dan nadat alle andere middelen ontbreken, waardoor zoodanig bezwaar voor de ingezetenen zoude kunnen worden voorgekomen, daarvan gebruik mogen maken, en zulks op zijne personele verantwoordelijkheid; en hij zal gehouden zijn, om, met de eerste gelegenheid, welke zich zal voordoen, hiervan, met inzending van het gemotiveerd besluit van den Hove, aan het Departement van Koophandel en Kolonien kennis te geven, ten einde Zijner Majesteits goedkeuring te vernemen.

Art. 25. Hij zal zorgen, dat alle Godsdienstige gezindheden in de vrije uitoefening van hare Godsdienst worden gehandhaafd, alsmede, dat in de scholen voor de behoorlijke opvoeding der jeugd, en derzelyver opleiding in Godsdienstige beginselen, worde gezorgd. Indien, ter bevordering dezer heilzame oogmerken, eenige meerdere fondsen mogten worden vereischt, zal hij, met gemeen overleg van den Hove van Policie en Criminele Justitie, de geschikteste middelen ter verkrijging van dezelve beramen, en Zijne Majesteit daarvan, door middel van het Departement van Koophandel en Kolonien, doen blijken.

Art. 26. Vermits federt eene reeks van jaren de Broeders van de Moravische gemeente zich in de Kolonie *Suriname* hebben nedergezet, en zich gedurende dien tijd als vreedzame burgers hebben gedragen, en in vele opzigten wezenlijke diensten aan de Kolonie hebben bewezen, door hunnen betoonden ijver en zachtzinnige wijze van oefening, zal hij Gouverneur-Generaal de noodige devoiren aanwenden, opdat deze Broederschap, in de uitoefening zijner Christelijke ondernemingen, niet worde gestoord of benadeeld, maar dezelve, bij alle voorkomende gelegenheden, maintineren en behulpzaam zijn, mits zich onderwerpente aan de reeds bestaande of nog te maken wetten, en speciaal aan het Reglement op het beleid van de Regering, door Zijne Majesteit vastgesteld en geëmaneed.

Art. 27. Hoezeer het 's Konings ernstige intentie is, dat de werkzaamheden van het Hof van Civiele Justitie aan het beleid van den President zullen zijn opgedragen, en dat het regt onbelemmerd, en zonder eenige tusschenkomst van den Gouverneur-Generaal, zal worden geadministreerd, ingevolge den inhoud en de bepalingen, bij art. 6 van het Reglement vastgesteld, zoo

wordt hem echter vrijheid gegeven, om bij de notulen, welke hij alle drie maanden van den President van het Hof van Civile Justitie en andere Collegien ontvangt, om herwaarts overgezonden te worden, zoodanige consideratien te voegen, als hij zal oordeelen te behooren.

Art. 28. Hij zal niet vermogen, buiten 's Konings speciale toestemming, nieuwe ambten of bedieningen te creëren, of de aldaar reeds bestaande in te trekken; ingeval het hem nogtans toefcheen, dat deswege eenige voorzieningen dienden getroffen te worden, zal hij ten spoedigste zijne consideratien aan het Departement van Koophandel en Kolonien verzenden, ten einde Zijner Majesteits welmeenende daarop te vernemen.

Art. 29. Alle comptabele ambtenaren en bedienden staan onder zijn dadelijk toezigt; hij zal gehouden zijn, hun gedrag en hunne werkzaamheden na te gaan; en opdat een ieder in staat gesteld worde, om over de pligten te oordeelen, welke aan ieder ambt en bediening eigen zijn, zal hij Gouverneur-Generaal zich hebben te occuperen, dadelijk nadat hij het Gouvernement zal hebben overgenomen, met het formeren van de respectieve instructien voor iederen comptabelen ambtenaar afzonderlijk, voor zoo verre dezelve niet reeds alhier mogten zijn bepaald; en ten aanzien der reeds aldaar voorhanden gevondene instructien, zal hij niettemin gehouden zijn, dezelve te examineren, en, met overleg van de onderscheidene Hoofden der Departementen, of met concurrentie van den Hove van Policie en Criminele Justitie, eene behoorlijke revisie van dezelve daar te stellen, volgens den geest van het Reglement en de tegenwoordig plaatsvindende orde van zaken in de Kolonie, en Zijne Majesteit daarvan doen blijken, ten einde, naar gelang van zaken, te worden geapprobeerd, of zoodanig gealtereerd, als Zijne Majesteit zal vernemen te behooren.

Art. 30. En vermits daardoor aan alle comptabele ambtenaren de weg zal zijn aangewezen, welke zij gehouden zullen zijn te volgen in de waarneming hunner posten en bedieningen, zal hij Gouverneur-Generaal niettemin verplicht zijn, eene gestadige en sterke surveillance te oefenen, nopens de wijze van volbrenging van deze hunne pligten; te dien einde eene geheime en accurate aantekening houden van het gedrag en de respectieve applicatie

van iederen ambtenaar afzonderlijk, en daarvan jaarlijks verslag doen aan het Departement van Koophandel en Kolonien, opdat Zijne Majesteit daarvan zoude blijken.

Art. 31. Hij zal de Ontvangers en andere comptabele personen derzelve ontvangsten doen verantwoorden, en de batige saldo's doen uitkeeren, en die, welke daarin nalatig blijven, daartoe regterlijk doen constringeren; voorts zal hij zorgen, dat al de rekeningen der comptabelen alle drie maanden worden gefloten, en ondertekend aan hem Gouverneur-Generaal, in originali en duplicaat, ter hand gesteld, welke gevisceerd aan het Departement van Koophandel en Kolonien zullen worden overgezonden, om alhier opgenomen en geaprobeerd te worden.

Art. 32. Hij zal een extract-journaal doen houden van de dagelijks voorvallende zaken in de Kolonie, zoo ten aanzien van die, specterende zijn Gouvernement, als van de zoodanige, welke ter zijner kennisfe komen, en in eenig verband staan met het bestuur en de gesteldheid der Kolonie; tevens zal hij Gouverneur-Generaal gehouden zijn, eene naauwkeurige lijst daarbij te voegen van alle overledene blanke personen binnen de Kolonie, alsmede eene accurate opgave van alle vaartuigen, welke aldaar zijn aangekomen of vertrokken, met specificatie hunner ladingen; al deze voorschrevene stukken zullen door hem regulier alle drie maanden, in duplicaat, worden overgezonden aan het Departement van Koophandel en Kolonien.

Hij zal, ten aanzien van zijn te houden journaal observeren, daarvan een behoorlijk separaat boek te houden, ten einde daarvan ten allen tijde zoude kunnen blijken, en ter zijne Secretarie, onder de Gouvernementsarchiven, worden bewaard.

Art. 33. Hij zal eene onafgebrokene correspondentie houden met het Departement van Koophandel en Kolonien; hij executeert en doet executeren, op de best mogelijke wijze, de bevelen, die hij, van 's Koningswege, van hetzelfde bekomt; hij zendt jaarlijks aan hetzelfde een behoorlijk verslag van den toestand der Kolonie, en naauwkeurige lijsten en staat der bevolking derzelve, zoo in blanken en vrijlieden, als slaven; het getal en den toestand der plantaadjen en slaven, met bijvoeging

van al zoodanige voorlagen, als tot welzijn en verbetering der Kolonie hem geschikt zullen voorkomen.

Art. 34. Hij zal alle besluiten, brieven en papieren, welke hem in zijne relatie als Gouverneur-Generaal worden toegezonden, in goede orde doen conserveren, en alle minuten van stukken, brieven en andere papieren, het Gouvernement specterende, in kohieren verzamelen, ten einde, bij vacature, aan deszelfs opvolger te worden overgegeven.

Art. 35. Hij zal verder zijne bijzondere aandacht vestigen op de prompte administratie der Criminele Justitie, speciaal de uitoefening van het ambt van den Raad-Fiscaal gadeslaan en surveilleren, opdat deze hooge ambtenaar, in de recherche der Policie, of in de uitoefening zijner ambtsbetrekkingen, zich aan geen verzuim, delaien of vexatiën schuldig make, waardoor het goed regt der ingezetenen gekrenkt, of de Policie illufoir zoude worden gemaakt; hij zal den Raad-Fiscaal in de uitoefening zijner functien alle adfistentie verleenē, voor zoo verre dezelve niet strijdig zal wezen met de manier van procederen in criminele zaken, en met de locale wetten in de Kolonie geëmaneerd.

Art. 36. Hij zal den Raad Contrarolleur-Generaal gelasten, hem 's maandelijks eenen accuraten staat in te leveren van den toestand der respectieve kantoren, en der penningen, bij dezelve voorhanden, en zich telkens de verdere inlichtingen doen geven van alles, wat hem van belang zal voorkomen te beoordeelen.

Bij de examinatie dezer documenten, zal zijne bijzondere aandacht gevestigd zijn, in hoe verre de respectieve Ontvangers werkzaam zijn geweest met de invordering der achterstallige heffingen, en niet gedoogen, dat de onderscheidene posten aldaar langer dan zes maanden openstaan; wijders, in hoe verre de voorhanden zijnde fondsen voldoende beschouwd kunnen worden, om de maandelijksche soldijen der militairen te voldoen, opdat, bij gebreke van dien, door hem in tijds de noodige maatregelen in het werk kunnen worden gesteld, om daarin efficatiefselijk te voorzien.

Ingeval de schaarschheid van penningen, bij de 's Lands kantoren, kwam te vereischen, dat, ingevolge de bepalingen, bij het militair Reglement vastgesteld, wisselbrieven voor het be- loop der soldijen, op het Departement van Koophandel en Ko- lonien, zouden moeten worden afgegeven, zal hij Gouverneur- Generaal hebben zorg te dragen, dat, te dien opzigte, stipte- lijk worde in acht genomen alles, wat deswege bij gezegd mi- litair Reglement is bepaald, en mitsdien met de meeste oplet- tendheid waken, dat nimmer zoodanige wisselbrieven in handen van militairen komen, als zijnde het Zijner Majesteits uitdruk- kelijke wil, dat aan dezelve hunne traktementen en soldijen precieselijk, volgens de bepalingen van het militair Reglement, en op geene andere wijze, worden uitbetaald.

Ter befrijding van alle andere uitgaven, zullen geene wissel- brieven door hem, of door wien het ook zoude mogen wezen, getrokken en afgegeven worden, hetzij op het Departement van Koophandel en Kolonien, of op eenig ander 's Lands kan- toor hier te Lande, zonder dat hij deswege de redenen en noodzakelijkheid zal hebben aangetoond, en daartoe van Zijne Majesteit verkregen te hebben de noodige autorisatie.

Art. 37. Hij zal alle drie maanden eenen summieren finan- tiëlen staat, door den Raad Contrarolleur - Generaal aan hem te suppediteren, aan het Departement van Koophandel en Kolonien inzenden, zoodanig ingerigt, dat daaruit de inkomsten en lasten genoegzaam kunnen gezien worden, met bijvoeging van eenen calculativen staat der waarschijnlijke ontvangsten en uitgaven voor de volgende drie maanden; alsmede eenen staat der maga- zijnen, en zulks onverminderd eenen generalen jaarlijkschen staat, zoo der financiën als der magazijnen; alle welke staten, zoo min mogelijk, moeten zijn gecompliceerd, maar duidelijk en eenvoudig gesteld, en van de noodige aanmerkingen en in- lichteningen zullen moeten zijn voorzien.

Art. 38. Daar er in het Gouvernementshuis, overeenkomstig art. 95 van het Reglement, eene generale geldkamer zal moe- ten bestaan, waarin de reservekas, bij dat artikel in het breede omschreven, zal moeten berusten, zal hij Gouverneur - Generaal

gehouden zijn, al de daaromtrent gemaakte of nog te maken bepalingen stiptelijk te observeren en te doen observeren, en niet te gedoogen, dat daaraan op eenige wijze worde gederoeerd.

Art. 39. De Gouverneur-Generaal, noch de Raad Contrarolleur-Generaal, noch eenig ander ambtenaar, zoo min als een der overige gevestigde Autoriteiten in de Kolonie, zullen, onder geen voorgeven hoegenaamd, mogen disponeren, ten einde dezelve ten behoeve der Kolonie te doen strekken, over eenige penningen van de nieuwe wees-, curatele- en onbeheerde boedelkamer, of van andere kantoren, alwaar penningen van minderjarigen of andere ingezetenen of uitlandigen mogten gedeponeerd zijn.

Art. 40. Dewijl aan hem Gouverneur-Generaal, uit kracht van het Reglement, is opgedragen de bevoegdheid, om, in cas van vacature van één of meer ambtenaren, daarin provifioneel te voorzien, en, tot vervulling derzelve, geschikte personen te kiezen, tot dat 's Konings welbehagen hem zal zijn kennelijk geworden, zoo is, te dien aanzien, Zijner Majesteits stellige meening, dat hij Gouverneur-Generaal, alvorens zijne keuze op den eenen of anderen perfoon te vestigen, met oplettendheid onderzoekte, of de door hem gedefigioneerde perfoon zich, in alle opzigten, buiten zoodanige betrekkingen geplaatst vindt, waardoor hij kan beschouwd worden, volkomen in zijn geheel te zijn, en buiten alle frijdige belangen met den post, tot welks vervulling hij geroepen wordt.

Bij al zoodanige, door hem te bewerkftelligen, provifionele vervullingen van vacant zijnde ambten, zal hij gehouden zijn, dadelijk kennis te geven aan het Departement van Koophandel en Kolonien, met bijvoeging van een naauwkeurig verflag der bekwaamheden en het gedrag van zoodanigen perfoon, en zijne confideratien nopens deszelfs bevoegdheid, om in zoodanigen post *al* of *niet* te worden geconfirmieerd.

Art. 41. En hoezeer aan hem Gouverneur-Generaal, onder zekere bepalingen, in het Reglement vervat, mede de bevoegdheid is toegekend, om, uit hoofde van zekere mede aldaar

aangehaalde redenen, eenen ambtenaar in de waarneming van zijnen post te suspenderen, zal hij nogtans gehouden zijn, deswege met de grootste omzigtigheid te werk te gaan, en geene overijlde maatregelen, dienaangaande, in het werk stellen, maar alvorens zich stellig verzekeren van de noodzakelijkheid eener zoodanige mesure. Ingeval het hem mogt toefschijnen, dat de zaak juist niet genoegzaam gedisponeerd was, om tot onverwijldde suspensie over te moeten gaan, zal hij inmiddels van de gesteldheid der zaak een nauwkeurig verflag doen aan het Departement van Koophandel en Kolonien, om Zijner Majesteits wil en begeerte deswege te vernemen, en bij deszelfs rapport voegen alle zoodanige bescheiden, welke tot staving zijner confideratien kunnen strekken.

Art. 42. Hij zal gehouden zijn, op alle memorien, aan hem in zijne relatie als Gouverneur - Generaal geprefenteerd, hetzij door het Hof van Civiele Justitie, of door eenig ander Collegie of publieke Autoriteit, alsmede op alle requesten door de ingezetenen, in behoorlijken form en met gepasten eerbied gesteld, zoo spoedig mogelijk te disponeren, zonder eenige vertraging, opdat daardoor niet zoude worden te weeg gebragt eenige stremming in de behandeling der algemeene belangen in de Kolonie, even min, als aan het goed regt en de individuele belangen der ingezetenen.

Art. 43. Hij zal steeds een wakend oog houden op de navigatie en scheepvaart der Kolonie, eene scherpe surveillance doen observeren over alle vreemde vaartuigen, welke aldaar aankomen, en van daar vertrekken, opdat de door Zijne Majesteit vastgestelde bepalingen, bij art. 98 van het Reglement voorkomende, nauwkeurig worden achtervolgd, speciaal, ten aanzien van den uitvoer hunner ladingen, opdat de producten en voortbrengfelen der Kolonie in geene andere, dan Nationale bodems worden vervoerd, met uitzondering van Melasse, Rum en Dram, en, zulks contrarie bevindende, tegen de overtreders tot confiscatie van schip en lading doen procederen.

Art. 44. Aan geene oorlogschepen, van welke Natie dezelve mogen wezen, zal door hem toegelaten worden, de rivier *Su-*

riname verder, dan tot de *Bramspunt* op te zeilen; zij zullen gehouden zijn, aldaar ten anker te komen, om nadere order van hem Gouverneur-Generaal af te wachten; de koopvaardijfchepen nogtans zal hij vermogen tot de forteresfe *Nieuw Amsterdam* te doen naderen, alwaar zij gehouden zullen zijn, insgelijks ten anker te komen, tot tijd en wijle aan hen de permissie zal zijn gegeven, om verder de rivier op te varen.

Art. 45. Hij zal de schippers der koopvaardijfchepen gelasten, al de aan boord zich bevindende pasfagiers, dadelijk na hun debarquement, naar het Gouvernementshuis te geleiden, en opdat door hem Gouverneur-Generaal stiptelijk voldaan worde aan hetgeen deswege bij het Reglement, volgens art. 21, is bepaald, zal hij zoodanige vreemdelingen naauwkeurig onderfragen, en stipte recherche doen wegens de oorzaak hunner komst, derzelver pasfen examineren, en eene accurate aantekening doen houden, in een separaat daartoe te houden boek, van hunne gedane verklaringen, met intimatie aan dezelve, om zich vreedzaam en rustig te gedragen, met achtervolging van al hetgeen ten aanzien van Nederlanders en vreemden, in de Kolonie arriverende, bij het Reglement is bepaald.

Art. 46. Hij zal niet alleen gehouden zijn, te surveilleren de aan te wenden voorzorgen, om het garnizoen in stand te houden, en alles bij te dragen, hetwelk tot deszelfs gezondheid kan strekken, maar hij zal tevens zorgvuldig waken, dat de behandeling der scheepsequipagien van de koopvaardijfchepen zoodanig geregeld worde, dat de zoo zeer benoodigde zeelieden voor de dienst der fchepen gespaard worden.

Te dien einde zal hij Gouverneur-Generaal verbieden, op eene zeer zware te verbeuren boete, aan alle schippers en supercarga's van koopvaardijfchepen, hunne equipagien, ondergeene voorwendfels hoegenaamd, te employeren, hetzij ten behoeve der planters of van andere ingezetenen eenige diensten te verrigten, goederen aan hen te huis te bezorgen, of producten van den wal aan boord te bewerken, veel minder, met vaartuigen de rivier af- of op te roeijen, hetzij om goederen naar de plantaadjes te brengen, of producten van daar naar boord te

transporteren; mede niet te worden geëmployeerd ter afhaling van eenig versch water voor de schepen; maar zullen, ter verrigting van al zoodanige werken, Huurnegers worden gebruikt, terwijl de sloopsequipagien der koopvaardij-schepen tot geene andere dienst gehouden zullen zijn, dan die, welke tot de losfing of inneming der lading bepaald is, of tot zoodanig ander werk aan boord van het schip, als aan dezelve door de schippers zal worden aangewezen; en zal hij Gouverneur-Generaal den Raad-Fiscaal autoriseren, tegen al zoodanige contraventien te waken.

Art. 47. En opdat de zieken in de onderscheidene hospitalen, zoo militaire als civiele, steeds aanhoudende suppletie van versche groenten en de noodige verkwikkingen van vruchten bekomen, zal hij Gouverneur-Generaal de noodige zorg dragen, dat de Landsgronden, buiten *Paramaribo* gelegen, genoegzaam van dezen noodzakelijken voorraad voorzien zijn, en, ter bevordering dezer heilzame maatregelen, daarvan, nu en dan, in persoon inspectie nemen.

Art. 48. De Gouverneur-Generaal zal ook verplicht zijn, om wekelijks in persoon inspectie te nemen van den staat der hospitalen, de zieken, aldaar tegenwoordig, te ondervragen, en bijzonder te letten op de reinheid en orde, en in het noodige doen voorzien; ook zal hij gehouden zijn, om dan, wanneer de voorgescrevene middelen in de magazijnen niet voorhanden zijn, zijn uiterste devoirs aan te wenden, dat dezelve, op de eene of andere wijze, worden bezorgd.

Art. 49. De Gouverneur-Generaal zal de vereischte maatregelen beramen, dat niemand, hoegenaamd, de Kolonie verlate, zonder daartoe van hem te hebben verlangd de noodige pasfen; weshalve hij verplicht zal zijn, dadelijk na zijn arrivement in de Kolonie, bij notificatie te doen bekend maken, dat een ieder, die van voornemen mogt wezen de Kolonie te verlaten, gehouden en verplicht zal zijn, om zes weken vóór het tijdstip van zijn vertrek, bij drie achtereenvolgende publieke advertisfementen, in alle koloniale nieuwspapieren zijn voornemen bekend te maken, en zijne crediteuren te dagvaarden tot het opgeven hun-

ner pretensien; zullende men de oppositie, welke men vermeen zal tegen het vertrek te moeten bewerkstelligen, ter Gouvernements - Secretarie moeten doen registreren, uiterlijk veertien dagen na het gedane advertisement, terwijl alle zoodanige oppositien, ondernomen na dien tijd, van geene waarde of effect zullen zijn, en aan den verzoeker de noodige pasfen worden toegeftaan, ten einde de Kolonie te kunnen verlaten.

Art. 50. Hij zal zijne aandacht vestigen op de behoorlijke organisatie der Schutterij van *Paramaribo*, in het bijzonder op het gedeelte, dat betreft de kompanien vrijlieden, zoo Kleurlingen als Negers.

Art. 51. Hij zal met veel oplettendheid de hand doen houden aan de observatie van alle ordonnantien ten opzigte der vrijlieden, zoo Kleurlingen als Negers, succesfelijk geëmaaneerd; alle verbodene zamenkomsten zorgvuldig doen surveilleren en beletten, en zoo veel doenlijk, op eene bescheiden wijze, trachten te verminderen de toenemende uitbreiding der luxe en verkwisting onder hen.

Zulks nogtans een maatregel zijnde, welke met het grootste overleg en op de voorzigtigste wijze moet worden behandeld, zal hij Gouverneur - Generaal, te dien opzigte, beproevender wijs te werk gaan, en geene middelen van openbaren dwang bewerkstelligen, maar veeleer langzamerhand die maatregelen voorbereiden, welke tot dezen gewenschten uitflag bevordelijk kunnen zijn.

Art. 52. Hij zal zich wijders occuperen met de verkrijging van alle noodige locale kennis der Kolonie, zoo ten aanzien van hare uitgebreidheid, als ten opzigte van alle vakken van administratie en huishoudelijke inrigtingen, en speciaal den landbouw betreffende; hij zal naauwkeurig onderzoeken, welke middelen het meest verkiesbaar gerekend zouden kunnen worden, tot instandhouding en bevordering van den landbouw.

Art. 53. En vermits de Joden een groot gedeelte der blanke bevolking in de Kolonie uitmaken, en verscheiden voorregten genieten, waarvan de overige inwoners en belijders van an-

dere Godsdienstige gezindheden zijn uitgesloten, zal hij Gouverneur - Generaal van de Regenten van de onderscheiden Joodsche natien hebben te requireren al zoodanige bewijzen, welke strekken, om hunne privilegien aan te toonen, ten einde, door hem Gouverneur - Generaal geëxamineerd zijnde, daarvan kopij worde overgezonden aan het Departement van Koophandel en Kolonien, met bijvoeging zijner consideratien deswege.

Art. 54. Geen uitvoer van slaven, onder welk voorgeven hoegenaamd, zal door hem Gouverneur - Generaal worden gedoogd; hij zal, door middel eener notificatie, den ingezetenen deze begeerte des Konings kennelijk maken; deze maatregel zal zich uitstrekken en applicabel wezen op al zoodanige personen, welke de Kolonie verlaten, en zich van één of meer slaven of slavinnen begeeren te doen geleiden; aan zoodanige personen zal het echter geoorloofd zijn, zoo vele vrijlieden ter hunner bediening gedurende de reis te huren, als zij noodig zullen oordeelen; ook zal iemand, die minder dan een jaar in de Kolonie zal zijn gebleven, den lijfbediende wederom mogen uitvoeren, dien hij aldaar mogt hebben medegebragt.

Art. 55. En opdat door de vertrekkende schepen uit de Kolonie, hetzij nationale of vreemde bodems, geene slaven zouden worden uitgevoerd, waardoor Zijner Majesteits bepaling illufoir gemaakt zoude worden, zal ieder schipper of supercarga, bevonden wordende zich aan den uitvoer van slaven schuldig gemaakt te hebben, voor iederen alzo uit te voeren slaaf of slavin, verbeuren eene boete van *f* 4000, voor de eerste maal; en zoo hij andermaal bevonden mogt worden, zich aan zoodanige overtreding schuldig gemaakt te hebben, door den Raad - Fiscaal, van 's Koningswege, geprocedeerd worden tot confiscatie van zijn schip, en zulks, in beide gevallen, voor de helft ten profijte van de armen der Kolonie, en voor de wederhelft ten profijte van het Officie - Fiscaal, en zal hij Gouverneur - Generaal van deze meening des Konings bij notificatie in de Kolonie kennis geven.

Art. 56. De Gouverneur zal, zoo veel doenlijk, trachten in goede verstandhouding te blijven met de naburige Gouver-

nementen van vreemde Mogendheden; te dien einde, bij zijne komst in de Kolonie, aan de respective Gouverneurs dezer onderscheidene Kolonien kennis geven van de hooge functien, welke hij aldaar, van 's Koningswege, bekleedt, dezelve uitnoodigen, om over en weder aan elkander respectievelijk uit te leveren alle deferteuren van het garnizoen, indien zich zoodanige onder hunne respective Gouvernementen mogten bevinden en ophouden, alsmede al zoodanige flaven, welke zich over en weder mogten abfenteren, en voorts, in alle opzigten, zijnerzijde alles bijdragen, wat eenigzins bevorderlijk zoude kunnen wezen aan deze Zijner Majesteits voornemens.

Art. 57. Hij zal wijders nauwkeurig onderzoeken den staat en waren toestand van het etablissement *Voorzorg*, aan de rivier *Saramacca* gelegen, speciaal, in hoe verre hetzelfde nog beantwoordt aan deszelfs primitive instelling; daarvan een accuraat en omstandig verslag doen, met bijvoeging zijner obserwatien, en vereischte voordragt, naar gelang der bevinding, met verdere opgave der accurate begrooting van de kosten van het jaarlijksch onderhoud van voormeld etablissement, en in hoe verre hetzelfde vatbaar gerekend zoude kunnen worden, om te worden overgebracht onder de onmiddellijke administratie der hospitalen.

Art. 58. En vermits de schippers, bij mistig en donker weder, nu en dan den mond van de rivier *Marowyne* voor die van *Suriname* hebben genomen, en hunne schepen daar, op de klippen in de nabijheid dezer rivier, hebben verzeild, zoo zal hij Gouverneur-Generaal, zoo spoedig doenlijk, doen oprigten eene bekwame baak of zichtbaren seinpaal, op de Oostelijke zijde der rivier *Suriname* aan *Bramspunt*.

Art. 59. Zijne aandacht zal mede gevestigd zijn op de uitwerking, welke de door hem Gouverneur-Generaal in te voeren alteratien, nopens eenige takken van administratie te weeg brengen, volgens het door Zijne Majesteit vastgesteld *Reglement op het beleid van de Regering, het Justitiewezen, den Landbouw en Scheepvaart der Kolonie*; in hoe verre die beantwoorden aan 's Konings goede intentie, of dat dezelve, tegen

alle verwachting , aan groote inconvenienten of wezenlijke onbestaanbaarheden subject bevonden mogten worden ; daarvan de redenen behoorlijk detailleren , na alvorens deswege met deskundigen in de Kolonie te hebben geraadpleegd , en wel onder die klasfen der ingezetenen , die hij zal oordeelen , hem buiten alle partijdigheid te zullen adviferen.

Art. 60. Hij zal , door alle gepaste middelen , den eerbied der Indianen voor het Gouvernement trachten te bevorderen , en zorgen , dat zij beschermd worden tegen alle verongelijkingen , die men hun zoude willen aandoen , opdat de goede gemeenschap en verstandhouding met dezelve , zoo veel mogelijk , worden uitgebreid ; en zal hij , tot dat einde , hunne Opperhoofden het allermeeft begunftigen , en van tijd tot tijd aan dezelve eenige gefchenken mogen geven , welke hij van het Departement van Koophandel en Kolonien zal mogen aanvragen.

Art. 61. Hij zal alles in het werk ftellen , om vrede te behouden met de Opperhoofden der bevredigde Boschnegers ; zullende hij verplicht zijn , om , wanneer het gedrag van eenige der vermelde Opperhoofden geftrengte maatregelen tegen hen mogt vorderen , alsdan zoodanige omftandigheid ter kennisfe van den Hove van Policie en Criminele Justitie te brengen , en , met deszelfs overleg , zoodanig te handelen , als ten meesten nutte en welzijn der Kolonie oorbaar zal worden bevonden.

Art. 62. Dadelijk , nadat hij in het bezit der Kolonie zal zijn geftefd , en de Britfche troepen zullen zijn geëmarqueerd , zal hij , door eene te doene behoorlijke proclamatie , aan al de ingezetenen kennis geven van zijne komst , en van de magt , door Zijne Majesteit aan hem verleend , onder al zoodanige bepalingen en voorwaarden , als bij het algemeen Reglement op het beleid van de Regering , het Justitiewezen , den Landbouw en de Scheepvaart , door Zijne Majesteit aldaar is vastgeftefd en bepaald ; wijders , bij voormelde proclamatie , uit hoofde van 's Konings bijzondere instructie , honorabel ontfiaan al de Leden , uitmakende het Hof van Policie en Criminele Justitie der Kolonie *Suriname* , alsmede die van

het Hof van Civiele Justitie, en in derzelve plaats, uit 's Konings naam, benoemen en aanstellen negen Leden, ter zijner keuze, met inachtneming van zoodanige vereischten, te hunnen opzigte, welke bij art. 26 en 26 van het Reglement staan uitgedrukt en bepaald.

Art. 63. Hij zal vervolgens, zoo spoedig mogelijk, de nieuwe Leden van dit Hof installeren, nadat dezelve in zijne handen den daartoe staanden eed zullen hebben afgelegd, en bij die gelegenheid in den Raad overleggen het Reglement op het beleid van de Regering, het Justitiewezen, den Landbouw en de Scheepvaart, door Zijne Majesteit vastgesteld; den Secretaris gelasten, den woordenlijken inhoud daarvan in de notulen te plaatsen, en vervolgens de Vergadering kennis geven, dat door hem op den volgenden dag het voorschreven Reglement, bij notificatie, op de gewone wijze zal worden gepubliceerd, en de noodige exemplaren daarvan aan al de Departementen in de Kolonie zullen worden toegezonden.

Art. 64. Hij zal wijders consecutiefelijk, en zoo spoedig mogelijk, effect geven aan de daarstelling van alle andere Hoven en Collegien, benevens ambtenaren, zoo en in diervoegte, als daaromtrent door Zijne Majesteit, hetzij volgens het Reglement, of op eene andere wijze, zal zijn gedisponeerd.

Art. 65. Hij zal bijzonder oplettend wezen, van geene nieuw aangestelde ambtenaren in derzelve functien te erkennen of te gedoogen, zonder dat dezelve respectiefelijk daartoe den eed in zijne handen zullen hebben afgelegd; mede geen ontslag of decharge verleenen aan zoodanige afgaande ambtenaren, zonder dat dezelve behoorlijk, en naar genoegen van den in functie tredenden ambtenaar, en, bij onverhoopt verschil hierover, ten genoegen van hem Gouverneur - Generaal, alle boeken, papieren en charters, alsmede, des noods, al zoodanige saldo's van penningen zullen hebben overgegeven, waartoe zij bevonden zullen worden gehouden te zijn, en, bij weigering of niet voldoende daarvan, tegen hen zoodanige middelen van contrainte in het werk te stellen, als, in zoodanige gevallen, in de Kolonie voor wettig en gebruikelijk geoordeeld worden, des noods het advies van den Raad - Fiscaal deswege innemende.

Art. 66. De Gouverneur-Generaal zal wijders, bij het overnemen van de archiven en verdere papieren van de Gouvernements - Secretarie, door gezworene Klerken, doen formeren een exacte inventaris van dezelve, ten einde op voormelde Secretarie te blijven berusten; zullende vervolgens daarvan kopij worden overgezonden aan het Departement van Koophandel en Kolonien.

Art. 67. Hij zal aan Zijne Majesteit berigten, door middel van het Departement van Koophandel en Kolonien, nopens al zoodanige door de Engelschen in de Kolonie daargestelde en gecreëerde nieuwe etablissementen, kantoren en civiele posten, welke, vóór den jare 1795, aldaar niet reeds mogten zijn aanwezig geweest, met eene duidelijke specificatie van het doel van derzelve inrigting, en de beweegredenen, welke tot derzelve instandhouding of vernietiging zouden kunnen in aanmerking komen, benevens opgaven der meerdere kosten, daardoor aan de Kolonie te weeg gebracht.

Art. 68. Hij zal voorts gehouden zijn, alvorens zijne hooge bediening te aanvaarden, in handen van den Koning af te leggen den navolgenden eed:

„ Dat zweer ik, te zullen zijn, en mij te zullen gedragen als Gouverneur-Generaal van de Kolonie *Suriname*, mitsgaders Opperbevelhebber over de Land- en Zeemagt van Zijne Majesteit, den Koning der Nederlanden, aldaar;

„ Dat ik in de uitoefening van de voorschrevene kwaliteit de hooge en Souvereine regten van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden zal bewaren en bevestigen; dat ik tevens, zonder aanzien van personen, het welzijn van het Rijk en de Volkplanting *Suriname* met al mijn vermogen zal voorstaan en behartigen;

„ Dat ik aan geene beloften of toezeggingen, zoo min, als aan eenige bedreigingen, door wien die ook zouden mogen gedaan worden, gehoor zal geven;

„ Dat ik het Reglement op het beleid van de Rege-
 „ ring, het Justitiewezen, den Landbouw en de Scheep-
 „ vaart in *Suriname*, door den Koning gearresteerd, zal
 „ opvolgen en doen opvolgen naar behooren, mijne in-
 „ structie, en de algemeene en bijzondere bevelen, door
 „ Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, of in
 „ Hoogstdezelfs naam gegeven, met alle getrouwheid
 „ zal nakomen, en voorts alles, wat een goed en ge-
 „ trouw Gouverneur-Generaal en Opperbevelhebber schul-
 „ dig is en behoort te doen.”

Geapprobeerd enz.

*BIJLAGE tot Art. 12 en 13 der Instructie
voor den Gouverneur-Generaal van de Ko-
lonie Suriname.*

Art. 140.

Van de ontvangene en verbruikte geneesmiddelen, en alles wat voor de genees- en heelkundige dienst, volgens art. 137, is verkregen, moet door den eersten Apotheker verantwoording worden gedaan, volgens gedrukte lijst, sub lett. N.

Deze lijsten worden nauwkeurig ingevuld, zoo als de rubrieken aanwijzen; het montant zal moeten worden ingeschreven volgens het tarief der prijzen, aan den Doctor of Chirurijn en Chef te zenden, en door hem aan de hospitalen mede te deelen, en welk montant, in vergelijking der ingevulde verplegingsdagen, zal strekken, om te beoordeelen, welke Officieren van gezondheid, naarmate van het getal en den aard der zieken, door hen behandeld, zich toeleggen, om het oogmerk met de minst mogelijke kosten te bereiken, in acht nemende, dat den zieken het noodige niet worde onthouden.

De bewijsstukken zullen moeten zijn als volgt: 1°. van het ontvangene uit 's Lands magazijn van geneesmiddelen moeten geteekende lijsten bijgevoegd zijn, met vermelding van den dag van ontvangst; — 2°. moet er ook eene even zoo geteekende lijst bijgevoegd zijn van het gecomponeerde op iederen dag, met nauwkeurige vermelding van de hoeveelheid dier artikelen, dier er toe gebruikt zijn, en het product, dat het heeft opgeleverd; — en eindelijk, 3°. eene lijst van het ontvangene uit de keuken van het hospitaal, overeenkomstig de daarvan afgegevene re ç uen aan den Hospitaalmeester; welke artikelen, even gelijk de medicijnen, zoowel in den ontvang als uitgave, specifiek verantwoord moeten worden.

De uitgaven moeten geverifieerd worden: 1°. met betrekking tot de eerste rubriek, door de dagelijksche voorschriften van de Officieren van gezondheid, voor zieken in het hospitaal, dage-

lijks gerecapituleerd, in eene daarvan te maken verzameling, welke om deze lijsten behooren omgeflagen te worden; — 2°. met betrekking tot de derde rubriek, door even zulke voorschriften, wegens de zieken buiten hetzelfde, gerecapituleerd als boven; wordende aan de Apothekers overgelaten de wijze, hoedanig zij iederen dag een en ander willen recapitulieren, als zulks flechts bij onderzoek exact worde bevonden; — 3°. moeten, ten bewijze van de vierde rubriek van de uitgaven, bijgevoegd zijn, de requeuen dergenen, die het uitgegevene ontvangen hebben, op welke requeuen moet blijken, dat de afgifte met voorkennis en goedkeuring van den Doctor of Chirurgijn en Chef is geschied, en zonder welke zulks geen plaats mag hebben; strekkende de compositielijst, die, zoo als hiervoren is gezegd, voor den ontvang moet dienen, ook ten bewijze voor het gecomponeerde.

Al deze bijlagen worden iedere maand bijeen gevoegd, en in de maandelijksche generale verantwoordingslijsten van ontvang en uitgave overgebracht zijnde, in het hospitaal bewaard, ten einde daarvan, bij te doene visitatien, ten allen tijde kan blijken; zullende zoodanig Apotheker, als in dezen nalatig mogt zijn gebleven, naar bevind van zaken, dadelijk van zijnen post worden ontzet.

Bij den afloop van iedere drie maanden moeten de generale verantwoordingsstaten van ontvangst en uitgave, in eenen driemaandelijkschen staat van ieder artikel, in de bijzondere rubrieken bevatten, hetgeen in het geheel, gedurende de drie maanden, is ontvangen of uitgegeven.

Deze driemaandelijksche staat, zonder eenige bijlagen, die, zoo als gezegd is, in de hospitalen zal bewaard blijven, zal steeds vóór den 15den der volgende maand, nadat het vierendeeljaars geëindigd is, aan Doctor of Chirurgijn en Chef, moeten ingezonden zijn, op poene van zoodanige correctien, als hij zal noodig oordeelen; hebbende deze de vrijheid, om, na den afloop van de maand, alle voorschrevene bewijsstukken, van een of ander hospitaal, bij zich te ontbieden; een duplicaat van dezen staat, mede zonder bijlagen, zal telkens aan het Geneeskundig Bestuur in 's *Gravenhage* worden overgezonden.

Art. 132.

Daarenboven zal hij vier naauwkeurige registers houden, alle

volgens bijlage lett. X, van alle inkomende, uitgaande en afgeftorvene personen in het hospitaal, het *eene* voor de militairen, het *andere* voor het scheepsvolk van den Staat, het *derde* voor vreemde zeevarenden, en het *vierde* voor particuliere personen, met exacte opteekening van hunne doop- en familienamen, geboorteplaatsen, onderscheiding bij wat corps, of waartoe dezelve anders behooren, en van de dagelijksche veranderingen hierin, iederen morgen vóór den gewonen tijd der visites, aan den eersten Officier van gezondheid van het hospitaal kennis geven, met een generaal morgenrapport, volgens bijlage Y, en waarop tevens het getal der ledige ligplaatsen zal aangeteekend staan.

Geapprobeerd enz.

*INSTRUCTIE voor den Raad-Fiscaal
der Kolonie Suriname, van den 14den
September 1815.*

Art. 1. De Raad-Fiscaal zal, zoodra hij in de Kolonie zal zijn aangekomen, zich vervoegen bij den Gouverneur-Generaal, of die het Gouvernement zoude mogen waarnemen, en zijne commissie en instructie aan denzelven vertoonen, en ter Secretarie doen registreren, en vervolgens in handen van den Gouverneur-Generaal, of van die het Gouvernement zoude mogen waarnemen, den eed van purge, en dien op zijne instructie, afleggen, indien hij zulks niet reeds alhier gedaan heeft.

Art. 2. Hij zal dadelijk over en onder zich nemen, alle boeken, brieven, charters en papieren, tot het Officie-Fiscaal specterende en gespecteerd hebbende.

Art. 3. De Raad-Fiscaal zal gehouden zijn, het regt, uit naam des Konings gesproken wordende, zoowel in criminele zaken, als in andere, met allen ernst, naarstigheit en candeur voor te staan en te handhaven.

Art. 4. Te dien einde zal hij naauwkeurig letten, dat Zijner Majesteits bevelen en orders, mitsgaders de thans nog vigerende plakkaten, ordonnantien, wetten, costumen en gebruiken, alle reeds gegeven en aangeschreven, of voor het toekomende te geven en aan te schrijven, mitsgaders de besluiten van Gouverneur en Raden, exactelijk en naar haren inhoud worden geobserveerd en opgevolgd.

Art. 5. Hij zal het regt van de Hooge Overigheid waarnemen tegen alle en een iegelijk, dewelke de voorschreven plakkaten, ordonnantien, wetten en besluiten zullen hebben gecontravenieerd, en daardoor gevallen mogten zijn in eenige poenen, boeten of breuken, zonder echter, uit haat of personele vijandschap, iemand te kwellen of moeilijk te vallen, of, uit vriendschap, iemands delicten of mesures te dissimuleren; voor al hetwelk hij, indien zulks mogt worden ontdekt en bewezen, personeel verantwoordelijk zal zijn.

Art. 6. Aan den Raad - Fiscaal wordt bepaaldelijk opgedragen, om ten zorgvuldigste te waken tegen al zoodanige daden en handwijzen, waardoor de rust der maatschappij eenigzins zoude kunnen worden gestoord.

Art. 7. Wordt mede aan zijne bijzondere zorg aanbevolen, dat de plakaten en reglementen, omtrent het bestuur en behandeling der slaven uitgevaardigd, of nog uit te vaardigen, stiptelijk worden achtervolgd en geobserveerd, en, des noods, krachtdadig worden gehandhaafd; alsmede, dat al hetgeen, bij art. 95 van het Reglement, ten aanzien der reservekas, is bepaald, of hetgeen verder daaromtrent bepaald zal worden, geobserveerd worde.

Art. 8. Hij zal het beleid en de directie hebben van alle criminele zaken, dezelve instrueren, bedingen en beschrijven, schriften doen grosferen, en de zaken tot den uiteinde vervolgen, zoo als hij op zijn' eed zal bevinden te behooren.

Art. 9. Hij zal, alvorens iemand criminelijk in regten te betrekken, of te doen apprehenderen, behoorlijke precedente informatien moeten hebben ingewonnen, hetzij door het hooren van getuigen, of het opsporen van instrumenten of bescheiden, welke de misdaad kunnen constateren, uitgezonderd in gevallen, dat men in *flagranti delicto* den delinquant mag vervolgen en apprehenderen.

Art. 10. In het beleggen en nemen van deze bescheiden en informatien zal hij zich eerlijk en opregtelijk gedragen, de zaken met al hare circumstantien naauwkeurig uiteen zetten, en in geschifte doen stellen, opdat de zuivere en naakte waarheid daarin moge zijn bevat; en alzoo wel letten op de redenen, dienende zoowel tot de defensie der gevangene en beklaagde personen, als tot bewijs der beschuldiging ten hunnen laste.

Art. 11. De Raad - Fiscaal zal ook gehouden zijn, in alle zaken, daartoe verzocht wordende, den Gouverneur - Generaal, mitsgaders het Hof van Policie en Criminele Justitie, te dienen van zijne confideratien en advies, en, in het uiten van dezelve, op niets anders acht slaan, dan op hetgeen regt en billijk is, en met de orders en de dienst van den Lande en de Reglementen van de Kolonie overeenkomende.

Art. 12. En, ten einde hij hierin met alle onpartijdigheid en zonder eenige vooringenomenheid, zijnen pligt zal kunnen betrachten, zal hij in niemands zaken, welke voor het voorschreven Hof zouden kunnen of moeten worden geventileerd, mogen consulteren, adviferen of dienen, directelijk of indirectelijk, in eenigerlei maniere.

Art. 13. De Raad-Fiscaal zal niet vermogen over eenige criminele- noch boetzaken te compoferen, of te accorderen, waarover, naar regt en praktijk, niet gecomponeerd mag worden, maar gehouden zijn, de actien tegen al dezelve geregteijk te institueren en vervolgen, en zal zich moeten vergenoegen met al zoodanige boeten, of gedeelten van dien, als hem bij het Hof zullen worden toegelegd.

Art. 14. Ingeval eenige goederen op den vijand zouden mogen worden veroverd, zal de Raad-Fiscaal zich moeten voegen met diegenen, welke de voorschreven veroveringen zullen hebben gedaan, en, na behoorlijke inventarisatie der voorschrevene goederen, zal dezelve voor het Hof van Civiele Justitie, de zaken daartoe, naar regtmatigheid, vindende gedisponeerd, confenteren tot confiscatie, en dat de gezegde goederen zullen verklaard worden voor goede prijzen; zullende hem in dezelve niet meer competeren, dan zoodanig gedeelte, als het Hof van Civiele Justitie, in ieder voorval, naar gelegenheid van zaken, in redelijkheid zal oordeelen te behooren.

Art. 15. De Raad-Fiscaal zal al zijne zaken zoo spoedig moeten beleiden, dat geene gevangenen lang blijven zitten in de gevangenis, tot prejudicie, zoowel van de gevangenen, als tot vermeerdering der onkosten van de Justitie aldaar, en daarom den Gouverneur en Raden gedurig rapport doen, welke gevangenen er zijn, met de oorzaak hunner detentie, met verzoek, om dezelve af te doen, en, dien onverminderd, binnen vier en twintig uren, nadat hij iemand heeft geapprehendeerd, den Gouverneur-Generaal daarvan kennis geven; doende zulks mede op den eersten dag der eerstkomende sessie van het Hof van Policie, en aan Gouverneur en Raden van Criminele Justitie.

En zal hij Raad-Fiscaal gehouden zijn, bij het begin van elke sessie van den Raad, aan den Gouverneur-Generaal te zenden

eene lijst, bij hem onderteekend, van de gevangenen, welke alsdan in de gevangenissen zijn gebragt; van de dagen, op welke zij daarin zijn gekomen, en van den staat der onderzoekingen, tegen elk van dezelve in het werk gesteld, of van de procedu- res, ten hunnen opzigte hangende.

Art. 16. De Raad-Fiscaal zal zorgen, dat alle eischen en conclusien, zoo ook de sententien van Gouverneur en Raden, daarop gevolgd, en de dubbelen van dien, alle zes maanden, aan den Gouverneur-Generaal worden ter hand gesteld.

Art. 17. Tot bekwame directie in de uitvoering van dezen last, zullen de Secretaris en verdere bedienden van den Gouverneur en Raden, die tot de penne gebruikt worden, den voorschreven Raad-Fiscaal mede ten dienste moeten zijn, in het nemen van preparatoire informatien, en het examineren der gevangenen, in het extenderen van derzelver confesfien en sententien, en in alle andere zaken, waarin hij derzelver hulp noodig zoude mogen hebben, en speciaal in het maken van kopijen van al hetgeen, waarvan hij, ingevolge het voorgaande artikel, gehouden is de overzending te bezorgen.

Art. 18. Hij zal, ten koste van den Lande, worden geadfisteerd met de noodige Dienaren van Justitie. En wordt hem Raad-Fiscaal serieuselijk aanbevolen, al de ordonnantien, tegen smokkelaars en het zamenrotten der Negers geëmaneed, op het rigoureuze te achtervolgen, en, ingeval hij daartoe, of tot eenige andere exploiten, waarbij de handhaving van rust en goede orde, of het maintien der Justitie, in eenigerlei maniere mogt zijn geïnteresseerd, meerdere adfistentie noodig zoude mogen hebben, zal hij, op order van den Gouverneur-Generaal, worden geadfisteerd met zoodanig eene militaire magt, als de Gouverneur-Generaal zal oordeelen te behooren.

Art. 19. En zullen mede tot zijne dienst zijn de Boden of Dienaren der Justitie, dewelke bij Gouverneur en Raden zullen wezen aangesteld, ten einde zij alles verrigten, wat de Raad-Fiscaal *in officio* noodig zal oordeelen.

Hij zal insgelijks bezorgen, dat alle criminele sententien, bij Gouverneur en Raden gewezen, na communicatie en goedvinden van dezelve, behoorlijk worden ter executie gelegd.

Art. 20. De Raad-Fiscaal is verplicht, den Gouverneur-Generaal, als zijn Opperhoofd, alle eer, respect en gehoorzaamheid te bewijzen, en de Raden van Politie en Criminele Justitie, benevens alle geëmployeerden, in alle beleefdheid te rescontreren.

Art. 21. De Raad-Fiscaal zal geen' handel mogen drijven, en niet vermogen eenige administratie van vreemden, of van plantadjen, goederen of schepen te hebben of te dirigeren; zullende hij zich, in dit opzigt, reguleren naar het art. 10 van het Reglement, gelijk hij mede niet zal vermogen te ontvangen, noch aan te nemen, eenige geschenken, giften of gaven, dewelke zoo van de opgezetenen, als van andere particuliere of publieke personen, welke van hem, in zijne kwaliteit, iets verzoeken, of eenige zaken, betrekking hebbende tot het Officie-Fiscaal, uitstaande hebben, of apparent zullen verzoeken, zouden worden aangepresenteerd, maar dezelve declineren en van de hand wijzen; of ook niet toelaten, dat dezelve aan iemand van de zijnen worden gedaan en ontvangen, direct of indirect, in eenigerhande maniere; zijnde echter hieronder eenige geringe eet- of drinkwaren niet begrepen; zullende hij zich verder refereren aan art. 108 van het Reglement, voor zoo verre hetzelfde op hem, in zijnen post, betrekkelijk is.

Art. 22. De Raad-Fiscaal zal niet vermogen, zich van *Paramaribo* te begeven, zonder kennis van den Gouverneur-Generaal, of deszelfs plaatsbekleedende.

Art. 23. Eindelijk zal de Raad-Fiscaal, op den eed, bij den aanvang zijner bediening gedaan, gehouden zijn, te adfisteren bij zoodanige confidentiële conferentien, als tot welke de Gouverneur-Generaal noodig zal oordeelen, om hem Raad-Fiscaal, met en benevens den President van het Hof van Justitie en den Raad Contrarolleur-Generaal van Financien, bijeen te roepen en te raadplegen over voorkomende gevallen van aangelegenheid, en in die conferentien in gemoede te dienen van confideratien en advies.

Art. 24. De Raad-Fiscaal zal, in handen van Zijne Majesteit, afleggen den navolgenden eed:

„ Dat zweer ik, dat ik aan Zijne Majesteit den Koning
 „ der Nederlanden gehouw en getrouw zal zijn, in al
 „ mijne betrekkingen; dat ik mij, in den mij opgedragen

„ post van Raad - Fiscaal met alle getrouwheid, naar het
 „ Reglement op het beleid van de Regering, het Justitie-
 „ wezen, den Landbouw en de Scheepvaart op *Suriname*,
 „ mitsgaders naar mijne instructie zal gedragen; den Gou-
 „ verneur - Generaal, in al de bevelen, die hij mij zal ge-
 „ ven, stiptelijk zal gehoorzamen; het welzijn der Kolo-
 „ nie, zoo veel in mij is, zal behartigen, en voorts alles
 „ doen, wat een goed en getrouw Raad - Fiscaal schuldigh
 „ is en behoort te doen.

„ Dat ik mij in het bijzonder zal gedragen naar art. 108
 „ van het Reglement, omtrent het geven of nemen van
 „ verboden giften, gaven of geschenken.”

Geaprobeerd enz.

—————

INSTRUCTIE voor den Raad Contrarolleur - Generaal der Financien, in de Kolonie Suriname, van den 14den September 1815.

Art. 1. De Raad Contrarolleur-Generaal der Financien zal ten zijnen laste en verantwoording nemen de zorg over al de financien in de Kolonie, en, in het bijzonder, over de kantoren van den Ontvanger van de inkomende en uitgaande regten, hoofdgelden, regt van venduen, die der modique lasten, van de kasfe tegen de wegloopers, van de beide Vendumeesters, van den eersten Exploiteur, en van al zoodanige verdere kantoren, als provvisieel in de Kolonie tegenwoordig mogen bestaan.

Art. 2. Hem wordt, te dien einde, vergund de vrije toegang tot deze kantoren, alsmede tot de papieren en documenten, op de Secretarie der Kolonie berustende; hij zal ook de deliberatien van het Hof van Policie, als adviferend Lid, bijwonen, en, in zaken van financien, dienen van pré-advies; hij zal, bij zijne komst in de Kolonie, dadelijk al de gelden, of geldswaardige effecten, van al de Ontvangers opnemen, en voor het saldo, dat onder hen berustende is, in een bij hem te formeren *generaal grootboek*, die Ontvangers respectivelijk debiteren; wijders zal hij nagaan, welke gelden bij hen respectivelijk nog van wege belastingen, of uit eenigen anderen hoofde, moeten worden ontvangen, en die Ontvangers respectivelijk, in een bij hem te formeren *generaal belastingregister*, daarvoor belasten, zoo als hij ook zal gehouden zijn, om voor alle belastingen, welke bij omschrijving geschieden, en waarvan het *quantum* dus *a priori* bekend is, den Ontvanger of Ontvangers, met de perceptie belast, dadelijk na de omschrijving, daarvoor, in het belastingregister te belasten.

Art. 3. Hij wordt gecommiteerd tot het bijwonen van al de befognes van Raden , Houtvesters , Raden - Rekenmeesters , Commisfarisfen van de nieuwe wees-, curatele- en onbeheerde boedelkamer , Commisfarisfen der kasfe tegen de wegloopers en bevredigde Boschnegers , en zal aldaar pré - adviseren en stem hebben ; hij ziet naauwkeurig toe , dat de instructie voor de nieuwe wees-, curatele- en onbeheerde boedelkamer , zoo als dezelve op den 30sten Julij 1788 is vastgesteld , ten voordeele van al de belanghebbenden , getrouwelijk worde nagekomen.

Art. 4. Dien ten gevolge zal hem de toegang tot de charters , boeken en papieren van al de Administratien , zoo dikwijls hij zulks zal verkiezen , worden opengesteld , en zullen de respectie Administrateuren , bij derzelve instructien , verplicht worden , den Raad Contrarolleur - Generaal , dienaangaande , de meest mogelijke faciliteit te bezorgen , en hem alle noodige inlichtingen te geven.

Art. 5. Hij zal voorts alle mogelijke zorg dragen , dat alle lasten wel en rigtig worden betaald en gedragen , en de onwilligen daartoe , volgens den inhoud der wetten , geconstringeerd worden , zonder dat , te dien opzigte , eenig aanzien van personen , hoegenaamd ook , worde gebruikt ; doch hem wordt tevens opgedragen , gelijke zorg te hebben , dat de ingezetenen bij alle ambtenaren en bedienden , die onder zijne controle en bevelen staan , met promptitude en vriendelijkheid worden geholpen , en op geenerlei wijze gevexeerd.

Art. 6. Ten einde de verantwoording der respectie Ontvangers of andere comptabele ambtenaren in behoorlijke orde geschiede , zal geen Ontvanger , ten minste die van de inkomende en uitgaande regten , voor zoo veel het akkergeld en castele posten betreft , die der hoofdgelden , modique lasten , en kasfe tegen de wegloopers , en van alle andere kasfen , thans bestaande , geene ontvangsten vermogen te doen , zonder tevens de noodige quitantien daarvoor , ten kantore van hem Raad Contrarolleur - Generaal , te doen registreren , opdat behoorlijk alle maanden de kasboeken der Ontvangers met dat registratieboek kunnen worden geverifieerd ; en , bij het maandelijks opmaken

en nagaan der respective kasboeken, moet hij van de respective Ontvangers vorderen eene specifieke lijst der wissels en specien, welke hunne saldo's uitmaken, opdat daardoor alle kwade praktijken worden geweerd.

Art. 7. Al de ordonnantien ter betaling moeten door hem behoorlijk in een boek worden geregistreerd en geteekend, alvorens dezelve door den Gouverneur of Commisfariſfen van den Hove, ter betaling, worden afgegeven.

Art. 8. Hij zal naauwkeurig nagaan, of de instructien der respective Ontvangers en andere ambtenaren, onder hem staande, exact worden nagekomen, en of derzelver boeken, conform aan de orders in die instructien gesteld, worden ingerigt; te dien einde zullen onder hem berustende zijn, al de respectieve instructien, alsmede de veranderingen, die op dezelve mogten zijn, of in tijd en wijle gemaakt worden; en, ingeval er eenige redenen zijn, waarom het een of ander artikel, in de voorschrevene instructien, niet zoude kunnen worden nagekomen, zal hij zulks aan den Gouverneur-Generaal schriftelijk voordragen; en zal hij voorts zorg dragen, dat de boeken der Ontvangers van de inkomende en uitgaande regten, van de hoofdgelden en van de vendugeregtigheid, in behoorlijke orde en accuratesse, *per duplum*, worden gehouden en dagelijks bijgeschreven, opdat die door hem en door den Gouverneur-Generaal geapprobeerd, met de eerste schepen van ieder jaar uit de Kolonie vertrekkende, herwaarts worden overgezonden.

Art. 9. Hij zal niet mogen toelaten, dat eenige debiteuren op de boeken van de inkomende en uitgaande regten, van de hoofdgelden, of van de vendugeregtigheid worden afgeschreven, dan op zijne schriftelijke autorisatie, en zal hij gehouden zijn, de redenen van deze autorisatie in zijn journaal te boek te stellen.

Art. 10. Hij zal in het bijzonder acht geven, dat, zoodra de saldo's, welke onder de Ontvangers berusten, derzelver borgtogten overtreffen, dat *surplus* worde overgebracht in de *reservekas*, welke in het Gouvernementshuis, in de generale geldkamer, in eene ijzeren kist bewaard wordt; — deze ijzeren kist

zal van drie verschillende floten moeten zijn voorzien, waarvan één sleutel onder bewaring van den Gouverneur-Generaal, één onder den Raad-Fiscaal, en één onder hem Raad Contrarolleur-Generaal van Financien zal moeten berusten; en, wanneer één dezer drie hooge ambtenaren zich uit de residentie afsteert, zal de sleutel van den afwezig gaanden, in tegenwoordigheid van de twee overige, aan den in rang volgenden ambtenaar moeten worden ter hand gesteld, ten einde, in geen geval, het noodzakelijk mouvement der daarin zijnde gelden te verhinderen.

Van deze reservekas, welke zal worden geformeerd

a. uit de subsidien, die eventueel uit het moederland, ter gedeeltelijke bestrijding der betaling van militaire traktementen en soldijen aan de troepen, zouden mogen worden verleend;

b. uit de bovengemelde faldo's van de respectieve Ontvangers;

zal een afzonderlijk boek moeten worden aangelegd, hetwelk mede in de geldkist zal moeten worden bewaard, en waarbij de rekening van de *generale geldkamer* zal moeten worden gedebiteerd voor de gelden, in dezelve gefort wordende, en daartegen gecrediteerd, ingeval van subsidie uit het moederland, eene rekening van *subsidie uit het moederland*, en, ingeval van overstorting van eenig faldo der Ontvangers, de rekening van *dien* Ontvanger, wiens faldo in dezelve wordt overgebracht.

Hij zal zorgen, dat aan die Ontvangers, welker perceptie eeniglijk bestaat uit gelden, door de koloniale ingezetenen, tot een bepaald doeleinde, opgebracht wordende, dan, wanneer zij eenige gelden mogten benoodigd hebben, geene grootere sommen uit die reservekas worden afgegeven, dan waarvoor zijlieden *credit* staan, wijl, ingeval derzelve kasfen meerder ter bestrijding der uitgaven mogten behoeven, dat meerdere uit extraordinaire bijdragen der belastingschuldigen, in zoodanig middel, zal moeten worden gevonden.

Hetzelve zal ook door hem moeten worden in het oog ge-

houden met de gelden, welke uit de wees-, curatele- en onbeheerde boedelkamer in de reservekas worden gedeponeerd, en daar de eigenlijke aard dezer kas is, *niet*, om uit dezelve eenige betaling *en detail* te doen, maar slechts, om de saldo's der respectieve Ontvangers, zoo als boven is gezegd, voor zoo verre dezelve het bedrag hunner borgtogten excederen, tot securiteit der Administratie, te bewaren; alsmede, om de subsidien uit het moederland in ontvang te nemen, zoo zullen, in de eerste plaats, alle betalingen van ordonnantien, of eenig ander dergelijk document, door de respectieve Ontvangers moeten geschieden, en bij derzelver boeken in uitgaaf moeten gebragt worden; en, in de tweede plaats, zal door den Gouverneur-Generaal, op schriftelijke voordragt van hem Raad Contrarolleur-Generaal, uit deze reservekas, de kas van *dien* Ontvanger worden gefubfideerd, welchen de Gouverneur-Generaal zal oordeelen, tot het doen van deze of gene betalingen, gelden noodig te hebben; zoo nogtans, dat hiertoe, *in geen geval*, de gelden der wees-, curatele- en onbeheerde boedelkamer zullen vermogen te worden geëmployeerd.

Van het hiervoren gemelde boek der reservekas zal een dubbel door hem Raad Contrarolleur-Generaal moeten gehouden worden, behalve nog, dat de voorbedoelde storting en ligtigen in zijn *generaal grootboek* zullen moeten worden ingenomen, naardien dat generaal grootboek steeds een volkomen geheel moet bevatten van de gelden, in al de kassen der Kolonie aanwezig.

Art. 11. Hij zal opletten, dat de borgtogten der Ontvangers of ambtenaren, onder zijne controle gesteld, voor zoo verre die niet hier te Lande bij het Departement van Koophandel en Kolonien gesteld zijn, behoorlijk gejustificeerd worden, en blijven; en dat, bij het vertrek of overlijden van één der borgen, een ander in deszelfs plaats worde gesteld.

Art. 12. Hij zal een exact journaal van al zijne ambtsverrigtingen moeten houden, en hetzelfde, bij scheepsgelegenheid, van drie tot drie maanden, aan den Gouverneur-Generaal, ter verzending herwaarts, overhandigen.

Art. 13. Wanneer hij eenige schikkingen, hetzij tot verbetering der ontvangsten, hetzij tot besparing der uitgaven van de kasfen, die onder zijne controle zijn, mogelijk mogt oordeelen, zal het van zijnen pligt zijn, den Gouverneur-Generaal zijne gedachten daaromtrent mede te deelen, en hij voorts, te allen tijde, gehouden zijn, zoodanige opening te geven, als de Gouverneur-Generaal van hem zal requireren.

Art. 14. Hij zal zijne vaste woonplaats houden aan *Paramaribo*, en, zonder permissie van den Gouverneur-Generaal, buiten die plaats niet mogen vernachten; hij zal geene administratie van effecten of eenige andere commissien mogen waarnemen; wordende hem wijders aanbevolen, zich verder te gedragen naar den inhoud van hetgeen bij het Reglement, ten aanzien zijner functien, is bepaald.

Art. 15. Eindelijk zal de Raad Contrarolleur-Generaal, op den eed, bij den aanvang zijner bediening gedaan, gehouden zijn, te adfisteren bij en te dienen van zijne consideratien in zoodanige confidentiële conferentien, waartoe de Gouverneur-Generaal noodig zal oordeelen hem Raad Contrarolleur-Generaal, met en benevens den Raad-Fiscaal en den President van het Hof van Justitie, te roepen, om aldaar raad te plegen over voorkomende gevallen van aangelegenheid, volgens art. 23 van het Reglement.

Art. 16. De Raad Contrarolleur-Generaal der Financien zal, in handen van Zijne Majesteit, afleggen den volgende eed:

„ Dat zweer ik, dat ik aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden gehouwen en getrouw zal zijn, in al mijne betrekkingen; dat ik mij, in den mij opgedragen post van Raad Contrarolleur-Generaal der Financien, met alle getrouwheid, naar het Reglement op het beleid van de Regering, het Justitiewezen, den Landbouw en de Scheepvaart op *Suriname*, mitsgaders naar mijne instructie zal gedragen, den Gouverneur-Generaal, in al de bevelen, die hij mij zal geven, fliptelijk zal gehoorzamen, het welzijn der Kolo-

„nie, zoo veel in mij is, zal behartigen, en voorts
 „alles doen, wat een goed en getrouw Raad Contra-
 „rolleur - Generaal der Financien schuldig is en behoort
 „te doen.

„Dat ik mij in het bijzonder zal gedragen naar arti-
 „kel 108 van het Reglement, omtrent het geven of
 „nemen van verboden giften, gaven of geschenken.”

Aldus geaprobeerd enz.

*INSTRUCTIE voor den Contrarolleur
der Magazijnen in de Kolonie Suri-
name, van den 14den Sept. 1815.*

Art. 1. Aan hem wordt opgedragen de controle en het generaal toezicht over de magazijnen.

Art. 2. Hij zal, bij zijne komst in de Kolonie, den Gouverneur-Generaal adfisteren in het formeren, overeenkomstig art. 8 van zijne instructie, van eenen behoorlijken staat en inventaris van al hetgeen in de magazijnen respectievelijk voorhanden is, en ieder Magazijnmeester, daarvoor, bij een, door hem te formeren, *generaal belastingregister*, specifiek moeten belasten.

Art. 3. Hij zal 's wekelijks van iederen Magazijnmeester overnemen eenen staat, bevattende al hetgeen, wat, gedurende die week, in het magazijn is opgeslagen, alsmede eenen staat van hetgeen, gedurende dien tijd, in het magazijn is afgeleverd.

Art. 4. Deze staten zullen, wat de eerste betreft, moeten verzeld gaan van de autorisatie tot den opslag, en, wat de tweede aangaat, van de noodige bons, geteekend en afgegeven door de daartoe bevoegde, en bij de respectie instructien omschrevene, Autoriteiten.

Art. 5. Voor de autorisaties en bons, welke, volgens het bepaalde bij het voorgaande artikel, bij de aldaar vermelde staten, door den Magazijnmeester moeten worden overgelegd, zal, ter decharge van dezen, aan denzelfden, door hem Contrarolleur een behoorlijk reçu moeten worden afgegeven.

Art. 6. Zonder zoodanige autorisaties tot den opslag, en bons tot aflevering, zullen de staten niet in het generaal belastingregister mogen worden opgenomen.

Art. 7. Hij zal 's maandelijks aan den Gouverneur-Generaal eenen, door hem geteekenden, specifiek staat, volgens bijlage lett. A, van ieder magazijn afzonderlijk, inzenden, bevattende:

- 1°. Hetgeen op den laatsten der voorgaande maand bij hetzelfde aanwezig was ;
- 2°. Wat gedurende die maand is bijgekomen ;
- 3°. Wat daarvan in dien tijd is afgegaan of onbruikbaar geworden ;
- 4°. Wat alzoo, op den laatsten der maand, aanwezig is ; met zoodanige bijvoeging van aanmerkingen , als door hem ter inlichting noodzakelijk zullen worden geoordeeld.

Art. 8. De onbruikbaar geworden goederen zullen , als zoodanig , in dezen staat niet mogen worden opgenomen , dan nadat alvorens autorisatie daartoe , door hem Contrarolleur van den Gouverneur - Generaal zal zijn verzocht en geobtineerd , welke autorisatie in de kolom van aanmerkingen zal moeten zijn geciteerd.

Art. 9. Behalve deze maandelijksche staten , zal hij verplicht zijn , zoo dikwijls de Gouverneur - Generaal zulks noodzakelijk oordeelt , tusfchentijds afzonderlijke , voortgelijke generale staten aan denzelfden in te zenden ; te dien einde zal hij Contrarolleur de faculteit hebben , om van de Magazijnmeesters alsdan buitengewone opgaven te requireren.

Art. 10. Hij zal verplicht zijn , viermaal des jaars bepaalde inspectien in de magazijnen te doen.

Art. 11. Behalve deze gewone inspectien , zal hij , zoo dikwijls als hij het geraden zal vinden , alsmede , wanneer hij daartoe door den Gouverneur - Generaal zal worden gelast , op buitengewone tijden de magazijnen inspecteren.

Art. 12. Van al zijne inspectien zal hij verplicht zijn , aan den Gouverneur - Generaal , bij proces - verbaal , van zijne bevindingen te doen blijken.

Art. 13. Hij zal gehouden zijn , alvorens zijne bedieningen te aanvaarden , in handen van Zijne Majesteit af te leggen den navolgenden eed :

„ Dat zweer ik , dat ik aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden gehouwen en getrouw zal zijn in

„ al mijne betrekkingen; dat ik mij, in den mij opgedragen post van Contrarolleur der magazijnen, met alle getrouwheid, naar het Reglement op het beleid van de Regering, het Justitiewezen, den Landbouw en de Scheepvaart op *Suriname*, mitsgaders naar mijne instructie, zal gedragen; den Gouverneur - Generaal, in al de bevelen, die hij mij zal geven, stiptelijk zal gehoorzamen; het welzijn der Kolonie, zoo veel in mij is, zal behartigen, en voorts alles doen, wat een goed en getrouw Contrarolleur der magazijnen schuldig is en behoort te doen.

„ Dat ik mij in het bijzonder zal gedragen naar artikel 108 van het Reglement, omtrent het geven of nemen van verboden giften, gaven of geschenken.”

Geaprobeerd enz.

KENNISGEVING van de nadere bepalingen en verordeningen, ten aanzien van de Nederlandsche vaart en handel naar de Kolonie Suriname, en de Eilanden Curaçao, St. Eustatius en St. Martin, van den *** Januarij 1816.

(Staatscourant van 1816, n°. 25.)

De Staatsraad, Directeur-Generaal van het Departement van Koophandel en Kolonien, brengt ter kennis van de belanghebbenden bij de vaart en handel op de Nederlandsche Kolonien :

Dat, behalve hetgeen voorkomt bij besluit van Zijne Majesteit, van den 21sten December laatstleden, n°. 43, geplaatst in de Nederlandsche Staatscourant van den 26sten daaraanvolgende, n°. 305, waarbij is vastgesteld, dat de bepalingen van art. 1 en 2 der wet van den 27sten Mei 1815, n°. 25, ook toepasfelijk zijn op de Nederlandsche vaart en handel naar de Kolonie *Suriname* en de Eilanden *Curaçao*, *St. Eustatius* en *St. Martin*, en derzelver onderhoorigheden en van daar herwaarts; met deze uitzondering nochtans, dat de goederen, welke met Nederlandsche fchepen uit de Nederlandsche havens naar *Suriname* worden vervoerd, vrij zullen zijn van de betaling van uitgaande regten, ook nog de volgende bepalingen en verordeningen, ten aanzien van de vaart en handel, zijn vastgesteld, als :

Met betrekking tot de Kolonie *Suriname* :

- 1°. Dat de Gouverneur-Generaal niemand, uit de Nederlanden komende, in de Kolonie *Suriname*, als vaste ingezetenen zal vermogen te admitteren, ten ware met eenen behoorlijken pas van het Departement van Koophandel en

Kolonien voorzien, en dat hij Gouverneur-Generaal anderzins verplicht zal zijn, dezelve, bij de eerste gelegenheid, terug te zenden, en van den schipper, die zoodanig perfoon heeft aangevoerd, de boete, daartegen gestatueerd of nog te statueren, te requireren.

2°. Dat de handel en vaart, op en van de Kolonie *Suriname*, alleen zal mogen geschieden uit en naar dit Rijk; dat alle vruchten, waren en gewassen, behalve melassen, rum en dram, nergens dan directelijk naar de Nederlanden zullen mogen worden gezonden, en alle behoeften en waren, voor de voorschreven Kolonie benooidigd, alleen uit dit Rijk derwaarts mogen worden aangebragt, met uitzondering echter van de vaart der Noord-Amerikanen, welke provifioneel, onder dezelfde bepalingen als vóór het jaar 1795 heeft plaats gehad, is geoorloofd.

3°. Dat alle goederen, welke met Nederlandsche schepen, uit Nederlandsche havens, naar *Suriname* worden vervoerd, gelijk hierboven gezegd is, van de betaling van uitgaande regten alhier vrij zijn, en, in die Kolonie, provifioneel onderworpen zullen zijn aan dezelfde regten en lasten, welke vóór het jaar 1795 hebben plaats gehad; en dat ook de lastgelden van de schepen provifioneel zullen worden betaald op denzelfden voet, als vóór het jaar 1795 heeft plaats gehad.

4°. Dat alle schepen, uit Nederlandsche havens naar *Suriname* vertrekkende, of van daar repatrierende, zullen verplicht zijn, op aanzoek van het Gouvernement, een aantal beambten of manschappen voor de Land- en Zeemagt mede te nemen, en eene zekere scheepsruimte af te staan; alles naar gelang van derzelve grootte, en onder genot van een in redelijkheid te bepalen kostgeld en vracht.

5°. Dat alle regten en belastingen, welke ten kantore van in- en uitgaande regten, tot den jare 1795, plegen ge-

heven en betaald te worden , onder nadere te arresteren bepalingen , provifioneel zullen blijven beftaan , tot dat door Zijne Majesteit nader daarover zal worden gedifponeerd.

6°. Dat provifioneel in ftand zal worden gehouden het kantoor der kaffe tegen de wegloopers of bevredigde Boschnegers , in de Kolonie *Suriname* ; doch dat het regt van zes per cent op den uitvoer van producten met nationale fchepen niet zal worden ingevorderd , tot dat in deze de noodige voorzieningen door Zijne Majesteit zullen worden daargesteld ; terwijl de heffing , op dit kantoor vóór den jare 1795 plaats gehad hebbende , ten aanzien der vreemde vaartuigen , zal blijven ftand houden ; en

7°. Dat het aan de uit de Kolonie *Suriname* vertrekkende fchepen , hetzij nationale of vreemde bodems , verboden is , flaven uit te voeren , en dat ieder fchipper of supercarga , bevonden wordende zich aan den uitvoer van flaven fchuldig gemaakt te hebben , voor iederen alzo uit te voeren slaaf of flavin verbeuren zal eene boete van vier duizend gulden voor de eerfte maal ; en , zoo hij andermaal bevonden mogt worden , zich aan zoodanige overtreding fchuldig gemaakt te hebben , dat alsdan door den Raad - Fiffcaal , van 's Koningswege , geprocedeerd zal worden tot confifcatie van zijn fchip.

Met betrekking tot het Eiland *Curaçao* :

1°. Dat niemand uit dit Rijk , als vast ingezetene , op *Curaçao* zal worden befchouwd , dan die , welke met eene pas van wege Zijne Majesteit zal zijn voorzien , of , vreemdeling zijnde , door den Gouverneur - Generaal als zoodanig zal zijn geadmitteerd.

2°. Dat de haven van *Curaçao* , immers bij provifie en tot dat door Zijne Majesteit daaromtrent nadere bepalingen zullen worden gemaakt , wordt opengefteld voor de fchepen van alle Natien , zoo tot in- als uitvoer van aller-

lei goederen, welke bij speciale besluiten niet worden verboden; onder betaling echter van zoodanige regten, als Zijne Majesteit, bij afzonderlijk besluit, zal goedvinden te bepalen, of zoo als door den Gouverneur-Generaal, uit krachte van deszelfs instructie, provifioneel zullen worden daargesteld, en onder zoodanige faveuren voor den Nederlandschen handel, als gepast zullen worden geoordeeld.

3°. Dat alle schepen, uit Nederlandsche havens naar *Curaçao* vertrekkende, of van daar repatrierende, zullen verplicht zijn, op aanzoek van het Gouvernement, een aantal beamten of manschappen voor de Land- en Zeemagt mede te nemen, en eene zekere scheepsruimte af te staan; alles naar gelang van derzelve grootte, en onder genot van een in redelijkheid te bepalen kostgeld en vracht.

4°. Dat de patino, even als voormaals, en zoo als op het Eiland *St. Eustatius* alsnog gebruikelijk is, weder wordt gebragt op elf realen of één en drie achtste peso, doch eeniglijk in handelingen met het Gouvernement; blijvende het aan ieder onverlet, de waarde, in handelingen onderling, zoodanig te regelen, als zijlieden wederzijds zullen conveniëren; en

Met betrekking tot de Eilanden *St. Eustatius* en *St. Martin* en derzelve onderhoorigheden:

1°. Dat niemand, als vast ingezet, op die Eilanden, zal worden beschouwd, dan die, welke met eenen pas van wege Zijne Majesteit zal zijn voorzien, of, vreemdeling zijnde, door den Gouverneur-Generaal, als zoodanig, zal zijn geadmitteerd.

2°. Dat voormelde Eilanden, immers bij provisie en tot dat door Zijne Majesteit daaromtrent nadere bepalingen zullen worden gemaakt, worden opengesteld voor de schepen van alle Natien, zoo tot in- als uitvoer van alle goederen, welke bij speciale besluiten niet worden verboden; onder betaling echter van zoodanige regten, als Zijne

Majesteit, bij afzonderlijk besluit, zal goedvinden te bepalen, of zoo als door den Gouverneur - Generaal, uit krachte van deszelfs instructie, provifioneel zullen worden daargesteld, en onder zoodanige faveuren van den Nederlandfchen handel, als gepast zullen worden geoordeeld.

3°. Dat alle fchepen, uit Nederlandfche havens naar de voormelde Eilanden vertrekkende, of van daar repatrierende, zullen verpligt zijn, op aanzoek van het Gouvernement, een aantal beambten of manschappen voor de Land- en Zeemagt mede te nemen, en eene zekere fcheepsruimte af te staan; alles naar gelang van derzelver grootte, en onder genot van een in redelijkheid te bepalen kostgeld en vracht; en

4°. Dat op het Eiland *St. Martin*, de patino, even als voormaals, en zoo als op het Eiland *St. Eustatius* alsnog gebruikelijk is, weder wordt gebragt op elf realen of één en drie achtste pefo, doch eeniglijk in handelingen met het Gouvernement; blijvende het aan ieder onverlet, de waarde, in handelingen onderling, zoodanig te regelen, als zijlieden wederzijds zullen conveniëren.

*WET van den 27sten Mei 1815, n°. 25,
houdende bepalingen tot bevordering
van den handel met de eilanden en
het vaste land van Noord- en Zuid-
Amerika en de kust van Guinea.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten :

Alzoo Wij in aanmerking genomen hebben, hoe raadzaam het voor de belangen van Ons Koningrijk in het gemeen, en voor die van deszelfs commerciërende ingezetenen in het bijzonder te beschouwen is, dat de eenvoudige en liberale beginselen van wetgeving, die, met betrekking tot de vaart en handel van en op Europefche havens, in Ons Koningrijk zijn aangenomen, ook op de vaart en handel van en op andere werelddeelen algemeen worden toepasfelijk gemaakt, en hoe veel de daarmede gepaard gaande ontlastingen zullen kunnen toebrengen tot vermenigvuldiging der aanvoeren van Noord- en Zuid-Amerikaanfche producten, en tot uitbreiding van de commerciële betrekkingen Onzer onderdanen met andere volken;

Zoo is, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan, bij deze :

Art. 1. Voortaan zullen de goederen en koopmanschappen, die van de eilanden en het vaste land van Noord- en Zuid-Amerika binnen het Koningrijk der Nederlanden worden aangebragt, of uit deze Landen derwaarts geëxpédieerd, of wel van daar of derwaarts over het gebied van dezen Staat mogten worden doorgevoerd, aan geene meerdere of andere inkomende, uitgaande of transitoire regten of formaliteiten onderworpen zijn, dan aan die, welke met betrekking tot de Europefche vaart en handel zijn daargesteld.

Art. 2. Ook van de schepen, die tot de vaart en handel van en op het vaste land en de eilanden van Noord- en Zuid-Amerika worden gebezigd, zullen geene hoogere of andere lastgelden gevorderd worden, dan dezulken betalen, welke van en op Europefche havens navigeren.

Art. 3. Door de voorschrevene bepalingen wordt niet gede-rogereerd aan het provifioneel gefatueerde bij de wet van den 9den Julij 1814 (zie *Staatsblad* van 1814, n°. 75), betrekke-lijk de voor Nederlandfche ingezetenen op de de Westindie opengefelde vaart.

Art. 4. De vaart en handel van en op de kust van *Guinea*, zal geheel en al vrij zijn van de betaling van regten en lastgel-den, voorbehoudens zoodanige administrative maatregelen, als tegen het misbruiken van dezen vrijdom noodig zullen bevon-den worden.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat een genoegzaam aantal exemplaren gedrukt en naar alle handeldrijvende fteden en plaatfen zal worden gezon-den, om aldaar te worden afgekondigd en aangeplakt.

Lasten wijders enz.

Gegeven te *Laken*, enz.

---

*BESLUIT van den 21sten December 1815,
n°. 43, houdende nadere voorschriften
nopens de vaart op de Westindie,
door Nederlandsche ingezetenen.*

WIJ WILLEM ENZ.

Gelet op de Conventie, den 12den Augustus 11. te *Londen*, tusschen Onzen Ambassadeur aldaar en den Engelschen Staats-Secretaris, Grave BATHURST, gefloten, over de vaart en handel op de Westindische volkplantingen van *Demerary, Essequebo* en *Berbice*;

En willende, dien ten gevolge, de noodige maatregelen vaststellen, speciaal ook met opzigt tot de nog vigerende intermediaire bepalingen op de vaart en handel met de Westindische Kolonien in het algemeen;

Op het rapport van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, Onzen Staatsraad, Directeur-Generaal van Koophandel en Kolonien, en van Onzen Directeur-Generaal van Konvoijen en Licenten;

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De bovengemelde Conventie zal worden publiek gemaakt, ten einde een iegelijk, wien zulks aangaat, zich daar naar kunne gedragen.

Art. 2. Naar aanleiding van de nadere bepalingen, bij die Conventie vastgesteld, worden de voorschriften, betrekkelijk de opengestelde vaart op de Westindie, door Nederlandsche ingezetenen, bij de wet van den 9den Julij 1814, n°. 47 (*Staatsblad* n°. 75), gegeven, van en met den 1sten Januarij aanstaande, gehouden voor vervallen.

Art. 3. De Nederlandsche onderdanen, grondeigenaren zijnde in de Kolonien *Demerary*, *Essequibo* en de *Berbice*, of hypotheeken hebbende op plantaadjen aldaar liggende, zullen, te beginnen met den 1sten Januarij 1816, op die Kolonien mogen varen en handelen, mits zich gedragende naar de bovengemelde Conventie.

Art. 4. De bepalingen van art. 1 en 2 der wet van den 27sten Mei 1815, n°. 25 (*Staatsblad* n°. 37), worden verklaard toepasselijk te zijn op de Nederlandsche vaart en handel, zoo wel naar de Kolonien *Demerary*, *Essequibo* en *Berbice*, en van dezelve naar de Nederlanden, als naar de Kolonie *Suriname* en de Eilanden *Curaçao*, *St. Eustatius* en *St. Martin* en derzelve onderhoorigheden, en van daar herwaarts; met deze uitzondering nochtans, dat de goederen, welke met Nederlandsche schepen, uit de Nederlandsche havens, naar *Suriname* worden vervoerd, vrij zullen zijn van de betaling van uitgaande regten.

Art. 5. De Nederlandsche onderdanen, grondeigenaren zijnde in de Kolonien *Demerary*, *Essequibo* en *Berbice*, en in de Nederlanden wonende, zullen, uiterlijk op den 1sten Februarij aanstaande, aan het Departement van Koophandel en Kolonien (ingevolge art. 10 der Conventie) opgeven hunne namen en woonplaatsen, de namen en beschrijvingen der plantaadjen in de voorschrevene Kolonien, geheel of gedeeltelijk hun toebehoorende, met bijvoeging, of deze zijn suiker- of andere plantaadjen.

Art. 6. De Nederlandsche onderdanen, houders zijnde van hypotheeken op plantaadjen, in de voorschrevene Kolonien gelegen, zullen, mede vóór of uiterlijk op den 1sten Februarij aanstaande, aan het Departement van Koophandel en Kolonien opgeven, het bedrag van de schuld op hypotheeken, zoo als die thans bestaat, of zoo als die, uit kracht van art. 4 der Conventie, zal worden bepaald.

Art. 7. De opgaven, in de twee voorgaande artikelen gevorderd, zullen door de belanghebbenden, in het vervolg, jaarlijks, en wel vóór den 1sten Januarij van ieder jaar, moeten worden vernieuwd.

Art. 8. Het Departement van Koophandel en Kolonien zal van de voormelde opgaven jaarlijks lijsten doen formeren, en daarvan afschriften zenden aan de Departementen van Buitenlandsche Zaken en van de Konvoijen en Licenten.

Art. 9. Het Departement van Buitenlandsche Zaken wordt geautoriseerd, om de veranderingen, welke door Ons, naar aanleiding der Conventie van den 12den Augustus 11., in de bepalingen op de vaart en handel met de Westindische Kolonien zijn gemaakt, officieel te doen mededeelen aan het Ministerie van Zijne Groot-Brittannische Majesteit, alsmede om de jaarlijksche lijsten, welke, ingevolge het voorgaande artikel, aan hetzelfde, door het Departement van Koophandel en Kolonien, zullen worden toegezonden, telkens te doen brengen ter kennis van dat Ministerie, met aanzoek, gelijktijdig, om te verkrijgen de communicatie der lijsten van Nederlandsche eigenaren van plantaadjen of hypotheekhouders, in de Kolonien *Demery*, *Esfequebo* en *Berbice* wonende; welke lijsten, ingevolge de artikelen 8 en 10 der Conventie, aldaar moeten worden geformeerd.

Art. 10. De laatstgemelde lijsten zullen, naarmate dezelve bij het Departement van Buitenlandsche Zaken ontvangen worden, telkens kopijelijk worden medegedeeld aan dat van Koophandel en Kolonien en aan dat der Konvoijen en Licenten.

Art. 11. Onze Minister van Buitenlandsche Zaken, Onze Staatsraad, Directeur-Generaal van Koophandel en Kolonien, en Onze Directeur-Generaal der Konvoijen en Licenten, worden, ieder voor zoo veel hem aangaat, belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, en hetwelk voorts in het Staatsblad en in het Officieel Dagblad ter kennis van een iegelijk zal worden gebragt.

Gegeven in 's Gravenhage, enz.

CONVENTIE over de vaart en handel op
de Westindische Volkplantingen van
Demerary, Esfequebo en Berbice, geslo-
ten te Londen, den 12den Augustus
1815.

IN NAAM DER ALLERHEILIGSTE EN ONVERDEEL-
BARE DRIE-EENIGHEID!

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majes-
teit de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brit-
tannien en Ierland, beide even zeer verlangende om de eensge-
zindheid en goede verstandhouding, die zoo gelukkig tusfchen
de beide Landen bestaat, te bevorderen en te bevestigen, door
het in dadelijke werking brengen van dat gedeelte der bepaling-
gen van het eerste der additionele artikelen van de Conventie
van den 13den Augustus 1814, hetwelk medebrengt, dat „ de
„ onderdanen van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden,
„ zijnde grondeigenaren in de Kolonien van *Demerary, Esfeque-*
„ *bo* en *Berbice*, de vrijheid zullen hebben, om tusfchen de
„ voorschrevene etabliffementen en het grondgebied van Hoogst-
„ gezegde Zijne Majesteit in Europa (onder zekere bepalingen)
„ te handelen,” hebben benoemd tot Hunne Plenipotentiaris-
fen, te weten: Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden,
den Heere HENDRIK BARON FAGEL, Lid van de Ridderfchap der
provincie Holland, en Zijn Extraordinaires Ambassadeur en Ple-
nipotentiaris bij Zijne Groot-Brittannifche Majesteit, en Zijne
Majesteit de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-
Brittannien en Ierland, HENRY GRAVE BATHURST, Lid van
Hoogstgemelde Zijner Majesteits Geheimen Raad en een Zijner
voornamste Secretariffen van Staat, dewelke, na zich onderling
medegedeeld te hebben hunne respective volmagten, in goede
en behoorlijke forma bevonden zijnde, overeengekomen zijn
omtrent de volgende artikelen:

Art. 1.

De voorschreven handel zal, gedurende den tijd van vijf jaren, beginnende met den 1sten Januarij 1816, mogen gedreven worden met schepen, zijnde de eigendom van de onderdanen van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, waar ook gebouwd, en zonder eenige bepaling of restrictie, voor zoo veel betreft de zeelieden, die dezelve bevaren; maar, na verloop van de voorschrevene vijf jaren, of zoo veel vroeger, als Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden het zal goedvinden, zal gemelde handel moeten geschieden alleen met zoodanige schepen, in de Nederlanden gebouwd, en waarvan de schipper en drie vierde van de equipage zijn onderdanen van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden.

Art. 2.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden behoudt aan zich de vrijheid, op den invoer van producten uit gezegde Kolonien in de Europefche Staten van Hoogstgezegde Zijne Majesteit, en, vice versa, op den uitvoer, zoodanige regten, als Hoogstdezelve zal oordeelen te bepalen; maar de regten, die in de Kolonien zelve geheven worden, zijn toepasselijk zoowel op den Nederlandschen als op den Engelschen handel.

Art. 5.

De onderdanen van Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, zijnde grondeigenaren in gezegde Kolonien, zullen de volkomene vrijheid hebben, om naar gezegde Kolonien te gaan, en van dezelve terug te keeren, zonder, in dit opzigt, aan eenig uitstel of moeilijkheid te zijn blootgesteld. Ook personen kunnen aanstellen, om, in hunnen naam, in dien handel hunne zaken te doen, of het opzigt over hunne eigendommen aldaar te houden; zullende echter dezelve, gedurende hun verblijf in de voorschrevene Kolonien, aan de wetten en ordonnantien aldaar onderworpen zijn. Zij zullen ook volkomen vrijheid hebben, om over hunnen eigendom, op zoodanige wijze als zij geschikt zullen oordeelen, te beschikken; met dien verstande nogtans, dat, met opzigt tot de Negeren, zij gehouden zullen zijn aan dezelfde bepalingen als de Britsche onderdanen.

Art. 4.

Ten einde de eigenaren van plantaadjen, in voorschrevene Kolonien, van de verderfelijke gevolgen, welke eene onmiddellijke executie van de hypotheeken, die zij aan de onderdanen van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden mogten verschuldigd zijn, te beveiligen, zoo zijn de Hooge Contractanten verder overeengekomen, dat, in alle gevallen, in welke de eigenaar van eene plantaadje, aan den houder van eenig hypotheek op dezelve plantaadje, vroeger dan den 1sten Januarij 1814 (zoodanig hypotheekhouder, zijnde een onderdaan van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden), de hierna te meldene zekerheid mogt aanbieden, dezelve hypotheekhouder de vrijheid niet zal hebben, om tot immediate executie van gezegde hypotheek over te gaan; wel verstaande echter, dat in alle gevallen, in welke zoodanige securiteit door den eigenaar niet zal worden aangeboden, de hypotheekhouder al zijne regten tot de executie, tot welke hij gerechtigd is, behouden zal.

De bedoelde zekerheid moet bepalen, dat de hypotheekhouder, ten koste van den eigenaar van de plantaadje, eene nieuwe hypotheek zal bekomen, tot het gansche beloop van de schuld, thans aan denzelven verschuldigd, daarin begrepen, zoowel dat gedeelte van de oorspronkelijke schuld, hetwelk niet is afgelost, als de interest, die daarop te goed mogt zijn tot den 31sten December 1814 ingesloten. Dat deze zekerheid aan den hypotheekhouder zal voorbehouden dat regt van preferentie, boven andere hypotheekhouders en schuldeischers, waartoe hij onder zijne oorspronkelijke hypotheek gerechtigd was. Dat het zal loopen tegen een' jaarlijkschen interest, beginnende met den 1sten Januarij 1815, van hetzelfde beloop, en betaalbaar op dezelfde wijze, als het origineel hypotheek medebragt; en dat het gansche beloop van de nieuwe schuld betaalbaar zal zijn in acht jaarlijksche termijnen, de eerste van welke zal vervallen op den 1sten Januarij 1820. Deze nieuwe zekerheid zal mede aan den hypotheekhouder waarborgen alle zoodanige middelen van legale voorziening, in cas van wanbetaling van interest, of van achterlijk blijven in het aflossen van het kapitaal,

wanneer het zal verschuldigd zijn, en al zoodanige andere voorregten en voordeelen, waartoe hij onder zijn thans bestaande hypotheek gerechtigd is; en zal hem, met opzigt tot de schuld, voor welke de nieuwe zekerheid gegeven wordt, in denzelfden staat stellen, in welchen hij was met betrekking tot zijne oorspronkelijke vordering op de plantaadje, met uitzondering alleen van hetgeen betrekking heeft tot den tijd, op welchen de betaling gevorderd zal kunnen worden, te dien effecte, dat geen latere schuldeischer uit deze schikking eenige de minste bevoegdheid zal kunnen afleiden ten nadeele der regten van den oorspronkelijken crediteur; en dat geene verdere opschorting van betaling (furcheance) buiten die, welke hierin bepaald is, plaats zal kunnen hebben, zonder het speciaal consent van den crediteur.

Verder wordt bepaald, dat, ten einde de hypotheekhouder gerechtigd zij, om de zekerheid, in dit artikel omschreven, te bekomen, hij verplicht zal zijn, om, zoodra de gemelde akte in de Kolonie zal zijn geregistreerd, en aan den hypotheekhouder of zijn' agent in de Kolonie ter hand gesteld (de onkosten van welke registratie door den eigenaar moeten gedragen worden) over te geven, ten fine van roijering, de akte van hypotheek of schuldverbindtenissen hem oorspronkelijk ter hand gesteld, of een legaal bewijs over te leggen, dat die akten van hypotheek of schuldverbindtenissen behoorlijk zijn geroyeerd, en niet verder van eenige waarde of kracht zijn.

Wordende verder wel expresfelijk bepaald, dat, met uitzondering van de wijzigingen, in dit artikel gespecificeerd, de regten van de hypotheekhouders of schuldeischers zullen blijven in hun geheel.

Art. 5.

Alle Nederlandsche eigenaren, die als zoodanig bij deze Conventie erkend worden, zullen bevoegd zijn, om hunne plantaadjen uit de Nederlanden van de gewone benoedigheden te voorzien; en, in retour naar de Nederlanden, te mogen uitvoeren de producten van voorschrevene plantaadjen; maar zal al andere invoer van goederen uit de Nederlanden in de Kolonien, of uitvoer van producten uit de Kolonien naar de Neder-

landen striktelijk verboden zijn; en wordt verder bepaald, dat geen uitvoer van eenig artikel, hetwelk mogt verboden zijn, uit de Britsche Staten derwaarts te voeren, uit de Nederlanden derwaarts zal mogen geschieden.

Art. 6.

Door Hollandfche eigenaren moeten verstaan worden, voor- eerst: alle onderdanen van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, in Hoogstdeszelfs Europesche Staten wonende, en thans grondeigenaren in de voorschrevene Kolonien zijnde.

Ten tweede: alle onderdanen van Hoogstgezegde Zijne Majesteit, die in vervolg van tijd mogten geraken in het bezit der plantaadjen, thans aan Hollandfche eigenaren in dezelve behoorende.

Ten derde: al zoodanige grondeigenaren, die, in gezegde Kolonien thans wonende, in de Nederlanden geboren zijn, en, in conformiteit van art. 8 van deze Conventie, mogten verklaren, als Nederlandfche eigenaren, bij voortdoring te willen blijven geconfidereerd; en

Ten vierde: alle onderdanen van Hoogstgezegde Zijne Majesteit, die mogten zijn houders van hypotheeken op plantaadjen in gezegde Kolonien, vóór de dagtekening van deze Conventie gevestigd, en die, volgens hunne akte van hypotheek, het regt bezitten, om de producten van gezegde plantaadjen naar de Nederlanden uit te voeren, onder de restrictie, echter, in art. 9 bepaald.

Art. 7.

In alle gevallen, in welke het regt van voorziening van hypothekeerde plantaadjen, met behoeften en het regt van uitvoer van producten van dezelve naar Nederland niet dadelijk aan den hypotheekhouder verzekerd is, zal het dezen vergund zijn, om alleen uit de Kolonie zoodanige kwantiteit van producten uit te voeren, als genoegzaam zal zijn, om, gerekend naar de prijscourant in de Kolonie, het beloop van de interesten of kapitaal, jaarlijks aan hem verschuldigd, te betalen, en daarentegen, in dezelfde evenredigheid, artikelen van benoedigheden in de Kolonie in te voeren.

Art. 8.

Alle eigenaren, onderdanen zijnde van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, thans in dezelve Kolonien woonachtig, zullen verplicht zijn, ten einde tot de voordeelen van deze Conventie gerechtigd te zijn, binnen drie maanden, na de publicatie van dien in de voorschrevene Kolonien, te verklaren, of zij genegen zijn, als zoodanig bij voortdoring te worden aangemerkt.

Art. 9.

In al de gevallen, in welke beide Nederlandsche en Engelsche onderdanen op dezelfde plantaadje, in de voorschrevene Kolonien, hypotheek hebben, zal de hoeveelheid van producten, die aan de onderscheiden hypotheekhouders moet worden geconfigureerd, zijn in evenredigheid van het beloop van de schuld, aan elk respectievelijk verschuldigd.

Art. 10.

Ten einde de bepalingen van de tegenwoordige Conventie des te gemakkelijker in werking te brengen en te houden, wordt bepaald, dat elk jaar, op order van den Koning der Nederlanden, naauwkeurige en specifieke lijsten zullen worden opgemaakt, bevattende de namen en woonplaatsen der eigenaren, in de Nederlanden residerende, te gelijk met de namen en beschrijvingen van de plantaadjen, hun respectievelijk toebehoorende, met bijvoeging, of de laatstgemelde zij een suiker- of eenige andere plantaadje, en of de eerstgemelde voor het geheel, dan voor een gedeelte eigenaars der plantaadje zijn; voortgelijke lijsten zullen ook worden opgemaakt van de hypotheeken, op de plantaadjen gevestigd, in zoo verre die hypotheeken in het bezit van Nederlandsche onderdanen zijn; specificerende het bedragen van de schuld op hypotheek, zoo als die thans bestaat, of zoo als die uit kracht van art. 4 zal worden bepaald.

Deze lijsten zullen aan het Britsch Gouvernement worden ter hand gesteld, en naar de meergemelde Kolonien worden gezonden, ten einde, met bijvoeging van de lijst der Nederlandsche eigenaren, in de voorschrevene Kolonien wonende, te kunnen dienen tot het bepalen van het gansche bedragen van de

Nederlandsche populatie en eigendom of interest in de voorschrevene Kolonien.

Art. 11.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, aan Zijne Groot-Brittannische Majesteit voorgesteld hebbende, dat de Nederlandsche kooplieden en actiehouders (bekend onder den naam van: *de Societeit van de Berbice*) eene regtmatige aanspraak hebben op zekere plantaadjes, voormaals door dezelve in de Kolonie *de Berbice* aangelegd, uit bezit van dewelke zij door de revolutionaire Regering in Holland gezet waren; en welke, bij de laatste inname van de gemelde Kolonie, door de wapenen van Zijne Groot-Brittannische Majesteit, zijn aangezien geworden als Gouvernements-eigendom, zoo verbindt zich Zijne Groot-Brittannische Majesteit, aan de gemelde Societeit van *de Berbice*, binnen den tijd van zes maanden, na de uitwisseling der ratificatien van de tegenwoordige Conventie, te restitueren, de plantaadjen: *Dageraad*, *Dankbaarheid*, *Johanna* en *Sandvoort*, met derzelver Negers en verder toebehooren, tegenwoordig op dezelve dadelijk gebruikt wordende, en zulks in volkomen vergoeding en voldoening van alle pretensien, welke gemelde Societeit zoude mogen hebben of sustineren te hebben ten laste van Zijne Groot-Brittannische Majesteit of Hoogstdeszelfs onderdanen, uit hoofde van eenigen eigendom, voormaals aan meergemelde Societeit in de Kolonie *de Berbice* toebehoord hebbende.

Art. 12.

Alle kwestien, die tusschen bijzondere personen, betrekkelijk de eigendomsregten, in de bepaling van deze tegenwoordige Conventie vallende, mogten ontstaan, zullen door den bevoegden Regter, volgens de wetten, in de voorschrevene Kolonien in kracht, worden beslist.

Art. 15.

Zijne Britsche Majesteit neemt aan, om, in alle gevallen, waarin de regten en belangen van de Nederlandsche eigenaren betrokken zijn, met de uiterste billijkheid en onpartijdigheid te werk te gaan.

Art. 14.

De beide Hooge contracterende partijen behouden aan zich de magt, om in het vervolg zoodanige modificatien in deze tegenwoordige Conventie te maken, als de ondervinding mogt doen zien, dat voor de belangen van beiden mogten te verlangen zijn.

Art. 15.

Eindelijk wordt bepaald, dat de stipulatien van deze Conventie van kracht zullen zijn van den dag der uitwisseling van de ratificatien van dien.

Art. 16.

De tegenwoordige Conventie zal worden geratificeerd, en de ratificatien van dien worden uitgewisfeld te *Londen*, binnen drie weken na de dagteekening derzelve, of eerder, indien mogelijk.

Ten oorkonde dezer, hebben de respective Plenipotentiarsifen deze geteekend en met het cachet hunner wapenen voorzien.

Aldus gedaan te *Londen*, den 12den Augustus in het jaar onzes Heeren, een duizend acht honderd en vijftien.

(L. S.)

(Get.)

H. FAGEL.

De tegenwoordige Conventie is den 23ften Augustus 1815 door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden geratificeerd,
en

Den 28ften September 1815 door Zijne Groot-Brittannische Majesteit.

RESOLUTIE, mitsgaders Koninklijk besluit, betreffende de uitgifte van nieuwe gronden ter cultuur, in de Kolonie Suriname, van den 23sten Julij 1821.

Wij Mr. CORNELIS RIJNHARD VAILLANT, Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Gouverneur-Generaal *ad interim* van de Kolonie Suriname, mitsgaders Opperbevelhebber over de Land- en Zeemagt in dezelve, enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten :

Alzoo wij, bij misfave van Zijne Excellentie den Heere Minister voor het Publiek Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Kolonien, van den 11den Februarij 11., n°. 58, ontvangen hebben een besluit van Zijne Majesteit den Koning, gegeven te *Brusfel*, den 20sten December 1820, n°. 46, van den navolgenden inhoud :

« WIJ WILLEM, bij de gratie Gods, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

„ Op het rapport van Onzen Minister voor het Publiek Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Kolonien, van den 17den September 1819, n°. 643 ;

„ Den Raad van State gehoord (advies van den 18den December 1820, n°. 9) ;

„ Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen :

1°. „ Dat er nieuwe gronden ter cultuur zullen worden uitgegeven in het district *de Nikerie*, gelegen in de Kolonie

„ *Suriname*, alsmede langs de zee kust, tusschen de rivieren *de*
„ *Nikerie* en *de Coopename*, tusschen de rivieren *Suramacca* en
„ *Suriname*, en in al zoodanige gedeelten der Kolonie, waar
„ zulks aan de veiligheid derzelve geen' dadelijken hinder kan
„ toebrengen, en zulks tot eene som van *f* 3000 Surinaamsch
„ courant per lot, ten faveure der koloniale kas, wel meerder,
„ naar gelang van de gelegenheid van den grond, doch niet
„ minder, en voorts op voorwaarden, als bij den Model-grond-
„ brief, bij dit besluit gevoegd, zijn vermeld.

2°. „ Dat de verzoeken, tot het bekomen van nieuwe gronden in de Kolonie *Suriname*, schriftelijk zullen moeten worden gedaan aan den Gouverneur, dier Kolonie; dat deze dezelve met zijne consideratien zal zenden aan het Hoofd van het Departement voor de Kolonien, die daarop Onze goedkeuring zal vragen, en, na die bekomen te hebben, daarvan aan den Gouverneur zal kennis geven, met autorisatie, om van de verzochte uitgifte de grondbrieven op te maken, en om dezelve aan de belanghebbenden uit te reiken.

3°. „ Dat in het uitgeven van nieuwe gronden, naast die, welke reeds in cultuur zijn, de voorkeur zal gegeven worden aan den eigenaar van den belenden in cultuur zijnden grond, mits men wete, dat dezelve het vermogen of crediet heeft, om den nieuwen grond in cultuur te brengen.

4°. „ Dat ook bij het uitgeven van gronden preferent zullen zijn die verzoekers, welke reeds in de Kolonie zijn ge-etablisfeerd, of van wie men grond heeft te veronderstellen, dat zij zich aldaar zullen etabliseren, boven dezulken, welke niet in de Kolonie wonen, of niet voornemens zijn, zich aldaar neder te zetten.

5°. „ Dat geene gronden zullen worden uitgegeven aan dezulken, welke geen vermogen of crediet hebben, om dezelve in cultuur te brengen; ook niet aan die, van welke, hoezeer het vermogen hebbende, niet kan onderfeld worden, dat zij voornemens zijn, den grond te cultiveren, naardien het Onze ernstige wil is, dat de gronden niet in handen komen van speculanten, welke dezelve, zonder die in cultuur gebragt te

„ hebben, weder zouden verkoopen, en zal de Gouverneur, bij
 „ het inzenden zijner consideratien, zoo als bij art. 2 van dit
 „ besluit vermeld staat, hierop bijzonder moeten attent zijn.

6°. „ Dat de slaven, behoorende tot gehypothekeerde plan-
 „ taadjn, naar de nieuw uit te gevene gronden niet mogen
 „ worden verplaatst, noch op eenige wijze tot derzelver be-
 „ bouwing gebruikt, zonder toestemming van de hypotheekhou-
 „ ders, van welke toestemming bij authentieke acte zal moeten
 „ blijken aan den Gouverneur, die dezelve acte bij zijne in te
 „ zendene consideratien kopijelijk zal behooren over te leg-
 „ gen.

7°. „ Dat de eigenaars van de vroeger reeds uitgegevene
 „ gronden, die nog niet in cultuur zijn gebragt, waarvan de
 „ landstakfen geheel of gedeeltelijk zijn voldaan, of waarop de
 „ approbatie van den Souverein nog niet is gevraagd, invoege
 „ als de bezitter tot dat alles bij de voorwaarden en de uit-
 „ gifte is verpligt geweest, van dit hun eigendom zijn ver-
 „ vallen, zoo als zij daarvan vervallen verklaard worden bij
 „ deze.

8°. „ Dat aan zoodanige, nu vervallen verklaarde, eigena-
 „ ren, wanneer zij, ten genoegen van het Gouvernement van
 „ *Suriname*, zullen hebben bewezen, dat het niet voldoen aan
 „ de voorwaarden, waarop vroeger aan hen gronden zijn uitge-
 „ geven, grootendeels is buiten hun schuld en aan de evene-
 „ menten van den tijd toe te schrijven, wordt vrijgelaten
 „ het doen van het verzoek ter bekoming van nieuwe gronden,
 „ en dat, wanneer door Ons daarop gunstig zal zijn besloten,
 „ dezelve aan hen zullen worden uitgegeven op dezelfde voor-
 „ waarden, als bij den in art. 1 van dit besluit vermelden
 „ grondbrief zijn vermeld, met dispensatie echter van de ver-
 „ pligting tot het betalen van *f* 3000 per lot.

„ En is Onze Minister enz.

„ Gegeven te *Brussel*, enz.”

« MODEL - GRONDBRIEF.

« W I J W I L L E M , *bij de gratie Gods* ,
 « K O N I N G D E R N E D E R L A N D E N , P R I N S
 « V A N O R A N J E - N A S S A U , G R O O T H E R -
 « T O G V A N L U X E M B U R G , *enz.* , *enz.* ,
 « *enz.*

„ Alzoo N. N. zich aan Ons, bij request, heeft geadres-
 „ feerd, te kennen gevende, dat enz.;

„ En alzoo verzoekende, dat enz.;

„ Zoo is het, dat Wij hebben goedgevonden en verstaan te
 „ vergunnen, zoo als Wij vergunnen, bij deze, aan N. N.
 „ voornoemd, den allodialen eigendom en het erfelijk bezit
 „ van het perceel land, gelegen ..... en op de generale
 „ schetskaart bekend onder N....., ter grootte van .....
 „ akkers, met eene *face* van ..... kettingen, en zulks
 „ onder de navolgende voorwaarden:

1°. „ Dat hij binnen den tijd van twaalf maanden, nadat
 „ hem deze grondbrief zal zijn toegekomen, het voor-
 „ melde land behoorlijk zal doen uitmeten en limiteren,
 „ en daarvan doen vervaardigen vijf gelijke kaarten, die,
 „ binnen den tijd van drie maanden, na ommekomst van
 „ eerstgemelde twaalf maanden, aan den Gouverneur ter
 „ approbatie zullen moeten worden ingezonden, en zul-
 „ len dienen, twee om bij twee onderscheidene scheeps-
 „ gelegenheden aan het Ministerie van Kolonien te wor-
 „ den toegezonden, ééne om ter Secretarie van het Gou-
 „ vernement te blijven berusten, ééne voor den eigenaar
 „ zelve, en ééne om, nevens dezen grondbrief, ter
 „ Secretarie van het Hof - Civiël der Kolonie te worden
 „ geregistreerd, en welke registratie mede binnen drie
 „ maanden, na ommekomst der laatstgemelde drie maan-
 „ den, zal moeten geschieden, alles op eene boete van
 „ f 50 Surinaamsch, voor iedere maand, dat hij, na deze
 „ bepaalde termijnen, aan eene der voorschrevene ver-

- „ pligtingen mogt zijn in gebreke gebleven; zullende
 „ deze boete worden ingevorderd door den Ontvanger
 „ der landtakfen, en verdeeld als volgt: een vierde aan
 „ den Ontvanger voornoemd en deszelfs geëmployeer-
 „ den, en drie vierde ten behoeve van zoodanig fonds
 „ ten algemeenen nutte, als nader zal worden bepaald.
- 2°. „ Dat hij, zijne erven of regtverkrijgenden, voor deze
 „ concessie zal betalen eene fom van *f* 3000 Surinaamsch
 „ courant, in drie termijnen, te weten: een derde bij
 „ de afgifte van dezen grondbrief, een derde uit de re-
 „ venuen van den eersten pluk, en een derde uit de re-
 „ venuen van den tweeden pluk.
- 3°. „ Dat hij, zijne erven of regtverkrijgenden, drie jaren
 „ na het obtineren van dezen grondbrief, van de voor-
 „ melde akkers land, zal moeten betalen eene jaarlijksche
 „ recognitie van 25 stuivers Surinaamsch courant per ak-
 „ ker, voor de twee eerstvolgende jaren, en vervolgens
 „ van 2 stuivers per akker, aan het kantoor der land-
 „ takfen, hetzij hetzelfde land ontgonnen is *al* dan *niet*.
 „ En welke recognitie telkens op den vervalldag zal
 „ moeten voldaan worden, op poene dat, zulks binnen
 „ drie maanden na denzelven niet geschied zijnde, hij,
 „ zijne erven of regtverkrijgenden, het dubbel van dien
 „ zullen moeten betalen, en waarvoor dezelve paratelijk
 „ zullen kunnen worden geëxecuteerd.
- 4°. „ Dat hij gehouden zal zijn, twee jaren na het obtine-
 „ ren van dezen grondbrief, een gedeelte van hetzelfde
 „ land onder culture te brengen, en daarop ten minste
 „ te plaatfen een getal van zes stuks flaven, die aan
 „ hetzelfde moeten zijn verbonden, en dus aldaar ook
 „ hun vast verblijf moeten houden.
- 5°. „ Dat het hem, zijne erven of regtverkrijgenden, binnen
 „ de tien eerste jaren, te rekenen van de dagteekening
 „ dezes, niet zal vrijstaan, om de voorgestelde . . . . .
 „ akkers land te verkoopen, verhandelen, wegschenken
 „ of op een of eenigerlei wijze van meester te doen

- „ veranderen (ten zij bij versterf of insolventie), zonder
„ daarvoor aan het kantoor der landtakken te betalen f 2
„ Surinaamsch per akker.
- 6°. „ Dat hij, in het front van het hem afgestane terrein,
„ eene ruimte van 66 voeten zal moeten laten, onbe-
„ werkt, van den oever van de rivier of van zee, ach-
„ ter welke ruimte hij zal moeten aanleggen en onder-
„ houden een' bekwamen rijweg, ter zoodanige lengte en
„ breedte, als door de Heemraden van de divisie of an-
„ dere daarover gestelde Autoriteiten zal worden aange-
„ wezen; doch zal het hem niettemin geoorloofd zijn,
„ om zijne ladingsplaats of stijger op hetzelfde land te
„ maken, en zoodanige doorgravingen te doen, als hij
„ noodig zal oordeelen, om het overtollige water van
„ zijn land af te leiden, mits zorgende, dat daarover
„ goede bruggen worden gelegd, naar genoeg van
„ Heemraden of andere daarover gestelde Autoriteiten.
- 7°. „ Dat, daar het zoude kunnen gebeuren, dat het voor-
„ schrevene land tot het een of ander oogmerk van al-
„ gemeen belang, geheel of ten deele, zoude kunnen
„ worde gerequireerd, Ons, of den Gouverneur van
„ Onzentwege, ten allen tijde gereserveerd blijft, om
„ hetzelfde land, hetzij geheel of ten deele, te naderen,
„ mits den eigenaar, zijne erven of regtverkrijgenden,
„ schadeloos stellende, ingevolge taxatie van twee perso-
„ nen, door de wederzijdsche partijen te benoemen, met
„ bijvoeging van eenen derden, ingeval van verschil, door
„ de twee eerstgemelden te verkiezen, en van welke
„ taxatie aan het Ministerie van Kolonien zal worden
„ kennis gegeven.
- 8°. „ Dat het regt van naasting, ingeval van verkoop, ten
„ allen tijde aan Ons voorbehouden blijft, zoodat hij,
„ zijne erven of regtverkrijgenden, telkens, omtrent de
„ uitoefening van dit Ons regt, het welmeenen van den
„ Gouverneur zullen moeten verstaan, alvorens tot den
„ verkoop over te gaan.

9°. „ Dat hij , tot defensie der Kolonie , en tot wering van
 „ alle binnenlandschê onlusten , zal moeten bijdragen ,
 „ gehoorzame aan al de bevelen , die hem door of
 „ van wege den Gouverneur zullen worden gegeven , en
 „ speciaal voldoende aan alle commando's en fournisfe-
 „ menten van Schutters en andere Negers , waartoe hij
 „ door de bevoegde Autoriteiten zal worden gerequi-
 „ reerd.

10°. „ Laatsteijk referveren Wij Ons , om , op voorstel van
 „ den Gouverneur , den tegenwoordigen grondbrief in te
 „ trekken en het daarbij omschreven land te doen terug
 „ keeren in den boezem van het domein , indien niet
 „ behoorlijk mogt worden voldaan aan zoodanige der
 „ voormelde voorwaarden , als op welker inachtneming
 „ geene geldelijke boeten gesteld zijn.

„ Aldus gedaan , onder Ons Koninklijk zegel , binnen .....
 „ ..... , den ..... des jaars ..... , van Onze Rege-
 „ ring het .....

„ .....

„ Van wege den Koning ,

„ .....

Zoo is het , dat Wij hebben goedgevonden en verstaan :

1°. Den inhoud van hetzelfde besluit te brengen ter kennisfe
 der goede ingezetenen , gelijk geschiedt bij deze , ten einde elk
 een iegelijk , wien het aangaat , zich daarnaar gedrage.

2°. Zoodanigen , die vroeger eenig request om gronden in
 het distrikt *Nikerie* , langs de zeekust , tusschen de rivieren *de*
Nikerie en *de Coopename* , en tusschen de rivieren *Suramacca*
 en *Suriname* , aan Ons hebben ingediend , en die alsnog bij
 hunnen wensch tot verkrijging van gronden , onder de bij Zijner
 Majesteits besluit daargestelde bepalingen , perfisteren , bij deze
 uit te noodigen en op te roepen , om van dit hun verlangen ,
 bij schriftelijke opgave , ter Gouvernements-Secretarie in te zen-

den, te doen blijken, ten einde de vroeger geprefenteerde requesten, welke Wij van Zijne Excellentie den Heere Minister voor het Publiek Onderwijs, de Nationale Nijverheid en de Kolonien hebben terug ontvangen, nader kunnen worden geëxamineerd, en, daartoe termen zijnde, andermaal met de noodige confideratien kunnen worden opgezonden.

De zoodanigen, die vroeger concessien van landen bekomen hebben, en dezelve landen reeds in culture gebragt hebben, doch waarvoor, tot dus ver, de goedkeuring van den Landheer ontbreekt, en die zich om die goedkeuring nog niet hebben aangemeld, alsnog aan te manen, om het verzoek om approbatie te doen; zullende dezelve requesten alsdan gezamenlijk met de reeds succesfivelijk ingezondene, tot verkrijging van eene gelijke approbatie, worden opgezonden.

En zal deze Onze resolutie in het Gouvernementsblad worden geïnfereerd, en geplaatst worden in de beide Couranten, welke in deze Kolonie uitgegeven worden, en voorts ter gewoner plaats in het lokaal van het Hof van Politie, en van het Landdrostambt, in het distrikt *Nikerie*, worden aangeplakt.

Gegeven te *Paramaribo*, enz.

*BESLUITEN van den 10den Julij en
16den November 1826, wegens de
openstelling der haven van Curaçao
voor de vaart en handel van alle
Natiën, en de verordeningen dien-
aangaande.*

Wij PAULUS ROELOFF CANTZ'LAAR, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Schout-bij-Nacht in dienst van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Gouverneur van *Curaçao* en onderhoorige Eilanden van *Bonaire* en *Aruba*, en Opperbevelhebber van de Land- en Zeemagt aldaar, enz., enz.

Al degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Naardemaal het aan Zijne Majesteit den Koning behaagd heeft, bij besluit van den 10den Julij dezes jaars, lett. U, 16, te bepalen, dat de haven van *Curaçao*, van en met den 1sten Januarij 1827, zal open zijn voor de vaart en handel van alle Natiën, en dat geene inkomende noch uitgaande regten van goederen, of last- of tonnegelden van de schepen zullen gevorderd worden, maar dat de vaartuigen alleen onderhevig blijven aan zoodanige lasten, welke voor de veiligheid en het behoud van schip en goederen zullen noodig geoordeeld worden daar te stellen; en dat er door het Gouvernement dezer Eilanden een toezigt kan worden daargesteld, opzigtelijk die goederen, welke voor de consumtie aan het regt van impost of accijns onderhevig zullen gesteld worden, overeenkomstig de dienaangaande te maken bepalingen en reglementen;

En vermits het voormelde Koninklijk besluit door Zijne Excellentie den Minister voor de Marine en Kolonien, met eene

misfivē van den 12den Julij 11., lett. J, n°. 120 k., aan ons is toegezonden, om hetzelve in werking te brengen, te gelijk met de daarstelling der hiervoren bedoelde bepalingen, die in den Raad van Policie zijn gearresteerd, en aan welke gezamenlijk met deze publiciteit zal worden gegeven;

Zoo wordt hierbij aan het gemelde Koninklijk besluit publiciteit gegeven, luidende hetzelve als volgt:

KOPIJ.

Let. U, 16.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*,
KONING DER NEDERLANDEN, PRINS
VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHER-
TOG VAN LUXEBURG, *enz., enz.,*
enz.

In overweging genomen hebbende, dat het voor de wederkeerige belangen van het Moederland en van het Eiland *Curaçao* hoogst belangrijk is, dat de gezegde Kolonie tot eene geheel vrije haven worde verklaard;

Gezien de rapporten van Onze Ministers voor de Marine en Kolonien en van Buitenlandsche Zaken;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

De haven van *Curaçao* zal van en met den 1sten Januarij 1827 open zijn, voor de vaart en handel van alle Natien.

Art. 2.

Geene inkomende noch uitgaande regten van de goederen, of last- of tonnégelden van de schepen zullen gevorderd worden. De vaartuigen blijven alleen onderhevig aan zoodanige lasten, welke voor de veiligheid en het behoud van schip en goederen zullen noodig geoordeeld worden daar te stellen.

Art. 5.

Bij het binnenkomen der haven zal het Gouvernement van *Curaçao* een toezigt kunnen daarstellen, opzigtelijk die goederen, in de schepen zich bevindende, welke voor de consumtie aan het regt van impost of accijns onderhevig zullen gesteld worden; zullende echter de bepalingen en reglementen, dien-aangaande, tot grondslag moeten hebben de minst mogelijke verhindering van het vrije vertier.

Art. 4.

De bij het vorige artikel bedoelde bepalingen en reglementen zullen door den Gouverneur van *Curaçao* worden opgemaakt, na daaromtrent het gevoelen van den Raad van Politie te hebben gehoord, en, met den 1sten Januarij 1827, onder Onze nadere goedkeuring in werking worden gebragt.

En is Onze Minister voor de Marine en Kolonien belast met de uitvoering dezes, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan Onze Ministers van Buitenlandsehe en Binnenlandsehe Zaken, aan Onzen Staatsraad, Administrateur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, en aan de Algemeene Rekenkamer, tot informatie en narigt.

Gegeven te 's *Gravenhage*, enz.

En krachtens en ten gevolge van hetzelfde besluit, bij deze verklaard: dat niet alleen alle inkomende en uitgaande regten van goederen, en last- of tonnégelden van schepen, maar ook de bestaande belastingen op de schepen, onder de benaming van haven- en plakkaatgelden, zoo mede alle leges op de in- en uitklaring en op het losfen en laden van schepen, met den laatsten dag der aanstaande maand December dezes jaars, voor vervallen en afgeschafte worden gehouden, opdat alzoo van en met den 1sten Januarij 1827, de vaartuigen aan geene andere lasten dan die, welke voor de veiligheid en het behoud van fchip en goederen zullen worden noodig geoordeeld, en de

confumtive goederen aan geene andere belasting dan eenen impost op de confumtie daarvan zullen onderhevig zijn , overeenkomstig de hiervoren bedoelde in den Raad van Policie gearresteerde bepalingen.

Gedaan op *Curaçao* , den 16den November 1826 , het dertiende jaar van Zijner Majesteits Regering.

(Get.) CANTZ'LAAR.

Ter ordonnantie van Zijne Excellentie ,

(Get.) W. PRINCE , *Gouv. Secr.*

Gepubliceerd binnen het Fort *Amsterdam* , en in de *Willemstad* op *Curaçao* , dato *ut supra*.

(Get.) W. PRINCE , *Gouv. Secr.*

---

*BESLUIT van den 17den April 1827,
houdende Reglement ter regeling van
den handel en de scheepvaart op het
Eiland Curaçao.*

De Schout-bij-Nacht, Gouverneur en Raden van Politie van *Curaçao* en onderhoorige Eilanden;

Al degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut!
doen te weten:

Naardemaal de bepalingen van het bestaande Reglement, ter regeling van den handel en de scheepvaart op dit Eiland, hetwelk, bij Ministeriële resolutie van den 12den November 1821, n°. 11/62, geapprobeerd, en den 20sten Junij 1822, alhier gepubliceerd is, door de vrijverklaring der haven dezes Eilands, federt den 1sten Januarij dezes jaars, in derzelver geheel voor onbestaanbaar moeten gehouden worden, zoowel met de verordeningen, die ten aanzien der *vrijverklaring* bereids zijn daargesteld, als met het doel en de strekking daarvan, al waarom de gemelde bepalingen, die derhalve, in vele opzigten, met het thans aangenomen stelsel eener vrije haven strijdig zijn, behooren te vervallen, en door andere vervangen te worden.

Zoo is het, dat het hiervoren gemelde, thans nog bestaande, Reglement ter regeling van den handel en de scheepvaart op dit Eiland, hierbij, voor vervallen en geheel buiten werking wordt verklaard, om vervangen te worden door een ander, hetwelk heden gearresteerd is, om in werking te worden gebracht.

Aldus gearresteerd in de Raadsvergadering, gehouden op het Gouvernementshuis binnen het Fort *Amsterdam* op *Curaçao*, den 17den April 1827, het veertiende van Zijner Majesteits Regering.

De Gouverneur en Raden voornoemd, enz.

*REGLEMENT ter regeling van den
handel en de scheepvaart op het
Eiland Curaçao.*

Art. 1. Van de ladingen aller koopvaardijfchepen en vaartuigen, dewelke in de haven van *Curacao* aankomen, zal er binnen vier en twintig uren, federt derzelver aankomst, aangifte ter Secretarie van den Raad van Policie worden gedaan, op een door den fchipper onderteekend en op zegel gefchreven manifest, volgens het daarvan, bij publicatie van Gouverneur en Raden van Policie, van den 16den November 1826, gearresteerd model; zullende, bij de inlevering van dat manifest, binnen den voormelden bepaalden tijd van vier en twintig uren, federt de aankomst des vaartuigs, de bij het 1ste artikel van die publicatie bepaalde belasting, voor de veiligheid en het behoud van fchip en goederen, dadelijk worden betaald.

Art. 2. De fchipper van een aangekomen vaartuig, benevens de pasfagiers, begeven zich, dadelijk na hun arrivement, naar den Oppervifitateur bij den Gouverneur of ter Gouvernementssecretarie, en de pasfagiers, aldus begeleid, ter Fiscalaat.

Art. 3. Alle binnengekomen vaartuigen zullen voor het Fort *Amsterdam* blijven liggen, tot dat de aangifte der lading ter Secretarie van den Raad van Policie, met de inlevering van het manifest daarvan en betaling der daarop staande belasting zal zijn gedaan, en het vereifchte generaal-permis tot ontlading (zie *art. 7 der voormelde publicatie*) zal zijn genomen; waarna dezelve maar eerst, doch niet eerder, ter plaatfe der ontlading zullen mogen verhaald worden.

Art. 4. Bijaldien eenig gedeelte der ingeladene goederen, die aan het regt van confumtie of accijns onderhevig zijn, ter wedervervoering is aangegeven, zal de ontlading van het andere gedeelte voor het Fort *Amsterdam* moeten gefchieden, en zal dus geen vaartuig, hetwelk ter wedervervoering aangegevene goederen aan boord heeft, van die legplaats mogen verhaald worden, ten zij men tot het befluit gekomen is, om die goederen te ontfchepen en daarvan het voormelde regt te betalen.

Art. 5. Offchoon een vaartuig niet langer dan vier en twintig uren binnen de haven vertoeft, zal de bepaalde belasting ten volle verschuldigd zijn, en moeten betaald worden, wanneer eenige goederen daaruit ontscheept of daarin ingescheept worden.

Art. 6. Het zal geoorloofd zijn, de aan het regt van consumtie en accijns onderhevig zijnde goederen, die ter wederuitvoering zijn aangegeven, geheel of ten deele, te ontschepen, tegen betaling van het daarop staande regt, na kennisgeving daarvan aan het Hoofdontvangers-kantoor, met inlevering van eene door den schipper onderteekende lijst der dusdanige goederen, die men ontschepen wil; waarop een permis daartoe zal worden verleend, hetwelk, vóór de uitreiking daarvan, ten kantore van den Raad-Controleur zal moeten geregistreerd zijn.

Art. 7. Zoo lang het vaartuig voor het Fort *Amsterdam* ligt, zal het geoorloofd zijn, nadere aangifte bij manifesten, volgens het bepaalde model, te doen, doch, van daar verhaald zijnde, zal er dan geene nadere aangifte mogen geschieden of aangenomen worden, maar zullen alle goederen, aan het regt van consumtie en accijns onderhevig, die vóór het verhalen des vaartuigs van het Fort *Amsterdam* niet mogten zijn aangegeven, als ter kwader trouwe verzwegen aangemerkt worden, en als zoodanig aan aanhaling en verbeurdverklaring onderworpen zijn.

Art. 8. Vermits de vrijstelling van de betaling der voormelde belasting, bij het vertrek des vaartuigs, binnen vier en twintig uren na deszelfs aankomst, zoowel als de uitkeering van een gedeelte daarvan, wanneer het vaartuig binnen acht dagen wederom uitzeilt, zonder intusfchen goederen ontladen of ingescheept te hebben, als eene gunst en niet als een regt moet worden beschouwd, doordien het binnenvallen eens vaartuigs en het vertoeft deszelven in de haven, om welke reden ook, in het belang van hetzelfde geschiedt, en die belasting daarom, met alle billijkheid, zonder eenige uitzondering of uitkeering, zoude kunnen geheven worden; zal er derhalve geen onderscheid van dagen in de berekening van eenigen bepaalden ligtijd worden gemaakt, en alzoo de ligtijd, in welk geval ook, over zon- en feestdagen, even gelijk als over an-

dere dagen moeten berekend worden; zoodat het weder uitzeilen van eenig vaartuig, op welken dag ook hetzelfde is binnengekomen of wederom uitzeilt, werkelijk binnen den toegestanen ligtijd, zon- en feestdagen daaronder gerekend, zonder goederen ontscheept of ingescheept te hebben, moet geschieden, om van de vergunning der wet te mogen genieten, waartegen geene verontschuldiging of voorwendfel, hoe ook genaamd, zal mogen ingebracht of aangenomen worden, aangezien een dusdanig vaartuig geene verhindering zal ontmoeten, om op eenen zon- of feestdag de haven binnen den ligtijd te verlaten, als de schipper van hetzelfde, zijn voornemen en vertoogen daartoe aan den Oppervisiteur te kennen geeft; dewelke daarop het noodige tot het vertrek des vaartuigs zal moeten bewerkstelligen, en ook een' fortпас, tot het uitzeilen van een zoodanig vaartuig binnen den ligtijd, op zon- of feestdagen, zal mogen en moeten verleenen.

Art. 9. Bij verzuim van aangifte der ingeladene goederen, met inlevering van een manifest daarvan, en betaling der daarop staande belasting, binnen den bepaalden tijd van vier en twintig uren, wanneer het vaartuig binnen dien tijd niet wederom zal uitgezeild zijn, en derhalve als die belasting na dien tijd maar eerst is betaald geworden, zal er geene uitkeering van de helft daarvan geschieden, zoo als zulks bij het 15de artikel der hiervoren gemelde publicatie, in het daarbij vermelde geval, bevolen is, namelijk bij het weder uitzeilen des vaartuigs binnen acht dagen, zonder goederen ontscheept of ingeladen te hebben, en, ingeval het verzuim acht dagen geduurd heeft, zal die belasting verdubbeld worden ten behoeve der koloniale kas.

Art. 10. Het recht van consumtie en accijns wordt verschuldigd en moet betaald worden van alle goederen, die daaraan onderhevig zijn, bijaldien dezelve binnen veertien dagen (zon- en feestdagen daaronder gerekend), federt derzelve invoer, niet wederom uitgevoerd zijn in hetzelfde vaartuig, waarmede dezelve zijn aangebragt, overeenkomstig het 14de artikel der hiervoren gemelde publicatie, om het even, of men *al* dan *niet* verzuimd heeft of weigerachtig is gebleven, de aangifte daarvan op de bepaalde wijze te doen, of niettegenstaande dat

dezelve ter wedervervoering zijn aangegeven geworden; met uitzondering nogtans van de zoodanigen, die ter wedervervoering zijn aangegeven, en, krachtens het evengemelde artikel, met speciale toestemming van den Gouverneur, werkelijk ontscheept zijn geworden tot reparatie van het vaartuig, of om andere gewichtige reden, ter beoordeeling van den Gouverneur.

Art. 11. Ingeval men nalatig of weigerachtig is geweest, de aangifte der lading eens aangekomen vaartuigs, binnen veertien dagen (zon- en feestdagen daaronder gerekend), federt deszelfs aankomst, op de bepaalde wijze te doen, of wanneer die aangifte wel geschied is, maar noch wederuitvoering der daartoe aangegevene goederen, noch ontlading daarvan, tot reparatie des vaartuigs of anderszins, krachtens daartoe bekomen consent, heeft plaats gehad; gelijk ook bij nietontscheeping der zoodanige, niet ter wedervervoering aangegevene, goederen, binnen den voorzeiden tijd, zal daarna de ontlading van Gouvernementswege mogen geschieden, ten einde de aan het regt van consumtie en accijns onderhevig zijnde goederen op te nemen en het verschuldigde regt te berekenen, om hetzelfde daarop te verhalen, terwijl het vaartuig, voor de verschuldigde belasting tot veiligheid en behoud van schip en goederen, aansprakelijk blijft tot verhaal daarvan op hetzelfde.

Art. 12. Het regt van consumtie en accijns der goederen, die daaraan onderhevig zijn, dewelke niet tot wedervervoering zijn aangegeven, moet betaald worden, hetzij dat dezelve *al* dan *niet* ontscheept worden, aangezien het aan elk vrijstaat, dusdanige goederen ter wedervervoering aan te geven, en degene, die zulks niet doet, zich daardoor vrijwillig onderwerpt aan de betaling van dat regt daarop.

Art. 13. Daar geen vaartuig een' fortpas ter Gouvernements-Secretarie tot het nitzeilen verkrijgen kan, alvorens dat er een manifest van deszelfs lading aldaar zal zijn ingeleverd, overeenkomstig het 10de artikel der hiervoren gemelde publicatie, zal het manifest moeten gevisieerd worden door den Oppervisiteateur, dewelke daarbij zal hebben te letten, of er, ten aanzien van het vaartuig en van deszelfs aangebragte lading, gehandeld en voldaan is aan de bepalingen, zoowel van dit Reglement als

van de hierin aangehaalde publicatie van den 16den November 1826, tot voorkoming alzoo, dat geen vaartuig een' fortпас bekomme, hetwelk hetzelfde niet vermag te hebben, ter oorzake van overtredingen, die er van de bedoelde bepalingen mogten hebben plaats gehad. Vaartuigen, die binnen den bepaalden ligtijd zullen terug zeilen, zonder goederen ontscheept of ingescheept te hebben, verkrijgen den fortпас van den Oppervisiteur op zon- en feestdagen; doch op andere dagen van de Gouvernements-Secretarie, op een bewijs daarvan door dien ambtenaar te verleen, en, derhalve, zonder inlevering van manifest.

Art. 14. Aangezien de belasting tot veiligheid en behoud van schip en goederen, bij de inlevering van het manifest der aangebrachte goederen, ten volle betaald wordt, zal er teruggave van de helft daarvan geschieden aan de vaartuigen, die dezelfde, binnen den bepaalden tijd van vier en twintig uren, hebben betaald, en overeenkomstig het 15de artikel der voorsz. publicatie terug zeilen, zonder goederen te hebben ontscheept of ingeladen. De voormelde teruggave geschiedt op een bewijs deswege van den belanghebbenden, na registratie daarvan ten kantore van den Raad-Contrarolleur.

Art. 15. De goederen aan het regt van consumtie en accijs onderhevig, dewelke met speciale toestemming van den Gouverneur, tot reparatie des vaartuigs, of andere gewigtige reden, ontscheept zijn geworden, zullen opgeslagen worden in één of meer pakhuizen, voorzien van drie bijzondere sloten, welker sleutels bij den eigenaar der goederen, den Hoofdontvanger en den Oppervisiteur, elk één daarvan zullen moeten berusten. De ontlading en daarna de wederinscheping dier goederen geschiedt voor het Fort *Amsterdam*, ten ware dat er, om dringende reden, door den Gouverneur verlof zal zijn verleend, om de ontlading op eenige andere plaats te laten geschieden.

Art. 16. De zeebrieven, zeepassen of registers der vaartuigen moeten, bij de inlevering van het manifest, ter Secretarie van den Raad van Policie bezorgd worden, om aldaar te blijven berusten tot bij het vertrek der vaartuigen. De teruggave daarvan geschiedt op een briefje deswege van den Oppervisiteur.

Art. 17. Vóór het dagfchot bij zonnen-opgang, en ná zonnen ondergang, zal er geene inlading of ontlading van fchepen, noch vervoer van koopwaren, hoe ook genaamd, of van welken aard of foort ook, over de haven, langs de ftraten, publieke wegen of openbare plaatsfen, onder welke laatsten de fcheepstimmerwerven en andere ligplaatsfen voor fchepen begrepen zijn, mogen gefchieden, op verbeurte niet alleen van de alzo ingeladene, ontladene of vervoerde goederen, zonder onderscheid van aard of foort, maar ook eener boete van niet minder dan vijftig en niet meer dan honderd gulden, of op ftraf van gevangenis, voor niet korter dan ééne maand en niet langer dan twee maanden, te betalen en te ondergaan door elk dergenen, die dit verbod zal hebben overtreden, hetzij door die verbodene inlading, ontlading of vervoer bevolen of zelf gedaan te hebben, of wel op eenigerlei wijze daarin behulpzaam te zijn geweest. De voormelde boete zal zijn ten behoeve van den aanbrengrer, den Raad - Fiscaal en de koloniale kas, elk een derde daarvan; zoodat de Commisfaris van Policie geen aandeel daarin hebben zal, ten zij de ontdekking door hem zal zijn gedaan, in welk geval het aandeel voor den aanbrengrer vervalt, en hetzelve door dien Commisfaris zal genoten worden.

Bijaldien de ontscheepte goederen, die ter bewaring moeten vervoerd worden, de bestemde plaats vóór zonnen-ondergang niet zullen kunnen bereiken, zoo mede wanneer de tot pakhuizen aangevangen aanvoer tot op dien tijd zal moeten duren, om op de bestemde plaats aan te komen, zullen de begeleiders van dusdanige goederen, tot vrijwaring derzelven van aanhaling en confiscatie, moeten voorzien zijn van een specifiek permis van den Oppervifitateur, dewelke de bevoegdheid zal hebben, om hetzelve te verleenen, en die het niet dan om gegronde reden zal mogen weigeren. Alle dus vervoerd of aangevoerd wordende goederen, die niet op het daartoe vereischte permis vermeld staan, zullen aanhaalbaar en confiscabel zijn, en de begeleider, zoo mede elk ander medepligtige in dien verboden vervoer of aanvoer, zal in de boeten of ftraf vervallen, die bij dit artikel is bepaald.

Art. 18. Geene goederen zullen in eenige der buitenbaaijen

vermogen ingescheept of ontscheept te worden, zonder dat de Gouverneur daartoe consent zal hebben verleend. In welk geval een permis deswege van den Hoofdontvanger moet worden genomen, en de ontscheping of inscheping zal in de tegenwoordigheid van eenen Ondervisiteur moeten geschieden. Al deze ontscheepte goederen moeten stadwaarts gebragt, om door den Oppervisiteur nagezien en opgenomen te worden.

Art. 19. Alle goederen, hoe ook genaamd, die in eenige buitenbaaijen worden ingescheept of ontscheept, zonder dat het bepaalde in het laatstvoorgaande artikel zal zijn in acht genomen, zijn aan aanhaling en verbeurdverklaring onderworpen, en degenen, die zich daaraan hebben schuldig gemaakt, zullen verbeuren gelijke boete of ondergaan gelijke straf, als bepaald is in het 17de artikel, hetwelk op de hierin bedoelde overtreding toepasselijk is.

Art. 20. Het zal niet geoorloofd zijn iemand, hetzij pasfagier of tot het scheepsvolk behoorende, in eenige der buitenbaaijen te ontschepen; en niemand zal derhalve het vaartuig, waarop hij of zij behoort, mogen verlaten, om aldaar of ergens in de buitendistricten aan wal te blijven; echter zal het aan de schippers of iemand van hunnentwege en ook aan de pasfagiers, met voorkennis van den Kommandant der baai, geoorloofd zijn, zich stadwaarts te begeven; doch zullen vreemdelingen vergezeld worden van een' der manschappen van de aldaar gedetacheerde wacht. Ingeval er zich geene wacht aldaar bevindt, zal de zoodanige schipper of iemand van zijnentwege, zoo mede de pasfagiers, die hun vaartuig verlaten, om stadwaarts te komen, zich bij hunne aankomst in de stad, indien zulks over dag is, ter Fiscalaat, en in den nacht, aan de eerste wacht moeten aanmelden, onverminderd hunne verpligting van op den volgenden dag ter Fiscalaat te verschijnen, op poene van zoodanige boete of straf, als de Raad - Fiscaal zal vermeenen regtens te mogen eischen. Wanneer er wegloopers of deferteurs ontscheept worden, zullen dezelve aan de wacht moeten worden overgeleverd, of wel aan den Districtmeester van het district, waarin het geschiedt.

Art. 21. Alle aan het regt van consumtie of accijns onder-

hevig zijnde goederen, die met Nederlandsche vaartuigen zijn uitgevoerd geweest, mogen in hetzelfde vaartuig, waarin de uitvoer is geschiedt, bij de terugkomst van het vaartuig op dezelfde reis, wederom worden ingevoerd, zonder dat die goederen aan het gemelde regt van consumtie of accijns zullen onderhevig zijn, mits vertoonende legale bewijzen van de bevoegde beambten ter plaats, alwaar de ontscheeping en wederinscheeping is gedaan, dat die goederen dezelfde zijn, welke in het vaartuig, bij deszelfs laatste arrivement, aldaar waren aangebragt; doch terug gebragt wordende van plaatsen, alwaar men geene dergelijke bewijzen verkrijgen kan, zal het alsdan aan den Hoofdontvanger en den Oppervisiteur beide, volgens de merken als anderzins, voldoende moeten blijken, dat die goederen dezelfde zijn, dewelke bij het laatste vertrek des vaartuigs zijn uitgevoerd geworden. Op geene andere wijze zullen de in Nederlandsche vaartuigen uitgevoerde en buitenlands ontscheept geweest zijnde goederen, bij het terugbrengen derzelve, van het opgemelde regt vrij zijn. Van dergelijke goederen, onder vreemde vlaggen uitgevoerd, wordt, bij derzelver retour, geene kwijtschelding van het meergemelde regt gedaan.

Art. 22. Van goederen, aan het regt van consumtie en accijns onderhevig, dewelke teruggebragt zijn in eenig vaartuig, hetwelk uit deze haven was gezeild, doch hetwelk, uit hoofde van schade of om andere reden, wederom binnengevallen is, zonder de reis te hebben volbragt, zal er, bij derzelver ontscheeping, het voormelde regt niet betaald worden, mits dat het op eene legale wijze blijke, dat die goederen dezelfde zijn, dewelke zijn uitgevoerd geweest. Van de lading eens zoodanig vaartuigs zal er niet behoeven aangifte gedaan te worden, noch zal het vaartuig aan de bepaalde belasting onderhevig zijn, even min als er van dezelfde lading een nader manifest bij het vertrek des vaartuigs vereischt wordt, ten zij dat er meerdere goederen in hetzelfde zijn ingescheept geworden.

Art. 23. Even als alle goederen, aan het regt van consumtie onderhevig, ingevolge eene andere publicatie van Gouverneur en Raden van Policie, mede van den 16den November

1826, bij de ontscheeping op 's Lands schalen gewogen en met 's Lands schepel gemeten moeten worden, zal ook de drank, waarvan de accijns bij de maat betaald wordt, door den Roemeester moeten gemeten worden.

Art. 24. De Raad - Fiscaal, de Raad - Contrarolleur der Financien of deszelfs plaatsbekleeder, de Hoofdontvanger, de Commisfaris van Policie, de Accijnsmeester, de Oppervisiteur, de Ondervisiteurs, de Waagklerken, de Onderfchout en de Dienaren van Policie en Justitie zijn niet alleen bevoegd en gerechtigd, maar tevens ook gehouden, alle sluikerijen en handelingen, ter verkorting van 's Lands middelen, tegen te gaan, en alle aanhalingen te doen van alle goederen, waarmede sluikerij gepleegd wordt, en de ambtenaar, die eenige aanhaling doet, is gerechtigd tot een derde van het zuiver bedrag der aangehaalde goederen, terwijl de koloniale kas ook een derde en de Raad - Fiscaal het andere derde geniet; doch de aanhaling door den Raad - Fiscaal gefchied zijnde, zal het eerstgemelde derde zijn ten behoeve van den aanbrenger.

Art. 25. Alle naar Nederland vertrekkende fchepen of vaartuigen moeten, acht dagen vóór hun vertrek, ter Gouvernements - Secretarie worden aangemeld, behalve dat de fchippers, op niet minderen tijd, hun op handen zijnde vertrek, bij omroeping, door den stads - omroeper, zullen moeten aan het publiek bekend maken.

Art. 26. De fchippers van alle Nederlandsche fchepen, die regstreeks van Nederland op deze Kolonie varen, moeten, na de ontlofing hunner onderhebbende vaartuigen, daarvan door den stads - omroeper omroeping laten doen, ten einde een ieder, die alsdan nog vermeenen mogt, eenige reclame van goederen te hebben, zich bij hen moge vervoegen.

Art. 27. De manifesten van Nederlandsche fchepen en vaartuigen, die van eene der havens van Nederland op deze Kolonie varen, worden terftond na arrivement ter Gouvernements - Secretarie bezorgd; en wegens het opmaken van de manifesten der ladingen van Nederlandsche fchepen, die naar eenige der havens van Nederland bestemd zijn, worden de belanghebbenden ver-

wezen naar de Gouvernements - publicatie van den 8ften October 1818.

Art. 28. De zoogenaamde landloopers of kustvaarders en die vaartuigen, welke met vischerspaffen of op de visfcherij varen, behoeven geene manifesten in te leveren, en de landloopers zeilen in- en uit op een' daartoe bekomen pas; terwijl die, welke op de visfcherij varen, telkens een' fortpas zullen behoeven, om te mogen uitzeilen, en zal er geen toezigt over de zelve gesteld worden; nogtans zal de Oppervisiteateur, uit zich zelve of op bekomene orders van den Gouverneur, den Raad-Fiscaal, den Raad-Contrarolleur der Financien of den Hoofd-ontvanger, die vaartuigen mogen visiteren, wanneer zulks noodig geoordeeld wordt. Indien echter die vaartuigen eenige koopwaren mogten hebben ingeladen, zijn dezelve onderhevig aan al de bepalingen, welke zijn vastgesteld.

Gearresteerd enz.

KENNISGEVING.

De Minister voor de Marine en Kolonien brengt ter kennisfe van de daarhij belanghebbenden :

Dat eene herziening der verordeningen op *Curaçao*, opzigtelijk den handel en de fcheepvaart, het gevolg heeft gehad, dat, met den 1ften Maart jongstleden, alle vroegere bepalingen dienaangaande zijn opgeheven en buiten werking gebragt; dat van en met dat tijdstip geene belastingen op koopwaren, hetzij van accijsregten, of onder welke andere benaming ook, of op fchepen, van waar komende of waar ook te huis behoorende, aldaar worden gevorderd, dan alleen een haven- en veiligheidsregt op de fchepen, naar gelang van derzelve charter en ver beneden hetgeen vroeger daarvoor is betaald; dat op *Curaçao* eene Bank is in werking gebragt, bij welke goederen en andere geldswaardige effecten, op eenen min kostbaren en min omflagtigen voet, zullen kunnen worden beleend, en dat de bijzonderheden dier nu daargestelde verordeningen, zoo voor den handel en de fcheepvaart, als opzigtelijk de Bank, nader, en zoo spoedig mogelijk, zullen worden bekend gemaakt.

's Gravenhage, den 21sten April 1828.

Voor den Minister voornoemd,

De Secretaris-Generaal,

QUARLES VAN UFFORD.

Blijkens de Surinaamsche Courant van den 13den Maart, is aldaar thans het besluit des Konings openbaar gemaakt, waarbij de oprigting eener Bank voor die Kolonie wordt vastgesteld. Men weet, dat deze inrigting voornamelijk zal moeten strek-

ken, om den omloop van geld of geldswaarde in *Suriname* en de overmaking daarvan naar het Moederland gemakkelijker te maken. Indien de staat harer geldmiddelen het raadzaam maakt, zal de Bank zich ook met den inkoop van goede wisselbrieven, en met het doen van voorschotten op vaste goederen mogen inlaten.

De hoofdfom der Bank zal in drie millioen guldens bestaan, die in Nederland zullen blijven berusten, en waartegen zij eene gelijke fom aan bankbriefjes in Westindië in omloop zal mogen brengen. Deze bankbriefjes zullen bij alle Westindische openbare Besturen, zoowel voor verschuldigde belasting als voor alle andere betalingen, tegen derzelve volle waarde, aangenomen worden. Wijders zullen, te allen tijde, bij het Bestuur der Bank, wissels op hare gelastigden in Nederland verkrijgbaar zijn, die voor een gelijk bedrag aan bankbriefjes afgegeven, en in het Moederland zonder eenige korting betaald zullen worden.

Tot meerdere waarborg der houders van het bankpapier, zal er jaarlijks eene fom van vijftig duizend gulden uit de koloniale kas van *Suriname* in die der Bank worden gestort.

De voorschotten, die de Bank, indien de staat harer geldmiddelen zulks toelaat, op suiker- en andere planterijen zal mogen doen, zullen voornamelijk ten doel hebben, om de vestiging van stoomwerktuigen op dezelve, alsmede om de invoering en uitbreiding van de indigo-teelt te bevorderen. De waarde der te beleenen gronden zal berekend moeten worden naar het aantal der slaven, die daarop werkzaam zijn, en wel naar dien maatstaf, dat elke slaaf, hoofd voor hoofd, op eene suikerplanterij geacht wordt eene waarde van f 1000, en op elke andere planterij eene waarde van f 900, te vertegenwoordigen. Het twee derde gedeelte der, op deze wijze berekende, waarde van ieder vast goed, zal daarop voorgesloten mogen worden. In enkele bepaalde gevallen zal, tot meerdere ondersteuning van den landbouw, het voorschot nog grooter mogen zijn. Van de hoofdfom der voorgeslotene geldsommen zal, gedurende 26 jaren, jaarlijks $8\frac{1}{2}$ ten honderd voor rente en aflossing aan de Bank betaald moeten worden; zoodat, na afloop van

dat tijdperk, de schuld als geheel afgelost zal worden aangemerkt, en het beleende onderpand dus van alle bezwaar ontheven zijn.

De Gouverneur-Generaal der Westindische bezittingen is Voorzitter der Bank, en maakt met den Procureur-Generaal en Controleur-Generaal van de Kolonie *Suriname* het Hoofdbestuur daarvan uit. Voorts zullen daarbij nog twee bezoldigde Commissarissen en een vaste Secretaris geplaatst worden.

Indien het Hoofdbestuur der Bank zulks raadzaam acht, en de Nederlandsche Regering daartoe hare toestemming geeft, zal de te *Curaçao* gevestigde Bank vervolgens als een onderdeel der Surinaamsche beschouwd kunnen worden. In dat geval zullen de Curaçaosche bankbriefjes tegen Surinaamsche ingewisseld, en de Curaçaosche Bijbank zal gemagtigd worden, om insgelijks wissels, die in Nederland betaalbaar zijn, af te geven.

Eindelijk zal ook op *St. Eustatius* en *St. Martin*, tot bevordering van den handel met het Moederland en van den landbouw op deze Eilanden zelve, een zeker bedrag aan Surinaamsche bankbriefjes in omloop kunnen worden gebracht.

---

*ORDONNANTIE wegens den impost
der natte waren te Suriname, van
den 12den September 1818.*

De Gouverneur enz.

Gehoord de voordragt van den Heere Raad Contrarolleur-Generaal der Financien, tenderende tot het vaststellen van een nieuw en veranderd tarief voor den impost op de natte waren;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Voor den impost op de natte waren, die, na den dag der afkondiging dezer resolutie, in deze Kolonie zullen worden ingevoerd, te arresteren het navolgende tarief, als :

Voor den impost op een okshoofd of halve pijp <i>rooden wijn</i> zal worden betaald.....	f 30.00
„ een aam dito	20.00
„ een anker of 44 fleschen dito.....	5.00
„ eene pijp <i>Madera</i> of <i>Tenerif-wijn</i>	90.00
„ eene halve pijp dito dito	45.00
„ eene kwart pijp dito dito	22.00
„ eene zesde pijp <i>Tenerif-wijn</i>	15.00
Van alle <i>wijnen in bouteilles</i> , van 44 of meer op het anker, per bouteille.....	0.12½
Voor een' legger <i>brouwsel</i>	22.50
„ een' halven legger dito	11.25
„ een okshoofd of pijp dito	7.50
„ eene halve pijp dito.....	3.75
„ eene ton dito.....	2.50
„ een okshoofd <i>Porter</i>	11.25
„ <i>Porter-bier</i> in fleschen, het dozijn.....	00.50
„ eene pijp <i>brandewijn</i>	100.00
„ een anker <i>brandewijn</i> of <i>likeur</i>	10.00
„ een anker <i>jenever</i>	8.00
„ <i>jenever</i> in <i>Mineraal-</i> of <i>Spawaterkannetjes</i>	00.20

En verder voor alle fustagien naar advenant.

RESOLUTIE van den 12den September 1818, betreffende het lastgeld der Nederlandsche schepen te Suriname.

Op den 12den September werd te *Paramaribo* afgekondigd eene resolutie, van den 4den September uitgevaardigd, betreffende het lastgeld van de Nederlandsche schepen, op de Kolonie *Suriname* varende, te heffen, houdende: „ dat van alle Nederlandsche schepen, na den dag der afkondiging dezer resolutie, in de voormelde Kolonie binnen komende, en last brekende of innemende, telken reize, overeenkomstig hetgeen aldaar vóór den jare 1795 plaats gehad had, betaald zoude worden een lastgeld van *f* 3 Hollandsch, voor ieder' last, welken het schip groot was, het last gerekend op twee tonnen; — dit lastgeld zoude kunnen betaald worden, hetzij in de Surinaamsche papieren of kaartengeld, gerekend naar den koers bij het Gouvernement bepaald, hetzij in goede wissels, ten genoegen van den Ontvanger, aan wien de invordering van dit lastgeld zoude worden opgedragen; en zoude hetzelfde worden berekend volgens den meetbrief, in de Nederlanden aan de schippers uitgereikt, dien zij aldaar aan den Ontvanger zouden vertoonen, of wel, ingeval zij hunnen meetbrief niet konden produceren, volgens de meting, die aldaar door een' gezworen' Meter zoude gedaan worden; — aan geene schippers zou expeditie worden verleend, alvorens deze lastgelden waren betaald; — het lastgeld van vreemde schepen, in deze Kolonie toegelaten, zou bij voorraad geheven worden op den bestaanden voet.”

*REGLEMENT voor de Scheepvaart,
In-, Uit- en Doorvoer, voor het
Eiland St. Eustatius, van den 13den
Augustus 1828.*

De Minister voor de Marine en de Kolonien brengt ter kennis van de daarbij belanghebbenden:

Dat het Zijne Majesteit behaagd heeft goed te keuren, de vrijverklaring der haven van *St. Eustatius*, zoo als verordend is bij besluit van Hoogstdezelfs Commisfaris - Generaal voor de Westindifche bezittingen, van den 28ften Maart dezès jaars, n°. 2, en welke verordening bevat het navolgende

*REGLEMENT voor de Scheepvaart,
In-, Uit- en Doorvoer, voor het
Eiland St. Eustatius.*

Art. 1.

Met den 1sten April aanstaande, wordt de haven van *St. Eustatius* *vrij* verklaard voor alle bevriende Natien, aan welke, zonder onderscheid van vlag, gelijke regten worden toegekend.

Art. 2.

Geenerlei belasting van in-, uit- of doorgevoerde goederen zal aldaar geheven worden, gelijk almede de fchepen van alle haven- of anker gelden worden vrijgesteld.

Art. 3.

Geen fchipper zal verplicht zijn van een' *loods* gebruik te maken, of, denzelven niet gebruikende, uit dien hoofde eenige betalingen te doen.

Art. 4.

Geene kooplieden of schippers zullen verplicht zijn, gebruik te maken van de *waag*; alleen dan, wanneer zij 's Rijks gewigt verkiezen te gebruiken, zullen zij voor dat gebruik betalen volgens tarief.

Art. 5.

Alle andere belastingen op schepen of goederen, zoo direct als indirect, onder welken naam ook, die vroeger geheven zijn, worden bij deze afgeschaft, en het vorderen daarvan aan alle ambtenaren verboden.

Art. 6.

Ten aanzien van het binnenvallen der schepen, en de politie der haven, zullen de schippers verplicht zijn, zich te gedragen volgens het Havenreglement.

's Gravenhage, den 13den Augustus 1828.

De Minister voornoemd,

(get.) ELOUT.

STATUTEN der Westindische Maatschappij, gevestigd te Amsterdam, van den 11den April 1828 (*).

De vurige wensch, bij eenige vrienden van het Vaderland ontstaan, om, in het belang van den handel, de scheepvaart en de fabrieken van het Rijk, op eene doelmatige en krachtdadige wijze partij te trekken van den overvloed der zich binnen *Amsterdam* bevindende kapitalen, van de handelskennis harer inwoners en van de allezins geschikte gelegenheid, welke die groote handelstad aanbiedt, heeft hen de oogen doen vestigen op Zuid-Amerika en Mexico, en, in verband daarmede, op de Nederlandsche bezittingen in die streken.

Zoo toch, aan de eene zijde, de behoeften van en betrekkingen met de in dat werelddeel nieuw gevestigde Staten, de oplettendheid van den nijveren koopman moeten vestigen, behooren, aan de andere zijde, de eigenaardige voordeelen, ons door den moed en de vlijt onzer Voorvaderen, in de verschillende bezittingen aldaar, nagelaten, niet uit het oog verloren te worden.

De oprigters dezer Maatschappij hadden ook wederom hier slechts met hunne gedachten de leiding te volgen, welke het fcherpziend oog en de vaste hand van onzen geëerbiedigden Koning zijnen onderdanen bij voorraad schenen aangewezen te hebben, toen Hoogstdezelve een der eerste, zoo niet de eerste, Vorst van Europa was, die zich bij die Rijken vertegenwoordigen, en de krachten, zeden en behoeften hunner inwoners onderzoeken liet, en toen Hoogstdezelve, eenigen tijd later, Curaçao tot eene vrijhaven verhief, en daar tevens toebereidfeelen maakte, geschikt om den handel dezer Landen de meest mogelijke voordeelen en zekerheid te doen genieten.

(*) Om dezelfde reden, die ons de Handelmaatschappij bij de Oostindië deed opnemen, vindt ook de Westindische Maatschappij hier hare plaats.

Het achtbare Hoofd van het Doorluchtige Huis van Oranje, den spreuk zijner Vaderen getrouw, blijft ook daarin hetzelfde voetspoor volgen, dat Hij op de meest gelukkigige wijze het oude weet te bewaren, om daarop het nieuwe te enten, of daaraan vast te hechten.

De handel op Zuid-Amerika, met beleid gedreven en voortgezet, schijnt op den duur niet dan goede uitkomsten te kunnen opleveren; waar de noodzakelijkheid van eenen band bestaat, moet de handel, welke dien band helpt daarstellen, een geëvenredigd voordeel vinden; en wanneer men, na deze afgetrokkene beschouwing, de kracht der kapitalen, welke te zamen kunnen gebragt worden, de voortbrengfelen onzer fabrieken, de kennis der handelsartikelen, welke onze stad steeds behouden heeft, en de voordeelige ligging onzer Westindische Eilanden in het oog houdt, dan genieten wij zoo vele voordeelen, die andere volken moeten misfen, dat het waarlijk onverantwoordelijk zou wezen, ons daarvan de vruchten niet te verzekeren, immers daartoe geene krachtige poging aan te wenden.

Ondertusfchen zijn de ondernemingen, welke er, om op dien afstand, in die gewesten en op de bedoelde wijze handel te kunnen drijven, geschieden moeten, van dat gewigt, en, indien het zich tot eene enkele bepaalt, van die onzekere uitkomst, dat die bij den, onzer Natie eigenen, voorzigtigen geest, van bijzondere kooplieden noch te vergen, noch te verwachten zijn, en dat het alleen door middel van eene vereeniging van kapitalen schijnt te wezen, dat men zich iets goeds daarvan kan voorstellen.

Deze geest en deze beschouwingen hebben het denkbeeld eener in *Amsterdam* op te rigtene *Westindische Maatschappij* doen geboren worden.

Niet om te verdringen hetgeen bestond, maar om, zoo mogelijk, te doen geboren worden, wat nog niet bestaat, is het, dat de groote gunst van onzen beminden Koning, de oprigting dier Maatschappij toegestaan, en als een blijk van Hoogstdezelfs vaderlijke en altijd beschermende goedkeuring, met eene aanzienlijke deelneming vereerd heeft.

De ondergeteekenden hebben het zich tot een geluk gerekend, ieder in zijne verschillende betrekkingen, daartoe te mogen medewerken, en eene Maatschappij, welke zij voor het Vaderland in het algemeen, en voor de Hoofdstad in het bijzonder, zoo belangrijk rekenen, onder zulke gunstige voortteekenen hebben mogen oprigten.

Zij hebben de eer, hierbij de voorwaarden van die Maatschappij ter kennisse van het algemeen te brengen.

Men zal daaruit zien, dat het eene zuivere commerciële verbintenis is, onder al die voorzorgen, welke voor de zekerheid der deelhebbers en voor de belangen des algemeenens handels noodig waren, aangegaan, terwijl eenvoudigheid en gepaste zuinigheid den grondslag van het beheer uitmaken. Hoezeer het belang onzer landgenooten vorderde, dat er een gewigtige en kracht kenmerkende stap in de commerciële wereld gedaan werd, is daarbij echter de noodige voorzigtigheid niet uit het oog verloren; zoodat het de volftrekte, en als wet der Maatschappij verzekerde, bedoeling is, om niet dan met behoorlijke kennis van zaken, van stap tot stap, voort te gaan. In verband daarmede zijn de storting van het kapitaal der Maatschappij gebragt, en men moet dat kapitaal, en alzoo de som, waarvoor ieder zal inschrijven, minder beschouwen als een fonds, dat of dadelijk, of zelfs binnen een kort tijdsbestek, om daarmede terstond handel te drijven, zou kunnen worden opgevraagd; maar veeleer als de bepaling van hetgeen, waartoe de Maatschappij zich zal kunnen uitbreiden.

De geest der statuten en der oprigters is daaromtrent duidelijk uit de bepalingen omtrent het doel en den werkkring der Maatschappij, evenzeer als uit die, omtrent het gebruik der reserve.

De deelneming is voor ieder, voor vreemdelingen zoowel als land- en stadgenooten, op den bij de statuten bepaalden voet, opengesteld, gedurende den tijd van zes weken; onder die bepaling alleen, dat, ten einde eene echt vaderlandsche poging zelfs niet door het verwijt van in actiefpel ontaard te zijn, zou kunnen worden beoedeld, één persoon daarin, bij de

openbare inschrijving, voor niet meer dan vijftig duizend gulden deel zal kunnen erlangen.

Offchoon het *al* of *niet* bestaan der Maatschappij van den uitflag dier deelneming niet meer afhankelijk is, vermits men van het *minimum* van het kapitaal verzekerd is geworden, gelooven de ondergeteekenden echter hunne land- en stadgenooten, ieder naar zijn' rang, stand en vermogen, te mogen en te moeten aanmoedigen, om, door hunne deelneming, eene poging, die uit de meest zuivere beginfelen van algemeen belang, ondernomen wordt, te helpen ondersteunen; om te bewijzen, dat zij, bij het bedaarde en voorzigtige beleid hunner Voorvaderen, hunnen ondernemenden geest behouden hebben, dat zij nog altijd bereid zijn, om door eendragt eene magt daar te stellen, welke hun in het bereiken van een geoorloofd doel noodig is, en om vooral de krachtdadige bescherming en gunst van onzen verlichten en wijzen Monarch, welke de handel van dit Rijk, en in het bijzonder die van de voor dat Rijk zoo belangrijke Hoofdstad, in zoo vele opzigten mag genieten, met eene doelmatige geestdrift te beantwoorden. Zij noodigen ieder, die het wel met vaderland en geboortestad meent, uit, om, ter bereiking van dit doel, ook in dezen met raad en daad mede te werken.

Amsterdam, den 11den April 1828.

D. BORSKI.

C. D. CROMMELIN.

P. HARTSEN.

J. H. INSINGER.

J. J. VOUTÉ.

A. WILLINK.

H. P. BLANCKENHAGEN.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*,
 KONING DER NEDERLANDEN, PRINS
 VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHER-
 TOG VAN LUXEMBURG, *enz., enz.,*
enz.

Op de daartoe aan Ons ingediende requeste ;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche
 Zaken, van den 8sten dezer, n°. 1 ;

Hebben besloten en besluiten :

Art. 1.

De Maatschappij, onder de benaming van: *Westindische*
Maatschappij, opgericht te *Amsterdam*, bij acte, door de Hee-
 ren :

David Borski,
Claude Daniël Crommelin,
Pieter Hartfen,
Jacobus Hermanus Infinger,
Jan Jacob Voute,
Ananias Willink en
Hendrik Peter Blanckenhagen,

op den 3den April 1828, ten overstaan van *Mr. J. Commelin*,
 Notaris aldaar, in tegenwoordigheid van getuigen verleden,
 wordt bij dezen bekrachtigd.

En worden, mitsdien, de grondslagen en voorwaarden goed-
 gekeurd, waarop die Maatschappij is aangegaan, zoodanig als
 dezelve in de evengemelde acte zijn begrepen, van welke acte
 een affchrift aan Ons tegenwoordig besluit zal blijven gehecht ;
 zullende dezelve, zonder Onze toestemming, niet mogen wor-
 den veranderd.

Art. 2.

Onverminderd de bepalingen, welke bij de bestaande algemeene
 wetten en verordeningen op het stuk der naamlooze Maat-

fchappljen zijn, of bij latere mogten worden voorgefchreven, wordt aan het Bestuur der *Westindische Maatschappij* de verplichting opgelegd, om zoo van Ons tegenwoordig besluit als van de bij hetzelfde goedgekeurde acte, aankondiging te doen in de *Nederlandsche Staatscourant* en in de *Gazette des Pays-Bas*.

Art. 3.

Wij behouden Ons voor, om de tegenwoordige bekrachtiging in te trekken, ingeval van verzuim in de nakoming van de voorschrevene acte, of bijaldien aan den inhoud van art. 2 van dit besluit niet mogt worden voldaan.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan de Requestranten, tot informatie.

Gegeven in 's *Gravenhage*, den 9den April des jaars 1828, het vijftiende van Onze Regering.

(geteekend)

WILLEM.

Van wege den Koning,

(get.)

J. G. DE MEY VAN STREEFRERK.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Griffier ter Staats-Secretarie,

(get.)

L. H. ELIAS SCHOVEL.

Op den 3den April des jaars 1828 compareerde voor mij, Mr. *J. Commelin*, Openbaar Notaris, te *Amsterdam* residerende, in tegenwoordigheid van de na te noemene getuigen,

De Heeren : *David Borski*, Koopman; *Claude Daniël Cromlin*, Koopman; *Pieter Hartsen*, Koopman; *Jacobus Hermanus Infinger*, Koopman; *Jan Jacob Voute*, Koopman; *Ananias Wilink*, Grondeigenaar, en *Hendrik Peter Blanckenhagen*, buiten beroep.

Wonende de Heeren comparanten binnen deze stad, en wel de eerste en tweede op de Heerengracht, bij de Leliegracht, de derde op de Keizersgracht, tusschen de Leydsche- en Spiegelstraten, de vierde op de Keizersgracht, op den hoek van de Westermarkt, de vijfde op de Keizersgracht, over het Molenpad, de zesde op de Heerengracht, tusschen de Huidenstraat en de Leydschegracht, en de zevende in de Spiegelstraat, bij de Heerengracht.

En verklaarden, behoudens de gunstige autorisatie van Zijne Majesteit den Koning, en goedkeuring dezer acte, voorgescreven bij art. 37 van het Wetboek van Koophandel, te hebben opgericht en op te rigten, bij dezen, eene naamlooze Maatschappij, onder de benaming van : *Westindische Maatschappij*, gevestigd te *Amsterdam*, en zulks op de gronden en onder de voorwaarden, vermeld in de statuten hierna volgende :

Art. 1. Deze Maatschappij wordt opgericht voor den tijd van vijf en twintig jaren, welke zullen gerekend worden te zijn ingegaan met den eersten dag der maand, volgende op dien, waarop dit Contract door Z. M. den Koning goedgekeurd zal wezen.

Art. 2. Het kapitaal der Maatschappij zal niet minder dan vijf, en niet meer dan tien millioenen Nederlandsche guldens bedragen, en verdeeld zijn in aandelen, ieder groot duizend gulden.

Art. 3. De Maatschappij zal eene naamlooze Maatschappij uitmaken, en zullen, dien ten gevolge, de deelhebbers, zonder in eenig verlies, het beloop hunner aandelen te boven gaande,

te dragen, niet verder of anders aansprakelijk zijn, dan voor het beloop dier aandeelen, voor zoo verre deze nog niet ten volle door hen voldaan worden.

Art. 4. Het Bestuur der Maatschappij is, op den bij deze overeenkomst bepaalden voet, opgedragen aan den Heer *Hendrik Peter Blanckenhagen*, als Directeur, onder toezigt van en overleg met de Heeren :

<i>D. Borski</i> ,	<i>J. H. Infinger</i> ,
<i>C. D. Crommelin</i> ,	<i>J. J. Voute</i> ,
<i>B. Hartsen</i> ,	<i>A. Willink</i> ,

als Commisfarisfen.

Art. 5. Op het einde van ieder jaar, te beginnen met het zesde jaar, zal één dezer Commisfarisfen, volgens een door het lot te bepalen rooster, aftreden, en in zijne plaats, in eene vergadering van Hoofddeelhebbers, eene nieuwe keuze worden gedaan, uit een door de overgeblevene Commisfarisfen op te maken drietal; de aftredende Commisfaris zal weder verkiesbaar zijn.

De aldus benoemde Commisfaris zal gedurende zes jaren zijne werkzaamheden blijven waarnemen.

Indien door overlijden, bedanking of andere ontstentenis eene vacature onder Commisfarisfen plaats vindt, zal daarin, op gelijke wijze, op de eerstvolgende vergadering van Hoofddeelhebbers worden voorzien, en voor den tijd van dienst, welke de afgetredene of overledene Commisfaris nog te vervullen had, een ander Commisfaris benoemd worden.

Art. 6. De Directeur kan alleen op zijn verzoek, of krachtens een besluit van Commisfarisfen, bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen, ontslagen worden; dit besluit zal, voor zoo verre de Directeur daarin niet binnen acht dagen berust, bevestigd moeten worden in eene daartoe opzettelijk bijeen geroepene vergadering van Hoofddeelhebbers, en zal, in dat geval, de Directeur, bij voorraad, in zijne werkzaamheden gefchorst zijn van het oogenblik, dat het besluit van Commisfa-

risfen gevallen is, tot aan de beslissing der vergadering van Hoofddeelhebbers.

Ingeval van onttentenis van den Directeur, wordt zijn opvolger door Commisfarisfen, bij volstreckte meerderheid van stemmen, verkozen; bij zoo verre de stemmen onder hen mogten staken, zal de keuze op eene, tot dat einde, ten spoedigste bijeen te roepene vergadering van Hoofddeelhebbers worden gedaan, uit de beide Candidaten, welke de meeste stemmen van Commisfarisfen gehad hebben.

Art. 7. Tot de benoeming van den nieuwen Directeur zal door Commisfarisfen moeten worden overgegaan binnen de twee eerste maanden, na het ontstaan der vacature; doch niet vroeger, dan nadat er ten minste vier weken sedert dien verlopen zijn; gedurende het openstaan van den post van Directeur, of gedurende zijne schorsing, worden zijne werkzaamheden door twee, daartoe dadelijk door Commisfarisfen uit hun midden te benoemen, leden waargenomen.

Art. 8. Tot Commisfarisfen of Directeur zullen alleen Nederlanders, den vollen ouderdom van vijf en twintig jaren bereikt hebbende, gekozen kunnen worden.

Commisfarisfen zullen ieder ten minste vijf, den Directeur twintig aandeelen in de Maatschappij moeten bezitten, en gedurende hunne dienst behouden.

Commisfarisfen en Directeur zullen zich, bij het aanvaarden hunner werkzaamheden, als mannen van eer, tot de vereischte geheimhouding verbinden.

De Directeur zal zich mede verbinden, nimmer aandeel in eenigen handel, reederijen of fabrieken, hetzij middellijk of onmiddellijk, te hebben.

Art. 9. Commisfarisfen, in vergadering met den Directeur, onder den na te melden Voorzitter vereenigd, vormen den Raad der Maatschappij.

Deze vergadering zal, bij meerderheid van stemmen, beslissen omtrent al zoodanige punten, als door een der Leden ter tafel zal worden gebracht.

De gewone vergaderingen van den Raad worden ten minste tweemaal in de maand, op een' daartoe vast bepaalden tijd, gehouden; — de buitengewone vergaderingen hebben plaats, zoo dikwerf de Raad door den Voorzitter of den Directeur wordt bijeen geroepen.

Van alle vergaderingen van den Raad worden aantekeningen gehouden, welke, na den afloop van iedere vergadering, door den Voorzitter, den Directeur en den Hoofdcommies als Secretaris, geteekend zullen worden.

Art. 10. Commisfarisfen benoemen onder zich eenen Voorzitter en zijnen plaatsvervanger, voor den tijd van één jaar, zullende de aftredende telkens weder verkiesbaar zijn.

De Voorzitter van Commisfarisfen, of zijn' plaatsvervanger, zit zoowel in hunne afzonderlijke vergaderingen, als in die van den Raad voor, en heeft in beide vergaderingen, ingeval van staking der stemmen, eene beslissende stem.

Geene vergadering van den Raad of van Commisfarisfen zal wettig gehouden zijn, indien niet ten minste drie Commisfarisfen tegenwoordig zijn.

Art. 11. De gewone afzonderlijke vergadering van Commisfarisfen wordt op het einde van elke drie maanden, één uur vóór het beginnen van den Raad, gehouden.

Commisfarisfen vergaderen buitengewoon, zoodra zij daartoe door den Voorzitter opgeroepen worden.

De Voorzitter is gehouden, die oproeping, even gelijk die van den Raad, te doen, zoodra twee Commisfarisfen hem daartoe schriftelijk aanvragen.

Van de afzonderlijke vergaderingen van Commisfarisfen worden de notulen door den Plaatsvervanger des Voorzitters gehouden, en, na afloop der vergadering, door hem en den Voorzitter onderteekend.

Art. 12. De vergadering van Hoofddeelhebbers, welke, in de daartoe bepaalde gevallen, het algemeene ligchaam der Deel-

hebbers vertegenwoordigt, bestaat uit drie en dertig Deelhebbers, welke, buiten de Commisfariſfen en den Directeur, op den dag der bijeenroeping, de meeste aandeelen bezitten, en ten minſte gedurende de laaſte zes maanden, welke dien dag voorafgaan, of federt de oprigting der Maatſchappij bezeten hebben.

Ingeval er, ten gevolge van het bezit van een gelijk getal aandeelen, eene keuze tuſſchen een' of meer Deelhebbers gedaan moest worden, zullen diegenen hunner, welke de meeste aandeelen het langſt bezeten hebben, de andere voorgaan; en, bij zoo verre ook deze vergelijking geene genoegzame uitkomst oplevert, zal de keuze daaruit door het lot bepaald worden.

Art. 13. Hoofddeelhebbereren kunnen nimmer vergaderen, dan ten gevolge van eene oproeping van den Voorzitter van den Raad. Alleen H. H. M. M. de Koning en de Koningin, en H. H. K. K. H. H. de Prinſen en Prinſeſſen van het Koninklijk Huis, hebben het regt, zich daar te doen vertegenwoordigen. In dat geval zal de Vertegenwoordiger van Zijne Majesteit Voorzitter zijn. Indien Hoogſtdezelve van dit regt geen gebruik mogt maken, zal de Voorzitter in de vergadering uit de aanwezige Leden benoemd worden. De vergadering benoemt in beide gevallen eenen plaatsvervangenden Voorzitter.

Bij ſtaking der ſtemmen, is die van den tijdelijken Voorzitter de beſliſfende.

Art. 14. De notulen dezer vergaderingen worden door eenen, in de vergadering daartoe telken reize benoemden, Secretaris gehouden, en door den Voorzitter en hem geteekend.

Het notulboek van Hoofddeelhebbereren beruſt bij de archiven der Maatſchappij.

Art. 15. De Directeur beſtuurt, volgens de algemeene bepaling van den Raad, alle inkoop, verkoopen, bevrachtingen en verdere handelingen der Maatſchappij; hij heeft het beheer der kas, en benoemt de Boekhouders en Kantoorbedienden; hij zorgt voor het houden der boeken en voor het toezigt en controle van al wat de Maatſchappij aangaat. Alle geregtelijke ac-

tien, waarin de Maatschappij als eifcher of verweerder betrokken is, worden door hem, als Directeur der Maatschappij, vervolgd en behandeld.

Alle overeenkomsten en verbindtenissen, en daaronder arbitragien en transactien, mitsgaders de correspondentie, worden door hem namens de Maatschappij geteekend.

Ingeval van ziekte of andere verhindering, worden de werkzaamheden van den Directeur door twee Commisfarisfen, bij besluit van den Raad daartoe benoemd, waargenomen.

Art. 16. De Raad zal, indien de uitbreiding der werkzaamheden dit noodzakelijk mogt maken, onder goedkeuring des Konings, naast den Directeur eenen tweeden Directeur kunnen benoemen, op zoodanigen voet, en met zoodanige volledige magt, als hem bij het besluit van den Raad zal worden toegekend.

Art. 17. De Directeur is verplicht, in elke gewone vergadering van den Raad, dadelijk na het lezen en goedkeuren der notulen van de vorige vergadering, een kort verslag te geven van hetgeen sedert de laatste vergadering is voorgevallen.

Art. 18. De Raad beslist, op voordragt van den Directeur, die zonder overleg van den Raad daartoe niet kan overgaan, alles, wat te doene expeditien, speculatiën, of te makene inrigtingen, mitsgaders het aanknoopen van betrekkingen met Buitenlandsche huizen, betreft; dezelve bepaalt, op zijne voordragt, de algemeene inrigting van het kantoor, en het gebruik der ledig liggende gelden, en heeft het regt, om, indien zich onder de, door den Directeur aangestelde, Boekhouders en Kantoorbedienden één of meer bevonden, die aan drie Commisfarisfen onaangenaam waren, den Directeur te verzoeken, en des noods te noodzaken, aan deze hun ontslag te geven.

Art. 19. De aan de Maatschappij toebehoorende effecten *in blanco*, en gelden buiten de loopende kas, waarvan de hooggroetheid door den Raad bepaald wordt, zullen aan het locaal der Maatschappij bewaard worden in ijzeren brandkasten, voorzien van drie verschillend werkende sloten, waarvan één fleu-

tel door den Directeur, één door den tijdelijken Voorzitter van Commisfarisfen, en de derde door een' der overige Commisfarisfen, bij afwisseling, gedurende drie maanden, bewaard zal worden.

Art. 20. Vóór het beginnen van iedere vergadering van den Raad, of ten minste ééns in de maand, zal de kas moeten worden opgenomen door den Voorzitter van den Raad, geholpen door den Commisfaris, die den derden sleutel der brandkasten in zijn bezit heeft.

Art. 21. Commisfarisfen gezamenlijk, of twee hunner, daartoe elke drie maanden te benoemen, hebben, te allen tijde, vrije acces tot en visie van de boeken en het verdere kantoor der Maatschappij, dat gehouden zal worden in een afzonderlijk daartoe ingerigt lokaal, waarin de Directeur zal wonen, en waarvan al de onkosten voor rekening der Maatschappij zullen zijn.

Art. 22. De Directeur zal, onder goedvinden van den Raad, bij voorkeur met de Nederlandsche Bank, en anders met zoodanigen Kasier of Kasiers, als de Raad, op zijne voordragt, zal benoemen, schikkingen daarstellen omtrent de bewaring, ontvangst en uitgaaf der gelden van de Maatschappij.

Art. 23. Aan het hoofd der kantoorinrigting zal geplaatst zijn een Hoofdcommies, belast met het inwendig toezigt en bestuur daarvan, en door den Raad, op voordragt van den Directeur, aangesteld op zoodanige instructien en voor zoodanigen tijd, als de Raad, op dezelfde voordragt, bepalen zal.

Deze zal tegenwoordig zijn bij alle vergaderingen van den Raad, waarin hij de pen zal voeren.

Art. 24. Commisfarisfen zijn aan geene andere verantwoordelijkheid, dan aan die, welke uit de bijzondere, bij deze overeenkomst op hen gelegde, verplichtingen voortvloeit, onderworpen, en ontvangen voor hunne werkzaamheden geene belooning, behoudens de bepaling van art. 54.

Art. 25. De Directeur is voor zijn beheer en toezigt, met uitzondering alleen van hetgeen in de vergadering van den Raad

besloten is, aan de Maatschappij verantwoordelijk, zonder immer wegens hetgeen door hem voor de Maatschappij gedaan is, aan derden aansprakelijk te zijn.

Hij ontvangt jaarlijks eene vaste bezoldiging van acht duizend gulden, en geniet bovendien vijf ten honderd van hetgeen aan de Deelhebbers voor extra *dividend* uitgekeerd zal worden. De Raad zal, daartoe later termen vindende, de vaste bezoldiging van den Directeur tot op tien duizend gulden kunnen verhoogen.

Art. 26. Gedurende zes weken na den dag, waarop van de oprichting dezer Maatschappij in de openbare nieuwspapieren, door den Directeur, kennis zal zijn gegeven, zal de deelneming daarin, binnen *Amsterdam*, op zoodanige wijze, als bij kennisgeving tevens zal aangewezen worden, opengesteld zijn, met dien verstande, dat dezelve gesloten zal wezen met den dag, waarop het volle kapitaal of meer volteekend is geworden, terwijl, in dat geval, de teekeningen van den laatsten dag, voor zoo verre die het kapitaal te boven gaan, pons-pondsgewijze verminderd zullen worden; en zal men van het sluiten der inschrijving in de *Staats- en Amsterdamsche Couranten*, mitsgaders in de *Gazette des Pays-Bas* kennis geven.

Buiten de intekeningen van Hunne Majesteiten den Koning en de Koningin, en die van Hunne Koninklijke Hoogheden de Prins en Prinsessen van het Koninklijke Huis, zal bij deze openbare inschrijving geene intekening, van denzelfden persoon voor zich zelve, voor een hooger bedrag dan *f* 50,000 geldig zijn.

Art. 27. Indien de openbare inschrijving geene vijf millioenen guldens mogt bedragen, zal echter de Maatschappij tot stand gebragt zijn, door middel van die verzekering van deelneming, welke het Bestuur bij voorraad heeft mogen verkrijgen, en waardoor hetzelfde is gewaarborgd voor het *minimum* van het oorspronkelijk kapitaal, bij art. 2 bepaald.

Art. 28. Indien de deelneming, welke, bij den afloop der zes weken, zoo uit een als anderen hoofde, zal blijken te be-

staan, geene tien millioenen guldens bedraagt, zal het kapitaal der Maatschappij, bij voorraad, niet grooter zijn, dan de werkelijke inschrijving opgebracht heeft: doch zal er later, wanneer daartoe door den Raad besloten zal wezen, eene of meer achtereenvolgende uitgiften van een bepaald getal aandeelen kunnen plaats hebben, op zoodanigen voet en voorwaarden, als de Raad goedvinden zal, bij hetzelfde besluit daar te stellen, mits die uitgifte nimmer onder pari plaats hebbe, en mits daarvan dadelijk na den afloop aan de Deelhebbers, in de openbare nieuwspapieren, kennis gegeven worde.

Art. 29. Binnen acht dagen na de aankondiging van het sluiten der inschrijving, of, zoo dezelve geene plaats had, alsdan binnen acht dagen, nadat de inschrijving zes weken geopend is geweest, zal er tien ten honderd op rekening der ingeschrevene aandeelen betaald moeten worden, tegen eene voorloopige quitantie, geteekend door den Directeur en twee Commissarissen.

Art. 30. Binnen drie maanden na de eerste, zal er eene tweede storting van tien ten honderd, tegen gelijke quitantie, plaats hebben, waartegen, mitsgaders tegen inwisseling der quitantien van de vorige storting, de aandeelen zullen worden uitgegeven, met aanteekening daarop der gedane betalingen.

Art. 31. Er zal geene nadere storting plaats hebben, dan op een besluit van den Raad, waarvan, ten minste eene maand vóór dat de betaling behoeft te geschieden, in dezelfde nieuwspapieren kennis zal worden gegeven.

De Raad zal telken reize tot geene grootere storting dan tien ten honderd kunnen besluiten, en zal er ten minste eene maand afstand tusschen iedere storting moeten wezen.

Alle betalingen zullen aan het loaal der Maatschappij, binnen *Amsterdam*, gedaan moeten worden, ten ware daartoe, bij eene aankondiging in de gemelde nieuwspapieren, andere gelegenheden aan de Deelhebbers mogten worden aangewezen.

Art. 32. De Inteekenaars of Deelhebbers, welke in gebreke mogten blijven, eenige storting van kapitaal, op den bij deze

overeenkomst, of het besluit van den Raad, bepaalden tijd, te doen, zullen daartoe, bij drie herhaalde aankondigingen in de meergemelde nieuwspapieren, opgeroepen worden, en, bij de voldoening daarna van de door hen verschuldigde storting, een half ten honderd, over het beloop hunner aandeelen, voor boete betalen.

Diegene hunner, welke, binnen veertien dagen sedert de laatste dezer aankondigingen, aan zijne verplichting niet voldaan heeft, zal het reeds door hem gestorte kapitaal evenzeer als zijn regt van Deelhebber te zijn, ten behoeve der Maatschappij verbeurd hebben.

Van dit in gebreke blijven en van deze verbeurdverklaring zal, met opgave der namen van de Intekenaars of Deelhebbers en van de nummers der aandeelen, aan het algemeen kennis worden gegeven, door middel van drie herhaalde aankondigingen in dezelfde nieuwspapieren.

Art. 33. De aandeelen zullen zijn op naam, onderteekend door den Directeur en twee Commisfarisfen, mitsgaders voor registratie, door den Hoofdcommies, genummerd van één tot tien duizend, en verder in zoodanigen vorm, als de Raad zal bepalen.

Dezelve zullen, ter keuze van ieder^s Deelhebber, in halven gesplitst kunnen worden, en zullen voorzien zijn van een stel oningevulde coupons, en quitantien voor buitengewone uitdeelingen.

Art. 34. Ingeval van verkoop der aandeelen, zal daarvan, ter verzekering der Maatschappij, blijken door eene, op een daartoe aan te leggen register ingeschreven, en door verkooper en koper, of hunne bijzondere, daartoe bij behoorlijke notariële volmagt aangestelde, gemagtigden, te teekenen acte, overeenkomstig met het daarvan door den Raad te arresteren formulier. Daarop zal de overschrijving, in de daartoe aan te leggen registers der Maatschappij, gegrond zijn, en op de aandeelen zal van die overschrijving eene aanteekening worden gedaan, onderteekend door den Directeur en een^s der Commisfarisfen.

Zoodra de overschrijving in de registers der Maatschappij heeft plaats gehad, is de kooper opgetreden in de regten en verplichtingen van den verkooper.

Ingeval van overgang van den eigendom der aandeelen bij erfopvolging, zal de overschrijving op de boeken en aanteeke-ning op de aandeelen geschieden, nadat de noodige acten en schrifturen overgelegd en in orde gebragt zullen zijn.

Art. 35. Ieder eigenaar van aandeelen zal, des verkiezende, zijn aandeel tegen een nieuw, ten zijnen name gesteld, kunnen verwisfelen.

Voor onkosten zal, buiten de voorschotten, bij overgang van eigendom, door den nieuwen eigenaar, een half per mille, en, bij verwisfeling van aandeelen, door den eigenaar, één per mille betaald worden.

Art. 36. Het hoofddoel der Maatschappij is, om, voor den Nederlandfchen handel in het algemeen, en in het bijzonder dien van *Amsterdam*, nuttige betrekkingen met Zuid - Amerika, Mexico en de Westindifche eilanden aan te knoopen en te onderhouden. Zij zal, te dien einde, zoodanige ondernemingen met en in die Landen kunnen daarstellen, als ter bereiking van dit doel in haar belang geraden zullen geoordeeld worden.

Zij zal de welvaart van de fcheepvaart en de fabrieken van het Rijk, voor zoo verre haar, in verband met dit hoofddeel, mogelijk is, trachten te bevorderen.

Art. 37. In het bijzonder zal de voordeelige ligging van het eiland Curaçao, door de gunst des Konings thans tot eene vrijhaven verklaard, door haar niet uit het oog verloren worden, ten einde, door het vestigen van eenen stapel aldaar van voor de Amerikaanfche markten gefchikte koopgoederen, te trachten die haven tot een middelpunt van den handel in den Mexicaanfchen zeeboezem te doen frekken.

Art. 38. De Maatschappij zal, ter bereiking van dit oogmerk, in vervolg van tijd, zoowel op Curaçao, als in andere daartoe gefchikte plaatfen, vaste inrigtingen, door één of meer

harer Agenten bestuurd, kunnen daarstellen, met dien verstande echter, dat men zich in den aanvang zal bepalen tot het doen van eenige uitzendingen op eene matige schaal, onder beheer (de Raad zulks noodig oordeelende) van één of meer vertrouwde Supercarga's, welke tevens belast zullen zijn met het inwinnen van alle zoodanige inlichtingen, als den Raad tot het beslissen omtrent verdere ondernemingen noodig en onontbeerlijk zijn.

Art. 39. De Maatschappij zal in de voorname fabrieksteden van het Rijk één of meer Agenten kunnen benoemen.

De benoeming van alle Agenten en Supercarga's, mitsgaders de vaststelling van hunne instructien, geschiedt door den Raad, op voordragt van den Directeur.

Art. 40. De Maatschappij zal, in het beleid harer verkooping en verdere handelingen, zoodanige maatregelen nemen, als het meest overeenkomstig zullen zijn met het welbegrepen belang van den algemeenen handel der plaats.

Art. 41. Offchoon de Maatschappij, als eene Maatschappij van Koophandel, aan geene banden kan gelegd worden, omtrent het doen van alle zoodanige handelingen, als met welke ieder bijzonder handelaar zich bezig houdt, zoo is het aan haar uitdrukkelijk verboden, eenige speculatiën in binnen- of buitenlandsche fondsen te doen, mitsgaders om commissiehandel met bijzondere personen te drijven. Doch het staat den Directeur vrij, om, onder goedkeuring van den Raad, aan bijzondere personen deel te geven in deze of gene bijzondere operatie, welke onder beheer der Maatschappij wordt gedaan.

Art. 42. De goederen der Maatschappij zullen, zoo doenlijk, naar koopmansstijl, voor alle gevaar verzekerd worden, en wel bij voorkeur bij Nederlandsche Asfurateurs.

Art. 43. Met uitzondering van de tuschenvaart in Amerika, gelijk mede van tijden van reeds ontstaan of te vreezenen oorlog, zal de Maatschappij geene andere, dan van Nederlandsche zeebrieven voorziene schepen, indien die aanwezig zijn, mogen gebruiken.

Art. 44. De Directeur zal zich elke drie maanden, door den Hoofdcommies, eenen summieren staat en balans der Maatschappij doen geven, en die in de eerstvolgende vergadering van Raad overleggen.

Art. 45. Op den 31sten December van ieder jaar, te beginnen met dien van het jaar, volgende op dat der oprigting van de Maatschappij, zullen de boeken gesloten, en eene juiste balans daaruit opgemaakt worden, welke vóór of op den 15den Maart daaraanvolgende, door den Directeur, in drie gelijkluidende afschriften, geteekend, aan den Raad zullen moeten worden overgelegd.

Art. 46. Vóór of op den 15den April daaraanvolgende zal de Hoofdcommissie, aan welke bij uitsluiting en alleen de opneming der balans en der rekening en verantwoording, mitsgaders de bepaling der uit te keeren extra *dividenden*, opgedragen is, door eenen, door Zijne Majesteit den Koning te benoemen, President, aan wien, vóór den 1sten April, ééne der balansen door den Raad gezonden zal moeten zijn, bijeen geroepen worden.

Art. 47. Deze Hoofdcommissie zal dertien leden tellen, en te zamengefeld zijn uit den President, de Commisfarisfen en zes Deelhebbers, welke, zoo zij niet onder de Hoofddeelhebbers behooren, hunne aandelen in de Maatschappij, gedurende ten minste zes maanden vóór hunne benoeming, of federt de oprigting der Maatschappij, bezeten hebben. Deze Deelhebbers worden voor den tijd van drie jaren, door de vergadering van Hoofddeelhebbers, benoemd. Jaarlijks, te beginnen met het einde van 1830, zullen daarvan twee Deelhebbers, volgens een door het lot onder hen te bepalen rooster, aftreden, en zal er door eene nieuwe benoeming van Hoofddeelhebbereu, in de plaats der afgetredenen, welke echter weder verkiesbaar zullen zijn, voorzien worden.

Ingeval van ontstentenis van een' der Deelhebbers, die gerekend zal worden ook dan plaats te hebben, wanneer één hunner al zijne aandelen verkoopt, zal er eene nadere keuze door Hoofddeelhebbers gedaan worden.

De eerste benoeming zal geschieden in eene daartoe, dadelijk nadat de eerste storting van het kapitaal gedaan zal zijn, bijeen-geroepene vergadering van Hoofddeelhebbers.

Art. 48. De Leden dezer Commissie zullen zich, vóór den aanvang hunner werkzaamheden, als mannen van eer, tot de strijste geheimhouding, van hetgeen zij in hunne betrekkingen zullen vernemen, verbinden.

Art. 49. In deze Commissie zal bij meerderheid van stemmen beslist worden, en, ingeval van staking der stemmen, zal die van den President beslissen.

In dezelve zal op zoodanige wijze, als de Vergadering gera- den zal oordeelen, de gemelde balans en verantwoording onder- zocht, en met de boeken, bescheiden en papieren vergeleken worden; zullende de Directeur verplicht zijn, dezelve, of één, of meer harer daartoe uitdrukkelijk gemagtigde Leden, tot dat einde, vrije toegang tot en inzage van alles, mitsgaders de noodige inlichtingen te geven.

Art. 50. Ingeval van goedkeuring der balans, wordt dezelve door den President, één' der Commisfarissen en één' der Deel- hebbers geteekend, en zal de Directeur wegens zijn, gedurende het jaar, waarover die balans loopt, gehouden beheer, verant- woordelijk zijn.

Art. 51. Ingeval er bedenkingen bij de Hoofdcommissie mog- ten oprijzen, zal dezelve trachten, zich deswege met den Direc- teur te verstaan; zoo, dien ten gevolge, het verschil niet mogt ophouden, zal hetzelfde beslist worden door drie onpartijdige Arbiters, waarvan één door de Hoofdcommissie, één door den Directeur, en de derde door de beide, in diervoege benoemde Arbiters, zal benoemd worden, en zal de uitspraak van die Arbiters zijn in het hoogste resfort, zonder dat eene der par- tijen daartegen verder kan opkomen.

Art. 52. De gearresteerde balans zal, gedurende eene maand, na de deswege in de openbare nieuwspapieren te doene aankon- digingen, aan het lokaal der Maatschappij, ter inzage van de Deelhebbers liggen.

Art. 53. Aan de Deelhebbers zal, op den 1sten Julij van ieder jaar, te beginnen met den 1sten Julij van het tweede boekjaar, en met aanzuivering alsdan van den interest tot dien dag, worden betaald een jaarlijksche interest van vier ten honderd, voor de door hen gestorte gelden.

Art. 54. Bij zoo verre uit de gearresteerde balans komt te blijken, dat er, na afbetaling van onkosten en interesten, winst gemaakt is, zal er zes ten honderd van die winst onder Commissarissen verdeeld worden, en zal de Hoofdcmissie, op voordragt van den Directeur, bepalen, of er uit het overige eene uitdeeling aan Deelhebbers zal worden gedaan, en, zoo ja, hoe groot die zal wezen.

Ingeval er tot eene uitdeeling besloten wordt, zullen daarvan de behoorlijke aankondigingen in de openbare nieuwspapieren geschieden.

Art. 55. Een gedeelte der winst of het geheel, zoo dezelve niet ten minste twee ten honderd over het gestorte kapitaal bedraagt, zal onuitgekeerd blijven; daarvoor zal eene reserverekening geopend en gecrediteerd worden.

Art. 56. Zoo lang het volle kapitaal niet gefourneerd is, zal telken reize, wanneer het saldo dezer reserverekening tot een bedrag, gelijkstaande met tien ten honderd van het volle kapitaal, geklommen zal zijn, hetzelfde afgeschreven en aan de Deelhebbers te goed gedaan worden; even als of zij een daarmede gelijkstaand fournifement gedaan hadden, met kennisgeving daarvan in de openbare nieuwspapieren.

Art. 57. Zoodra, het volle kapitaal reeds gefourneerd zijnde, het saldo der reserverekening twee millioenen Nederlandsche guldens zal bedragen, zal er voortaan niet meer, noch minder, dan vijf ten honderd van de jaarlijksche winst terug gehouden en op de reserverekening te goed geschreven worden.

Art. 58. Ingeval van verlies, zal de winst- en verliesrekening daarvoor belast blijven, en dat verlies in de volgende jaren ingewonnen moeten zijn, alvorens er gerekend kan worden in dezelve eenige winst gevallen te wezen, ten zij de reserve-

rekening meer dan een millioen guldens mogt bedragen, als wanneer dit meerdere, ter geheele of gedeeltelijke dekking van het verlies, op de winst- en verliesrekening afgeschreven zal kunnen worden.

Art. 59. De werkzaamheden der Hoofdcommissie zullen in twee maanden afgeloopen moeten zijn, met dien verstande, dat, bijaldien, ten gevolge der bepalingen van art. 51, eene arbitragie noodig mogt zijn, de Arbiters vóór dien tijd benoemd zullen moeten wezen, en zal de Hoofdcommissie, tot aan de definitive beslissing der Arbiters, de belangen der Maatschappij daaromtrent blijven waarnemen.

Art. 60. Met uitzondering van eene, in eene vroegere wettige algemeene vergadering, met dag en uur bepaalde voortzetting, zal geene algemeene vergadering wettig gehouden zijn, indien de Deelhebbers niet bij drie herhaalde aankondigingen in de *Staats- en Amsterdamsche Couranten*, mitsgaders in de *Gazette des Pays - Bas*, door de Commisfarisfen of den Directeur, zijn opgeroepen geworden, en indien er sedert de laatste aankondiging niet ten minste veertien dagen verlopen zijn.

Art. 61. De algemeene vergaderingen worden gehouden binnen *Amsterdam*, aan het lokaal der Maatschappij, of op zoodanige andere plaats, als daartoe bij de oproeping zal zijn bepaald.

Art. 62. Op de algemeene vergaderingen zullen alleen worden toegelaten Nederlanders, die ten minste twee aandeelen, federt meer dan twee maanden, ten hunnen name, in de Maatschappij bezitten.

Art. 63. De algemeene vergaderingen worden geprefideerd door eenen daartoe van wege Z. M. den Koning te benoemen President. Op dezelve kan niets in omvraag worden gebracht, dan op voordragt van dien President, van een' der Commisfarisfen, van den Directeur, of van een' der Hoofddeelhebbers.

Art. 64. Elke twee aandeelen zullen voor ééne stem gerekend worden, voor zoo verre een Deelhebber niet meer dan tien aandeelen bezit.

Bijaldien een Deelhebber eigenaar is van meer aandeelen, zal hij voor iedere vijf aandeelen, tot vijftig aandeelen toe, nog bovendien eene stem hebben.

Voor iedere vijf en twintig aandeelen boven de vijftig, zal hem nog eene stem toegekend worden; en, voor zoo verre hij meer dan honderd aandeelen mogt bezitten, zal hij voor iedere honderd aandeelen, boven de eerste honderd, welke voor vijftien stemmen geteld worden, nog ééne stem bezitten.

Alleen Hunne Majesteiten den Koning en Koningin, mitsgaders Hunne Koninklijke Hoogheden de Prinzen en Prinsessen van het Koninklijke Huis, kunnen zich op de vergadering doen vertegenwoordigen, en hunne stemmen, berekend op den bovengemelden voet, doen uitbrengen.

Bijaldien het Zijne Majesteit niet goeddunkt, eene of andere keuze bij acte uit te brengen, is de door Hoogstdenzelven benoemden President van zelve Hoogstdeszelfs vertegenwoordiger.

Art. 65. Op de algemeene vergadering wordt, invoege voormeld, alles, behoudens de in art. 68 bepaalde uitzondering, bij meerderheid der tegenwoordig zijnde stemmen beslist; en zal derzelve besluit voor de minderheid, gelijk mede voor de afwezende Deelhebbers, verbindende zijn. Bij de staking der stemmen is de stem van den Voorzitter beslissende.

Art. 66. Van hetgeen op de algemeene vergadering beslist is, zal blijken door een proces-verbaal, daarvan ten zelfden dage op te maken, en te teekenen door den President, den Voorzitter der Commisfarissen, den Directeur en twee daartoe door den President verzochte Deelhebbers, aan welke, bij deze overeenkomst, de magt daartoe verleend wordt; met verdere autorisatie, om, bijaldien één der genoemde personen de medeteekening mogt weigeren, alsdan daarvan in het proces-verbaal, dat daarom evenveel kracht zal hebben, melding te maken.

Art. 67. De Maatschappij kan niet vroeger, dan vóór dat de tijd voor derzelve instandhouding, bij art. 1 bepaald, verlopen zal zijn, ontbonden worden.

Indien echter, onverhoopt, de verliezen der Maatschappij meer dan de helft van het kapitaal bedragen mogten, zal er op eene algemeene vergadering tot de ontbinding kunnen besloten worden. In dat geval zal de Directeur gehouden zijn, het bestaan van het verlies ter kennisse van de Vergadering, en de voortzetting of ontbinding der Maatschappij in omvraag te doen brengen.

Art. 68. Vóór of op den 15den Augustus van het laatste boekjaar der Maatschappij, zal er eene algemeene vergadering van Deelhebbers belegd worden, om te beraadslagen wegens de verlenging of ontbinding der Maatschappij.

Tot de ontbinding zal, zelfs tot op dat tijdstip, niet kunnen worden overgegaan, dan voor zoo verre de meerderheid der tegenwoordig zijnde Deelhebbers, te zamen eigenaars van ten minste drie vierde gedeelten der aandelen, voor die ontbinding stemt, ten ware het in het vorige artikel bepaalde geval van verlies bestond, als wanneer de bepalingen van dat artikel zullen toegepast worden.

Art. 69. Indien in deze vergadering tot de ontbinding der Maatschappij niet besloten wordt, zal dezelve voor tien jaren verlengd zijn, en zoo vervolgens telken reize.

Art. 70. Ingeval van ontbinding der Maatschappij, zal de Raad de noodige bepalingen maken omtrent eene spoedige en geregelde vereffening der openstaande zaken.

Art. 71. Geene veranderingen zullen in dit Contract gemaakt worden, dan de zoodanigen, waartoe in eene algemeene vergadering van Deelhebbers is besloten, en welke door Z. M. den Koning goedgekeurd zijn.

In dat, gelijk mede in het bij art. 16 omschreven geval, zijn de Leden van den Raad gemagtigd, om deswege, namens de Deelhebbers, de noodige acten aan te gaan, en op de Griffie der Regtbank te deponeren.

Tot de getrouwe nakoming van al hetwelk zij Heeren Comparanten verklaarden, zich te verbinden, als naar de wet, domicilium kiezende, ten elks hiervoren opgegevene woonplaatse.

En is hiervan opgemaakt acte.

Gedaan en gepasfeerd binnen *Amsterdam*, ten huize van den Heer Comparant *Pieter Hartsen*, in tegenwoordigheid van *Gerret Hendrik Vogel* en *Willem Rijkman*, beide wonende binnen deze stad, de eerste in de Wolven- en de andere in de Beerenstraat, als getuigen, welke, nevens de Heeren Comparanten en mij Notaris, de minute dezer, na gedane voorlezing, hebben onderteekend.

David Borski,
Claude Daniël Crommelin,
Pieter Hartsen,
Jacobus Hermanus Infinger,
Jan Jacob Voute,
Ananias Willink,
Hendrik Peter Blanckenhagen,
Gerret Hendrik Vogel,
Willem Rijkman, en
 Mr. *J. Commelin*, Notaris.

Geregistreerd te *Amsterdam*, den 3den April 1828, deel 25, folio 115, recto vak 1 tot 5, houdende negen en een half blad, met twee renvoijen; ontvangen voor regten 490 gulden 40 cents, voor opcenten 63 gulden $75\frac{1}{2}$ cents, en voor syndicaatverhooging 63 gulden $75\frac{1}{2}$ cents, te weten:

Voor vast regt van het Contract.....	f	2.40
„ de 2 eerste jaren		
à $\frac{3}{4}$ pCt. van.....	f	16,000.00 f 120.00
„ de volgende jaren		
à $\frac{1}{2}$ pCt. van.....	-	184,000.00 - 368.00
		- 488.00
	f	490.40
„ 13 Rijksopcenten	f	63.75 $\frac{1}{2}$
„ 13 Syndicaat idem.....	-	63.75 $\frac{1}{2}$
		- 127.51
Totaal.....	f	617.91

De Ontvanger, enz.

---

*BERIGT van den Directeur-Generaal
van het Departement van Koophandel
en Kolonien, betrekkelijk de nederzetting
van huisgezinnen, uit dit
Rijk, ter kuste van Guinea, van den
12den October 1817.*

(STAATSCOURANT VAN 1817, n°. 241.)

Het onderhouden van een Nederlandsch etablissement ter kuste van *Guinea*, niet alleen ten oogmerk hebbende eene onmiddellijke begunstiging voor den handel, maar ook tevens om van den vruchtbaren Afrikaanschen bodem, voor de cultuur van koloniale producten, alle mogelijke partij te trekken, en daarvan, voor de belangen van het Moederland, een nuttig gebruik te maken, zoo zal, bij gelegenheid, dat de beide zoons van den tegenwoordigen Gouverneur-Generaal ter kuste voormeld, bijzonder tot het laatstgemelde oogmerk, derwaarts verrekken, voor het publiek niet onbelangrijk zijn te vernemen, dat aan alle personen, of ook aan huisgezinnen, welke, niet geheel onvoorzien van eigen middelen, genegen mogten zijn, om zich op de Goudkust, in de nabijheid van *d'Elmina*, neder te zetten, van wege het Gouvernement, alle faciliteit zal worden gegeven.

De Europefche kolonisten zullen met voordeel hunne kennis en vlijt aldaar kunnen toewijden aan de bebouwing van die vruchtbare landstreek, en de kolonifatie van deze Nederlandfche bezitting zal, even als de handel, naar die streken, van 's Lands wege, de meeste aanmoediging ondervinden.

Nadere renfeignementen kunnen door de belanghebbenden, des verkiezende, bij het *Departement van Koophandel en Kolonien* verkregen worden.

KENNISGEVING van de nadere bepalingen en verordeningen, ten aanzien van de vaart en handel op de bezittingen en etablissementen van het Rijk in Afrika, langs de kust van Guinea, van den *** Januarij 1816.

(STAATSCOURANT VAN 1816, n°. 25.)

De Staatsraad, Directeur - Generaal van het Departement van Koophandel en Kolonien, brengt ter kennis van de belanghebbers bij de vaart en handel op de bezittingen en etablissementen van het Rijk in Afrika, langs de kust van Guinea:

1°. Dat, bij besluit van Zijne Majesteit, van den 27sten Mei 1815, n°. 25, deze vaart en handel geheel en al vrij zijnde gesteld van de betaling van regten en lasten, voorbehoudens zoodanige administrative maatregelen, als tegen het misbruiken van dezen vrijdom noodig zouden bevonden worden, deze administrative maatregelen vervat zijn geworden in eene bepaling van den Directeur - Generaal der Directe belastingen en van de Konvoijen en Licenten, van den 11den Augustus des afgelopen jaars, welke hieronder kopijelijk volgt.

2°. Dat, ten aanzien van dezen vrijen handel en vaart, geene alteratie zal plaats vinden, dan na alvorens door 's Konings besluit in tijds daarvan kennis zal zijn gegeven, welk besluit, eerst een jaar na de publicatie, ter kuste van Guinea in werking zal worden gebragt.

3°. Dat niemand, uit de Nederlanden komende, aan 's Rijks etablissementen aldaar zal worden geadmitteerd, ten zij van een behoorlijk paspoort voorzien, en dat ieder schipper, die eenig perfoon of perfonen, zonder zoodanig paspoort, zal hebben aangevoerd, zal verbeuren eene boete van zes honderd gulden.

4°. Dat aan den Gouverneur - Generaal de magt verleend is, om aan iedereen de inwoning binnen het territorij van Zijne Ma-

jesteit aldaar te kunnen accorderen , ten einde aldaar handel te drijven en gronden te ontginnen , en dat omtrent dit laatste aan hem is bevolen , om , door zijne tusfchenkomst bij de onderscheidene Koningen of Opperhoofden der verschillende Natien , zoodanige concessien van landerijen te verkrijgen , voor hunne rekening en risico , welke meest geschikt zullen worden geoordeeld ter bereiking van hun oogmerk.

5°. Dat het de intentie van Zijne Majesteit is , dat , bij het ontginnen van gronden , bij voorkeur gebruik worde gemaakt van vrije werklieden , bij huur of dagloon.

6°. Dat van alle nieuw te ontginnen gronden , niet dan ten einde van tien jaren , een jaarlijkfche grondlast zal beginnen geheven te worden , ingaande met en over het elfde jaar , en welke grondlast alsdan nader zal worden bepaald.

7°. Dat de Gouverneur-Generaal gelast is , met den meesten ernst , de hand te houden aan de stipte inachtneming van het door Zijne Majesteit geëmaneed verbod van den Overzeefchen flavenhandel , en dat ieder , door de minste overtreding te dien aanzien , zich blootftelt om herwaarts , te zijnen eigen kosten , te worden opgezonden , en om zonder eenige oogluiking te worden teregt gesteld ; en ten

8°. Dat alle schepen , uit de Nederlandsche havens naar de kust van Guinea vertrekkende , of van daar repatrierende , verplicht zullen zijn , op aanzoek van het Gouvernement , een aantal beambten of manschappen voor de Land- of Zeemagt mede te nemen , en eene zekere scheepsruimte af te staan , alles naar gelang van derzelver grootte , en onder genot van een in redelijkheid te bepalen kostgeld en vracht.

De Staatsraad , Directeur-Generaal voornoemd ,

(get.)

GOLDBERG.

---

*BEPALING, houdende maatregelen van
voorziening tegen het misbruik van de
vrije vaart en handel op de bezittingen
en etablissementen van het Rijk
in Afrika, langs de kust van Guinea.*

De Directeur-Generaal der Indirecte belastingen en van de Konvoijen en Licenten der Vereenigde Nederlanden;

Gelet hebbende op de succesfelijk ingekomene rapporten van de respectieve Commisfariſen tot de zaken der Konvoijen en Licenten, ingevolge refolutie van den 3den Junij laaſtleden, n°. 1, nopens de te nemene precautien tegen het misbruiken van den vrijdom van de vaart en handel op de kust van *Guinea*, bij de wet van den 27ſten Mei 1815 verleend;

Heeft, naar aanleiding van het beſluit van Zijne Majesteit, van den 29ſten Mei dezes jaars, n°. 14 (voorkomende in het verbaal van den 3den Junij laaſtleden, n°. 1), waarbij de Directeur-Generaal wordt aangeſchreven, om de vereiſchte voorziening te doen, dat gezegde vrijdom en de daarmede gepaard gaande ontheffing van de gewone formaliteiten niet misbruikt worden, om den ſlavenhandel gemakkelijk te maken, noch tot eenige andere ſtrafbare fraude, — goedgevonden en verſtaan, te bepalen, zoo als bepaald wordt bij deze :

Vooreerst, dat van elk ſchip, beſtemd naar de kust van *Guinea*, door den Boekhouder en een' der voornaamſte Reeders van hetzelfde, met vertooning der originele reederijcedel, en van den laaſten meet- of ijkbrief, voor den Commisfariſ der Konvoijen en Licenten, in het departement, van waar het ſchip zal uitvaren, of alwaar het ſchip te huis behoort, bij eede zal moeten worden verklaard, dat hetzelfde, met de geheele inhebbende lading, is gedestineerd naar de kust van *Guinea*, om aldaar, en nergens anders, te loſfen, en het ſchip niet is uitgerust met oogmerk, om daarmede eenigen ſlavenhandel te drij-

ven, of hetzelfde op eenigerlei wijze tot het overvoeren van flaven, van de kust van Afrika, naar eenige plaatsen in Amerika, te doen dienen; van de aflegging van welken eed zal worden gepasseerd acte, die bij het Commisfariaat zal blijven berusten.

Ten tweede, dat de Reeders, ten genoegte van den Commisfaris der Konvoijen en Licenten, als voren, zullen moeten stellen eene fufficiente cautie, ter fomme van zoo veelmaal vijf honderd gulden, als het fchip, volgens den ijk- of meet-brief, lasten groot is, door hen, ten behoeve van den Lande, te verbeuren, indien mogt komen te blijken, dat het fchip eenigermate tot den flavenhandel mogt zijn gebezigd geworden, of dat niet binnen den tijd van een jaar, na dato der acte van cautie, bij het Commisfariaat, hetzij door certificaten der des bevoegde Autoriteiten, ter kuste van *Guinea*, of, voor zoo verre de losfing geheel of gedeeltelijk in het negociëren langs de kust mogt gefchied zijn, op plaatsen, alwaar zich geene publieke Autoriteiten bevinden, alsdan bij productie der fcheepsjournalen, of op zoodanige andere wijze, als de aard der zake maar eenigzins mogelijk maakt, voldoende, ter genoegzame overtuiging van den Commisfaris, worde aangetoond, dat de hier te Lande in het fchip geladene goederen en koopmanfchappen waarlijk en inderdaad zijn aangekomen en gelost ter kuste van *Guinea*; moettende de hoofdplaats der Nederlandsche etabliffementen, op gezegde kust, in allen gevalle, met het fchip worden aangedaan, en daarvan, bij terugkomst van het fchip, legaal bewijs geproduceerd, aantoonende te gelijk, wat, bij het vertrek van het fchip van daar, van de alhier ingenomene goederen was gelost, en welke koopmanfchappen, tot de retourlading, alstoen waren ingenomen.

Ten derde, dat, ten einde altoos kunne blijken, welke goederen van hier, met het fchip, zijn uitgevoerd, daarvan, vóór de inlading, pertinente aangifte, ten Kantore der Konvoijen en Licenten, zal moeten gefchieden, alwaar de vereifchte uitgaande documenten, zonder betaling van regten, zullen worden verleend, op welke de vifitatie door de beambten tot de recherche zal moeten plaats hebben, en *in dorfo* worden geat-

testeerd, ook ten einde constere, dat geene inlading van ten uitvoer verbodene goederen zij ondernomen, en welke documenten ter uiterste wacht moeten worden ingetrokken, tegen uitreiking, aan den schipper, der acte van uitklaring, welke zal moeten inhouden eene pertinente opgave der goederen, in de paspoorten gemeld.

Ten vierde, dat ook de schipper en stuurman van het schip, alvorens hetzelfde worde uitgeklaard, voor den Commisfaris of voor den Geregte der plaats, alwaar zij zich het naastbij bevinden, bij eede zullen moeten beloven en verklaren, zich direct noch indirect, hetzij voor hunne eigene of voor andere rekening, met eenigen slavenhandel of vervoer van slaven te zullen inlaten, of daartoe hunnen onderhebbenden bodem, op eenigerlei wijze, te zullen laten gebruiken; en met de tegenwoordige lading van hun schip geene andere bestemming te hebben, dan naar de kust van *Guinea*, met submissie aan alle zoodanige straffen, als hun, in cas het contrarie bevonden werd, als meenedigen en opzettelijke verkrachters van de bevelen des Gouvernements, mogten worden opgelegd; van welke belofte en verklaring mede zal worden gepasfeerd acte, die insgelijks bij het Commisfariaat moet blijven berusten.

Ten vijfde, dat de beambten tot de recherche, bij de visitatie der schepen, bestemd naar de kust van *Guinea*, bijzonder zullen moeten toezien, of derzelve constructie, hetzij door eene meer dan gewone ruimte tusschendeks of anderzins, eenige bijzondere geschiktheid tot den slavenhandel aanduidt, speciaal lettende, of een meerder dan tot eene gewone equipagie vereischt getal manschappen aan boord aanwezig is, en, bij de bevinding van een of ander, daarvan aan hunne superieuren terstond verslag te doen, ten einde, vervolgens, de Commisfaris van het departement den Directeur-Generaal deswege kunne adieren.

Ten zesde, dat geene schepen, inklarende als te komen van de kust van *Guinea*, van den bij de wet van den 27sten Mei 11. toegekenden vrijdom zullen jousiferen, ten zij voldoende, ter beoordeeling van den Commisfaris der Konvoijen en Licentien in het departement der binnenkomst, met productie der

scheepsjournalen, die, in allen gevalle, eene exacte aantekening zullen moeten bevatten van al hetgeen, zoowel met de uitgevoerde als ingebragte lading, is voorgevallen, en daartoe maar eenige betrekking heeft, blijkt, dat de als zoodanig op te gevene ladingen wezenlijk en inderdaad ter kuste van *Guinea* zijn ingenomen.

En eindelijk, *ten zevende*, dat de tegenwoordige resolutie zal worden gebracht ter kennisse van al de ambtenaren en bedienden der Konvoijen en Licenten in de onderscheidene departementen, tot informatie en narigt respectivelijk met last, om de Commercie ten hunnent van den inhoud van het 1ste, 2de, 3de, 4de en 6de artikel, op de gewone wijze, te informeren.

De Directeur-Generaal voornoemd,

(get.) **H. L. WICHERS.**

*BESLUIT van den 15den Junij 1814,
betreffende de vernietiging van den
Slavenhandel (*).*

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods,*
SOUVEREIN VORST DER VEREENIGDE
NEDERLANDEN, PRINCE VAN ORANJE-
NASSAU, *enz., enz., enz.*

Gehoord het gerapporteerde van Onzen Secretaris van Staat voor de Buitenlandsche Zaken, omtrent den inhoud eener bij hem ontvangene nota van den Ambassadeur van Groot-Britannië, van den 7den dezer, en strekkende tot het bekomen van Onze spoedige en krachtdadige medewerking in de maatregelen, welke het gemelde Rijk, ten aanzien van den slavenhandel, bereids zoo voor zich zelf daargesteld, als bij andere Europeesche Mogendheden aanbevolen en aangedrongen heeft;

En willende geene gelegenheid voorbij laten gaan, zonder aan Z. K. H. den Prins-Regent van het Groot-Brittannische Rijk bewijzen te geven van Onze vriendschappelijke gevoelens en van Onze bereidwilligheid, om, zoo veel mogelijk, bij te dragen tot de bereiking Zijner oogmerken;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

Voortaan zullen uit geene haven, of van geene reede, binnen het gebied der Vereenigde Nederlanden, eenige schepen of

---

(*) Dit en de volgende belangrijke Staatsstukken over de vernietiging van den Slavenhandel, chronologisch in dit Deel opgenomen, maken de wetgeving op dat punt uit, en bewijzen, hoe zeer men ook hier te Lande dien schandelijken handel wil afgeschafte hebben.

vaartuigen worden uitgeklaard of geëxpédieerd , welker bestemming is , om Negers van de kust van Afrika , of van eenige eilanden , tot dat werelddeel behoorende , af te halen , en naar het vaste land of de eilanden van Amerika over te brengen , wordende aan het Departement van Financien speciaal opgedragen , om te dezen aanzien zoodanige voorzorgen te nemen , dat aan Onze intentie worde voldaan , en aan geen schip of vaartuig expeditie verleend , dat , om deszelfs uitrusting of andere omstandigheden , schijnen zal ten voorschreven einde bestemd te zijn , of op eenigerlei wijze tot den slavenhandel betrekking te hebben.

Art. 2.

Aan het Commandement-Generaal , ter kuste van Guinea , zal worden aangeschreven , dat op geen der forten , kantoren of bezittingen , onder dat Commandement behoorende , mogen worden toegelaten , schepen of vaartuigen , tot den slavenhandel bestemd of uitgerust , veelmin eenige inwoners van dat Land of andere personen , uit of langs die forten en kantoren , als slaven verkocht of uitgevoerd zullen mogen worden ; zullende zoodanige schepen of vaartuigen , ingeval zij onder vreemde vlag varen , dadelijk , onder intimatie van het bestaande verbod , worden afgewezen , terwijl die , welke in Nederland te huis behooren , zullen worden in beslag genomen , en deswege aan het Departement van Koophandel en Kolonien worden gerapporteerd.

Art. 3.

Affchriften dezes zullen worden gezonden aan de Departementen van Finantien en van Koophandel en Kolonien , ten fine van executie , respectievelijk , alsmede aan Onzen Secretaris van Staat voor de Buitenlandsche Zaken , met last , om den inhoud dezes te brengen ter kennisfe :

- 1°. Van den Ambassadeur van Groot-Brittannië , ter beantwoording van zijne bovengemelde nota , en onder bijvoeging , dat Wij , bij de eventuele onderhandelingen over de restitutie der Nederlandsche volkplantingen , niet ongeneigd zullen bevonden worden , om in het Traktaat zoodanig artikel te infereren , als waardoor het Gouver-

nemen van dezen Staat tot de bestendige observantie der hierboven vermelde maatregelen, en de ernstige wering van den slavenhandel, verbonden blijven zal;

2°. Van de Kamers van Koophandel, tot narigt van de commerciërende ingezetenen.

Gegeven in 's Gravenhage, den 15den Junij des jaars 1814, het eerste van Onze Regering.

(geteekend)

WILLEM.

Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,

(get.) A. R. FALCK.

Accordeert met deszelfs Origineel,

De Griffier ter Staats-Secretarie,

(get.) D'HAMECOURT.

---

*TRAKTAAT over den Slavenhandel,
tusfchen Nederland en Groot-Brittan-
nië, van den 4den Mei 1818.*

IN NAAM DER ALLERHEILIGSTE DRIE-EENHEID!

Z. M. de Koning der Nederlanden en Z. M. de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot - Brittannië en Ierland, beziel met een wederzijdsch verlangen tot het nemen van de krachtdadigfte maatregelen, om het handelen in flaven, door hunne onderdanen, te beletten, en om voor te komen, dat andere volken, welke zich daarop toeleggen, zich van hunne respectieve vlaggen bedienen, om dezen fchandelijken handel te befchermen, hebben gezegde Hunne Majesteiten befloten over te gaan tot het fluiten van een Verdrag, ten einde dit dubbel doel te bereiken, en hebben, te dien einde, hunne Gevolmagtigden *ad hoc* benoemd, te weten:

Z. M. de Koning der Nederlanden, den Heer *Anne Willem Carel*, Baron *van Nagell tot Ampfen*, Lid van de Ridderfchap der provincie Gelderland, Grootkruis der Orden van den Nederlandschen Leeuw en van *Carlos III*, Hoogdeszelfs Kamerheer en Staatsminister, belast met het Departement van Buitenlandfche Zaken, en den Heer *Cornelis Felix van Maanen*, Kommandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Hoogstdeszelfs Staatsminister, belast met het Departement van Justitie; en

Z. M. de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, den Hoog Edelen Heer *Richard*, Graaf *van Clancarty*, Burggraaf *Dunlo*, Baron *Kilconnel*, Baron *Trench van Garbally*, in het Vereenigd Koninkrijk van Groot - Brittannië en Ierland, Raadsheer in Hoogstdeszelfs Geheimen Raad van Groot - Brittannië en Ierland, Lid van het Comité van eerstgemeld Rijk, tot de Zaken van den Koophandel en de Kolonien, Kolonel van het regement Militie van het graaffchap

Galway, Ridder Grootkruis van de hooggeëerde Bath's - Orde, Hoogstdeszelfs buitengewoon en gevolmagtigd Ambassadeur bij Z. M. den Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg.

Dewelke, na hunne, in goeden en behoorlijken vorm bevonden, volmagten te hebben uitgewisfeld, wegens de volgende artikelen zijn overeengekomen :

Art. 1.

De wetten van het Vereenigd Koninkrijk van Groot - Britannië en Ierland, de onderdanen van Zijne Britsche Majesteit, welke den slavenhandel drijven, of daaraan op eenigerhande wijze deel nemen, reeds aan zware poenaliteiten onderwerpen, zoo verbindt zich Z. M. de Koning der Nederlanden, zich gedragende naar art. 8 der Conventie, den 13den Augustus 1814, met Zijne Britsche Majesteit gesloten, dienvolgens, om, binnen den tijd van acht maanden, na de ratificatie dezes, of zoo veel eerder mogelijk, aan al Zijne onderdanen, op de krachtadigste wijze, en wel bij de plegtigste strafwetten, te verbieden, om op eenigerlei wijze aan den slavenhandel deel te nemen (*).

Ingevalle de betengelende maatregelen tegen den slavenhandel, reeds door het Gouvernement van Groot - Britannië genomen, en door dat der Nederlanden te nemen, mogten bevonden worden, niet krachtig genoeg of onvoldoende te zijn, alsdan verbinden zich de Hooge contracterende partijen, daarin, door zoodanige nieuwe wetgevende of reglementaire maatregelen, te zullen voorzien, als het meest geschikt zijn zullen, om het doel, dat Zij zich bij dit Traktaat voorstellen, te bereiken.

Art. 2.

De beide Hooge contracterende partijen, om des te volkomener het oogmerk te bereiken tot voorkoming van allen handel in slaven, van wege Hare respectieve onderdanen, stemmen

---

(*) Zulks is geschied bij de Wet van den 20sten November 1818 (*Staatsblad* n°. 13).

wederzijds toe, dat de schepen Hunner Koninklijke Marines, welke van uitdrukkelijke instructien, te dien opzigte, zullen worden voorzien, zoodanig als die hierachter te vinden zijn, dusdanige koopvaardij-schepen der beide Natien zullen kunnen visiteren, welke, op redelijke gronden, mogten verdacht gehouden worden, slaven aan boord te hebben, die tot een' ongeoorloofden handel bestemd zijn, en alleenlijk ingevalle zij zoodanige slaven aan boord mogten vinden, zullen zij de schepen kunnen aanhouden, ten einde voor de daarmede belaste Regtbanken terecht te staan, gelijk zulks hieronder nader zal worden gespecificeerd.

Art. 5.

Ter uitlegging van de wijze van uitvoering van het voorgaande artikel, is men overeengekomen :

- 1°. Dat dit wederzijdsch regt van visitatie en arrestatie niet zal mogen worden uitgeoefend, hetzij op de Middellandsche zee, noch op de Europeische zeeën, gelegen buiten de straat van *Gibraltar*, ten Noorden van den 37sten parallel Noorder-breedte, noch ten Oosten den lengte-meridiaan, op den 20sten graad bewesten *Greenwich*.
- 2°. Dat de namen der verschillende, van zoodanige instructien voorziene, schepen, derzelver respectieve sterkte, benevens de namen der Kommandanten, van tijd tot tijd, en naar gelang van derzelver vrijlating, door de Mogendheid, die de opzending bewerkstelligd heeft, aan de andere Hooge contracterende partij zullen zijn medegedeeld.
- 3°. Dat het getal schepen van elke der Koninklijke Marines, tot de voormelde visitatie gemagtigd, zonder de vooraf verkregen uitdrukkelijke toestemming der andere Mogendheid, dat van twaalf, behoorende aan elke der Hooge contracterende partijen, niet zal mogen te boven gaan.
- 4°. Ingeval het mogt noodig bevonden worden, dat een schip van de Koninklijke Marine, van ééne der beide Hooge contracterende partijen, daartoe gemagtigd, overging tot het visiteren van één of meerdere koopvaardij-

schepen , onder de vlag en konvooi van één of meerdere schepen der Koninklijke Marine van de andere Hooge contracterende partij , zal de Officier , kommanderende het , tot het doen van zoodanige visitatie , behoorlijk gemagtigd en gelast schip , daartoe overgaan , gezamenlijk met den Officier , welke het bevel over het konvooi voert , die tot zoodanige visitatie alle gemak zal verschaffen , gelijk mede tot de eventuele aanhouding der aldus gevisitteerde koopvaardij-schepen , en uit al zijne magt medewerken zal tot de uitvoering der tegenwoordige Conventie , overeenkomstig derzelve oogmerk en doel .

- 5°. Men is overeengekomen , dat de Kommandanten der schepen van de beide Koninklijke Marines , welke tot deze dienst zullen worden gebezigd , zich ten strikste aan den nauwkeurigen inhoud der instructien zullen hebben te houden , welke zij te dien einde zullen ontvangen .

Art. 4.

De twee voorgaande artikelen geheel en al wederkeerig zijnde , zoo verbinden zich de beide Hooge contracterende partijen wederzijds , Hunne respectieve onderdanen schadeloos te stellen wegens alle verliezen , welke zij onregtvaardiglijk , door het onwettig en willekeurig aanhouden hunner schepen , mogten komen te lijden . Wel te verstaan , dat deze schadevergoeding onveranderlijk zal komen ten laste van het Gouvernement , welks kruisers zich aan de willekeurige aanhouding zullen hebben schuldig gemaakt , en dat de visitatie en het aanhouden der in deze artikelen omschrevene schepen niet anders zal vermogen te worden bewerkstelligd , dan door zoodanige der Nederland-sche en Britsche schepen , als welke niet alleenlijk een gedeelte uitmaken der beide Koninklijke Marines , maar die van de speciale instructien , aan dit Traktaat geannexeerd , zullen voorzien zijn , en zich naar de bepalingen derzelve gedragende .

Art. 5.

Geen Nederlandsche of Britsche kruiser vermag enig schip

aan te houden, zoo het niet werkelijk slaven aan boord heeft; en zal het aanhouden van een schip, hetzij Nederlandsch of Britsch, voor wettig gehouden, dan moeten de aan boord van hetzelfde gevonden slaven daarop gebragt zijn, met uitdrukkelijk oogmerk, om met dezelve handel te drijven.

Art. 6.

De schepen der Koninklijke Marine van de beide Natien, welke in het vervolg bestemd zullen worden tot het voorkomen van den slavenhandel, zullen door hunne respectieve Gouvernemen ten voorzien zijn van een affchrift der aan dit Traktaat gevoegde Instructien, en van welke deze beschouwd zullen worden een integrerend deel uit te maken.

Deze Instructien zullen zijn gesteld in de Hollandsche en Engelsche talen, en, voor de schepen van elke der beide Mogendheden, door de Ministers hunner respectieve Marine onderteekend.

De beide Hooge contracterende partijen behouden aan zich het vermogen, de gemelde Instructien, hetzij in derzelver geheel of ten deele, naar vereisch van omstandigheden, te veranderen. Wel te verstaan nochtans, dat de gemelde veranderingen niet, dan met gemeen overleg en met toestemming der beide contracterende partijen, zullen vermogen te geschieden.

Art. 7.

Ten einde, met de minst mogelijke vertraging en ongelegenheid, de schepen, welke aangehouden zullen zijn, ter zake van zich met den slavenhandel te hebben ingelaten, naar luid van art. 5 des tegenwoordigen Traktaats, te doen vonnissfen, zullen er, ten laatste binnen den tijd van één jaar, te rekenen van de uitwisseling der ratificatien van het tegenwoordige Traktaat, twee gemengde Geregtshoven worden opgerigt, zamengesteld uit een gelijk getal personen van de beide Natien, tot dat einde door hunne respectieve Souvereinen benoemd.

Deze Geregtshoven zullen zitting hebben, het eene in eene der bezittingen, behoorende aan Z. M. den Koning der Ne-

derlanden, en het andere, op het grondgebied van Zijne Britsche Majesteit. De beide Gouvernemen ten zullen, tijdens de uitwisseling der ratificatien van het tegenwoordige Traktaat, elk voor zijne eigene Staten, verklaren, op welke plaatsen de gemelde Geregtshoven zullen residieren. — Elke der beide Hooge contracterende partijen behoudt zich echter voor, om, naar goeddunken, de residentieplaats van het binnen haar gebied gevestigde Geregts hof te veranderen; des nochtans, dat één der beide Geregts hoven steeds gehouden worde in eene der koloniale bezittingen van Z. M. den Koning der Nederlanden, en het andere op de kust van Afrika.

De Geregts hoven zullen, overeenkomstig dit Traktaat en de daaraan geannexeerde Reglementen en Instructien, als beschouwd moerende worden, daarvan een integrerend gedeelte uit te maken, in de aan hunne uitspraak te onderwerpen zaken, zonder appèl regt spreken.

Art. 8.

Ingeval de Officieren, Kommandanten der schepen van Koninklijke Nederlandsche en Britsche Marines, in commissie gesteld, invoege als bij art. 2 is bepaald, van de bepalingen des tegenwoordigen Traktaats mogten afwijken, op hoedanige wijze dit ook zou mogen zijn, en zij niet in staat mogten wezen, om zich, hetzij door den inhoud van het Traktaat zelf, hetzij door dien der daaraan geannexeerde Instructien, te regtvaardigen, zal het Gouvernement, hetwelk zich door zulk een gedrag mogt beleedigd achten, regt hebben, om genoegdoening te vragen, en, in zulk geval, verplicht zich het Gouvernement, tot hetwelk de gemelde kommanderende Officieren zullen behooren, omtrent het onderwerp der klagte, een onderzoek te doen plaats hebben, en, wanneer dezelve gegrond mogt worden bevonden, eene straf, geëvenredigd aan de begane overtreding, op te leggen.

Art. 9.

De acten of instrumenten, aan dit Traktaat geannexeed, en welke daarvan een integrerend gedeelte uitmaken, zijn de volgende:

- a. De Instructien voor de schepen der Koninklijke Marines van de beide Natien, bestemd om den slavenhandel voor te komen.
- b. De Reglementen voor de gemengde Gerechtshoven, welke in eene der koloniale bezittingen van Z. M. den Koning der Nederlanden en op de kust van Afrika zullen zitting houden.

Art. 10.

Het tegenwoordige, in tien artikelen bestaande Traktaat, zal geratificeerd en de ratificatien daarvan zullen uitgewisfeld worden, binnen den tijd van ééne maand, of zoo veel eerder mogelijk.

Des ten oorkonde, hebben de respectieve Gemagtigden hetzelfde onderteekend, en van het afdrukfel hunner wapenen voorzien.

Gegeven te 's Gravenhage, den 4den Mei van het jaar onzes Heeren 1818.

(get.) A. W. C. VAN NAGELL. (L. S.)

” VAN MAANEN. (L. S.)

” CLANCARTY. (L. S.)

---

*INSTRUCTIE voor de schepen der
Koninklijke Nederlandsche en Groot-
Brittannische Marines, gebezigd tot
het beletten van den Slavenhandel.*

Art. 1.

Elk schip der Koninklijke Nederlandsche en Britsche Marines, hetwelk, voorzien van de tegenwoordige Instructien, overeenkomstig art. 2 van het Traktaat van heden, regt zal hebben tot het visiteren der koopvaardijfchepen van elke der beide Mogendheden, die zich werkelijk mogten inlaten, of verdacht zijn, van zich in te laten met den slavenhandel, zal daartoe kunnen overgaan, behalve op de zeeën, bij art. 3 van gemeld Traktaat uitgezonderd, en zal, indien zich slaven aan boord bevinden, met het uitdrukkelijk voornemen, om met dezelve handel te drijven, de Kommandant van zoodanig schip der Koninklijke Zeemagt dezelve slaven vermogen aan te houden; zullende, ingeval van aanhouding van een schip, hij hetzelfde opbrengen, ten einde, zoodra mogelijk, te regt te staan voor zoodanig der twee, ingevolge art. 7 van het op heden geslotene Traktaat, opgerigte Geregtshoven, als het naastbij gelegen zal zijn, of als hij Kommandant van het aanhalende schip, op zijne perfoonlijke verantwoordelijkheid, oordeelen zal, het eerst te kunnen bereiken, te rekenen van het punt, alwaar het koopvaardijfchip zal gevisiteerd en aangehouden zijn.

De schepen, aan boord van welke men geene slaven zal vinden, bestemd om een handelsartikel uit te maken, zullen om geenerlei reden, noch onder eenigerhande voorwendfel, worden aangehouden.

Zwarten, welke als bedienden of matrozen aan boord der gemelde schepen mogten gevonden worden, zullen, in geen ge-

val, als eene voldoende oorzaak tot aanhouding kunnen beschouwd worden.

Art. 2.

Zoo dikwerf een fchip der Koninklijke Marines, daartoe in commissie gesteld, een koopvaardijfchip, aan visitatie onderworpen, mogt ontmoeten, zal deze op de betamelijkste wijze en met al zoodanig ontzag plaats hebben, als twee bevriende en geallieerde Natien elkander wederzijds verschuldigd zijn.

In geen geval zal de visitatie vermogen te geschieden door een' Officier van een' minderen rang, dan dien van Luitenant der Nederlandsche of Groot-Brittannische Marine.

Art. 3.

De van zoodanige commissie voorziene schepen der Koninklijke Marines, welke, achtervolgens den inhoud dezer Instructie, een koopvaardijfchip mogten komen aan te houden, zullen de geheele lading, zonder die aan te raken, als ook den Kapitein en ten minste een gedeelte der equipage van zoodanig fchip, aan boord laten. De Kapitein, aanhaler, zal eene authentieke schriftelijke verklaring opmaken, waarin de staat, in welken het aangehouden fchip is bevonden, zoowel als de veranderingen, welke aan boord van hetzelfde zullen hebben plaats gehad, zullen worden omschreven. Hij zal aan den Kapitein van het aangehouden fchip een onderteekend certificaat afgeven van de aan boord deszelven schips gevondene papieren, alsmede van het getal slaven, welke het, op het oogenblik der aanhouding, aan boord had.

De Negers zullen niet ontscheept mogen worden, alvorens de schepen, aan boord van welke zij zich bevinden, ter plaatse aangekomen zijn, alwaar over de wettigheid van den prijs, door één der gemengde Geregthoven, moet uitspraak geschieden; met dat gevolg, dat, in de gevallen, wanneer dezelve niet voor goede prijzen mogten worden verklaard, het verlies der eigenaars zoo veel te gemakkelijker zou kunnen worden hersteld.

Indien nogtans dringende redenen, uit de langdurigheid van de reis, den staat van gezondheid der Negers, of andere oorzaken, ontstaande, kwamen te vereischen, dat dezelve, allen of voor een gedeelte, ontscheept zouden moeten worden, alvorens het schip aan de Residentieplaats van één der gemelde Geregtshoven mogt kunnen aankomen, vermag de Kommandant van het aanhalende schip de verantwoordelijkheid eener zoodanige ontscheeping op zich te nemen, mits de noodzakelijkheid daarvan, door een certificaat in behoorlijken vorm, blijke.

REGLEMENT voor de gemengde Geregtshoven voor den Slavenhandel, welke in eene der koloniale bezittingen van Z. M. den Koning der Nederlanden, mitsgaders op de kust van Afrika, zullen resideren.

Art. 1.

De gemengde Geregtshoven, welke, overeenkomstig het op heden geslotene Traktaat, in eene der koloniale bezittingen van Z. M. den Koning der Nederlanden, mitsgaders op de kust van Afrika, zullen opgericht worden, zijn daargesteld, ten einde over de wettigheid van de aanhouding van schepen, door de kruifers der beide Natien, uit krachte van gemeld Traktaat, aan te houden, uitspraak te doen.

De voormelde Geregtshoven zullen, definitief en zonder appel, overeenkomstig de bepalingen van het Traktaat, vonnis spreken.

Het proces zal zoo kortzakelijk mogelijk worden opgemaakt, en de Geregtshoven worden gerequireerd, om (voor zoo veel dezelve zulks doenlijk zullen vinden), binnen den tijd van twintig dagen, te rekenen van den dag, op welken het aangehoudene schip in de havens, waar de Geregtshoven resideren, zal zijn opgebracht, uitspraak te doen. Zij zullen, in de eerste plaats, oordeelvellen over de wettigheid van den prijs, en, in de tweede plaats (ingevalle het genomene schip mogt worden vrijgegeven), wegens de schadevergoeding, aan het genomene schip toe te kennen.

Wordt al verder, mits deze, bepaald, dat, in allen gevalle, het eindvonnis, ter zake van afwezendheid van getuigen, of wegens gebrek van andere bewijzen, niet langer dan den tijd van twee maanden zal vermogen uitgesteld te worden, ten ware

op verzoek van eene der belanghebbende partijen; in welk geval, en mits dezelve voldoende zekerheid stellen, dat zij zich zelve zullen belasten met de kosten en risico van het uitsfel, de Gerechtshoven de magt hebben, om, naar hunne discretie, een verlengd uitsfel te verleenen, hetwelk echter van niet langer, dan van vier maanden zal mogen zijn.

Art. 2.

Elk der bovengemelde gemengde Gerechtshoven, welke in eene der koloniale bezittingen van Z. M. den Koning der Nederlanden, mitsgaders op de kust van Afrika, zullen residieren, zal zijn zamengesteld in voege als volgt:

De twee Hooge contracterende partijen zullen elk een' Regter en een' Arbitrator benoemen, welke gemagtigd zullen zijn tot het kennismaken van, en, zonder appèl uitspraak doen over alle gevallen van het nemen van schepen, welke, achtereenvolgens de bepalingen van het Traktaat van heden, voor hen mogten gebragt worden; al de ter zake dienende processtukken, welke aan de gemelde Gerechtshoven zullen worden overgelegd, zullen op schrift gesteld moeten zijn in de wettige taal van het Land, binnen hetwelk de Gerechtshoven zullen residieren.

De Regters en Arbitrators zullen, in handen van den voornaamsten Overheidsperfoon van de plaats, alwaar de Gerechtshoven zullen residieren, zweren, van geenerlei voorkeur te zullen geven, hetzij aan de reclamanten, hetzij aan degenen, die de aanhaling gedaan hebben, en van zich in alle uitspraken, overeenkomstig de bepalingen van het op heden geslotene Traktaat te zullen gedragen. Aan elk Gerechtshof zal een Secretaris of Griffier toegevoegd worden door den Souverein van het Land, binnen welks gebied het Gerechtshof zal residieren, welke al deszelfs handelingen zal te boek stellen, en die, alvorens zijnen post te aanvaarden, voor het Gerechtshof den eed zal afleggen, van zich jegens hetzelfde met eerbied te zullen gedragen, en al hetgeen tot zijnen post behoort, getrouwelijk te zullen waarnemen.

Art. 3.

De manier van procederen zal zijn als volgt:

De Regters der beide Natien zullen, in de eerste plaats, overgaan tot het onderzoek der scheepspapieren en tot het inwinnen van de dispositien des Kapiteins, mitsgaders van die van ten minste twee of drie der voornaamste, zich aan boord van het opgebragte vaartuig bevonden hebbende, personen, zoo-wel als van de beëdigde verklaring van dengenen, die de aanhaling gedaan heeft, indien deze mogt noodig geoordeeld worden, ten einde in staat te zijn van te oordeelen en uitspraak te doen, of het schip, overeenkomstig de bepalingen des Traktaats, wel te regt is aangehouden of niet, en opdat, uit kracht dezer beoordeeling, het schip veroordeeld of vrijgegeven zal kunnen worden. — En ingeval de beide Regters het omtrent het door hen uit te spreken vonnis niet mogten eens zijn, hetzij wat aangaat de wettigheid der aanhouding, hetzij voor zoo veel betreft de toe te wijzen schadevergoeding, of omtrent eenige andere questie, die uit de bepalingen van het Traktaat mogt kunnen voortvloeijen, zullen zij bij het lot den naam van één' der beide Arbiters uittrekken, dewelke, na de procesfale stukken te hebben onderzocht, met de bovengemelde Regters, over het zich opgedaan hebbende geval, zal delibereren, en het eindvonnis zal alsdan worden uitgegesproken overeenkomstig het gevoelen van de meerderheid der Regters en van den bovengemelden Arbiters.

Ingeval van overlijden, of van wettige verhindering, van den Britschen Regter of Arbiters, behoorende tot het Gerechtshof, dat in eene Nederlandsche kolonie gevestigd is, zullen de overblijvende personen zich regelen naar hetgeen hierboven, met opzigt tot het Gerechtshof, dat in de bezittingen van Zijne Britsche Majesteit zitting houdt, ingeval van overlijden of wettig beletfel van een' Nederlandschen Regter of Arbiters, bepaald is.

De Hooge contracterende partijen zijn insgelijks overeengekomen, dat de Gouverneur der Kolonien, waar de gemengde Gerechtshoven zullen zitting hebben, ingevalle van vacature van eene plaats van Regter of Arbiters van de andere Hooge contracterende partij, den Gouverneur der naastbij gelegene Kolonie, aan gemelde Hooge contracterende partij toebehoorende,

daarvan zal kennis geven, ten einde die plaats, zoo spoedig mogelijk, aan te vullen; terwijl elke der contracterende Mogendheden zich verbindt, om, op eene definitive wijze, zoo spoedig mogelijk, de vacatures, welke in de Geregtshoven, hetzij door overlijden, of eenigerhande oorzaak, mogten komen plaats te hebben, aan te vullen.

Art. 4.

In de authentieke verklaringen, welke de aanhalende Bevelhebber gehouden zal zijn, voor het Gerechtshof te doen, zoo- wel als in het certificaat der aangehaalde papieren, hetwelk aan den Kapitein van het aangehoudene schip moet worden ter hand gesteld, zal gemelde Bevelhebber gehouden zijn, op te geven en te vermelden zijnen naam, benevens dien van het schip, zoo- wel als de breedte en lengte van de plaats, alwaar de aanhaling geschied is, mitsgaders het getal der aan boord van het genomene schip, op het oogenblik van deszelfs aanhouding, bevondene slaven.

Art. 5.

Zoodra het vonnis zal zijn uitgesproken, zullen het aange- houdene schip, indien het vrijgegeven wordt, mitsgaders des- zelfs lading, in den staat, waarin zich deze alsdan zijn bevin- dende, aan den Kapitein, of aan diens gemagtigde worden te- rug gegeven, welke voor hetzelfde Gerechtshof alsdan zal kun- nen reclameren eene begrooting der schaden, op welker ver- goeding hij aanspraak zal kunnen maken.

Degene, die de aanhaling gedaan heeft, en, bij in gebreke blijven van dien, deszelfs Gouvernement, zal wegens de ge- melde schaden verantwoordelijk zijn.

De beide Hooge contracterende partijen verplichten zich, om, binnen den tijd van een jaar, na de dagteekening van het von- nis, de kosten en schaden, welke door bovengemeld Gerechts- hof mogten worden ingewilligd, te betalen.

Wel te verstaan, dat deze kosten en schaden zullen komen ten laste van de Mogendheid, van welke degene, die de aan- haling gedaan heeft, onderdaan is.

Art. 6.

Ingeval van veroordeeling van een fchip, zal hetzelfde voor goeden prijs verklaard worden, zoowel als deszelfs lading, van welken aard die ook zijn moge, met uitzondering van de flaven, welke zich als handelsartikelen aan boord mogten hebben bevonden; zullende zoodanig fchip, benevens deszelfs lading, in openbare verkooping, ten voordeele der beide Gouvernemen-ten, worden verkocht; en wat de flaven aangaat, dezelve zullen, van het gemengde Gerechtshof, een certificaat van vrijftelling ontvangen, en zij zullen aan het Gouvernement worden uitgeleverd, op welks grondgebied het Hof, dat vonnis gefproken heeft, zal zitting hebben, ten einde als vrije huisbedienden of werkslieden te worden gebezigd.

Elk der beide Gouvernemen-ten verpligt zich tot de waarbor-ging der vrijheid van zoodanig gedeelte dier lieden, als aan hetzelfde respectievelijk zal komen te beurt te vallen.

Art. 7.

De gemengde Gerechtshoven zullen insgelijks kennis nemen en regt fpreken, en zulks in den vorm, bij art. 3 van dit Regle-ment voorgefchreven, over alle reclamatiën, wegens vergoe-ding van verliezen, veroorzaakt aan fchepen, welke, ter zake van verdacht te zijn den flavenhandel te bedrijven, mogten zijn aangehouden, doch door gemelde Gerechtshoven niet voor wet- tige prijzen zouden zijn verkocht.

In alle gevallen, waarin de teruggave mogt zijn uitgefpro-ken, zullen de Gerechtshoven, ten behoeve van den reclamant, of der reclamanten, of derzelve wettige gemagtigden, eene billijke en volkomene fchadevergoeding toewijzen, zoo wegens alle proceskosten, als voor alle verliezen en fchaden, als de reclamant, of de reclamanten, door zoodanige aanhaling en aanhouding mogten hebben geleden. De Gerechtshoven zullen daarbij in het oog houden:

1°. Dat, ingeval van volkomen verlies, de reclamant, of de reclamanten, zullen worden fchadeloos gefield:

- a.* Voor het fchip, dezelfs ftaande- en loopend want en ammunitie.
- b.* Voor alle verfhuldigde en nog te betalen vracht.
- c.* Voor de waarde van de lading en koopwaren, zoo er die zijn; na aftrek nogtans van de lasten en kosten, betaalbaar vóór den verkoop van zoodanige ladingen, de commiffie van den verkoop daaronder begrepen.
- d.* Wegens alle andere, ingeval van volkomen verlies, gebruikelijke lasten; en

2°. Dat, in alle andere gevallen van niet volkomen verlies, de reclamant, of de reclamanten, zullen worden fchadeloos gefeld:

- a.* Wegens alle bijzondere fchaden en kosten, aan het fchip veroorzaakt, door het verlies van verfhuldigde, of nog te betalen vracht.
- b.* Wegens ligkosten; zullende de uit dezen hoofde verfhuldigde fchadevergoeding geregeld worden, ingevolge het aan dit artikel geannexeerde tarief.
- c.* Wegens alle bederf of befchadiging, die de lading mogt hebben komen te lijden.
- d.* Hun zal almede worden toegewezen 5 ten honderd van het beloop van het kapitaal, dat tot inkoop der lading mogt befteed zijn, en zulks voor al den tijd van het oponthoud, door de aanhouding veroorzaakt; en
- e.* Eene fchadeloosftelling voor de afurantie-premie, wegens bijkomende rifico.

In allen gevalle zal de reclamant, of zullen de reclamanten, aanpraak hebben op de intereften, op den voet van 5 ten honderd in het jaar, van de bij vonnis toegewezene fom, tot de betaling derzelve toe, door het Gouvernement, aan hetwelk het fchip, dat de aanhaling gedaan heeft, behoort. Het geheel beloop dier fchadevergoeding zal berekend worden in het geld van het Land, tot hetwelk het fchip behoort, te vereffenen

volgens den koers van den wissel, zoodanig als die was op het oogenblik van de geregtelijke toewijzing.

De beide Hooge contracterende partijen, nogtans verlangende, zoo veel mogelijk, allerlei foort van bedrog in de uitvoering van het Traktaat, op dezen dag gesloten, te vermijden, zijn overeengekomen, dat, indien baarblijkelijk en volgens de overtuiging der Regters van de beide Natien, en zonder tot de uitspraak van een' Arbitr toevlugt te nemen, het bewezen mogt worden, dat degene, welke de aanhouding gedaan heeft, door eenen vrijwilligen en berispelijken mislag, van den kant des Kapiteins van het aangehoudene schip, misleid was geworden, en in zulk geval alleen, zoodanig schip geene aanspraak zal hebben tot bekoming van de liggelden, voor de dagen van aanhouding, bij dit artikel bepaald.

Tarief van liggelden of verblijfkosten voor een schip van:

	p. ft.
100 last tot 120 ingesloten	5 per dag.
121 " 150 "	6 "
151 " 170 "	8 "
171 " 200 "	10 "
201 " 220 "	11 "
221 " 250 "	12 "
251 " 270 "	14 "
271 " 300 "	15 "

en zoo vervolgens naar evenredigheid.

Art. 8.

Het zal noch aan de Regters, noch aan de Arbiters, noch aan den Secretaris der gemengde Gerechtshoven geoorloofd zijn, om van eenige der bij de door hen uit te spreken vonnissen belanghebbende partijen, ter vervulling van de pligten, welke hun bij dit Reglement zijn opgelegd, eenig emolument te vragen of te ontvangen, onder welk voorwendfel dit ook zijn moge.

Art. 9.

De beide Hooge contracterende partijen zijn overeengekomen, dat, ingeval van overlijden of van wettige verhindering van één' of meer der Regters of Arbiters, de voormelde gemengde Geregtshoven uitmakende, derzelver plaatsfen *ad interim* zullen worden vervuld, in maniere als volgt:

In het Gerechtshof, hetwelk in de bezittingen van Z. M. den Koning der Nederlanden zal zitting hebben, zullen de vacerende, van welgemelde Z. M. afhankelijke, plaatsfen succesfivelijk waargenomen worden door den Gouverneur of Vice-Gouverneur, door den voornaamsten Overheidsperfoon, en door derzelver Secretaris.

Betreffende het Gerechtshof, hetwelk zitting zal hebben in de bezittingen van Zijne Britsche Majesteit, op de kust van Afrika, is men overeengekomen, dat, ingeval van overlijden of van wettige verhindering van den Nederlandschen Regter of Arbiters te dier plaatse, de overblijvende perfonen van dat Gerechtshof zullen overgaan tot het vonnis vellen over de scepfen, welke aan hunne uitspraak mogten onderworpen zijn, mitsgaders tot het ten uitvoer leggen van hunne sententien.

De vacerende plaatsfen in het Gerechtshof, hetwelk op de kust van Afrika zal worden opgerigt, en welke van Zijne Britsche Majesteit afhankelijk zijn, zullen waargenomen worden door den Gouverneur of Vice-Gouverneur, door den voornaamsten Overheidsperfoon en den Secretaris van het Gouvernement.

*RAPPORT der Centrale Afdeeling van
de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
wegens het Ontwerp van Wet
op het verbod van den Slavenhandel.*

(STAATSBLAD VAN 1818, n°. 59.)

De Centrale Afdeeling, de adviezen der bijzondere Afdeelingen overwogen hebbende, heeft de eer aan U Ed. Mog. daarvan het volgende algemeen verflag te doen :

De Afdeelingen, het beginsel der Wet erkennende, hebben nogtans aanmerkingen gemaakt op eenige der daarin vervatte bepalingen, en op eenige uitdrukkingen daarin gebezigd.

Zoo zoude men, in het eerste artikel, in de plaats van *de schuldigen en medepligtigen*, liever gesteld hebben: *elk der schuldigen en medepligtigen*, om aldus de bedoeling des Wetgevers duidelijker te maken, welke ontwijfelbaar is, om ieder der schuldigen de boete op te leggen.

De reclusie, bedreigt bij hetzelfde artikel, welke geene andere is, dan de reclusie met infamie gepaard, in het Lijfstrafelijk Wetboek voorkomende, schijnt eene te zware straf te zijn voor eene nieuwe misdaad, dat is te zeggen, voor eene daad, welke, eenige jaren geleden, geoorloofd was. De gevangenisstraf schein hier genoegzaam, te meer, daar het Verdrag de mogelijkheid laat, om de straffen te verzwaren, indien zulks noodig mogt worden bevonden.

Betreffende het 2de artikel is aangemerkt geworden, dat het woord *pilotes*, in den Franschen tekst, niet volkomen het denkbeeld uitdrukt van het woord *fluurlieden* in den Hollandschen.

De bepalingen van het 3de artikel zijn te gestreng voorgekomen. Men heeft verlangd het artikel te zien uitvallen, bijzon-

der het laatste gedeelte van hetzelfde, waardoor de matrozen tot ongehoorzaamheid zouden kunnen worden opgewekt, en het verlies van het schip en der aan boord zijnde Negers zoude kunnen veroorzaakt worden. De Engelsche wetgeving gaat op dit punt niet zoo verre.

De bepaling van het laatste gedeelte van het 3de artikel is, integendeel, aan anderen voorgekomen, zeer geschikt te zijn, om den slavenhandel voor te komen en te beletten. Men heeft daarbij alleen in bedenking gegeven, dat het zijn nut zoude hebben, indien van dezelve op de monsterrollen der matrozen melding werd gemaakt, opdat niemand onwetendheid zoude kunnen voorwenden.

In den Franschen tekst, in het 3de artikel, heeft men voorgelagen, te lezen: *Emprisonnement de six mois au moins et de deux années au plus. Ceux qui viendront à l'apprendre par la fuite, etc.*, zoodanig als dit in de nieuwe redactie is voorkomende.

Omtrent den inhoud van art. 4 is het verlangen te kennen gegeven, dat eene geldboete gevoegd werd bij de aldaar bedreigde gevangenisstraf, maar daarentegen geene intrekking van het patent plaats greep. Deze laatste straf is eene voortdurende en eene foort van verbeurdverklaring van industrie. Zij treft mede het gezin der schuldigen. Buitendien kan zij ontweken worden, wanneer een ander het patent op zijnen naam neemt, in onderhandsch verbond met den schuldigen. De Engelsche wetgeving legt mede slechts de gevangenisstraf in het voorkomende geval op.

Vervolgens is nog aangemerkt, dat deze bezwarende straf steeds zoude opgelegd worden in het geval, bij art. 4 bedoeld, terwijl bij de straf van gevangenis, in art. 5 voorkomende, het aan den Regter is overgelaten, om dezelve zwaarder of ligter te maken, door den tijd van gevangenis te verlengen of te verminderen.

Het 5de artikel schein voor eene duidelijker redactie vatbaar. Het moet dienen, om aan de ingezetenen des Rijks een voor-

deel te verzekeren, hetwelk de Engelsche wetten, op hetzelfde stuk, insgelijks aan de Engelsche onderdanen toekennen, dat, namelijk, om zijne slaven van de eene plantaadje naar de andere, in de Westindië, te vervoeren. Die bepaling moet zich evenwel niet uitstrekken tot het vervoer van slaven, van een ander werelddeel, naar Amerika. De nieuwe redactie, door eene Afdeeling voorgeslagen, en, met geringe verandering, door het Gouvernement aangenomen, beantwoordt geheel aan het oogmerk.

De aanmerking is aan eene andere zijde gemaakt, dat de vrijheid, tot vervoer van slaven, bij het 5de artikel gelaten, zoude kunnen aanleiding geven, om de Wet te ontwijken, zoo niet door reglementaire bepalingen gezorgd worde, dat men zekerheid hebbe wegens de identiteit der alzoovervoerde slaven.

---

*WET van den 20sten November 1818,
houdende strafbepalingen, om den
Slavenhandel te keer te gaan en te
beteugelen.*

WIJ WILLEM, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat Wij niet alleen bij Ons Besluit van den 15den Junij 1814, voorloopige maatregelen hebben in het werk gesteld, om den slavenhandel te keer te gaan, maar dat Wij Ons, bij art. 8 van het Traktaat van den 13den Augustus 1814, mitsgaders bij art. 1 van het nadere Traktaat, op den 4den Mei laatstleden, respectievelijk, met het Rijk van Groot-Britannië gesloten, plegtig hebben verbonden, om dezen, de menschheid zoo zeer onteerenden handel, door strafverordeningen krachtdadig te keer te gaan en te beteugelen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan, bij deze:

Art. 1. Het zal aan niemand Onzer onderdanen en, in het algemeen, aan niemand, wie hij ook zoude mogen zijn, en die zich binnen Ons Koningrijk zoude mogen bevinden, geoorloofd zijn, om, na de afkondiging van de tegenwoordige Wet, slavenhandel te drijven, of aan dien handel directelijk of indirectelijk deel te nemen, hetzij door schepen of vaartuigen te dien einde uit te rusten, of aan uitrustingen van nationale of andere schepen en vaartuigen tot dat einde deel te nemen, hetzij door dezelve voorbedachtelijk daartoe te verhuren of te vervoeren; hetzij door Negers als slaven af te halen, te koop, verkoopen, in te ruilen, en in eene der Nederlandsche

of ook wel vreemde kolonien of etabliffementen buiten Europa, hetzij openlijk of ter fluik, in te voeren of te doen invoeren, op poene, dat de fchuldigen en medepligtigen zullen worden geftraft met eene geldboete van *f* 5000, mitsgaders reclusie voor den tijd van vijf jaren.

Art. 2. Met gelijke straffen zullen worden geftraft de Scheepskapiteins, Stuurlieden en Supercarga's, welke aan boord van zoodanige, tot den ongeoorloofden flavenhandel gebezigde, fchepen of vaartuigen voorbedachtelijk zullen hebben dienst genomen, en alzoo, hetzij voor eigen, hetzij voor vreemde rekening, dien handel hebben bedreven of begunftigd.

Art. 3. De verdere fchepelingen en matrozen, welke weten, dat de fchepen of vaartuigen, waarop zij dienen, tot den voorfchreven handel of tot de begunftiging daarvan bestemd zijn, zullen worden geftraft met eene gevangenis van niet minder dan zes maanden, en niet te boven gaande den tijd van twee jaren. Zij, die zulks naderhand ontwaar worden, zijn dadelijk uit hunne dienst ontslagen, en zullen bij de eerste gelegenheid, wanneer zij dit zonder gevaar kunnen doen, dezelve verlaten, op poene, dat zij anders op dezelfde wijze geftraft zullen worden.

Art. 4. Met gelijke gevangenisstraf, als in art. 3 staat vermeld, zullen geftraft worden alle Asfuradeurs, Makelaars, Cargadoors en anderen, welke voorbedachtelijk fchepen of vaartuigen, tot den ongeoorloofden flavenhandel bestemd, zullen hebben verzekerd, of op eenigerlei wijze derzelve vrachting of verhuring zullen hebben bevorderd, zullende daarenboven hun patent terftond worden ingetrokken, en aan hen foortgelijke patenten nimmer mogen worden afgegeven.

Art. 5. De voornoemde strafverordeningen zullen echter in geen deele toepasfelijk zijn op het geval, dat flaven, welke op dit oogenblik in de Kolonien aanwezig zijn, of derzelve kinderen, die reeds geboren zijn, of geboren zullen worden, mogen worden vervoerd, in de Westindië, van de eene Nederlandfche Kolonie naar de andere, of van eene vreemde Kolonie naar de andere, of van eene Nederlandfche Kolonie

naar eene vreemde, of van eene vreemde naar eene Nederlandsche Kolonie, of, eindelijk, van een gedeelte van eene Westindische Kolonie hoegenaamd naar eene andere; verklarende Wij wel uitdrukkelijk, dat niemand, wie het ook zij, deswege in het allerminst zal mogen worden gemoeid, als zijnde zoodanig vervoer geenszins onder het verbodene bij deze Wet begrepen.

Art. 6. Insgelijks zullen de straffen, bij de tegenwoordige Wet bedreigd, niet kunnen worden toepasfelijk gemaakt op degenen, die een fchip of vaartuig, met flaven beladen, in nood zijnde, hebben gered en bijgestaan, of ook wel uit zoodanig fchip of vaartuig flaven mogten hebben overgenomen, mits de Bevelhebber, bij het inloopen in de eerste haven, welke hij binnen mogt vallen, daarvan, binnen vier en twintig uren, behoorlijke aangifte doe.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geinfereerd, en dat alle Ministeriële Departementen en Autoriteiten, Collegien en Ambtenaren, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te *Brusfel*, den zoften November des jaars 1818, het vijfde Onzer Regering.

WILLEM.

Van wege den Koning,

(get.) J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

*PUBLICATIE van den Gouverneur van
Curaçao, houdende de Additionele Ar-
tikelen tot het Traktaat, door de
Gouvernementen van de Nederlanden
en van Groot-Brittannië gesloten,
betrekkelijk de wering van den Sla-
venhandel, van den 5den Junij 1823.*

Wij PAULUS ROELOFF CANTZ'LAAR, Ridder
der Orde van den Nederlandschen Leeuw,
Schout-bij-Nacht in dienst van Zijne Ma-
jesteit den Koning der Nederlanden, Gou-
verneur van Curaçao en onderhoorige Ei-
landen, Bonaire en Aruba, en Opperbe-
velhebber van de Land- en Zeemagt al-
daar, enz., enz.

Al degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut!
doen te weten:

Bij ons ontvangen zijnde, exemplaren van Additionele arti-
kelen, tot het Traktaat tusfchen de Nederlanden en Groot-
Brittannië, betrekkelijk de wering van den slavenhandel, op
den 4den Mei 1818 gesloten, en omtrent welke Additionele
artikelen beide Gouvernementen, op den 31sten December en
25sten Januarij, zijn overeengekomen, en de acten van ratifi-
catie, op den 11den en 25sten Februarij daaraanvolgende, door
den Minister van Buitenlandsche Zaken met den Engelschen
Gezant zijn uitgewisfeld, en waarvan de termijnen, na welke
de bepalingen, daarin vervat, zullen zijn executoir, bepaald
zijn op vijf maanden na de respective dagteekening der gedach-
te uitwisfeling;

Is goedgevonden en verstaan, de voormelde Additionele arti-

kelen te doen publiceren en affigeren, daar het behoort; luidende dezelve als volgt :

(F. I.)

Gedaan op *Curaçao*, den 5den Junij 1823, het tiende jaar van Zijner Majesteits Regering.

(was get.) CANTZ'LAAR.

Ter ordonnantie van Zijne Excellentie,

(was get.) W. PRINCE, *Gouv. Secr.*

Gepubliceerd binnen het Fort *Amsterdam*, en in de *Willemstad*, den 7den daaropvolgende.

(was get.) W. PRINCE, *Gouv. Secr.*

A. *TRAKTAAT* van den 31sten
December 1822.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, noodig geoordeeld hebbende, om op de volgende verdere verordeningen overeen te komen, additioneel aan het Verdrag, gesloten tusschen Hare gezegde Majesteiten, in 's *Gravenhage*, den 4den Mei 1818, tot vernietiging van den slavenhandel, en insgelijks in additie der twee verklarende en additionele artikelen, gesloten door de Gevolmagtigden van Hare Majesteiten, op den 31sten December 1822, hebben benoemd, gevolmagtigd en aangesteld de gezegde Gevolmagtigden, om, uit Hare namen, eene overeenkomst *ad hoc* te teekenen, te weten :

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den Heer *Anne Willem Carel Baron van Nagell van Ampsen*, Lid van de Ridderfchap der provincie Gelderland, Grootkruis der Order van

den Nederlandschen Leeuw, van *Karel den Derden*, van het Legioen van Eer en der Guelphen, Kamerheer en Staatsminister, houdende het Departement van Buitenlandsche Zaken; en

Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Zijne Excellentie *Richard*, Graaf van *Clancarty* en Burggraaf *Dunlo*, Baron *Kelconnel*, Baron van *Garbally* van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Raadsheer in Haren bijzonderen Raad van Groot-Brittannië en Ierland, Lid van het Comité der Eersten voor de Zaken van Koophandel en Kolonien, Kolonel van het Regiment Militie van het Graaffschap Galway, Vice-Admiraal van de Provincie Connaught, Ridder Grootkruis van de Orde van het Bad, Grootkruis van de Orde der Guelphen, Buitengewoon Ambassadeur en Gevolmagtigde bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg.

Dewelken, na hunne volmagten, goed en in behoorlijke orde bevonden, uitgewisfeld te hebben, omtrent de navolgende additionele punten zijn overeengekomen:

Art. 1.

Dewijl het door art. 1 der Instructie voor de Koninklijke Hollandsche en Engelsche oorlogschepen, geëmployeerd tot beletting van den slavenhandel, bepaald is: „dat schepen, aan boord van dewelken geene slaven, bestemd voor dien handel, zullen gevonden worden, niet zullen worden aangehouden, onder welk voorwendfel zulks ook zij;” en dat de ondervinding heeft geleerd, dat de schepen, in dezen onwettigen handel geëmployeerd, onmiddellijk, vóór door oorlogschepen gevisiteerd te zijn geworden, hunne slaven hebben ontscheept, en dat daardoor die schepen middel gevonden hebben, om hunne confiscatie te ontwijken, en hunne ongeoorloofde handelwijze strafeloos, en in tegenstelling van het einde en den geest des voormelden Verdrags, te kunnen voortzetten.

Hebben de Hooge contracterende partijen daarom noodig geoordeeld, door deze te verklaren, dat, bijaldien er klare en onwederprekelijke bewijzen zijn, dat eenig slaaf of slaven is

of zijn geplaatst geweest aan boord van een schip, met inzicht van eenen ongeoorloofden handel, gedurende de reis, op welke het schip zal genomen worden, dan, en uit dien hoofde, zal zoodanig vaartuig, overeenkomstig de ware meening en intentie van het bepaalde des Verdrags, door de kruisfers aangehouden en door de Commisfarisfen geheel en al gecondemneerd worden.

Art. 2.

De Hooge contracterende partijen zijn overeengekomen, dat, ingeval van afwezigheid, uit hoofde van ziekte of andere onvermijdelijke oorzaak, van eenen of meer der Regters-Commisfarisfen en Arbiters, van den Chef des tegenwoordigen Verdrags, of, ingeval van afwezigheid van hunne zijde, ten gevolge van een verlof (congé) van hun Gouvernement, behoorlijk aan den, uit krachte des gezegden Verdrags, zittende Commissieraad verwittigd, zullen hunne plaatsen weder aangevuld worden op de wijze, als bij art. 9 van de Verordeningen voor de gecombineerde Commissien, in cas van vacature, door overlijden van eenen of meer der Commisfarisfen, in de gezegde Commissien moeten gesuppleërd worden.

De explicative en additionele bovengemelde artikelen zullen onderworpen worden aan de bekrachtiging der respectie Vorsten, en zullen dezelfde kracht en werking hebben, alsof zij woord voor woord in het bovengemelde Verdrag van den 4den Mei 1818 waren geïnfereerd, en zullen gehouden worden, als daarvan een gedeelte uit te maken.

De acten van bekrachtiging zullen verwisfeld worden binnen den tijd van ééne maand, of, zoo doenlijk, eerder.

In waarheid waarvan hebben de respectie Gevolmagtigden de tegenwoordige acte geteekend en met hun aangeboren zegel bezegeld.

Gedaan te *Brussel*, den 31sten December van het jaar onzes Heeren 1822.

(L. S.) (*was get.*) A. W. C. VAN NAGELL.

(L. S.) (*was get.*) CLANCARTY.

De Gouvernemen ten der Nederlanden en van Groot - Britannië en Ierland , overeengekomen zijnde , om bij de uitwisseling der nota's den tijd te bepalen , na welker verloop de explicative en additionele artikelen , bij het Verdrag van den 4den Mei 1818 , tot vernietiging van den slavenhandel , tusfchen de twee Gouvernemen ten den 31sten December 1822 gefloten , uitvoerlijk zullen zijn .

Verklaren de ondergeteekende Gevolmagtigden van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden en van Zijne Majesteit den Koning van Groot - Britannië en Ierland , uit naam van hunne respectie Vorften , dat de uitvoering der voormelde artikelen , waarvan de bekrachtigingen heden den elfden Februarij een duizend acht honderd drie en twintig zijn uitgewisfeld , met beider overeenkomst bepaald zijn geworden op vijf maanden , te rekenen van gezegde uitwisseling der bekrachtigingen .

In waarheid waarvan hebben de ondergeteekenden de tegenwoordige acten geteekend .

Gedaan te *Brusfel* , den 11den Februarij van het jaar onzes Heeren 1823 .

(was get.) A. W. C. VAN NAGELL.

(was get.) CLANCARTY.

B. *TRAKTAAT van den 25sten Januarij 1823.*

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigd Koningrijk van Groot - Britannië en Ierland , noodig geoordeeld hebbende , om op de volgende verdere verordeningen overeen te komen , additioneel aan het Verdrag , gefloten tusfchen Hare gezegde Majesteiten , in 's *Gravenhage* , den 4den Mei 1818 , tot vernietiging van den slavenhandel , en insgelijks in additie der twee verklarende en additionele artikelen , gefloten door de Gevolmagtigden van Hare

Majesteiten, op den 31sten December 1822, hebben benoemd, gevolmagtigd en aangesteld de gezegde Gevolmagtigden, om, uit Hare namen, eene overeenkomst *ad hoc* te teekenen, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, den Heer *Anne Willem Carel*, Baron *van Nagell tot Ampsen*, Lid van de Ridderfchap der Provincie Gelderland, Grootkruis der Ordes van den Nederlandfchen Leeuw, van *Karel den Derden*, van het Legioen van Eer en der Guelphen, Kamerheer en Staatsminister, houdende het Departement van Buitenlandsche Zaken; en

Zijne Majesteit de Koning van het Vereenigd Koningrijk van Groot-Britannië en Ierland, Zijne Excellentie *Richard*, Graaf *van Clancarty* en Burggraaf *Dunlo*, Baron *Kelconnel*, Baron *French van Garbally* van het Vereenigd Koningrijk van Groot-Britannië en Ierland, Raadsheer in Haren bijzonderen Raad van Groot-Britannië en Ierland, Lid van het Comité der Eerften voor de Zaken van Koophandel en Kolonien, Kolonel van het Regement Militie van de Provincie Connaught, Ridder Grootkruis van de Orde der Guelphen, Buitengewoon Ambafadeur en Gevolmagtigde bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg.

Dewelken, na hunne volmagten, goed en in behoorlijke orde bevonden, uitgewisfeld te hebben, omtrent de volgende additionele punten zijn overeengekomen.

Additioneel Artikel.

En is hiermede insgelijks overeengekomen, dat, na behoorlijk bij den gecombineerden Raad ingeleverde bewijzen, het zal fchijnen, dat een fchip of fchepen, onderhevig aan de examinate, aan de termen van het Verdrag of aan de termen der explicative en additionele Artikelen, en omzwerfende of varende op, of in de omtrekken van de Afrikaanfche kust, aangehouden, binnen eene geographifche mijl Oostwaarts van dezelve, en binnen 20 graden Noorder- en Zuiderbreedte van de linie, of ten anker in eene der rivieren, baaijen of kreen der gezegde kust, binnen de grenspalen, boven bijzonderlijk aan-

geduid, of ten anker in welke plaatse het ook zij binnen de gezegde grenspalen, en welk schip zal vallen in één of meer der volgende aanduidingen, namelijk:

Art. 1.

Van zijne luiken met open roosterwerk in stede van dezelve digt te hebben, zoo als die gewoonlijk bij koopvaardijfchepen zijn.

Art. 2.

Van meer affchutting in het ruim of op het dek te hebben, dan voor koopvaardijfchepen noodig is.

Art. 3.

Van aan boord te hebben planken, in voorraad reeds vervaardigd of zoodanig gemaakt, om gemakkelijk een tweede of beweegbaar dek te leggen.

Art. 4.

Van aan boord te hebben ketens, kluisters en boeijen.

Art. 5.

Van aan boord te hebben eene al te groote hoeveelheid water in vaten of kuipen, meer dan het benoodigde voor het gebruik der equipage van eenen koopvaarder.

Art. 6.

Van aan boord te hebben eene exorbitante menigte watervaten of andere watervoertuigen, ten zij de Kapitein eene verklaring vertoone van de Douane der plaats, van waar hij is uitgeklaard, bewijzende, dat er door de Eigenaars van zoodanig schip een' voldoende borg is gegeven, dat eene zoo buitengewone hoeveelheid van vaten of andere kuipen alleenlijk zoude gebruikt worden, om palmolie in te nemen.

Art. 7.

Van eene grootere hoeveelheid tobben aan boord te hebben, dan voor het gebruik der equipage eens koopvaardijmans benoodigd is.

Art. 8.

Van aan boord te hebben twee groote koperen ketels, of zelfs ééne bovenmate grooten ketel, grooter dan vereischt wordt voor het gebruik der equipagie van een koopvaardijfchip.

Art. 9.

Van aan boord te hebben eene buitengewone hoeveelheid rijst of farinka (meel van manioc van Brazil of van Casfava), of maïs of Indiaansch koorn, de benoodigde provisie voor confumtie der equipagie te boven gaande, en als zulke maïs of Indiaansch koorn niet op het manifest, als een gedeelte der koopmanslading uitmakende, vermeld staat.

Het bewijs van eene of welke andere of meerdere van deze aanduidingen ook, zal *prima facie* als blijkbare preuve worden beschouwd, dat dit vaartuig in dienst van den slavenhandel wordt gebruikt, en, ten ware door voldoende bewijzen, door den Kapitein of Eigenaars te geven, wederlegd, dat het fchip legaal tot een ander einde is gebruikt geweest, ten tijde van deszelfs detentie of neming, zal het fchip daarop gecondemneerd en voor goeden prijs verklaard worden.

Het tegenwoordige Additionele Artikel zal gefubmitteerd worden aan de bekrachtiging van de respective Souvereinen, en zal dezelfde kracht hebben, alsof het van woord tot woord ware geïnfereerd in het Verdrag van den 4den Mei 1818, boven vermeld, en zal gehouden worden voor een gedeelte van hetzelfde uit te maken.

De acten van bekrachtiging zullen uitgewisfeld worden binnen den tijd van ééne maand, of, bijaldien mogelijk, eerder.

Gedaan te *Brusfel*, enz.

(L. S.) (*was get.*) A. W. C. VAN NAGELL.

(L. S.) (*was get.*) CLANCARTY.

EXTRACT.

*PROTOCOL van den 25sten
Januarij 1823.*

De twee Gevolmagtigden zijn vervolgens, ieder voor hunne respectieve Souvereinen, overeengekomen, dat het onderworpen Artikel, na gedane teekening, niet in werking zal komen, dan na een tijdsverloop van vijf maanden, te rekenen van den datum der uitwisseling van de ratificatien, maar dat deszelfs bepalingen, na dat tijdsverloop, hare volle kracht en uitwerking zullen hebben.

(was get.) A. W. C. VAN NAGELL.

(was get.) CLANCARTY.

De acten van uitwisseling van het bovengemelde Additionele Artikel, zijn uitgewisfeld den 23sten Februarij 1823.

Door mij,

(get.) M. RICARDO, *Gouv. Int. en Tr.*

WET van den 23sten December 1824,
houdende daarstelling van nadere
maatregelen tot wering en uitroei-
jing van den Slavenhandel.

WIJ WILLEM, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo het Ons nuttig is voorgekomen, tot verdere wering en uitroeiing van den slavenhandel, krachtiger maatregelen te nemen, dan die, welke daartegen bij de Wet van den 20sten November 1818 (*Staatsblad* n°. 39) zijn vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten - Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Degenen, die zich zullen schuldig maken aan misdaden, bij art. 1 en 2 der Wet van den 20sten November 1818 omschreven, zullen gestraft worden met eene geldboete van tien duizend gulden, mitsgaders met dwangarbeid voor den tijd van vijftien jaren; zullende bovendien de schepen en vaartuigen, waarmede de verboden slavenhandel zal zijn gepleegd, worden verbeurd verklaard.

Art. 2. De misdaden, bij art. 3 en 4 van voorschreven Wet omschreven, zullen worden gestraft met reclusie voor den tijd van vijf jaren.

Art. 3. De uitzondering, bij art. 5 derzelve Wet voorkomende, is niet toepasselijk op den vervoer van slaven, noch op derzelve invoer in de Kolonien van Ons Rijk, uit zoodanige vreemde Kolonien, alwaar de directe invoer uit *Afrika* geoorloofd is.

Art. 4. De overige verordeningen van voorzeide Wet zullen in volle kracht blijven.

Lasten en bevelen, enz.

